

Eratosthenica / Composuit Godofredus Bernhardy.

Contributors

Eratosthenes.

Publication/Creation

Berolini : Impensis G. Reimeri, 1822.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/exefqw29>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

58,357/3 Su.P.

Digitized by the Internet Archive
in 2016

<https://archive.org/details/b28740762>

ERATOSTHENICA

COMPOSIT

GODOFREDUS BERNHARDY.

BEROLINI, MDCCCXXII.

IMPENSIS GE. REIMERI,

ANTHROPOLOGICAL

315082

WELLCOME LIBRARY
INSTITUTE

Fragmenta, memoriam tum certam, tum latissimam
suis auctoribus conciliatura, eam praeferre convenit
naturam, ut colligantur, componantur, explanentur.
Qua ipsa triplici necessitate quantis editor implicetur
negotiis, non difficulter intelligi licet. Praestant enim
auctores, quorum opera utcunque integra steterunt, ar-
gumentum perspicuum, definitam quandam ratiocina-
tionum seriem et complexum, decursum orationis in-
stitutae reliquis aptum, ambitumque accuratis circum-
scriptum limitibus: ordinem denique perpetuum, ad
quem etiam minutissimae quaeque sententiae exigantur.
At vero quorum virorum ingenii monumenta tempo-
rum sive iniuria sive potius cura posteritatem non at-
tigerint, in obscuro argumento atque in ruinis versan-
tur, neque luminibus aut verborum mente probabili
concluserum, aut sententiarum omne propositum expe-
dientium, illustrantur. Ac primum collectione reli-
quiarum rem indigere apparet, quae ut clarissima viri
fere ignoti effigies animo concipiatur, ne sublestissimum
quidem dictum opinionemve praetermittat. Unde con-
ficitur, lectionem requiri universos antiquitatis libros
complexam. Est sane immensa ea eruditio non alia,
quam diligentiae pertinacissimae laus et progenies; sed
quotusquisque adeo et ab otio et ab aevi amplitudine
beatus reperitur, ut ad istud fastigium evehi potuerit?
Inaudivimus adhuc de Triumviris Batavis, Hemsterhu-
sio, Valckenario, et quem dubitanter adiicio Ruhnke-

nio. Possit, neque immerito, ab indicibus auctorum (auctoribus enim praecipue significandis, ut quorum loci etiam per accuratissima digesti adversaria quaerentem saepenumero lateant, index debebat addictus esse.) subsidii aliquid expectari; verum isti nimia negligentia fere ubique constructi deprehenduntur. Proinde non facile quisquam unum alterumve fragmentum hic quoque omissum mirabitur, cum praesertim ne Bentleium quidem, hoc in genere administrando prae ceteris insignem, Callimacheorum nihil effugerit. Accedit, ut eorum hominum, qui late patentem olim obtinuerint celebritatem, non pauca etiam apud eos quos minime expectares auctores, nomine sive neglecto, sive depravato, latitent, qualia vix critici exercitatissimi acumen penitus eruerit.

Deinde fragmentis componendis collatorem sese addicere decet. Quod si interpretis praestantia, qui argumenti quamvis expositi, planam tamen intelligentiam non ab omni parte admittentis, molestias ita sustulerit, ut ordinem et nominum et sententiarum usquequaque perspicuum commonstret et exhibeat, eius igitur interpretis praestantia iustissimis effertur laudibus: multo etiam maiore in loco ille ponendus erit, qui argumentum neque ad omnium cognitionem obiectum, neque ansam copiamque sui faciens, in integrum restituerit, et, lacunis quantumvis impediens, explicationem et ambitum proposuerit. Ex hac studiorum parte, omnium difficillima, plerosque fragmentorum editores minus censi voluisse, non utique est quod miremur: mireris tamen, illum, quem sagacitate perpauci aequipararunt, Bentleium, prorsus ignorasse videri, etiam Callimachi reliquias concinnandas fuisse. Unde necessario accidit, ut quae dextre disposita adumbrationem certe ingenii et mentis, qua locos suos auctor pertractare consuesset, forent constitutura, ea nonnisi curiosi-

tati minutiarum studiosae satisfacere queant. Inde etiam aliud aliquanto gravius malum provenit, quod libros illi affingebant nunquam evulgatos, magnam istos partem vel indoli scriptoris admotos procul abiiciendos. Veluti ne imprimis novissimos huius negotii administratores ambitiose perstringam, eidem Callimacho Criticus Britannus viginti ipsos commentarios (vel poemata) tribuit, qui sigillatim editi non fuerunt. Quid quod nostro Eratostheni, quem isti titulorum scrutatores pessime habuerunt, Fellus Galeusque opera coniuncta circiter quadraginta, alii etiam sexcenta volumina assignarunt? Quis non rideat, semel auditum, Vossium, Salmasium, Fabricium commentationem in architectura versatam, et magis etiam ridiculum, eundem Fabricium medica scripta Eratosthenis posuisse? Equidem cum persuasissimum haberem, istam molestissimam licet componendi fragmenta operam summam huius quaestionis complecti, in eam rite persequendam omni incubui studio et ardore, legenda viri hac in arte sine comparatione principis, Valckenarii, vestigia ratus.

Ultimum obtinuit locum illustratio fragmentorum. Hic ne quis modulum normamque, ad quam singula huius opellae conformavi, temere sibi carpendam arripiat: illustrationem omnino praetermissam fuisse, ultro confiteor. Duplex datur explicandi ratio, altera indocta et puerilis, qua cum primum cuiuscunque argumenti sermo est iniectus, locos undecunque acceptos, rei sive accommodatos sive ineptos, ingerant et convehant; altera docta, liberalis, ingenua, quae cognitione et peritia universae antiquitatis capitum suffulta, quaecunque expedienda sibi sumpsit, eorum vim et sententiam, toto patefacto ambitu, originibusque ad istius scriptoris usque aetatem accurate et perspecte repetitis, expendere norit atque investigare. Ad priorem igitur regulam multos, ad alteram ne septem quidem auctores post

tot saeculorum desursum indagatos esse contenderim: illam sprevi, hanc ignoravi. Atque Eratosthenis, viri et acumine et eruditione longe praestantissimi, quis tandem et Geographica, et reliqua mathematici argumenti, et opera litterata, pauca adhuc lustra emensus, ea quae tantum decet virum amplitudine et doctrinae copia explicaverit? Satis habui viam, qua monumenta maximi illius ingenii exstructa et adornata fuerint, paucis ea brevilocutione quam ubique effingere volui demonstrasse; idemque satis habui, allatis quae praesertim ad Geographica diiudicanda pertinerent, taedio laboris, supra quam dici potest molesti et temporis rapacissimi, tandem aliquando emersisse: ut Eratosthenis memoria sensim evanida atque obscurata clarior et fructuosior emereret. Quod si quis neget omnino hanc provinciam suscipi debuisse, eidem ipse assentiar, iustam fragmentorum tractationem illius praecipue, qui ingenuam attigerit interpretationem, domicilium esse opinans. At quot eorum omnium qui hoc in litterarum genere principatus potiti censentur eum scriptorem Graecum vel Romanum, qui operae referret pretium, nedum fragmenta, redintegrandam sibi proposuerunt? Proinde alterius vices non adeo erant sperandae.

Quibus expositis si de recentioribus quae usu venire potuerint adminiculis verum pronuntiavero iudicium, talem non existimo commemorationem quemquam in gloriolae cupidam affectationem versurum esse. Quippe adeo infelices qui Eratosthenem adverterant rem suam gesserunt, ut tam vehementer absurda super vetusto poeta vel litterato pedestris orationis auctore prolata non meminerim. Primus pro more plura Eratosthenea enumeravit Io. Meursius ad Hesychium Milesium (Opp. T. VII. p. 239.) et Nicomachum p. 166. Non ita meliora dedit G. I. Vossius de historicis Graecis. Insecutus est Io. Fellus, Geometra, a Graeci tamen

sermonis peritia abhorrens, qui praefatione ad Catasterismos multa excogitavit scripta, ac nonnulla splendida-
rum epularum frustra apposuit: nescio qua mente eo
usus instituto; paucis enim fragmentis in hac quaestione
nihil effici patet. Quae Fellus erat volumina commen-
tus, eandem viam ingressus auxit Galeus praefatione ad
alteram opusculorum mythologicorum editionem. Uter-
que testes non nisi nomine excitarat. Neque maiore po-
test illis praeconio Ionsius insigniri, qui de scriptoribus
hist. philos. II, 7. nihil quod alicuius foret momenti
edisseruit. Istiusmodi copiis adhibitis non sane egre-
gia praestitit Fabricius (cuius editio Harlesiana semper
hic laudatur), significavit tamen sanae mentis indicia.
Qui proxime scholae Alexandrinae historiam composuit,
ea qua decebat et gravitate et iudicii severitate enarra-
tam utilitatem sane insignem praestituram, Matterum
dico, sua quoque de Eratosthene proposuit, erroribus
scatentia quibuscunque (T. I. p. 130 sq. 134 — 37. II.
p. 35. 54. 87. alibi.): perstringere in tanta aliorum col-
luevie nihil attinuit. De libellis geographicis qui ad
Eratosthenem pertinuerint suo loco quaedam reperientur.

VITA ERATOSTHENIS.

Vitam tanti viri eadem qua plerosque antiquitatis
auctores cura docti olim grammatici amplectebantur.
Unus adhuc SUIDAS nonnulla etiam de scriptis praestat,
qui si reliqua per argumenta eundem a diligentia et ra-
tiatione sese exhibuisset, prae ceteris profecto di-
gnissimus foret, qui neglectus iaceret sorderetque: *αὐτὸ
δείξει.*

*Ἐρατοσθένης, Ἀγλαοῦ, οἱ δὲ Ἀμβροσίου, Κυρη-
ναῖος, μαθητῆς φιλοσόφου Ἀρίστωνος Χίου (leg. τοῦ
Χίου), γραμματικῶ δὲ Λυσανίου τοῦ Κυρηναίου καὶ*

Καλλιμάχον τοῦ πῶητος. μετεπέμφθη δὲ ἐξ Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ τρίτου Πτολεμαίου, καὶ διέτριψε μέχρι τοῦ πέμπτου. διὰ δὲ τὸ δευτερεύειν ἐν παντὶ εἶδει παιδείας τοῖς ἄκροις ἐγγίσασι τὰ βήματα ἐπεκλήθη. οἱ δὲ καὶ δεύτερον ἢ νέον Πλάτωνα. ἄλλοι Πένταθλον ἐκάλεσαν. ἐτέχθη δὲ ῥκς Ὀλυμπιάδι, καὶ ἐτελεύτησεν π' ἐτῶν γεγονώς, ἀποσχόμενος τροφῆς διὰ τὸ ἀμβλυώττειν, μαθητὴν ἐπίσημον καταλιπὼν Ἀριστοφάνην τὸν Βυζάντιον, οὗ πάλιν Ἀρίσταρχος μαθητῆς· μαθηταὶ δὲ αὐτοῦ [καὶ] Μνασείας καὶ Μένανδρος καὶ Ἄριστις. ἔγραψε δὲ φιλόσοφα καὶ ποιήματα καὶ ἱστορίας, ἀστρονομίαν ἢ καταστηριγμούς, περὶ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν αἰρέσεων, περὶ ἀλυπτίας, διαλόγους, καὶ γραμματικὰ συγνά. Eudocia p. 172. locum exscribens praebet διαλόγους πλείστους καὶ ἄλλα τινά· propius ad Suidae morem, quo v. c. Pindaro praeter ea quae unice reliquit ἄλλα πλείστα affingebat, accedens. Quibus, si minimus ponitur numerus, sex insunt vitia plusve minusve imperita. Quod enim primum Eratosthenes Athenis arcessitus dicitur, ad initium Geographicorum demonstrabitur, obiter tantum illic eum esse versatum. Iam vero bis, quantum Eratosthenes nobis cognoscitur, illius habitationis potuit opportunitas offerri, tum Aristonem et Arcesilaum cum admodum adolescens audiret, tum quando Graeciam, fortasse Geographicis conscribendis, peragravit. Sed in hoc itinere Alexandriam adscitum fuisse, veri non simillima verisimilitudo est. Deinde διὰ τὸ δευτερεύειν ἐν παντὶ εἶδει παιδείας, τοῖς ἄκροις ἐγγίσαντα, βῆτα perhibetur dictus: ita enim Meursius emendavit ad Hesychium Milesium, qui eandem occidit cantilenam. Accedunt Marcianus Heracl. peripli p. 63. Ἐρατοσθένης, ὃν βῆτα ἐκάλεσαν οἱ τοῦ Μουσειου προστάντες. Chrestomath. ex Strabone p. 5. vol. II. geographorum Hudsoni: Ὅτι Ἐρατοσθένης οὔτε τῶν ἀπαιδευτῶν ἦν, οὔτε τῶν γνησίως φιλοσοφούν-

των· διὸ καὶ βῆτα ἐκαλεῖτο, ὡς τὰ δευτερεῖα φέρειν δοκῶν ἐπὶ πάσῃ παιδείᾳ. Chrestomathiae testimonium, cum ista Strabonis excerpta inter se magnopere discrepent, aliunde varie interpolata, non maiorem, quam Suidae sive Hesychii, habebit vim; Marcianus autem, fraudis turpissimae convictus, cum praesertim Eratosthenis adversarium, Artemidorum, compilaverit, non iam locupletem sese testem exhibuerit. Potuerunt tamen doctissimi homines sine haesitatione Eratosthenem βῆτα crepare: quorum si tanti est disputationes maxime de hac voce vide apud Reinesium Var. Lectt. I. p. 31. extr. sq. Vossium de hist. Gr. p. 109. Ionsium de scriptt. hist. philos. II, 7. tandem Fabricium Bibl. Gr. IV. p. 118. Rectius invidiae hominum cognomen tribuebat Seidelius praef. Geogr. p. XIII., quod et per se in dubium vix cadit, in tanta permultorum velis remisque pertractata contentione, iudiciisque unius Strabonis de Eratosthene non intellecto adhibitis; et si observaris, Marcianum hanc in rem vetustissimum praestare auctorem, certissimum videbitur. Pergit Suidas: οἱ δὲ καὶ δεύτερον ἢ νέον Πλάτωνα. Platonis dogmata nostrum sectatum esse nihil admonemur; neque si dialogos ceterasve commentationes philosophicas scite Eratosthenes sollerterque, cuius indicia quaedam occurrunt, persequeretur, alter ideo Plato potuit audire; quod autem Fabricius ait IV. p. 118, propter singularem qualis fuerit etiam in Platone mathematicarum disciplinarum cum reliqua philosophia coniunctionem titulo auctum, speciosius quam verius dictum percipitur. Quapropter vel eruditi hominis sententia, honorifica laude Eratosthenem condecorantis, vel Πλατωνικοῦ compendium Suidam fefellisse censendum est. Praeterea φιλόσοφα ante philosophica scripta memorata non eximium produnt acumen; ἱστορίας Eratosthenem emisisse falsum est, mendacique in societatem venit etiam

Steph. v. *Κυρήνη; ἀστρονομίαν ἢ καταστηριγμούς* ac
περὶ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν αἰρέσεων quatenus errorem
 exhibeant, secuturis de Mercurio et Philosophicis No-
 stri disputationibus demonstratum dedi; *γραμματικά*
συχνά illinc unde pleraque Suidae emanavit. Gramma-
 ticam Eratosthenes tanquam singularem doctrinam ne-
 que exposuerat, neque quo erat ingenio exponere po-
 tuit; libros certe de antiqua comoedia neminem huc
 protracturum opinor. Eundem commisit errorem Cle-
 mens Alex. Strom. I. p. 309. Α. *Ἀπολλόδορος δὲ ὁ*
Κυμαῖος πρῶτος τοῦ *Κριτικοῦ* εἰσηγήσατο τοῦνομα,
 καὶ *Γραμματικός* προσηγορεύθη. ἔνιοι δὲ *Ἐρατοσθένη*
τὸν Κυρηναῖον φασιν, ἐπειδὴ ἐξέδωκεν οὗτος βιβλία
 δύο, *Γραμματικά* ἐπιγράψας: cuius opinionis origo
 fortasse ex interpretatione temeraria significationis τοῦ
Κυρηναίου derivari potest; Callimachum autem ὑπο-
 μνήματα *γραμματικά* edidisse, id vero arbitrari nihil
 vetat, ut quem etiam Apollodorus (v. Geographicorum
 init.) Grammatici appellatione diserta perstrinxerit. In-
 ter grammaticos recenset etiam Tatianus p. 107, quem
 vel nominasse sufficit. Hesychium autem hac si Dūs
 placet Grammatica per Lexicon saepe usum fuisse,
 quae Felli est sententia, id tandem proferri potuisse,
 nemini non singularis esse imperitiae videbitur. Sed
 Suidae mirare diligentiam, qui capitalia opera, Geogra-
 phica et libros de antiqua comoedia, omiserit; Fabricius
 quidem nescio quo iure ipsum Suidam hos commenta-
 rios afferre pronunciarit *Bibl. Gr. II. p. 441.*

Quae igitur ad Suidam spectant vel illustrandum
 vel supplendum, paucis utpote pauca subinngam. Cy-
 renis Aglao patre Eratosthenem natum multi perhibue-
 runt. Lucianus *Macrob. 27. Γραμματικῶν δὲ Ἐρα-*
τοσθένης μὲν ὁ Ἀγλαοῦ Κυρηναῖος, ὃν οὐ μόνον
γραμματικόν, ἀλλὰ καὶ ποιητὴν ἂν τις ὀνομάσειε, καὶ
φιλόσοφον, καὶ γεωμέτρην. Dionysius Cyzicenus epi-

grammate infra exhibendo. Proinde Steph. Byz. v. *Κυρήνη*· ἐντεῦθεν ἦν Ἐρατοσθένης Ἀγακλέους παῖς, ὁ ἱστορικός· emendandus est. Aetas eius satis perspici-
 tur, tum ipsius fragmentis quibusdam (v. c. Geograph. fr. XV.), tum testimoniis, Eusebii Chronico n. MDCCCIII. ad septimum annum Ptolemaei Philopatoris, Ὀλυμπιάδα, anno 3: Ἐρατοσθένης ἐγνωρίζετο· Syncelli p. 282. B. ad tempora Philippi III: τότε Ἐρατοσθένης ἐγνωρίζετο· Chronici Paschalis p. 175. D. a. U. C. 531. Ἰπ. Φλαμινίνου καὶ Φίλου. Ἐρατοσθένης ἐγνωρίζετο. Patet hinc, Eratosthenem natu demum grandem libros vulgavisse. Alio modo florentissima eius aetas liquet iis locis, qui Archimedem cum Eratosthene coniungunt. Proclus in Euclidis Element. II. p. 20 init. de Euclide: νεώτερος μὲν οὖν ἐστὶ τῶν περὶ Πλάτωνα, πρεσβύτερος δὲ Ἐρατοσθένους καὶ Ἀρχιμήδους. οὗτοι γὰρ σύγχρονοι ἀλλήλοις, ὥσπερ καὶ φησὶν Ἐρατοσθένης. Amicitiam inter utrumque intercessisse, communi geometriae amore partam firmatamque, significat epigramma a Lessingio editum Opp. T. XIV. p. 235, ita inscriptum: Πρόβλημα, ὅπερ Ἀρχιμήδης ἐν ἐπιγράμμασιν εὐρῶν τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ ταῦτα πραγματευομένοις ζητεῖν ἀπέστειλεν, ἐν τῇ πρὸς Ἐρατοσθένην τὸν Κυρηναῖον ἐπιστολῇ. Alias indicat aevum Suidas v. Φιλόχορος· κατὰ δὲ τοὺς χρόνους γέγονεν ὁ Φιλόχορος Ἐρατοσθένους, ὡς ἐπιβαλεῖν πρεσβύτη νέον ὄντα Ἐρατοσθένει. Incerta est Siebelis. ad Philoch. p. 3. emendatio, νεανίαν Ἐρατοσθένη. Lysania dicitur magistro usus fuisse, cuius memoria maxime duabus Homericorum Scholiorum notationibus (v. Wolf. proleg. p. 186.) et Athenaei XI. p. 504. B. innotuit. Callimachi disciplina si fruebatur, vix quidquam ille ad Eratosthenis ingenium valuit: nec mirum in diversitate morum utriusque perinsigni. Quam qui perspexerit, intelliget, quanti sit faciendum Fabricii dictum III.

p. 825, in Callimachi *Aitia* commentatum esse sine teste edocentis: quod etiam multis antestantibus ablegandum foret. Neque vero simultatem utrumque distinuisse arbitror, declarante Callimachi fragmento, quod de Apollonio pronunciavit (CC.): *καὶ μόνος ἀζηῶν ἔγραψε κηδεμόνα*. Qualis autem per mathematicas disciplinas dux Eratostheni affuerit, Lexicographus tradere non curavit. Iam si Strabo, de cuius loco ad philosophica scripta agetur, verum exposuit, consuetudinem Athenis cum Zenone contraxit; in suas tamen partes Arcesilaus et Aristo Chius pertraxerunt, quorum auctoritatem revereri ne maturior quidem aetas eum dedocuit: sed de hoc argumento affatim alibi disputatum est. Tandem a Ptolemaeo Evergeta advocatus bibliothecae Alexandrinae praefuit, in eaque urbe diem suum obiit. Favore eum a Ptolemaeis exceptum fuisse, et docet Strabo XVII. p. 838. *Κυρηναῖος δ' ἐστὶ καὶ Καλλίμαχος, καὶ Ἐρατοσθένης, ἀμφοτέρωτεροι τετιμημένοι παρὰ τοῖς τῶν Αἰγυπτίων βασιλεῦσιν, ὁ μὲν ποιητῆς ἄμα καὶ περὶ γραμματικὴν ἐσπουδακῶς, ὁ δὲ καὶ ταῦτα, καὶ περὶ φιλοσοφίαν, καὶ τὰ μαθήματα, εἴ τις ἄλλος, διαφέρων* et significat Syncellus p. 91. C. (Chronogr. fr. XXIII.) *ὧν τὴν γνῶσιν* (reges Thebanos dicit), *φησὶν, ὁ Ἐρατοσθένης λαβὼν Αἰγυπτιακοῖς ὑπομνήμασιν καὶ ὀνόμασιν κατὰ πρόσταξιν βασιλικὴν τῆ Ἑλλάδι φωνῇ παρέφρασεν*. Sed quod ait G. I. Vossius de natura artium p. 114. b. opp. tom. III., Alexandriae eius suasu armillas ac regulas ad quotidie observandos motus coelestes institutas fuisse, fortasse teste aliato fidem sibi inveniet. Octogenarium decessisse ait Suidas; Lucianus supra laudatus, *δύο καὶ ὀγδοήκοντα οὔτος ἔζησεν ἔτη*: accuratior Censorinus c. 15. de anno octogesimo primo sermocinans: Eratosthenes quoque, ille orbis terrarum mensur, et Xenocrates Platonius, veteris Academiae princeps, ad eundem annum vixit.

runt. Huins ratio, quia certae cuidam ratiocinationi adaptatur, vera ponenda est. Quae de mortis genere Suidas protulit non improbanda, iis non adeo favet, fidemque paene abrogat Dionysii Cyziceni in Eratosthenem epigramma apud Brunck. Analect. II. p. 255.

Προῦτερον γῆρας σε, καὶ οὐ κατὰ νοῦσος ἀμαυρῆ
ἔσβεσεν, εὐνήθης δ' ὕπνον ὀφειλόμενον,
ἄκρα μεριμνήσας, Ἐρατόσθενες· οὐδὲ Κυρήνη
μαῖά σ' ἐπ' ἀτύτων ἐντὸς ἔδεκτο τάφων,
Ἄγλαοῦ νιέ· φίλος δὲ καὶ εἰν ξείνη κενάλυψαι
παρ τὸδε Πρωτῆος κρᾶσπεδον αἰγιαλοῦ!

In custodia bibliothecae ei successisse Apollonium Rhodium Suidas tradit v. Ἀπολλώνιος Ἀλεξανδρεὺς, sive auctor vitae Apollonii. Ceterum discipulorum Eratosthenis clarissimus est Aristophanes*), non obscurus Mnaseas; Menander autem et Aristis, cuius nomen etiam in corruptelae suspicionem incurrit, fere delituerunt.

Omnes, quotquot viros Cyrenae insignes protulerunt, longo post se intervallo reliquit Eratosthenes, idem cunctorum, quos Ptolemaeorum favor litterarumque amor Alexandriae unico exemplo congregavit coluitque, ex iis animi dotibus, quibus hominis docti colligitur excellentia, census, longe maximus. Sive enim accuratissimum requiras doctrinarum complexum, sive eruditionem minutissima quaeque adhibentem ac suis in locis reponentem, ratione, iudicio subtilissimo,

*) Ne in crimen temere vocaremur, Boeckhii verba inserere visum fuit super praefat. Schol. Pindar. p. XII. monentis: Zenodoti Ephesii, Callimachi et Eratosthenis discipulus, Aristarchi magister, non de Chrysippo scripseram, sed de Aristophane Byzantio, collectis singulis ex Suida vocc. Ἀρίσταρχος, Ἀριστοφάνης, Ἐρατοσθένης; sed nescio quo casu huc relata sunt. Reponi debebant p. X, lin. 11. post vocem qui,

sagacitate moderatam, sive humanitatem, quae in angustiis aut anguli natura concessi aut disquisitionum minime defixa, veritatem unice investiget et ad iustam ac liberalem gentis humanae sese emergat aestimationem: artiores harum virtutum consociationem praeter Aristotelem nemo ex antiquis auctoribus Eratosthene perfectius instituisse deprehendatur. Contestantur, quae, post tantam disperditionem ac dissipationem, eius operum mathematicorum litteratorumque adhuc notitiam nimis tenuem fragmenta conservarunt; contestantur immensae olim admirationis documenta, quae etiam adversarii cum multitudine sua, tum dictis adauerunt. Memorabilis est titulus a Suida proditus, *Πενταθλος*; nec minus conspicuum insigne, *Φιλολόγος*. Quod enim ancipitibus Suetonii (de illustr. grammat. 10. Philologi appellationem assumpsisse videtur (Ateius), quia, sicut Eratosthenes, qui primus hoc cognomen sibi vindicavit, multiplex variaque doctrina censebatur.) verbis efficiebant, Eratosthenem sibi ipsum hoc cognomen asseruisse: refellitur notione illius vocis vetustissima, diligentissime exposita a Io. Wowerano de Poly-mathia c. XV., quibus notationibus adiiciantur Lobekio observata ad Phrynich. p. 393. Litteratum enim quem Romani vocarunt id vocabuli apud personatum demum Plutarchum de poetis audiendis significavit. Sed Clementis supra adducti testimonium, secundum nonnullos Eratosthenem *Κριτικόν* sive *Γραμματικόν* audiisse, fundamento nititur perquam incerto. Critici quidem cognomentum, acrem genuinorum spuriorumque iudicem designans, potuit a libris de antiqua Comedia peti. Clarissime tamen comparatione inter Nostrum ceterosque Alexandrinos vel aequales adhibita Eratosthenis ingenium elucebit. In quod certamen non alii, quam Lycophro, Aratus, Callimachus, Nicander, admittentur. Sed Lycophrone quis tandem pra-

viorem et eruditionis et poeticae abusum manifestavit? sanam vero mentem et per Cassandram et libros de comicis frustra desideremus. Iisdem a vitiis ne Lycophroni quidem potest Nicander comparari. Minus doctrinae, plus iudicii ac facultatis poeticae consignatum dedit Aratus carmine utroque; rectissime diiudicavit Callimachus epigr. 38, tenue ac dulce dicendi genus, multis comparatum lucubrationibus, illi attribuens; reliquorum eius monumentorum nihil amplius extat. Quos omnes superavit Callimachus, cuius praeter alios morem optime indagavit Clemens Alexandrinus: *Εὐφορίων γὰρ ὁ ποιητής, καὶ Καλλιμάχου Ἴβις, καὶ τὰ Αἴτια, καὶ ἡ Λυκόφρονος Ἀλέξανδρα, καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια εἰς ἐξήγησιν γραμματικοῖς ἔκκεται ἅπασιν.* Eruditione fuit sane Callimachus onestissimus, idemque verborum et locutionum ad modulum avium, ut recte facetissimus Sillographus, Alexandrinarum Musei audacissimus novator, qualia cum frequenter apponeret, non potuerunt non centena eius fragmenta a Grammaticis excitari: ad Eratosthenea perraro eum in usum provocatur, unde copia reliquiarum praeceptorum cedit. Sed si quid praeterea perlustratur, nihil nisi longae ac ieiunae descriptiones et excursus praesto sunt, lucernam ut qui maxime redolentes. In explicanda quidem sententiarum et amoenitate et gravitate magnopere eum Philetas superasse videtur, ex cuius poematis nihil plumbei decerpitur. Iam vero exigui haec momenti existimanda prae anili fabularum dudum ab hominibus doctis excussarum tenacitate. Laudamus iudicium de Euhemero, tela hebetiora profundenti, fragmento LXXXVI., ridemus argumentum initio, ne quid ridiculi desideraretur, hymni Iovis propositum; nec quidquam stolidius afferri potuisse iis arbitramur, quibus hymno Apollinis extremo vim illius Dei, quibus hymno in Delum Nympharum et arborum commercium vindicavit. Cetera

hic enumerare, quae si expenderentur, rimarum plena, ut ille ait, hac illac perpluerent, longum est.

In hac Eratosthenis praestantia nihil tamen admirabilis est iactura omnium huius operum, quorum singulare acervo inutilium antiquitatis nugarum quisque facile redimeret. Geographica enim, a multis compilata, tandem Strabonis commentariis intellectu expeditioribus succubuerunt. Alia vel difficultate argumenti perierunt, vel epitomatoribus similibusve praedonibus cesserunt, quod intelligendum imprimis de libris philosophicis, a Favorino praesertim usurpatis, et opusculis de antiqua Comoedia (cf. fr. II.). Neque enim multitudo iis offecit: duodecim libellis, non densis voluminibus actum de comicis fuisse veri simillimam praebet speciem. Iam cubi duplicandi methodo omissa, si tres quattuorve philosophicae ponuntur commentationes, vix decem eius colliguntur opera, qui octoginta annos attigerit. Referenda autem videbantur sive ad genus mathematicum, cuius primaria sunt Geographicorum quoque volumina, sive ad litteratos libellos. In priore versantur parte:

	I. Geographica.
	II. Mercurius.
	III. Libri de mathematicis disciplinis.
	IV. Cubi duplicatio.
sequente	V. Appendice Philosophicorum.
In altera:	VI. Commentarii de antiqua Comoedia,
	VII. De Chronographiis.
-

OPERA MATHEMATICA.

I. GEOGRAPHICA.

Opere suo Geographico prae ceteris, ac, si libros Aristotelicos exceperis, sine exemplo tantum sibi nominis atque auctoritatis Eratosthenes conciliavit, ut per decem quando minimum ponamus numerum saecula de possessione a nemine deturbatus imperarit. Quamvis enim multi in singulis emendatiora atque accuratiora tradidissent, non pauci erroribus magni viri refellendis quam maxime strenuam operam dicassent: nullus tamen universam systematis conformationem immutare fuit ausus, sed melioribus ut sibi videbantur vel repertis, tanto nihilominus praesidio contra temeritatis notam sese communitate satius existimabant. Unde factum est, ut inde ab ipso Hipparcho easdem sententias tenerent Dionysius Periegeta (annotantibus et Eustathio ad eundem init. καθὰ καὶ Ἐρατοσθένους δοξάζει, οὗ ζηλωτῆς ἐστὶν ἐν πολλοῖς ὁ τὸ οἰκουμενικὸν τουτὶ συνταγματικὸν ποιησάμενος, et Salmasio Plin. Exercitt. T. I. p. 491. b. A. II. p. 378. a. B.), Strabo; Pomponius Mela, Plinius, Solinus, Martianus Capella, (disertis verbis VIII. p. 274. Sed quoniam utcunque in Graiam notitiam hominum errabunda perveni, sufficere oportuit quidquid ab Eratosthene, Ptolemaeo, Hipparcho ce-

terisque vulgatum, ne me ultra loquendi necessitas ingravaret.) Orosius, Aethicus, praeter alios tandem Anonymus Ravennas. Vide Gossellini (Recherches sur la géographie systématique et positive des Anciens) T. III. p. 186. Quin iisdem vetustior Apollodorus ita ex Eratosthene pependit, ut non raro illius nove excogitata, ita tamen ut expilatorem possis agnoscere, cum pulvisculo excusserit: de quo aliquoties Strabo admonet. I. p. 31. τοῦτο δὲ ἀγνοοῦντα τὸν ποιητὴν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα, ἕσα εἴρηκεν Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ νεῶν καταλόγῳ δευτέρῳ, καταπεύσασθαι τῶν τόπων τὰ μὴ ὄντα. p. 43. οὐ δῆπου κατ' ἀγνοίαν τοπικὴν καὶ τούτων λεγομένων, ἀλλ' ἐν μύθου μᾶλλον σχήματι, καθάπερ καὶ τὸν παρ' Ἡσιόδῳ καὶ τοῖς ἄλλοις, ἃ προφέρει Ἀπολλόδωρος, οὐδ' ὄν τρόπον παρατίθησι τοῖς Ὀμήρου ταῦτα, εἰδώς. τὰ μὲν γὰρ Ὀμήρου τὰ περὶ τὸν Πόντον καὶ τὴν Αἴγυπτον παρατίθησιν, ἀγνοίαν αἰτιώμενος, ὡς λέγειν μὲν τὰ ὄντα βουλομένου, μὴ λέγοντος δὲ τὰ ὄντα, ἀλλὰ τὰ μὴ ὄντα, ὡς ὄντα, κατ' ἀγνοίαν. Ἡσιόδου δὲ οὐκ ἂν τις αἰτιάσαιο ἀγνοίαν Ἡμίκνυας λέγοντος καὶ Μακροκεφάλους καὶ Πυγμαίους, et quae sequuntur de imperitia excusanda. Quae de Hesiodo et similibus poetis affert, sunt re vera Apollodori, qui quidem his contraria, et teste Strabone, et perse rationi Eratosthenis convenientia, eodem in libro prodere non dubitavit. Ita enim Strabo VII. p. 298. sq. Ἀδ' Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νεῶν προσημαζόμενος εἴρηκεν, ἥκιστα λέγοιτ' ἂν. ἐπαινεῖ γὰρ Ἐρατοσθένους ἀποφασιν (v. fr. V.), συνηγορῶν δὲ τούτοις, Ὀμηρὸν φησι τὴν μὲν Αὐλίδα καλεῖν πετρήεσσαν, ὥσπερ καὶ ἔστι, πολύκνημον δὲ τὴν Ἐτεωνόν, πολυτρήρωνα δὲ τὴν Θίσβην, ποιήεντα δὲ τὸν Ἀλίαρτον· τὰ δ' ἀπωθεν οὔτ' αὐτὸν εἰδέναι, οὔτε τοὺς ἄλλους. ποταμῶν γοῦν περὶ τετραράκοντα ῥεόντων εἰς τὸν πόντον, μηδὲ τῶν ἐνδοξοτάτων μηδεὶός μεμνήσθαι —· ἐτι δὲ Σκυθῶν μὲν μὴ με-

μνησθαι, πάντως δὲ ἀγαθοὺς τινὰς Ἰππημολγοὺς καὶ
 Γαλακτοφάγους Ἀβίους τε. — οὐ θαυμαστὸν δ' εἶναι
 περὶ Ὀμήρου· καὶ γὰρ τοὺς ἔτι νεωτέρους ἐκείνου πολλὰ
 ἀγνοεῖν καὶ τερατολογεῖν· Ἡσίοδον μὲν Ἡμίκκυνας
 λέγοντα καὶ Μεγαλοκεφάλους καὶ Πυγμαίους· Ἀλκμά-
 να δὲ Στεγανάποδας· Διοχύλον δὲ Κυνοκεφάλους καὶ
 Στερνοφθάλμους καὶ Μονομμάτους, καὶ ἄλλα μυρία.
 — — ἐπιτείνει δὲ καὶ τοῖς περὶ Σικελίαν τὴν πλάνην
 λέγουσι καθ' Ὀμηρον τὴν Ὀδυσσεύς· εἰ γὰρ αὐτὸν χρῆ-
 ναι τὴν μὲν πλάνην ἐκεῖ γεγονέναι φάσκειν, τὸν δὲ
 ποιητὴν ἐξωκεανικῆναι μυθολογίας χάριν. καὶ τοῖς μὲν
 ἄλλοις συγγνώμην εἶναι, Καλλιμάχῳ δὲ μὴ πάνυ, μετα-
 ποιουμένῳ γε γραμματικῆς — . τούτοις δὲ μικρὰ τινα
 προσθεῖς τοιαῦτα, παύεται, τὰ πλεῖστα μετενέγκας
 παρὰ τοῦ Ἐρατοσθένους. Satis clare hoc fragm. I. V.
 IX. innuunt. Idem I. p. 44. Ἀπολλόδορος δὲ ἐπιτιμᾷ
 Καλλιμάχῳ, συνηγορῶν τοῖς περὶ Ἐρατοσθένη, διότι,
 καίπερ γραμματικὸς ὢν, παρὰ τὴν Ὀμηρικὴν ὑπόθε-
 σιν καὶ τὸν ἐξωκεανισμὸν τῶν τόπων, περὶ ὧν τὴν
 πλάνην φράζει, Γαῦδον καὶ Κόρκυραν ὀνομάζει. Cal-
 limachi sententia non ad ἐθνικὰς ὀνομασίας, sed ὑπο-
 μνήματα referri debebat. Idem XII. p. 553. ἀγνοεῖν
 γὰρ αὐτὸν (Ὀμηρον) πολλὰ τῶν ἐνδόξων ἔφη παρὰ
 τὸν Πόντον, οἷον ποταμοὺς καὶ ἔθνη, ὀνομάσαι γὰρ αὐτὸν.
 Sed multo plures eosque acerrimos censores iam Apol-
 lodori aetas, dein sequentia saecula protulerunt, dein-
 ceptis recensendos.

1. Primus hic occurrit Polemo, idem sine con-
 troversia Περιηγητῆς dictus, cuius librorum adversus
 Eratosthenem *) perscriptorum ex immenso aliorum cu-
 mulo quos Athenæus memoravit nonnisi quinque fra-
 gmentis notitia ad nos pervenit: plura enim neque ipse

*) Ad alium Eratosthenem ait Fabricius Bibl. Gr. IV. p. 119.
 pertinere: qua causa permotus, nihil attinet inquirere.

repperi, neque alii, ut Vossius de histor. Gr. p. 120. et Ancherus Diatriba p. 4. collegerunt. Quod quidem tradit ap. Schol. Aristoph. Vesp. 1186, (de antiqua comoed. fr. XXI.) si idem est, alibi de Ephudione monuisse videtur, subindicante fragm. ap. Schol. Eurip. Hipp. 230. coll. Schol. Vrat. Pind. introd. Ol. V. Jam primum de inscriptione dubitatio locum habet. Schol. enim Aristoph. Av. 11. μέμνηται δὲ αὐτοῦ καὶ Πολέμων ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τῆς Ἀθήνησιν Ἐρατοθέου ἐπιδημίας. Hesychius: Βίηφι δύναμις. βία. ὡς Πολέμων ἐν Ἐρατοθέου Ἀποδημία: qui cum opus illud ex vulgari usu dicendi magis designaverit, quam rite attulerit, Ἐπιδημία legendum est*). Harpocratio p. 19. (de antiq. comoed. fr. XII.) ἦσαν δέ, ὡς φησι Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοθέην, τετράγωνοι τὸ σχῆμα — . Schol. Soph. Oed. C. 489. μετὰ γὰρ ἡσυχίας τὰ ἱερὰ (τῶν Εὐμενίδων) δρῶσι, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀπὸ Ἡσύχου θύουσι αὐταῖς, καθάπερ Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοθέην φησίν, οὕτω. Τὸ δὲ τῶν Εὐπατριδῶν γένος οὐ μετέχει τῆς θυσίας ταύτης. εἶτα ἐξῆς. Τῆς δὲ πομπῆς ταύτης Ἡσυχίδαί, ὃ δὴ γένος ἐστὶ παρὰ (l. περὶ) τὰς σεμνὰς θεάς, καὶ τὴν ἡγεμονίαν ἔχει. καὶ προθύονται πρὸ τῆς θυσίας κριὸν Ἡσύχῳ ἱερὸν ἦρω, τοῦτον οὕτω καλοῦντες διὰ γοῦν εὐφημίαν, οὐ τὸ ἱερὸν ἐστὶ τὸ Κιμώνιον, ἕκτος τῶν ἐννέα πυλῶν. His omnibus pauca lucraremur, nisi Strabonis verba gravissima accederent I. p. 15. Ἔστι δ' ὁ Ἐρατοθέης οὐχ οὕτως εὐκατατρόχαστος, ὥστε μηδ' Ἀθήνας αὐτὸν ἰδεῖν φάσκειν, ὅπερ Πολέμων ἐπιχειρεῖ δεικνύναι. Primo igitur loco Polemonem re vera de Eratosthene Athenis commoranti disceptasse

*) Imperite Schweighaeuserus in Athen. IV. p. 138. E. lectionem vulgatam, ἐν τῷ παρὰ Ξενοφῶντι κανάθρῳ, ex coniectura, ut sibi videbatur, vel potius explicatione Casauboni, ἐν τῷ περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι κανάθρου, immanem haud reveritus titulum, immutavit.

hinc colligitur, unde opportunitas de argumento ipsi perquam consueto, id est, de antiquitatibus Atticis, fuse disserendi effloruit. Hunc tamen locum unice ab illo pertractatum fuisse, Hesychii testimonium modo allegatum omnino abnegat. Hesychiumne formam *βίηφι* ex Polemonis opere nihil ad grammaticen afferenti, nisi singulari quadam vi a poeta qualicumque illic commemorato instructa foret, excitare potuisse? Potuit nihilominus eius interpres concoquere, ut cui nihil de Polemone suspicato glossa ex II. φ'. 367. desumpta indeque *δυνάμει. βία.* scribendum videretur: quasi vero ad expositionem vocabuli pervagati tali cautore indiguisset. Immo *βίηφι* ille adhibuerat nominativum significans, quo grammaticorum sententia confirmatur a Buttmano Gramm. I. p. 205. reiecta. Dudum hoc viderat accuratissimus Sylburgius ad Etymologici M. pag. 800. Igitur necesse est statuamus, Polemonem de terminationibus poeticis, ab ipso Eratosthene (cf. fr. XVII.) in opere Geographico tractatis, passim disputasse, ac proinde pluribus libris, *τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένη*, quorum partem opuscula *περὶ τῆς Ἀθήνησιν Ἐρατοσθένους ἐπιδημίας* *) constituerent, Geographiae Eratosthenis sese obiecisse. Quod si intrusit, quae nihil ad rem valerent, ut illa de axibus, pro more hominum eruditorum, sapientiam suam temere et ubique oggerentium, fecisse existimandus est. Reliqua autem contra Eratosthenem observata an verum attigerint, hoc in silentio testium ne significari quidem licet; si quis enim Strabonem hic memorarit, nusquam ad Periegetam provocantem, tanquam auctorem exigui momenti, nonnisi cum specie veritatis collegerit. Ea tamen quaestio loci Strabonis denuo ex-

*) Polemonis haec opuscula cum Jōnis Chii *Ἐπιδημίας* contulit Bentleius epistola ad Millium p. 507. Videndum, numne, quod ab Athenaeo II. p. 70. B. de cinara planta in Chorasmiorum regione reperta testis advocatur *Σκύλαξ ἢ Πολέμων*, effici queat, de compluribus etiam geographiae capitibus hominem adversus Eratosthenem disputasse.

pendendi admonet; unde si effeceris, tum Polemonem, cum Eratosthenem Athenis commoratum negaret, per pauca de contrario inaudivisse; tum Eratosthenem, ut cui nec levitatis nota a quoquam inuratur, et multa super argumento, quod adversarius, testis istic idoneus, penitus pertractatum teneret, exprobrata videantur, fugitivo tantum oculo Athenas perlustrasse: haec igitur si effeceris, nihil quod naturae rerum Eratosthenicarum sit alienum elicueris. Ac non obscure communiunt ipsius Strabonis verba, satis, licet subiungat, τοῦ Ζήνωνος — γνώριμος γενόμενος Ἀθήνησι, haesitabundi; quae quomodo intellexerit, ea quae statim sequuntur demonstrant: οὐτ' ἐπὶ τοσοῦτον πιστός, ἐφ' ὅσον παρεδέξαντό τινες. Haec igitur sibi vult, Eratosthenem neque eum esse, qui sine pulvere de omni statu deiici queat, si quis eum Athenas advenisse negarit; neque per omnia ei fidem esse habendam. Igitur cum his ipsis et quae adduntur nixus Ancherus p. 4, 5. illum omnino diu ibi vitam degisse, ac iuvenem admodum in Zenonis et Aristonis sese disciplinam ait aliquantisper tradidisse, Suida non meditatus ita censuit, qui Alexandriam Athenis eum arcessitum memoravit. Jam si Polemo ea de quibus modo dictum abnegavit, fecit ille motus opinor Eratosthenis sermone, asseverantis Graeciam se peragrasse.

2. Succedit Hipparchus, qui astronomiae impense operam dicavit, eamque ad geographiam imprimis referre studuit, (v. Strab. I. p. 7. II. p. 131. sqq.) adeo tamen ab iudicandi vi hebes ac destitutus, ut plumbea eius argumenta, tribus ex libris adversus Eratosthenis Geographica *) desumpta, Strabo contentione per sane

*) Suid. v. Ἰππάρχος ἔργα — καὶ εἰς τοὺς ἀπλότους. Miram locutionem falsa sententia intulit G. I. Vossius, de natura artium p. 115. a. opp. t. III., coniectans εἰς ἀστειρισμούς. Rescribendum fuerat εἰς τὰ Ἐρατοσθένους, Γεωγραφικά sive suppleto, sive adiecto. Simile vitium Ἐρατοσθένους apud Athenaeum extabat.

mediocri posset refutare. Plinii quidem II, 112, Hipparchum et in coarguendo adversario, et in reliqua omni diligentia mirum, insignientis laudatio et ambigua est, neque in auctoritate viri si accuratam sententiam requiras perexigua moram attulerit. Ne hic quidem Eratosthenis, quem infestissimus iure et iniuria adoriebatur, systema omnino deiicere sustinuit. Nam quod Plinius loco modo allato adiecisse eum mensurae orbis terrarum ab Eratosthene institutae stadiorum paullo minus XXV. millia prodidit, nihil contra efficitur. Gossellinum sane (*Géographie des Grecs analysée* p. 52 sq.) vehementer eius verba vexaverunt, adeo ut ad emendationem prolaberetur, VII. millia CC. ex Marciani Heracleotae p. 6. componendam, quo teste Eratosthenes maximum terrae ambitum 259, 200. stadiorum collegerit. Mireris, tam puerilem coniecturam in re manifestissima viro acuto excidisse: nam Marcianum si sequere, non potuit illa 7200. Hipparchus addere. Sed verum perspexerat Mannertus (*Geogr. d. Gr. u. Röm. Norib. 1788. p. 102.*), ac verbis ut qui maxime disertis admonuit Strabo I. p. 62. *Εἰ δὲ τηλικαύτη, ἢλίκην αὐτὸς εἶρηκεν, οὐχ ὁμολογοῦσιν οἱ ὕστερον, οὐδ' ἐπαινοῦσι τὴν ἀναμέτρῃσιν· ὅμως δὲ πρὸς τὴν σημείωσιν τῶν κατὰ τὰς οἰκῆσεις ἐκάστας φαινομένων προσχρῆται τοῖς διαστήμασιν ἐκείνοις Ἰππάρχου.* Iterum II. p. 113. *Τούτοις δὲ συνωδὰ πῶς ἐστι καὶ τὰ ὑπὸ Ἰππάρχου λεγόμενα· φησὶ γὰρ ἐκεῖνος, ὑποθέμενος τὸ μέγεθος τῆς γῆς ὅπερ εἶπεν Ἐρατοσθένης, ἐντεῦθεν δεῖν ποιῆσθαι τὴν τῆς οἰκουμένης ἀφαίρεσιν,* et quae sequuntur. Adde fr. XXXVII. XLIII. collatis quae ad fr. XLII. dicentur. Vellem etiam aliud a Gossellino demonstratum fuisse, quod tabulam geographicam ab Hipparcho secundum projectiones quas aiunt confectam tradit. Idem vero, quam immensos errores ille maxime in Asia constituenda

commiserit, satis evicit (v. Recherches sur la géogr. syst. et positive des Anciens T. I. p. 55.). Quae igitur ex Hipparchi opere Strabo servavit, haec sunt. I. p. 5. sq. πάντη γοῦν ὁ αὐτὸς τρόπος τῶν τε μεταβολῶν ὑπάρχει καὶ τῶν ἀνξήσεων, ἢ οὐ πολὺ παραλλάττων ὡς ἂν ὑφ' ἑνὸς πελάγους τῆς κινήσεως ἀποδιδομένης, καὶ ἀπὸ μιᾶς αἰτίας. Ἰππαρχος δ' οὐ πιθανὸς ἐστίν, ἀντιλέγων τῇ δόξῃ ταύτῃ, ὡς οὐδ' ὁμοιοπαθοῦντος τοῦ ὠκεανοῦ πανταχοῦ, οὐτ' εἰ δοθείη τοῦτο, ἀκολουθοῦντος αὐτῷ τοῦ σύρρουν εἶναι πᾶν τὸ κύκλω πέλαγος τὸ Ἀτλαντικόν· πρὸς τὸ μὴ ὁμοιοπαθεῖν μάρτυρι χρώμενος Σελεύκῳ τῷ Βαβυλωνίῳ. Rectiora Strabo post Eratosthenem.

p. 7. Εὐδὲ καὶ Ἰππαρχος ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένη διδάσκει, ὅτι παντὶ καὶ ἰδιώτῃ καὶ τῷ φιλομαθοῦντι τῆς γεωγραφικῆς ἱστορίας προσηκούσης ἀδύνατον λαβεῖν ἄνευ τῆς τῶν οὐρανίων καὶ τῆς τῶν ἐκλειπτικῶν τηρήσεων ἐπικρίσεως.

p. 27. adversus Homericam disputationem: Καὶ ἐν τῷ Καταλόγῳ τὰς μὲν πόλεις οὐκ ἐφεξῆς λέγει (Ὅμηρος): οὐ γὰρ ἀναγκαῖον· τὰ δὲ ἔθνη ἐφεξῆς· ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ἄνωθεν. — Ὅπερ καὶ Ἰππαρχος ἐπισημαίνεται. Aliud de Homericis Eratosthenis dictum satis inficetum p. 16. memoratur.

p. 55. Ὁ δὲ κατὰ Βυζάντιον (πορθμὸς) οὐδὲ μετέβαλλεν, ἀλλὰ διετελεῖ τὸν ἕκρουν ἔχων μόνον, τὸν ἐκ τοῦ Ποντικοῦ πελάγους εἰς τὴν Προποντίδα· ὡς δὲ Ἰππαρχος ἱστορεῖ, καὶ μονὰς ποτε ἐποιεῖτο.

p. 56. Ἰππαρχος δὲ ἐκδεξάμενος τὸ συνάπτειν (fr. XXXIII.) ταῦτόν τῷ σύρρουν γενέσθαι τὴν ἡμετέραν θάλατταν τῇ ἐρυθρᾷ διὰ τὴν πλήρωσιν, αἰτιάται, τί δήποτε οὐχὶ τῇ κατὰ τὰς στήλας ἐκρῦσει μεδισταμένη ἐκείσε ἢ καθ' ἡμᾶς θάλαττα συμμεδιστᾶ καὶ τὴν σύρρουν αὐτῇ γενομένην, τὴν ἐρυθράν, ἀλλ' ἐν τῇ αὐτῇ διέμεινεν ἐπιφανείᾳ, μὴ ταπεινουμένη· καὶ

γὰρ κατ' αὐτὸν Ἐρατοσθένη τὴν ἐκτὸς θάλατταν ἀπασαν σύρρον εἶναι, ὥστε καὶ τὴν ἐσπέριον καὶ τὴν ἐρυθρὰν μίαν θάλατταν εἶναι. Τοῦτο δ' εἰπὼν ἐπιφέρει τὸ ἀκόλουθον, τὸ τὸ αὐτὸ ὕψος ἔχειν τὴν τε ἐξω στηλῶν θάλατταν καὶ τὴν ἐρυθρὰν καὶ ἔτι τὴν ταύτη γεγονυῖαν σύρρον. Quae licet funditus profligaverit, turbas tamen dedisse Strabo putandus est, siquidem ista, quibus nihil cum disputatione de Casio intercedit, immo ad Eratosthenis effatum pertinentia, mare eandem non constituere superficiem, alieno loco proposuit. Statim aliam objectionem subiungit:

Ψευδῆ δ' εἶναι φήσας τὴν ἐπὶ τοῖς δελφῖσιν ἐπιγραφὴν Κυρηναίων θεωρῶν (fr. XXXI.), αἰτίαν ἀποδίδωσιν οὐ πιθανήν, ὅτι ἡ μὲν τῆς Κυρήνης κτίσις ἐν χρόνοις φέρεται μνημονευομένοις, τὸ δὲ μαντεῖον οὐδεὶς μέμνηται ἐπὶ θαλάττῃ ποτὲ ὑπάρξαι. Verissime Strabo: Τί γὰρ εἰ μηδεὶς μὲν ἱστορεῖ, ἐκ δὲ τῶν τεκμηρίων, ἐξ ὧν εἰκάζομεν, παράλιόν ποτε τὸν τόπον γενέσθαι, οἷ τε δελφῖνες ἀνετέθησαν, καὶ ἡ ἐπιγραφὴ ἐγένετο ἐπὶ Κυρηναίων θεωρῶν;

Pergit p. 56. sq. Συγχωρήσας δὲ τῷ μετεωρισμῷ τοῦ ἰθάφους μετεωρισθεῖσαν καὶ τὴν θάλατταν ἐπικλύσαι τοὺς μέχρι τοῦ μαντείου τόπους, πλεον τῶν τριςχιλίων σταδίων ἀπὸ θαλάττης διέχοντας, οὐ συγχωρεῖ τὸν μέχρι τοσοῦτου μετεωρισμὸν, ὥστε καὶ τὴν Φάρον ὅλην καλυφθῆναι καὶ τὰ πολλὰ τῆς Αἰγύπτου ὥσπερ οὐχ ἰκανοῦ ὄντος τοῦ τοσοῦτου ὕψους καὶ ταῦτα ἐπικλύσαι. Φήσας δὲ, εἴτερ ἐπεπλήρωτο ἐπὶ τοσοῦτον ἢ καθ' ἡμᾶς θάλαττα, πρὶν τὸ ἔκρηγμα τὸ κατὰ τὰς στήλας γενέσθαι, ἐφ' ὅσον εἴρηκεν ὁ Ἐρατοσθένης, χρῆναι καὶ τὴν Λιβύην πᾶσαν καὶ τὰ πολλὰ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας κεκαλύφθαι πρότερον, τούτοις ἐπιφέρει, διότι καὶ ὁ πόντος τῷ Ἀδρίᾳ σύρρους ἂν ὑπῆρξε κατὰ τινὰς τόπους, ἅτε δὴ τοῦ Ἰοτροῦ ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν πόντον σχιζομένου, καὶ ῥέοντος εἰς ἕκα-

τέραν τὴν θάλατταν, διὰ τὴν θείων τῆς χώρας. Infirmam argumentationem idem Strabo concidit.

p. 63. Τὸν δὲ διὰ τοῦ Βορυσθένους παράλληλον τὸν αὐτὸν εἶναι τῷ διὰ τῆς Βρετανικῆς εἰκάζουσιν Ἰππαρχὸς τε καὶ ἄλλοι, ἐκ τοῦ τὸν αὐτὸν εἶναι καὶ τὸν διὰ Βυζαντίου τῷ διὰ Μασσαλίας· ὃν γὰρ λόγον εἶρηκε τοῦ ἐν Μασσαλία γνώμονος πρὸς τὴν σκιάν, τὸν αὐτὸν καὶ Ἰππαρχος κατὰ τὸν ὁμώνυμον καιρὸν εὑρεῖν ἐν τῷ Βυζαντίῳ φησίν· ἐκ Μασσαλίας δὲ εἰς μέσην τὴν Βρετανικὴν οὐ πλέον ἐστὶ τῶν πεντακισχιλίων σταδίων. Eam observationem non sibi, sed aetati suae acceptam rettulit. Cf. II. p. 71.

II. p. 68. 8q. Πρὸς δὲ τὴν ἀπέφασιν ταύτην (fr. LVII.) ὁ Ἰππαρχος ἀντιλέγει διαβάλλων τὰς πίστεις. οὔτε γὰρ Πατροκλέα πιστὸν εἶναι, δυοῖν ἀντιμαρτυροῦντων αὐτῷ, Δηϊμάχου τε καὶ Μεγασθένους, οἱ καθ' οὓς μὲν τόπους διςμυρίων εἶναι σταδίων τὸ διάστημα φασὶ τὸ ἀπὸ τῆς κατὰ μεσημβρίαν θαλάττης, καθ' οὓς δὲ καὶ τριςμυρίων. Τούτους γε δὴ τοιαῦτα λέγειν, καὶ τοὺς ἀρχαίους πίνακας τούτοις ὁμολογεῖν. Ἀπίθανον δῆπου νομίζει τὸ μόνῳ δεῖν πιστεύειν Πατροκλεῖ, παρέντας τοσοῦτον ἐπιμαρτυροῦντας αὐτῷ, καὶ διορθοῦσθαι παρ' αὐτὸ τοῦτο τοὺς ἀρχαίους πίνακας· ἀλλὰ μὴ ἔαν οὕτως, ἕως ἂν τε πιστότερον περὶ αὐτῶν γνῶμεν. Etiam infelicius rem gessit, his adiunctis: Ἐτι φησὶν ὁ Ἰππαρχος ἐν τῷ δευτέρῳ ὑπομνήματι αὐτὸν τὸν Ἐρατοσθένη διαβάλλειν τὴν τοῦ Πατροκλέους πίστιν, ἐκ τῆς πρὸς Μεγασθένη διαφωνίας περὶ τοῦ μήκους τῆς Ἰνδικῆς τοῦ κατὰ τὸ βόρειον πλευρὸν (fr. CVIII.). Εἰ οὖν διὰ τὴν διαφωνίαν ἐνταῦθα ἀπιστος ὁ Πατροκλῆς, καίτοι παρά χιλίους σταδίους τῆς διαφορᾶς οὔσης, πόσω χεῖρ μάλλον ἀπιστεῖν, ἐν οἷς παρὰ ὀκτακισχιλίους ἢ διαφορὰ ἐστὶ, πρὸς δύο καὶ ταῦτα ἄνδρας συμφωνοῦντας ἀλλήλοις, τῶν μὲν λεγόντων τὸ τῆς Ἰνδικῆς πλάτος σταδίων

δισμυρίων, τοῦ δὲ μυρίων καὶ διςχιλίων; Incredibilem nugarum congeriem manifestavit Geographus. Sed haec ad illum cognoscendum satisfacient.

Alia ex Hipparcho idem protulit II. p. 72. 74. 75 sq. 76 — 78. ubi insigne flagitium commemorat: Ἐξῆς δὲ συνήγορῶν ἔτι τοῖς ἀρχαίοις πίναξιν οὐ τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Ἐρατοσθένους προφέρεται περὶ τῆς τρίτης σφραγίδος, ἀλλ' ἐαυτῷ κεχαρισμένως πλάττει τὴν ἀπόφασιν πρὸς ἀνατροπὴν εὐφρῆ. cf. p. 79. praeterea p. 81 — 83. quae his Strabo seponit: ταῦτα μὲν οὖν δεῖ ἔαν ὡς παιδικά. p. 86 — 74. finem imponens, ἐν δὲ τούτῳ, ait, τῷ ὑπομνήματι καὶ δικαίας καὶ οὗτος δίδωσιν ἀφορμὰς καὶ ὁ Τιμοσθένης· ὡστ' οὐδ' ἡμῖν καταλείπεται συνεπισκοπεῖν, ἀλλ' ἀρκεῖσθαι τοῖς ὑπὸ τοῦ Ἰππάρχου λεχθεῖσιν. At neminem Strabonis, viri a mathematicis alienissimi, sententia movebit. Adde p. 135. praeter locos supra laudatos.

3) Etiam Polybium opere geographico sententiis Eratosthenis refutandis vacasse, aliquot locis apud Strabonem constat. Primus extat I. p. 20. προσπίπτει γὰρ, ὡς εἰκός, ὡς πιθανώτερον, ἂν (l. εἰ) οὕτω τις ψεύδοιτο, εἰ καταμίσγοι τι καὶ αὐτῶν τῶν ἀληθινῶν, ὅπερ καὶ Πολύβιος φησι περὶ τῆς Ὀδυσσεύς πλάνης ἐπιχειρῶν. p. 23. Καὶ Πολύβιος δ' ὀρθῶς ὑπονοεῖ τὰ περὶ τῆς πλάνης· τὸν γὰρ Αἴολον, τὸν προσημαίνοντα τοὺς ἐκπλους ἐν τοῖς κατὰ τὸν πορθμὸν τόποις ἀμφιδρόμοις οὔσι καὶ δυσέκπλοις διὰ τὰς παλιόροιας, ταμίαν τε εἰρησθαι τῶν ἀνέμων καὶ βασιλέα νενομισθαι φησί, καθάπερ Δαναὸν μὲν τὰ ὑδρεῖα τὰ ἐν Ἀργεὶ παραδείξαντα, Ἀτρεῖα δὲ τοῦ ἡλίου τὸν ὑπεναντίον τῷ οὐρανῷ δρόμον· μάντις τε καὶ ἱεροσκοπούμενους ἀποδείκνυσθαι βασιλέας· τοὺς δ' ἱερέας τῶν Αἰγυπτίων καὶ Χαλδαίους καὶ μάγους, σοφία τινὶ διαφέροντας τῶν ἄλλων, ἡγεμονίας καὶ τιμῆς τυγχάνειν παρὰ τοῖς πρὸ ἡμῶν. οὕτω δὲ καὶ τῶν θεῶν ἕνα ἕκαστον

τῶν χρησίμων τινὸς εὐρετὴν γενόμενον τιμᾶσθαι. Ταῦτα δὲ προοικονομησάμενος, οὐκ ἔα τὸν Αἰόλον ἐν μύθου σχήματι ἀκούεσθαι, οὐδ' ὅλην τὴν Ὀδυσσεύως πλάνην, ἀλλὰ μικρὰ μὲν προσμεμυθεῦσθαι, καθάπερ καὶ τῷ Ἰλιακῷ πολέμῳ· τὸ δ' ὅλον περὶ Σικελίαν καὶ τῷ ποιητῇ πεποιῆσθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις συγγραφεῦσιν, ὅσοι τὰ περιχώρια λέγουσι τὰ περὶ τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν. Οὐκ ἐπαινεῖ δὲ οὐδὲ τὴν τοιαύτην τοῦ Ἐρατοσθένους ἀπόφασιν — (fr. VII.). *Vulgaris ista alucinatio vix latum unguem ab Hipparcheis distat. Ex iis quae plura hunc in modum disputat maxime illa p. 25. notanda sunt: Τὸ δὲ πάντα πλάττειν οὐ πιθανόν, οὐδὲ Ὀμηρικόν· τὴν γὰρ ἐκείνου ποιήσιν φιλοσόφημα πάντας νομίζουσιν, οὐχ, ὡς Ἐρατοσθένης φησὶ, κελεύων μὴ κρίνειν πρὸς τὴν διάνοιαν τὰ ποιήματα, μηδ' ἱστορίαν ἀπ' αὐτῶν ζητεῖν. Sequitur II. p. 104. Πολύβιος δὲ τὴν Εὐρώπην χωρογραφῶν, τοὺς μὲν ἀρχαίους ἔαν φησὶ, τοὺς δ' ἐκείνους ἐλέγχοντας ἐξετάζειν, Δικαιάρχον τε καὶ Ἐρατοσθένη τὸν τελευταῖον πραγματευσάμενον περὶ τῆς γεωγραφίας. — τὸν δ' Ἐρατοσθένη (φησὶ) διαπορήσαντα, εἰ γρηΐ πιστεύειν τούτοις (τοῖς Πυθίαι), ὅμως περὶ τε τῆς Βρετανικῆς πεπιστευκέναι καὶ τῶν κατὰ Γάδειρα καὶ τὴν Ἰβηρίαν· πολὺ δὲ φησὶ βέλτιον τῷ Μεσσηνίῳ πιστεύειν ἢ τούτῳ. — Ἐρατοσθένη δὲ τὸν μὲν Εὐήμερον Βεργαῖον καλεῖν, Πυθαῖα δὲ πιστεύειν, καὶ ταῦτα δέ, μήτε Δικαιάρχου πιστεύσαντος. *Ridiculam demonstrationem Strabo refutavit. Deinde p. 106. sq. de Ibericis apud Eratosthenem: v. fr. LXII. LXIII. Tandem VII. p. 317. cum de Theopompi circa Illyrica peccatis dixisset, τοιαῦτα δέ, inquit, καὶ τοῦ Ἐρατοσθένους ἔνια παρακούσματά ἐστι λαοδογματικῶς, καθάπερ Πολύβιος φησὶ καὶ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων λέγων συγγραφέων.**

4. Jam ad ipsum *Strabonem* praevertendum, virum prudentem, sobrium, eruditum, cui plurima *Eratosthenicae* geographiae debentur, saepe defensa, saepius acriter vituperata. In qua re fidem quidem auctoris nusquam desideres, sanum vero nec studio occupatum iudicium frequentissime: quod inprimis contra *Strabonis* librum valet primum, ubi quae pro *Homero* protulit, ne semel quidem verum attingunt, *Stoicorum* sententiis de *Homeri* variarum rerum peritia absolutissima ingenium hominis ceteroquin perspicacissimum mire praepedientibus. Multae eius nugae super isto argumento proferri possent, si maiorem primi libri partem exscribere liberet. Sed etiam aliam ob causam *Strabo* *Eratosthenem* satis iniquum habuit, invitus tamen, ut qui ab mathematicis abhorreret. Proinde nec mirabile accidit, quod *Eratosthenis* systema universum repetiit, quod a multis dudum intellectum fuit; nec vitii aut cupiditatis in loco ponendum, si illius opiniones minus percepit, veluti I. p. 54. Sed quod *Gossellinus* scribit (*Géogr. des Grecs analysée* p. 58.), geographiae moderatrices, prout senserant *Eratosthenes*, *Hipparchus* et *Posidonius*, mathematicas esse disciplinas a *Strabone* negatum fuisse, provocans ad libri II. p. 94, ne vestigium quidem talis opinionis ibi reperitur; fortasse is per errorem ex *Commentatt. Acad. Inscr.* t. 26. p. 110. explicandum duobus ex locis alterum neglexit, qui legitur p. 110.

Memorat *Serapionem* quoque *Cicero* ad *Atticum* II, 6. *Etenim γεωγραφικὰ quae constitueram magnum opus est: ita valde Eratosthenes quem mihi proposueram a Serapione et ab Hipparcho reprehenditur. Quid censes, si Tyrannio accesserit? Sed ignorabilem hominem ac maiori tantum ut videtur Plinio adhibitum ne Strabo quidem cognovit.*

5. Ex antiquis Nostri censoribus postremo loco indicandus est *Marcianus Heraclæota*. Epitomator iste gravem de Eratosthene sententiam pronunciavit Periplo p. 64. Ἐρατοσθένης δὲ ὁ Κυρηναῖος οὐκ οἶδα τί παθὼν τὸ Τιμοσθένους μετέγραψε βιβλίον, βραχέα τινὰ προσθεῖς, ὡς μηδὲ τοῦ προοιμίου τοῦ μνημονευθέντος ἀπέχεσθαι, ἀλλ' αὐταῖς λέξεσι κάκεινο τοῦ οἰκείου προθεῖναι συγγράμματος. Quod si nihil suspecti verba modo allata continerent, fides hominis, utpote qui aliam calumniam pagina praecedenti profuderit, unumquemque deberet difficilem praestare; nunc autem, cum mendacium manifestissimum fronte perfricta inferre sustinuerit, tum prooemium, tum reliqua Timosthenici operis compilata cavillans, neminem ne per momentum quidem temporis morabitur. Neque enim prooemium Eratosthenes, a Timosthene longe diversissimus, exscribere potuit, et omne istud dicterium Strabonis II. p. 92. verba quam maxime contraria, mox apponenda, statim ad nihilum redigunt. Verumtamen undenam deprompserit ineptiam pingui Minerva excogitatam, paucis inquirere liceat. Conditionem utique nonnisi duplicem quaestio admittit, aut Marciani adhuc tempore Eratosthenis, praeter Timostheneum, opus versari, aut utraque scripta dudum periisse. Jam vero priorem si statueris, plane incredibile est, quomodo impudens iudicium, torpentibus licet studiis, effutire potuerit: quandoquidem cuiusvis non adeo litteratissimi refutationem metuere debebat; igitur opera a se commemorata non iam usurparit. Accedit ut id ipsum de Johanne Philopono, qui Arrianum adhibeat testem pervulgatissima in re, viro ab Marciani aetate non procul remoto, satis constet (v. fr. XLIII.). Quae cum ita sint, nihil prius videtur, quam ut eam notationem Artemidoro vindicemus; cuius etsi nulla eiusmodi vituperatio Eratosthenis affertur (v. fr. LXIX. sq. LXXI.

CXXI. CXXVI.), nihil tamen obstat, quominus geographus ille Eratosthenea acrius attigerit. Proinde si ponas, eadem quam Polemo viam institit Artemidorum itidem abusum complura ab Eratosthene ex Timosthenis libro derivata in compilationem praepropere convertisse, error Heracleotae, qui voces amplificantes pro accuratissima auctoris sententia existimarit, aliquanto credibilior evadit.

Aevo recentiore Geographica Eratosthenis duo viri colligere et concinnare studebant, Ancherus et Seidelius; quorum prior si propositum perficere potuisset, longe plura praestiturus erat: nihil enim aliud quam particulam primam diatribae in fragmenta Geographicorum (Gottingae 1770. 4. pp. 26.), nonnisi Homericae Nostri disputationem exhibentis, emisit. Nihil de hoc inaudivit Seidelius, qui libellum satis magnum (ibid. 1789. 8. fere pp. ducentarum) conscripsit; ea collectio mediocri eruditione ex Strabone imprimis ac perpaucis aliis fuit corrasa, neque plena, neque dilucide adornata, ita ut vim et rationem Eratostheni operis perspicias, neque iudicio insignis probabili: nec mirum, cum auctori etiam per falsissima, in quaestione praesertim de Homeri geographia, Strabonem sine suspicionem adeo sequi placuerit. Accuratus, sed alio spectans, nec raro Gallica levitate rem pertractavit Gossellinus in utroque opere aliquoties laudato, additis etiam duabus ex Eratosthenis mente delineationibus orbis terrarum. Idem praestiterunt Mannertus (Geogr. d. Gr. u. Roem. Norib. 1788. ubi pauca de Eratosthene dedit.), et J. H. Vossius post editas a se Virgilio Eclogas. Viri illi eruditi quomodo Geographorum principis sententias exhibuerint, vel potius exhibendas censuerint, si quis cupidus est cognoscendi, eorum ipsi labores adeantur; eadem hic repetere non libuit. Nam Gossellinus qui unus parallelorum rationes attulit, plu-

rima ex arbitrio finxit; neque omnino fieri potest, ut ex antiquis argumenti notitiis admodum sparsis satis certo istiusmodi quaestio constituatur. Immo cum longitudinem plerumque hypothetica ratione attributam fuisse constet, verisimilis videtur Mannerti p. 111. opinio, non omnino gradus tabulis indicatos esse.

Jam fatis Geographicorum enarratis in alterum campum multo maioris et molis et emolumenti descendendum est.

Res fuit negotii apud antiquos minime contemnendi, operis geographici et pleni et accurati compositio. Sive enim subsidia spectes, quibus in conformatione systematis ex geometria et astronomia instituenda uti illis licuit, sive observationes requiras diligentes ac regionibus remotis consecratas: ab utroque genere copiarum, quibus geographia sine detrimento carere nequit, parum beatos naturaque, Graecorum faultrice benignissima, minime adiutos fuisse confitendum est. Gnomon nimirum, unicum adminiculum, satis graves effecit errores; saepe quoque ex climatibus terrarumque indole gradus lubrica erant coniectura assignandi; omnino perpauca oppida ex latitudine disposita, nihilominus geographo disponenda; quin longitudo, coelo nihil adiuvente, secundum peregrinantium computationes plerumque arbitrium suum interponentium attribuebatur, unde meridiani curvissima conversio. Perspecte de his exposuit Mannertus p. 92. 107. seqq. In rebus adeo desperatis quantam sagacitatis vim et sollertiam intima geometriae peritia suffultus expediverit Eratosthenes, est profecto ut quam maxime admiremur ac suspiciamus. Documentum fragmenta praestant divisi e mensique orbis deinceps exhibenda. Jam cum ea quae viri illius rationes effecissent omnibus, adversariis quoque, probata fuissent, nihil singulare laudationi non-

nul-

nullorum satis magnificae amplius inerit. Igitur Plinius II. 112. Eratosthenem vocat in omnium quidem litterarum subtilitate, et in hac utique praeter ceteros sollertem, quem cunctis probatum sese videre; Censorinus vero, praeclare excogitatis obstupefactus, illum orbis terrarum mensorem designat. Aliud autem obstaculum in observationibus raro conscriptis versabatur, unde factum fuit, ut de Europae regionibus ultra columnas Herculis fere nihil nisi per Pytheam Eratosthenes compertum haberet; vixdum Romani in Aegyptiorum notitiam venerant: nam Timaei opus adiumenti nihil praestare potuisse et ipsa hujus fragmentorum quae supersunt natura persuadet, et vero fabulae etiam ab Eratosthene proditae, melioribus in subsidiis procul dubio abiiciendae, liquido confirmant. Verum longe maius impedimentum ipsum afferebat Graecorum ingenium, ut qui ad observandum sine studio et admixtione morum alienorum minime essent idonei; quamobrem nihil mirum acciderit, quod hominum vel inventorum imaginandi iudicandique vim multiplices errores obreperent. Neque Eratosthenes, quantumvis industrius et peracutus ad mendacia istiusmodi rimanda et cernenda, ubique poterat a peccatis sibi providere. Suppetebat sane litteraria suppellex largissima, quam praebebant bibliothecae et Alexandrina et Nostri ipsius, teste Hipparcho ap. Strab. II. p. 69. (*ἐν τετυχηκῶς ὑπομνήμασι πολλοῖς, ὧν εὐπόρει, βιβλιοθήκην ἔχων τηλικαύτην, ἥλικην αὐτὸς Ἰππαρχὸς φησι.*); copiam etiam commercia Alexandrinorum florentissima multarum cognitionum faciebant; ipsum Eratosthenis aevum non inter minima fuerit adiumenta referendum, eodem diserte memorante (v. fr. XXIV.). At Alexandrina habitatio nondum ut res docet satis profuit; neque bibliothecae ex nostrorum temporum modulo censendae sunt: et felicitas aevi istius praeter monstruo-

sarum de interiore Asia atque imprimis de India fabularum cumulum et itineraria complura, duo tantum capitalia Patroclis et Timosthenis opera ad lucem emisit. Equidem ingenio Eratosthenis philosophico diligentiaeque studiosissimo opus erat; in eoque omnes, quotquot istud argumentum attigerunt, consentiunt, admonentibus etiam iis fragmentis quae ad Geographica pertinuerunt, Graecorum primum ac proinde omnium populorum geographici systematis maximum virum extitisse auctorem. Ac licet in eo genere mentem Coryphaei perspicere quam clarissime, quae et ab opinionibus praeiudicatis remotissima esset, et genuina adulterinis acerrime seiungeret, et quaecunque amplecteretur ad certam quandam formam certumque ambitum revocaret. Inter philosophos qui geographiae operam insumpserint praeter alios refert Strabo initio operis; sed ambigue praedicat I. p. 14. et 15. loco iam exposito: "Εστι δ' ὁ Ἐρατοσθένης οὐχ οὕτως εὐκατατρόχαστος, ὥστε μηδ' Ἀθήνας αὐτὸν ἰδεῖν φάσκειν, ὅπερ Πολέμων ἐπιχειρεῖ δεικνύναι· οὐτ' ἐπὶ τοσοῦτον πιστός, ἐφ' ὅσον παρεδέξαντό τινες, καίπερ πλείστοις ἐντυχών, ὡς εἶρηκεν αὐτός, ἀγαθοῖς ἀνδράσιν: quae ad philosophicam eius eruditionem spectare sequentia evincunt. Clarissime tamen statim suam explicat mentem: Δηλοῖ δὲ, inquit, καὶ ἡ περὶ τῶν ἀγαθῶν ἐκδοθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ πραγματεία καὶ μελέται καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτο τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ· διότι μέσος ἦν τοῦ τε βουλομένου φιλοσοφεῖν καὶ τοῦ μὴ θαρρόντος ἐγχειρίζειν ἑαυτὸν εἰς τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην (i. e. ἐγχειρίζειν ἑαυτὸν εἰς τὸ φιλοσοφεῖν), ἀλλὰ μόνον μέχρι τοῦ δοκεῖν προϊόντος, ἢ καὶ παράβασιν τινα ταύτην ἀπὸ τῶν ἄλλων τῶν ἐγκυκλίων πεπορισμένου πρὸς διαγωγὴν ἢ καὶ παιδείαν· τρόπον δὲ τινα καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἐστὶ τοιοῦτος. Non sane est, quod tale iudicium miremur ab homine profectum, cui quidem eorum

omnium quibus refutandis vacavit unus Eratosthenes tanta facessivit negotia, ut primo in libro, ipsi fere consecrato, omnes omnino contra illum machinas excogitaverit; quin ea ipsa verba, quae demonstratione praetermissa statim persequendae contra Homerum argumentationi vim et auctoritatem detractura erant, angustias Strabonis nudare opinor. At si ipsi studio vel ira excussa viam illius Geographorum principis attente perpendimus, non potest obscurum esse, rationem philosopho dignissimam iniisse. Non extat acutior in huiusmodi genere disputatio, quam quae de Homeri in rebus geographicis auctoritate fuit expedita, eoque magis admiranda, quod insequentium antiquitatis eruditorum nemo fere eandem disceptandi methodum, ita ut non aliunde adscitae offerrentur sententiae, adoptavit; immo plerique allegorias longe ineptissimas venabantur. Deinde in eandem laudis societatem perspicax illa venit de finibus neque discernendis, neque utilibus, sententia (fr. LV.); cui vicinum fuit affine iudicium, quod ad hominum genus in Graecos Barbarosve disparatum pertinuit: cuius vel e longinquo simile quid per universum qua late patet Graecarum litterarum ambitum non inveniri suspicor. Praeterea insignis illius perspicacitatis vim multifariam explicant fr. XXIX. XXXI. XXXIV. XLV. LXXXIX. XCIII. CVI. Verum etiam in diversa agendi via philosophicum viri agnoveris ingenium. Narrat enim Strabo II. p. 94. (notavit iam de la Nauze loco ad fr. XLII. indicato p. 110.) *Ἐν τῷ τρίτῳ φησί (Ἰππάρχος), τὴν μὲν πλείω θεωρίαν ἔσεσθαι μαθηματικὴν, ἐπὶ ποσὸν δὲ καὶ γεωγραφικὴν· οὐδ' ἐπὶ ποσὸν μόντοι δοκεῖ μοι ποιήσασθαι γεωγραφικὴν, ἀλλὰ πᾶσαν μαθηματικὴν, δίδόντος καὶ τοῦ Ἐρατοσθένους τὴν τοιαύτην πρόφασιν. Πολλαχοῦ γὰρ ἐκπίπτει πρὸς τὸ ἐπιστημονικώτερον τῆς προκειμένης ἱστορίας· ἐκπεσὼν δὲ οὐκ ἀκρι-*

βεῖς; ἀλλ' ὀλοσχερεῖς ποιεῖται τὰς ἀποφάσεις· τρόπον
 τινὰ ἐν μὲν τοῖς γεωγραφικοῖς μαθηματικός, ἐν δὲ τοῖς
 μαθηματικοῖς γεωγραφικὸς ὢν· ὥστε πρὸς ἄμφω δίδω-
 σιν ἀφορμὰς τοῖς ἀντιλέγουσιν. (Cf. p. 92. et memo-
 rabile fr. LVIII. quod conatus viri complectitur ter-
 ram ad mathematicas figuras redigentis.) Vix poterat
 vividius et luculentius Eratosthenis sollertia exprimi,
 qui cum quaecunque observata superiorum aevorum
 sparsa ac tumultuaría reperiret, in ordinem sibi cogenda
 intellexisset, nihil prius recte perspexit, quam ut, adiu-
 vante geometrica disciplina, civitatum enumeratione
 quippe quae nondum accurate posset perfici non adeo
 curata, systema construeret, cui a posteris ea quae sum-
 mam operis non constituerent deinceps essent ingerenda.
 Sed tamen longe aberraret, qui in iis quae a mathe-
 matica non penderent Eratosthenem minus valuisse
 existimaret. Etenim tribus maxime auctoribus fidem
 habebat, Pythaeae, Patrocli, Timostheni; ac singulatim
 quos testes de India adhibuerat praedicavit Strabo II.
 p. 70. Ipse cum Graeciam peragraverat, tum necessi-
 tudinem cum elegantissimis viris illam illustrantibus
 contraxerat. Testis est Strabo VIII. p. 384. (fr.
 LXXXV.) coll. I. p. 15. (p. 18.) Jam si ΠΥΘΕΑΜ,
 hominem nec veracem, neque in omnibus falsarium
 super Hispania et Britannia sequebatur, fecit ille ne-
 cessitate adactus, crisis severioris copia suppetente
 nulla. Proinde non debebat a Polybio reprehendi, qui
 Strabonis censuram non effugit II. p. 104. Φησὶ δ'
 οὖν ὁ Πολύβιος ἄπιστον καὶ αὐτὸ τοῦτο, πῶς ἰδιώτῃ
 ἀνθρώπῳ καὶ πένητι τοσαῦτα διαστήματα πλωτὰ καὶ
 πορευτὰ γένοιτο; τὸν δ' Ἐρατοσθένη διαπορήσαντα
 εἰ χρὴ πιστεύειν τούτοις, ὅμως περὶ τῆς Βρετα-
 νικῆς πεπιστευκέναι καὶ τῶν κατὰ Γάδειρα καὶ τὴν
 Ἰβηρίαν· πολὺ δὲ φησι βέλτιον τῷ Μεσογηνίῳ πιστεύ-
 εῖν ἢ τούτῳ· ὁ μὲν τοί γε εἰς μίαν χώραν τὴν Παγ-

χαίαν λέγει πλεῦσαι, ὁ δὲ καὶ μέχρι τῶν τοῦ κόσμου περάτων κατωπτευνέειναι τὴν προσάρκτιον Εὐρώπην πᾶσαν, ἣν οὐδ' ἂν τῷ Ἐρμῇ πιστεύσαι τις λέγοντι. Ἐρατοσθένη δὲ τὸν μὲν Εὐήμερον Βεργαίου καλεῖν, Πυθίαν δὲ πιστεύειν, καὶ ταῦτα δέ, μήτε Δικαιάρχου πιστεύσαντος. In puerilem comparationem Pythaeae et Euhemeri vix queas pro merito ludificatam invehī; ad postrema Strabo haec verissime: Τὸ μὲν οὖν μήτε Δικαιάρχου πιστεύσαντος, γελοῖον· ὥσπερ ἐκείνῳ χρήσασθαι κανόνι προσήκον, καθ' οὗ τοσούτους ἐλέγχους αὐτὸς προφέρεται. Ἐρατοσθένους δὲ εἴρηται ἡ περὶ τὰ ἑσπέρια καὶ τὰ ἀρκτικά τῆς Εὐρώπης ἄγνοια. Potius admirandum erat, etiam de Hercynia silva Nostrum inaudiisse. Locupletior autem testis extitit PATROCLES*) Alexandri fere aequalis, cuius fidem et ipse fr. LVII. extulit, et Strabo, laudis non ita prodigus, contra Hipparchi reprehensionem supra exploratam egregie sustentavit. II. p. 69. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ τοῦ Πατροκλέους πίστις ἐκ πολλῶν μαρτυριῶν σύγκειται, τῶν βασιλέων τῶν πεπιστευκότων αὐτῷ τηλικαύτην ἀρχήν, τῶν ἐπακολουθησάντων αὐτῷ, τῶν ἀντιδοξούντων, ὡς αὐτὸς ὁ Ἰππαρχος κατονομάζει· οἱ γὰρ κατ' ἐκείνων ἐλέγχοι πίστεως τῶν ὑπὸ τούτου λεγομένων εἰσίν. Οὐδὲ τοῦτο δὲ ἀπίθανον τοῦ Πατροκλέους, ὅτι φησὶ τοὺς Ἀλεξάνδρῳ συστρατεύσαντας ἐπιδρομάδην ἱστορήσαι ἕκαστα, αὐτὸν δὲ Ἀλέξανδρον ἀκριβῶσαι, ἀναγραφάντων τὴν ὅλην χώραν τῶν ἐμπειροτάτων αὐτῷ· τὴν δ' ἀναγραφὴν αὐτῷ δοθῆναί φησιν ὕστερον ὑπὸ Ξενοκλέους τοῦ γαζοφύλακος. Neque vero temere illi auscultabat, sed ubi collatis auctoribus Patrocles errare videretur, ne huius quidem narrationem reiicere dubitabat: cuius facti vide exemplum fr. CVIII. Tertius est TIMOSTHE-

*) Minus accurate Πατροκλος audit Athenaeo VIII. p. 334. A. B. XIV. p. 621. A.

nes, Ptolemaei Philadelphi nauarcha, qui decem libris de portibus disseruerat: de quo multus est Vossius de histor. Gr. p. 109. Hunc quoque ab Eratosthene adhibitum fuisse, significat rumor iste apud Marcianum Heracleotam nimium exaggeratus (supra p. 14.), docetque Strabo II. p. 92. *Ἔστι δὲ τοσοῦτο τῶν ἀμαρτανομένων ἐν αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Ἐρατοσθένους τὸ πλεῖθος, καὶ ἐπι Τιμοσθένους τοῦ τοὺς λιμένας συγγράψαντος, ὃν ἐπαινεῖ μὲν ἐκεῖνος μάλιστα τῶν ἄλλων διαφωνῶν δ' ἐλέγχεται πρὸς αὐτὸν πλεῖστα.* Unde iterum intelligitur, etiam Timostheni censuram fuisse ab Eratosthene admotam, qui si, cautione licet usus, de obscuris regionibus erravit, nihil adeo est quod miremur. Multo igitur magis minores testes, Dicaearchum, Deimachum, Megasthenem persecutus est et ad examen revocavit, in eaque via adeo non ab diligentia defecit, ut etiam homines sublestos fusius vel refutaret vel afferret. Sic praeter Anaximandrum, Hecataeum; Xanthum fr. XXXI.; Aristobulum, Nearchum fr. CXIX., Anaxicratem fr. seq., utebatur etiam scriptore quisquis fuit Macedonicorum fr. LXXX. Laudandum, non cum Strabone notandum est id facinus, iniitiis geographiae in scientiam redigendae pernecessarium; neque caussa est quod eius iudicium hic moretur, cum nimium manifesto voluptatem magis legentium, quam severam erudiendi viam affectaverit. Strabonis verba haec sunt I. p. 47. *Οὐδὲ τοῦτ' εὖ Ἐρατοσθένης, ὅτι ἀνδρῶν οὐκ ἀξίων μνήμης ἐπὶ πλεον μέμνηται, τὰ μὲν ἐλέγχων, τὰ δὲ πιστεύων καὶ μάρτυσι χρώμενος αὐτοῖς, οἷον Δαμάσπῃ καὶ τοιούτοις ἄλλοις. — Ὁ δὲ Δαμάσπῃ χρώμενος μάρτυρι οὐδὲν διαφέρει τοῦ καλοῦντος μάρτυρα τὸν Βεργαῖον ἢ τὸν Μεσσηνιον*)*

*) Mirum sane, Casaubonum, quem non latuerant Stephani v. Βέργη· ἀφ' οὗ καὶ παροιμία, Βεργαῖον, ἐπι τοῦ μηδὲν ἀληθὲς λέγειν· hinc insequens glossema ἢ τὸν Μεσσηνιον non iam perspexisse.

Εὐήμερον, καὶ τοὺς ἄλλους οὓς αὐτὸς εἶρηκε διαβάλλων τὴν φλυαρίαν. Καὶ τοῦτον δ' ἓνα τῶν λήρων (nugatorum) αὐτὸς λέγει, τὸν μὲν Ἀράβων κόλπον λίμνην ὑπολαμβάνοντος εἶναι. Cf. fr. XXXV. CXXIV. Sed studio non abreptus meliora pro ipso Eratosthenē vir optimus protulit II. p. 76. ὡςπερ τοῦ Ἐρατοσθένους προηγουμένως τὴν ἐκείνου μαρτυρίαν ἐγκρίνοντος, ἀλλ' οὐ κοινῶ τινι ἔθει χρωμένου πρὸς τοὺς ματαιολογούοντας. Εἰς γὰρ τις τῶν πρὸς τοὺς ματαίους ἀντιλέγοντας ἐλέγχων ἐστίν, ὅταν αὐτὴν τὴν ἐκείνων ἀπόφασιν ὅποια ποτέ ἐστι δείξωμεν ἡμῖν συνηγοροῦσαν. Tandem sat multos commentarios, plerumque anonymos, excitavit. Strabo II. p. 69. Ταῦτα γὰρ ὁ Ἐρατοσθένης λαμβάνει πάντα, ὡς καὶ ἐκμαρτυρούμενα ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς τόποις γενομένων, ἐντετυχημῶς ὑπομνήμασι πολλοῖς — . p. 71. καὶ γὰρ καὶ τὰ διαστήματα φησὶν ἐκ πολλῶν συνάγειν τῶν τοὺς σταθμοὺς πραγματευσαμένων· τινὰς καὶ ἀνεπιγράφους καλεῖ. Adde fr. XC. CVIII. CXV. Quod Gosselinus (Recherches T. I. p. 54.) ait, Hipparchum Eratostheni tacitam auctorum compilationem exprobrasse, Strabonem vero non satis potuisse illum defendere, ea usquequaque temere corrassa fuerunt; simulque alia eiusdem coniectura labitur (T. IV. p. 334.), longitudinis intervalla Eratosthenem ex aliis iisque accuratis operibus deprompsisse, nesciisse tamen stadia illic adhibita ad diversos esse modulus exacta. Tale enim erratum, etiamsi fides ac diligentia Eratosthenis non satis esset spectata; qualis quidem est, neque Strabo unquam addubitavit; quicumque vel levem ingenii illius adumbrationem animo conceperit, statim reiiciat oportet. Namque in eiusmodi quaestione Straboni ipsiusque Eratosthenis testimonio fr. XXVIII. malim inniti, quam ad auctores perexigui momenti provocare, veluti

Plinium V, 6. (Polybius et Eratosthenes diligentissimi existimati) Scymnumve Chium v. 112. sqq.

*τῷ τὴν γεωγραφίαν γὰρ ἐπιμελέστατα
γεγραφότι, τοῖς τε κλίμασι καὶ τοῖς σχήμασι,
Ἐρατοσθένει μάλιστα συμπεπεισμένος.*

Sed vana audacia superiores reprehensiones alia eiusdem (Géogr. des Grecs analysée p. 37.) longe antecedit. Suspiscatur nimirum, maxime favore Aegyptii regis complexum late patentem scientiae obtigisse Eratostheni, unde fontes obscurasse et sustulisse eum videri, ut quos neque Hipparchus, neque Ptolemaeus recuperarint. Atque eam opinionem inde praecipue confirmari, quod per Eratosthenis sententias errores veris intermixti reperiantur, qui eidem neque auctori, neque saeculo tribui queant; cum praesertim etiam satis vicinae regiones istis scateant, demonstrante vel immensa, illo iudice, Rhodi et Italiae distantia, quamvis commercia civitatum Magnae Graeciae Siciliaeque cum metropolibus Asiaticis vel Europaeis instituta de genuina utique admonere debuerint. Eam vero cum similibus negligentiam ab ipso Eratosthene fuisse profectam, evincere locum Strabonis I. p. 47, exprobrantis adversario, quod in obscurarum terrarum numero eas rettulerit, de quibus satis constet, ac de mari Adriatico fabulas ne plebi quidem credibiles ingesserit. Reperiri tamen etiam sanam doctrinam. Quae argumenta licet sua ipsorum futilitate levius ponderata corruant, nonnulla subiungere visum fuit, ne defensor Eratosthenis, in gravissima accusatione maximo viro defuisse existimarer. Primum igitur omnino, quo fundamento universa ea hypothesis nititur, stabile quidpiam praestare pernego, antiquorum hominum cuiquam libri cuiuscunque vulgari usui eripiendi copiam fieri potuisse, atque in somniorum anilium censu quae istiusmodi sententiam respiciant ponenda contendo, veluti nugas de Fla-

tone plagiario et quae eiusdem generis sint: quod quia gentium conditio vetustarum intentius spectata neque ad hodiernam rem litterariam exacta sine molestia e vestigio indicat, demonstratione non egere iudico. Sed poterat illa reprehensio statim fr. LVIII. LX. CVIII. perpensis abiici, ubi Eratosthenes, quae nondum per dimensiones enumeratae sint regiones, ideo a se omis- sae, candide confitetur. Deinde vellem aliquanto fir- mioribus communiisset momentis opinionem suam vir ille ingeniosus: quid enim ad doctum Alexandrinum commercia Graecarum civitatum? tanquam inde funda- menta systematis geographici construi possent. Atqui non debebat ille Strabonis verba II. p. 93. a se ipso p. 39. significata negligere. Ait enim testis locupletis- simus: *Καὶ νῦν δ' εἰρήσθω, ὅτι καὶ Τιμοσθένης καὶ Ἐρατοσθένης — ἐπιπολὺ ἀγνοίας ἐτύγχανον ἀφιγμέ- νοι καὶ τῶν κατ' Ἰταλίαν, καὶ τὸν Ἀδρίαν, καὶ τὸν Πόντον, καὶ τῶν ἐφεξῆς μερῶν τῶν προσαρκτικῶν. — Τοῦ γὰρ Ἐρατοσθένους ἐπὶ τῶν πόρρω διεστηκότων τὰ παραδεδομένα φάσκοντος εἶναι διαστήματα, μὴ δι- σχυριζομένου δέ, καὶ λέγοντος ὡς παρέλαβε, προστι- θέντος δ' ἔστιν ὅπου τὰ ἐπ' εὐθείας μᾶλλον καὶ ἦν- τον, οὐ δεῖ προσάγειν τὸν ἀκριβῆ ἔλεγχον τοῖς μὴ ὁμολογουμένοις πρὸς ἄλληλα διαστήμασιν.* Vides eum fidem viri contestari, vides Eratosthenem summa copia- rum inopia coactum aliis, sed tamen dubitanter, obse- cutum fuisse. Sed ne inopiam istam cavilleris, consi- dera, sodes, quantis ipse Strabo angustiis coarctatus sit, qui de Ariana nihil sese habere ideoque Eratosthenis descriptionem apponere, apertis quam maxime verbis manifestet. Et quis tandem Hipparcho et Ptolemaeo vetustiora subsidia occlusa esse memoravit? quod ne- que de Hipparcho per Strabonem constat, et de Pto- lemaeo addubitare licet. Ista brevibus significata oportuit.

De scribendi genere quod Eratosthenes in Geographicis sectabatur non adeo res in propatulo est, cum perpaucae aliquanto prolixiores reliquiae ipsis genuinis nominibus nostra attigerint tempora; his quidem simplicitatem incomtamque sermonis conformationem non abiudicaveris. Sed occurrunt etiam poeticae dictiones, ut apud Strabonem XV. p. 693. ἐκ Διός.

Praevertor ad fragmenta operis Eratosthenici, inscripti Γεωγραφικῶν nomine, quo designavit post Strabonem I. p. 29. II. init. XV. p. 688. Schol. Apollonii Rh. IV. 259. 284. 310. Nam quod Γεωγραφούμενα affertur a Steph. Byz. v. Δυοῦράχιον, scriptore vitae Arati in Petavii Uranologio p. 269. init. Schol. Eurip. Med. 2. et Schol. Apollon. Rh. IV. 1215, vel Γεωγραφία ab eodem Scholiasta IV. 131, istas inscriptiones pro arbitrio Grammaticorum confictas fuisse eo demonstratur, quod neque Γεωγραφούμενα pariter ac Μυθολογούμενα aptum erat libro indicando, neque Γεωγραφία auctori antiquo, qui non omnem geographiae ambitum et quasi ipsam scientiam teneret et complecteretur, sed quae ad geographiam constituendam valent edissereret, satisfacere poterat. Ille etiam aliorum de geographia scriptorum index adhibetur, veluti Artemidori et Apollodori (neque enim caussa erat, cur Heynius ad eundem p. 432. reprobaret.), tum ab auctoribus minus accuratis, tum magis ex recentiore usu negligenter adscitus, potius ad librum indicandum, quam ut diligentissime laudaretur. Accedit aliud argumentum ex Strabonis locis I. p. 62. 66. colligendum, qui universum opus τὰ ὑπομνήματα, singularem eiusdem librum τὸ ὑπόμνημα, qualia neutri titulorum conveniunt, appellavit. Jam Geographicorum liber primus (extabant autem omnino tres) postquam fata geographicae apud Graecos cognitionis exposuerat, ab Homero

repetita atque ad novissimos geographos deducta, de figura telluris tractabat eiusque causis; secundus in refingendis tabulis versabatur, addito mathematico physicoque apparatu multiplici, ad mensuras spectanti; cui cum disquisitionem de recta terrae divisione annecteret, apte quasi viam sibi struebat ad argumentum libri secuturi. Tandem tertius regiones ex Eratosthenis mente dispositas explicuit.

FRAGMENTA LIBRI PRIMI.

1. Sectionis prioris historiam geographiae complexae.

I. STRABO I. p. 16. *Χωρίς δὲ τούτων ὁ Ἐρατοσθένης ἑαυτῷ μάχεται. Μικρὸν γὰρ πρὸ τῆς λεχθείσης ἀποφάσεως ἀρχόμενος τοῦ περὶ τῆς γεωγραφίας λόγου, φησὶν ἅπαντας καταρχὰς φιλοτίμως ἔχειν, εἰς τὸ μέσον φέρειν τὴν ὑπὲρ τῶν τοιοῦτων ἱστορίαν. Ὅμηρον γοῦν ὑπὲρ τε τῶν Αἰθιοπίων ὅσα ἐπύθετο καταχωρίσαι εἰς τὴν ποιήσιν, καὶ περὶ τῶν κατ' Αἴγυπτον καὶ Αἰβύην· τὰ δὲ δὴ κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς σύνεγγυς τόπους καὶ λίαν περιέργως ἐξενηνοχένοι, πολυτρῆθωνα μὲν τὴν Θίοβην λέγοντα, Ἀλίαρον δὲ ποιήεντα, ἐσχατόωσαν δὲ Ἀνθηδόνα, Αἰλαιαν δὲ πηγῆς ἐπι Κήφισσοιο· καὶ οὐδεμίαν προσθήκην κενῶς ἀπορρίπτειν. Πότερον οὖν ὁ ποιῶν ταῦτα ψυχαγωγοῦντι ἔοικεν ἢ διδάσκοντι; διδάσκοντι, νῆ Δία· ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὕτως εἶρηκε. Apollodorum illa expilasse supra fuit monitum. Sed suavis haec Strabonis demonstratio pertinet ad Eratosthenis dogma modo memoratum:*

II. p. 15. *Ποιητὴν γὰρ ἔφη πάντα στοχάζεσθαι ψυχαγωγίας, οὐ διδασκαλίας. Jam priorem suam argumentationem his conclusit Strabo: Οὐκοῦν ἐχρήν οὕτως εἰπεῖν, ὅτι ποιητῆς τὰ μὲν ψυχαγωγίας χάριν μόνον ἐκφέρει, τὰ δὲ διδασκαλίας· ὁ δ' ἐπήνεγκεν, ὅτι ψυχαγωγίας μόνον, διδασκαλίας δ' οὐ. Idem p. 7. init. Οὐδὲ γὰρ ἀληθές ἐστιν, ὃ φησὶν Ἐρατοσθένης, ὅτι ποιητῆς πᾶς στοχάζεται ψυχαγωγίας, οὐ διδασκα-*

λίας χάριν. Chrestomath. ex Strabone p. 5. vol. II. Huds. καὶ τὴν ποιητικὴν οὐ φιλοσοφίαν πρώτην ἡξίου καλεῖν, ἀλλὰ μόνην ψυχαγωγίαν τινά, κακῶς λέγων. Imitationem Agatharchidis de rubro mari p. 12. οὐδὲ τοὺς ἄλλους εἰς ἐπιτίμησιν ἄγω, διασκευαῖς ἐν τοῖς δράμασι χρωμένους ἀδυνάτοις, ὅτι πᾶς ποιητῆς ψυχαγωγίας ἢ ἀληθείας ἐστὶ στοχαστής, observavit Ancheraus p. 9, qui cum placitum illud non sine limitatione quadam verum esse pronunciauit, tum plerisque antiquis criticis, tum permultis recentiorum iudicibus non plus sese vidisse demonstrat. Verissime enim ita Eratosthenes censuerat, antiquitatis indole penitus perspecta, vel ex censore elegantissimo, Aristophane, cognita, qui ob id ipsum Euripidis ausum, poësin a generosa animi oblectatione et correctione ad doctrinam perducendi morose et accurate more Socratico tractantem, notis saepenumero acerbis nec profecto iocose excogitatis eius poemata castigavit. Sed distinctius etiam mentem suam novo explicabat momento:

III. p. 16. Καὶ προσεπεργάζεται γε, πυνθανόμενος, τί συμβάλλεται πρὸς ἀρετὴν ποιητοῦ, πολλῶν ὑπάρξαι τόπων ἔμπειρον, ἢ στρατηγίας, ἢ γεωργίας, ἢ ῥητορικῆς, ἢ οἷα δὴ περιποιεῖν αὐτῷ τινες ἐβουλήθησαν. Τὸ μὲν οὖν ἅπαντα ζητεῖν περιποιεῖν αὐτῷ, πρὸς ἐκπίπτοντος ἂν τις θεῖη τῇ φιλοτιμίᾳ. — τοῦτο μὲν δὴ ὀρθῶς ἂν λέγοις, ὃ Ἐρατόσθενης· ἐκεῖνα δ' οὐκ ὀρθῶς, ἀφαιρούμενος αὐτὸν τὴν τοσαύτην πολυμαθείαν, καὶ τὴν ποιητικὴν γραώδη μυθολογίαν ἀποφαινῶν, ἢ δέδοται πλάττειν, φησὶν, ὃ ἂν αὐτῇ φαίνεται ψυχαγωγίας οἰκεῖον. Eidem p. 22. Eratosthenes memoratur, ποιητὴν ἅπαντα ἀποφήνας φλύαρον, καὶ μήτε τόπων ἔμπειρίαν, μήτε τεχνῶν πρὸς ἀρετὴν [αὐτοῦ] συντείνειν νομίσας. Anilem fabulam et nugas poeticen ex mente Nostri non declarari Ancheraus recte contra Coelium Rhodiginum Lectt. antiq. IV, 1. p. 156.

severe illa interpretantem, admonuit; sed latuit eum, multo maiorem virum, G. J. Vossium Institutt. orator. IV. p. 202. a. opp. t. III., huic ipsi explicationi assensum fuisse. Ne hic quidem a vero aberravit Eratosthenes, opinionem omnibus fere grammaticis infestam periclitatus, etiamsi geographiae peritia Homero detrahatur, nihil ideo poeticae virtutis eripi, siquidem poeta possit varia eruditione carere. Namque eruditionem nemo vetustorum poetarum affectavit, uno qui memorabatur Euripide excepto, cui primo privatorum hominum insignis bibliotheca attribuitur; verumtamen ne huius quidem nomen hac in quaestione quidquam efficit, cum philosophum unice eum fuisse constet. Deinde quod Eratosthenis sententiae, qua proposito suo conducibilia poeticae fingere liceat, subscribere Strabo verecundatur: oblitus fuit clarissimi hanc in rem documenti, Aeschyli Persarum, qua in eadem fabula ab regis aequali et Marathonio victore non solum Darium unquam damna clademve fecisse negatur, verum etiam ingens illius exercitus per Graecos interiisse perhibetur. Gemellam priori sententiam hisce adiunxit:

IV. POLYBIUS ap. STRAB. I. p. 25. *Τὸ δὲ πάντα πλάττειν οὐ πιθανόν, οὐδ' Ὀμηρικόν· τὴν γὰρ ἐκείνου ποιήσιν φιλοσόφημα πάντας νομίζειν, οὐχ ὡς Ἐρατοσθένης φησί, κελεύων μὴ κρίνειν πρὸς τὴν διάνοιαν καὶ ποιήματα, μηδ' ἱστορίαν ἀπ' αὐτῶν ζητεῖν.* Ancherus qui p. 10. Homericis fabulis veritatem non inesse, sed omnia ficta ab Eratosthene pronunciatum narrat, idem commisit, quod eadem pagina in Rhodigino vituperarat. Ab hac igitur argumentatione non procul abfuit fundamentum, cui universa illa doctrina de Homero geographo superstructa erat:

V. *Ἐπαινεῖ γὰρ (Apollodorus) Ἐρατοσθένους ἀπόφασιν, ὅτι φησὶν ἐκεῖνος καὶ Ὀμηρον καὶ ἄλλους τοὺς παλαιούς τὰ μὲν Ἑλληνικὰ εἰδέναι, τῶν δὲ πόρ-*

ῥω πολλὴν ἔχειν ἀπειρίαν, ἀπείρους μὲν μακρῶν ὁδῶν ὄντας, ἀπείρους δὲ τοῦ ναυτίλλεσθαι. Reliqua v. supra p. 2. Idem I. p. 18. Ἄλλ' οὐδὲ τὰ σύνεγγυς μόνον, ὡςπερ Ἐρατοσθένης εἶρηκε, καὶ τὰ ἐν τοῖς Ἑλλησπον, ἀλλὰ καὶ τῶν πόρρω πολλὰ λέγει καὶ δι' ἀκριβείας Ὅμηρος. Demonstraturus Eratosthenes his exemplis utebatur:

VI. IDEM I. p. 22. Ὁ Ἐρατοσθένης δὲ πρὸς ἀμφοτέρως τὰς ἀποφάσεις (eorum qui aut asseruerunt, aut negarunt, Ulysssem ut Homerus tradidit ad Siciliam et Italiam pervenisse) ἀπήντηκεν οὐκ εὖ, πρὸς μὲν τὴν δευτέραν, ὅτι πειρᾶται διαβάλλειν τὰ φανερῶς ψευδῆ καὶ οὐκ ἄξια λόγου, διὰ μακρῶν· πρὸς δὲ τὴν προτέραν, ποιητὴν τε ἅπαντα — νομίσας (fr. III.), τῶν τε μύθων τῶν μὲν ἐν τόποις οὐ πεπλασμένοις πεφημισμένων, οἷον ἐν Ἰλίῳ καὶ Πηλίοῳ καὶ Ἰθάκῃ, τῶν δὲ ἐν πεπλασμένοις, καθάπερ ἐν αἰς αἱ Γοργόνες ἢ ὁ Γηρυόνης, ταύτης φησὶ τῆς ἰδέας εἶναι καὶ τοὺς κατὰ τὴν Ὀδυσσεύος πλάνην λεγομένους· τοὺς δὲ μὴ πεπλάσθαι λέγοντας, ἀλλ' ὑποκείσθαι, ἐξ αὐτοῦ τοῦ μὴ συμφωνεῖν ἐλέγχεσθαι ψευδομένους· τὰς γοῦν Σειρηνας τοὺς μὲν ἐπὶ τῆς Πελωριάδος καθιδρῦειν, τοὺς δὲ ἐπὶ τῶν Σειρηνοῦσσῶν πλείους ἢ διςχιλίους διεχοῦσσῶν σταδίους· εἶναι δ' αὐτὰς σκόπελον τρικόρυφον, διείροντα τὸν Κύμαιον καὶ Ποσειδωνιάτην κόλπον. Qui neque scopulum tres vertices proferentem, neque omnino scopulum esse Sirenussas concedit, Strabo, aperte eum umbra dimicuit, cum descriptio ea insularum nihil ad rem Eratosthenis fecerit, sed partem explanationis Homericae a nonnullis prolatae constitueret: ista enim correctio prorsus nullius foret utilitatis, neque si novissima Eratosthenis erant, ita particula δέ annexa orationi finem imposuisset. Non minus Ancherus erravit p. 11. sqq., sat multos errores de Sirenussis, non pro insulis, sed promontorio habendis, effundens. Pro-

montorium nimirum Minervae *Σειρηνοῦσσῶν ἀκρωτήριον* appellatum: teste Strabone V. p. 247. VI. p. 252. Plinium quoque III, 5. in promontorio Minervae sedem Sirenum collocare; eam enim esse veram lectionem contra Salmas. Plin. Exercitt. p. 62. alterum Plinii testimonium confirmare II. 88. avellit (rerum natura) Leucosiam Sirenum promontorio; apud Aristotelem vero Mirab. Auscultatt. ab Stephano Byz. v. *Σειρηνοῦσαι* exscriptum, illa, *φασὶ τὰς Σειρηνοῦσσας νήσους κείσθαι μὲν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ περὶ τὸν πορθμὸν ἐπ' αὐτῆς τῆς ἄκρας τοῦ προπεπτωκότος τόπου*, vertenda: prope ipsum verticem loci procurrentis; Eratosthenis sententiam sequi Dionys. Perieg. 360. Quae omnia temere convecta facile retinere potuisset, dummodo grammaticam paullulum consulere vellet. *Σειρηνοῦσαι* enim secundum analogiam nihil nisi insulas Sirenum significabat; dubiumque eximit ipse Strabo, qui Eratosthenem scilicet refutaturus haec nos edocet: *ἀλλὰ ἀγκῶν τις ἔγκειται μακρὸς, ἐπὶ θάτερα μὲν τῆς ὀρεινῆς τὸ τῶν Σειρήνων ἱερὸν ἔχων, ἐπὶ θάτερα δὲ πρὸς τῷ Ποσειδωνιάτῃ κόλπῳ νησίδια τρία προκείμενα, ἔρημα, πετρώδη, ἃ καλοῦσι Σειρηνοῦσσας*, quae lectio perperam fuit sollicitata, eademque ratione ἐν ταῖς *Σειρήναις* extrema pagina corrigendum. Unde etiam aliud intelligitur, parum considerate Strabonem in adversariorum doctrina elevanda fuisse versatum, ut quem *σκόπελον* illum *τρικόρυφον Σειρηνοῦσσῶν*, quamvis locutione minus signata, nihil tamen aliud, quam tres insulas saxosas indicare lateret, quae fere nihil a prominenti ista terra distarent, ut protenus cohaerere viderentur. Jam vero abunde patet, quid sibi velit Leucosia, Sirenum insula, ab earundem promontorio avulsa, atque Aristotelicum locum, ipso *νήσους* subiuncto, manifeste, ut quod maxime, Sirenussas et promontorium, ne Ancheri quidem versione contradicente, distincta exhibere. Sed aliud fragmentum ad Ulyssis errores re-

spiciens facetia celeberrima historiam fabulosam cavillatur:

VII. De POLYBIO STRABO I. p. 24. Οὐκ ἐπαινεί δὲ οὐδὲ τὴν τοιαύτην τοῦ Ἐρατοσθένους ἀπόφασιν, διότι φησὶ τότε ἂν εὐρεῖν τινα, ποῦ Ὀδυσσεὺς πεπλάνηται, ὅταν εὕρῃ τὸν σκυτῆα τὸν συρῶσαντα τὸν τῶν ἀνέμων ἀσκόν. Repetiit Eustathius ad Od. κ'. p. 1645. f. = 379, 29. Ἐρατοσθένους μέντοι, φασί, παίζων πρὸς τε τὸν μῦθον καὶ τὸ ἀπίθανον τῆς Ὀδυσσεύος πλάνης, τότε ἂν εὐρεῖν τινα λέγει, ποῦ πεπλάνηται Ὀδυσσεύς, ὅταν εὕρηται (l. εὕρῃ) τὸν σκυτῆα τὸν συρῶσαντα τὸν ἀνέμων ἀσκόν. Quae Strabonem erroris coarguunt, Eratosthenem severam suam sententiam aliquatenus molliisse putantis:

VIII. I. p. 26. ἅπερ (id est, fabulosa de Sirene-sis ac similibus) οὐτ' ἀκριβῶς ἐξετάζειν δεῖ, οὐτ' ἀρρίζα καὶ ἀνέστια ἔαν, ἀληθείας μηδὲν προσαπτόμενα, μηδ' ὠφελείας ἱστορικῆς. Καὶ αὐτὸς δὲ ὑπονοήσας τοῦτο ὃ Ἐρατοσθένους, ὑπολάβοι τις ἂν, φησὶ, τὸν ποιητὴν βούλεσθαι μὲν ἐν τοῖς προσεσπερίοις τόποις τὴν πλάνην τῷ Ὀδυσσεῖ ποιεῖν, ἀποστήναι δ' ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων, τὰ μὲν οὐκ ἀκριβῶς πεπυσμένον, τὰ δὲ οὐδὲ προελόμενον οὕτως, ἀλλ' ἐπὶ τὸ δεινότερον καὶ τὸ τερατωδέστερον ἕκαστα ἐξάγειν. Praeterea callidam eludit interpretationem quod statim eadem pagina Cyrenaei placitum affert:

IX. Φησὶ τὰ πόρρω τερατολογεῖσθαι μάλλον διὰ τὸ εὐκατάψευστον. Illa rationem τοῦ ἐξωκεανισμοῦ dedisse suspicatur Ancherus p. 14., quia Polybius ap. Strab. I. p. 25. adversus Eratosthenem disputans τὸν ἐξωκεανισμὸν refutare conetur, et Apollodori ap. eundem VII. p. 299, plurima Eratosthenis suos in usus convertentis, ea sit sententia. At cum ἐξωκεανισμὸς a Callimacho adoptatus fuerit, quod Apollodori loca supra apposita edocent, neque potuerit Eratostheni probari,

bari, quippe qui eo ipso cursus Ulyssis universos in nugarum numero habendos tradiderit, ista corrumpit suspicio. Tum accedit etiam magis censorium decretum:

X. STRABO p. 18. — τὰ περὶ τὴν Ὀδυσσεύως πλάνην· περὶ ἧς πολλὰ διαμαρτάνει, τοὺς τ' ἐξηγητὰς φλυαροὺς ἀποφαίνων καὶ αὐτὸν τὸν ποιητὴν. Ex interpretibus imprimis Callimachum notaverit; cf. Apollodorea supra p. 3. Neque haec severa disceptandi ratio quidquam veniae admittere potuit: quam quibus breviter, sed luculentè Strabo exposuit, eà iam sequuntur:

XI. I. p. 27. "Ἐτι δὲ ἐπεὶ οὐ πάντα μυθεύουσιν, καὶ μάλιστα Ὀμήρου, ζητῶν τί οἱ παλαιοὶ προσμυθεύουσιν, οὐ ζητεῖ, εἰ τὰ προσμυθεύόμενα ὑπῆρξεν ἢ ἔστιν· ἀλλὰ καὶ μᾶλλον, οἷς προσμυθεύεται τόποις ἢ προσώποις, περὶ ἐκείνων ζητεῖ τᾶληθές· οἷον Ὀδυσσεύως πλάνην, εἰ γέγονε καὶ ποῦ. Sed indignabundus ille reponit: Τὸ δ' ὅλον οὐκ εὔ, τὸ τὴν Ὀμήρου ποιήσιν εἰς ἓν συνάγειν καὶ τὴν τῶν ἄλλων ποιητῶν, εἰς τε τᾶλλα, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ νῦν προκείμενα, τὰ τῆς γεωγραφίας, καὶ μηδὲν αὐτῷ προσβεῖον ἀπονέμειν. Prorsus a sensu verborum contra grammaticam peccans Ancherus p. 15. aberravit, ita vertens: unusquisque, qui quid affinxerint antiqui quaerat, non de iis quae afficta esse sua sponte patet, quaerere debet, utrum re vera ante extiterint, vel adhuc existant, sed potius de locis et personis illis, quibus talia affinguntur, veritatem investigare, ut utrum Ulysses vagatus sit, et ubinam locorum. His satis ineptis Eratosthenem reprehendi opinatur, qui in refutatione sententiae omni prorsus veri specie destitutae iusto maiorem posuerit operam. Non sollicitanda erat vulgata versio.

Jam in hac disquisitione complura quae maximè ad Ulyssem facerent curate Eratosthenes persequabatur. Exemplum de Sirenussis agens modo affuit; alterum de Phaeacibus adhuc praesto est:

XII. ATHENAEUS I. p. 16. D. Ἀπολαυστικὸς δὲ
 ἔστι παρ' αὐτῷ (Ὅμηρῳ) καὶ ὁ τῶν Φαίακων βίος·
 Αἰεὶ γὰρ ἡμῖν δαίς τε φίλη κίθαρίς τε, καὶ τὰ ἐξῆς,
 ἃ ἔπη Ἐρατοσθένους οὕτω δεῖν γεγράφθαι φησὶν·

Οὐ γὰρ ἔγωγέ τέ φημι τέλος χαριεστερον εἶναι,
 ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχη, κακότητος ἀπούσης,
 δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δῶματ' ἀκουάζονται ἀοιδοῦ.

κακότητος ἀπούσης, φάσκων, τῆς ἀφροσύνης. ἀδύνατον
 γὰρ μὴ φρονίμους εἶναι Φαίακας, οἱ μάλιστα φίλοι εἰσὶ
 θεοῖσιν, ὡς ἡ Ναυσικάα φησὶν. Huic sua debet Eu-
 stathius ad Od. i. p. 1612, 18 = 331, 17. Ἰστίον δέ,
 ὅτι τό, ὅτ' εὐφροσύνη ἔχει κατὰ δῆμον ἅπαντα, μετα-
 γράφων Ἐρατοσθένους οὕτω λέγεται γράψαι· ὅτ' εὐ-
 φροσύνη μὲν ἔχει κακότητος ἀπάσης (ἀπούσης)· κακότη-
 τητα λέγων τὴν ἀφροσύνην, ἧς δοκοῦσι στέρεσθαι
 Φαίακες. ἀδύνατον γὰρ φησι μὴ φρονίμους εἶναι αὐ-
 τοὺς, οἱ καθ' Ὅμηρον μάλιστα φίλοι εἰσὶ θεοῖς. Schol.
 Mediol. Od. i. 5. quaedam continet Eratostheni accom-
 modata: Ἐγκαλοῦσι δὲ τῷ Ὀδυσσεῖ φιληδονίαν, λέγον-
 τες τὴν ἀπόλαυσιν τέλος ἡγούμενον τοῦ βίου διὰ τοῦ-
 των. — οἱ δὲ ἀπὸ τῆς λέξεως. καὶ τούτων οἱ μὲν, ὅτι
 εὐφροσύνη τῆς ἡδονῆς τῷ φρονεῖν διαφέρει. Emenda-
 tio utique, si quidem Athenaeus scriptoris mentem
 recte percepit, minime necessaria, ingeniosa tamen,
 foretque dignissima mente Eratosthenis incorrupta. Ve-
 rum enimvero si quid ingenium viri sagacissimi per-
 spexi, Athenaeus eiusve Epitome culpa liberari non pote-
 rit. Primum enim hoc ut in confesso positum concedi
 velim, de Ulyssis erroribus ita a Nostro actum fuisse, ut
 idoneam Homero geographiae notitiam abiudicaret. Jam
 vero cum perinde sit certissimum, ostentationem qua-
 discunque doctrinae et acuminis quam maxime ab Era-
 tostheni abhorruisse, ut qui norma rigidissima singula
 deinceps argumenta alienis exclusis explicuerit: eadem
 opinor viâ offertur, emendationem quae nihil eius ra-

tiones confirmaret non posse non suspectam videri. Illum potius tale quid voluisse existimo. Namque remota terrae cum imprimis fabulas experta dixisset, aliud adiunxerit momentum, locos istos remotos coloribus non suis, ut facile esse fictos intelligas, decoratos exhiberi: veluti Phaeacum insulam cum alibi, tum versibus excitatis felicitate communi et insigni ab omnibus sensuum voluptatibus censeri, temperantiae tamen ac prudentiae beatas res admisceri debuisse. Eratosthenis autem sententia hic, ut deinceps fragm. XVI., nonnullos grammaticos permovisse videtur (cf. Athen. II. p. 40. D.), ut τέλος apud Homerum de sacrificio interpretarentur. Neque felicior ipse Athenaeus V. p. 192. D. de illis versibus: ξένου ὑποδοχὴν ἔχει, ὄντων καὶ αὐτῶν τῶν Φαίακων τρυφερῶν. Ceterum recte de hac cum aliquot aliis annotationibus censuit Fabricius Bibl. Gr. IV. p. 126. „Ὁμήρου διόρθωσις quoque ab Eratosthene composita est, si credimus viris doctis ad Strabonis et Athenaei testimonia provocantibus. Sed nullus in his extat locus, e quo hoc certo colligi possit, quamquam obiter in Geographia sua et forte in grammaticis commentariis [hoc omittere debuerat] quaedam illius poetae illustraverat.” Tale enim opus si extitisset, aliquanto crebrius in illa Eratostheni nominis celebritate commemorabatur.

Sequuntur aliae observationes ad Odysseam et Iliadem.

XIII. STRABO I. p. 29. Ταῦτα μὲν δὴ ἐν ἀρχῇ τοῦ πρώτου τῶν γεωγραφικῶν εἰρημένα τοιαύτην τινὰ τὴν ἐπανόρθωσιν ἔχει. Ἐπιμένων δὲ τοῖς περὶ Ὁμήρου ψευδῶς ὑποληφθεῖσι καὶ ταῦτά φησιν, ὅτι οὐδὲ τὰ τοῦ Νείλου στόματα οἶδε πλείω ὄντα, οὐδ' αὐτὸ τοῦνομα.

XIV. IDEM p. 30. Οὐκ εὖ δὲ οὐδὲ τοῦτο προφερουσιν αὐτῶ τὸ περὶ τῆς νήσου τῆς Φαρίας, ὅτι φησὶ

πελαγίαν, ὡς καὶ ἄγνοιαν λέγοντι. — Ἡ δ' αὐτὴ ἁμαρτία καὶ περὶ τοῦ ἄγνοεῖν τὸν ἰσθμὸν τὸν μεταξὺ τοῦ Αἰγυπτίου πελάγους καὶ τοῦ Ἀραβίου κόλπου καὶ περὶ τοῦ ψευδῶς λέγεσθαι Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν. Καὶ γὰρ τοῦτο ἐκείνου λέγοντος καλῶς, ἐπιτιμῶσιν οἱ ὕστερον οὐκ εὖ. Ne has quidem obiectiones, varia licet praetexens, Strabo retundere potuit. Sed luculentissima sunt, usu veteris historiae accuratissimo subnata ac plane gemella fr. LV., quae a Strabone ipsi exposita memorantur, cum de Graecorum commerciis priscorum temporum, tum prae ceteris regionibus de Aegypto:

XV. STRABO XVII. p. 802. Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης, κοινὸν μὲν εἶναι τοῖς βαρβάροις πᾶσιν ἔθος τὴν ξενηλασίαν· τοὺς δ' Αἰγυπτίους ἐλέγχεσθαι διὰ τῶν περὶ τὸν Βούσειριν μεμυθευμένων ἐν τῷ Βουσειρίτη νομῷ, διαβάλλειν τὴν ἀξενίαν βουλομένων τοῦ τόπου τούτου τῶν ὕστερον· οὐδὲ βασιλέως μὰ Δία οὐδὲ τυράννου γενομένου τινὸς τοῦ Βουσειρίδος· προσεπιφημισθῆναι δὲ τό· Αἴγυπτόν δ' ἰέναι δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε (Odys. δ. 483.), προσλαμβάνοντος πρὸς τοῦτο πάμπολυ καὶ τοῦ ἀλιμένου, καὶ τοῦ μηδὲ τὸν ὄντα λιμένα ἀνεῖσθαι, τὸν πρὸς τῇ Φάρῳ, φρουρεῖσθαι δ' ὑπὸ βουκόλων ληστῶν ἐπιτιθεμένων τοῖς προσορμιζομένοις. Καρχηδονίους δὲ καταποντοῦν, εἴτις τῶν ξένων εἰς Σαρδῶ παραπλεύσειεν, ἢ ἐπὶ στήλας. Διὰ δὴ ταῦτ' ἀπιστεῖσθαι τὰ πολλὰ τῶν ἐσπερίων. Καὶ τοὺς Πέρσας δὲ κακῶς ἠγεῖσθαι τοῖς πρέσβεσι τὰς ὁδοὺς κύκλω, καὶ διὰ δυσκόλων. Cf. fr. XXIX. Jure locum classicum praedicavit J. H. Vossius ad Virgilii Georg. p. 516. sq. Quod primum de Aegyptiis afferitur, apprime Graecorum fama de Aegyptiorum astutia, quae minima eorum virtus fuisse videtur, adiuverit. Schol. Aristoph. Nub. 1135. Ἐν Αἰγύπτῳ] Ἐπεὶ καταρᾶται. ἐλέγετο γὰρ ληστεύεσθαι ἢ Αἴγυπτος. Αἰ-

αχύλος (fr. 309.)· δεινοὶ πλέκειν τοὶ μηχανὰς Αἰγύπτιοι.
καὶ Θεόκριτος ἐν Ἀδωνιαζούσαις (v. 47.)·

— οὐδεὶς κακοεργὸς

δαλεῖται τὸν ἰόντα, παρέρπων Αἰγυπτιστί.

Καὶ Αἰγυπτιάζειν (vocabulum Aristophanicum), τὸ ὑπουλα πράττειν. Ad Theocriti locum quaedam dedit Valckenarius. Deinde Persarum mos indicatur etiam ab Aristophane Acharn. 68. 69.

καὶ δῆτ' ἐτρουχόμεσθα διὰ Καῦστρίων
πεδίων ὁδοιπλανοῦντες ἐσκηνημένοι.

Tandem aliud non contemnendum docemur, ante finitum primum Carthaginensium adversus Romanos bellum, cum adhuc Sardiniam illi tenerent, Geographiae primum librum editum fuisse.

Hinc ad novam paullo difficiliorem quaestionem praevertendum, cuius copiam praebet:

XVI. STRABO I. p. 28. Κάνταῦθα δ' εἰπόντος εὖ τοῦ ποιητοῦ· Βορέης καὶ Ζέφυρος, τὴν τε Θρήκηθεν ἄητον· οὐκ εὖ δεξάμενος ὁ αὐτὸς συκοφαντεῖ, ὡς καθόλου λέγοντος, ὅτι ὁ Ζέφυρος ἐκ Θρήκης πνεῖ, ἐκεῖνον λέγοντος σὺ καθόλου, ἀλλ' ὅταν κατὰ τὴν Θρακίαν θάλατταν συμπέσωσι περὶ τὸν Μέλανα κόλπον, αὐτοῦ τοῦ Αἰγαίου μέρος οὔσαν. — Οὐκ ἐνόησε δὲ τοῦτο Ἐρατοσθένης, ὑπενόησε δ' ὅμως· αὐτὸς γοῦν ἐξηγεῖται τὴν ἐπιστροφὴν ἣν λέγω τῆς χώρας. ὡς καθόλου οὖν δέχεται, εἴτ' ἀπειρίαν αἰτιάται τοῦ ποιητοῦ, ὡς τοῦ Ζεφύρου μὲν ἀπὸ τῆς ἐσπέρας πνέοντος καὶ τῆς Ἰβηρίας, τῆς δὲ Θράκης ἐκεῖσε μὴ διατεινούσης. Nodum, specie infirmum, re vera eum qui solvendi peritissimus sit desiderantem, Strabo magis transsiluit, quam diligenter tractavit, nec quisquam sive veterum, sive recentiorum interpretum gloriam ex refutato sibi peperit Eratosthene. Quae Schol. Venet. Il. i. 4. 5. ad illud argumentum prodiderunt, haec sunt; ad v. 4. ἀνιστόρητον δὲ φασιν εἶναι τὸ τοὺς ἀμφοτέρους, ἥγουν τὸν Βορέην καὶ τὸν Ζέφυρον, πνέειν ἐκ τῆς Θράκης·

οὐ γὰρ πνέουσιν ἀμφότεροι ἐξ αὐτῆς. λύεται δὲ ἐκ τῆς λέξεως τρόπῳ συλληπτικῷ· τὸ γὰρ θάτερον (locutionem in Grammatico vix ferendam sensu quoque flagitante sustuleris reponendo θατέρῳ; cf. Schol. Pind. Pyth. VIII, 22.) συμβεβηκὸς ἐπὶ ἀμφοῖν τίθεται. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρως· ὁμωνύμως γὰρ τὰ πνεύματα καὶ οἱ προεισώτες αὐτῶν θεοὶ λέγονται· τοὺς δὲ σωματικῶς ἐν Θράκῃ κατοικοῦντας ὑποτίθεται ὁ ποιητής. Ad. v. 5. Πητέον οὖν ὅτι ἡ τῶν Θρακῶν γῆ ἐπὶ πολὺ διήκει καὶ σιγματοειδῆς κεῖται τῇ θείᾳ μέχρι τῆς δύσεως· ἀφ' ἑκατέρου οὖν μέρους τῶν ἀνέμων ἔχει ἑκάτερον. Syllepsis hic quidem falsa est, altera explicatio non nisi partem veri continet. Nec magis Casaubonus ad Strabonem vel Heynius ad Homericum locum, ille logica ratione abusus, hic contra monens, ex Ionia rem spectandam, scopum feriebant: non enim quaeritur, num quando Zephyrus ex Thracia flare queat, sed num Boreae adiunctus turbas excitet marinas. Casaubonus tamen, verum fateri coactus, poetam sibi vetustissimam Graecorum opinionem respexisse videri ait, qui cum Thraciam regionem esse frigidissimam perciperent, omnes inde spirare ventos, ibique antro conclusos teneri existimarint; allato Apollonii Rh. Schol. I, 826. Ψυχρὰ γὰρ ἐστὶν ἡ χώρα· διὸ καὶ κεῖθεν τοὺς ἀνέμους πνεῖν ἐμυθεύσαντο. Διονυσοφάνης δὲ βόθρου φησὶν εἶναι ἐν τῇ Θράκῃ, ἐξ οὗ φυσήματα ἀνέμων γίνεσθαι, καὶ μυθευθῆναι οὕτω Θράκην ἀνέμων οἰκητήριον. Atqui minore poterat res molimine confici, ipso poeta (liceat hic ita dicere) viam monstrante. Nam II. ψ'. 194. s. Achilles

— δοιοῖς ἤρατ' ἀνέμοισι,

Βορέη καὶ Ζεφύρῳ.

Schol. Venetum: ὡς Θραξί· Θράκη γὰρ Τροίας πλησίον. Jones enim, quod alibi (v. fr. LV.) consueverunt, de terra vixdum innotescenti, si quidem memorabili virtute esset insignis, ita sermones faciebant, ut,

nisi illic, nusquam terrarum istiusmodi indolem reperiri crederes. Igitur perspicacissimus Eratosthenes ex illa prisci aevi opinione, Thraciam ventorum esse sedem, geographiae imperitiam verissime eruerat. Ceterum hoc cum duobus sequentibus fragmentis ante Nili commemorationem locum habuisse, fr. XIII. facile patet. Sed priori expositioni de ventorum sede alteram fuisse additam de eorum duplici numero plus quam verisimile existit proximo fragmento:

XVII. SCHOL. VENET. IL. ω. 282. ἡ διπλῆ, ὅτι εἰ μὴ προσέθηκε τὸν στίχον, οἱ θέλοντες συγγεῖσθαι τὰ δυϊκὰ παρ' Ὀμήρω, Ἐρατοσθένησ καὶ Κράτησ, ἔλεγον ἂν ἐπὶ τῶν ἐννεία Πριαμιδῶν τετάχθαι, (τὸ) τῷ μὲν ζευγνύσθην. Fuit sane vetustissimorum grammaticorum satis constans nec falsa opinio, dualem certa significatione ab Homero nondum usurpari: cf. WOLF. Prolegomenis p. 206.; sed obiter tantum, si modo de duali tale quid protulit, ab Nostro indicari potuisse proposita ad fr. XII. commonefaciunt. Iam cum Eratosthenem loco inepto nihil esse temere molitum sit exploratissimum, non iam de causa observationis ambigendum videtur. Illo enim ipso IL. ι. initio data opera ac non sine quodam studio Scholiastae enodare conantur, quamobrem poeta duos commemoravit ventos; in eoque labore allegorico, licet Scholiis illis non infrequenti, sed hic tamen satis singulari, ita versantur, ut urgente tantummodo necessitate ista profudisse per sit credibile. Prius igitur placitum Eratosthenes Homero admovit, grammatica confirmatum sententia: nonnulla enim ex eo genere desumpta hic illic Geographicis fuisse intermixta, Polemonis loco supra (p. 5.) tractato non obscure intelligitur.

Primariam hanc de Homeri geographia disputationem concludit:

XVIII. SCHOL. APOLLONII RH. I. 482. Ἀλωϊάδας. Τὴν περὶ τούτων ἱστορίαν καὶ Ὀμηρος οἶδεν. Ἐρα-

τοσθένης δὲ γηγενεῖς αὐτοὺς φησι· διὰ δὲ τὸ ἀνατε-
 τράφθαι ὑπὸ τῆς Ἀλωέως γυναικὸς μυθευθῆναι, ὡς
 Ἀλωέως εἰσὶν υἱοί. (Schol. Paris. διὰ δὲ τὸ ὑπὸ Ἰφι-
 μεδείας τραφῆναι ἐμυθολογήθη, ὅτι ἐκείνης εἰσὶν υἱοί.)
 Gigantomachiae participes etiam Apollodor. I, 7, 4. cum
 Hygino fab. 28. tradit. Videtur de illis, cum ad Νε-
 κυίαν perventum esset, auctor monuisse.

Etiam libro secundo quaedam de Homericis geo-
 graphia proponebantur, quae non sine indignatione Strabo
 I. p. 65. attigit: "Ὡς δ' αὐτὸς καὶ πρὸς τὸν Ὅμηρον
 οὐ παύεται περὶ τῶν αὐτῶν διαφερόμενος.

Ab Homero ad Hesiodum, nisi forte pleraque ad
 hunc spectantia obiter inseruerat, Eratosthenes transiit;
 quod enim Ancherus p. 22. Straboni I. p. 7. (fr. XXIII.)
 innixus protulit, post Homerum statim de Anaximan-
 dro et Hecataeo mentionem esse iniectam, festinantius
 ille dixit, τοὺς πρώτους idem fortasse quod πρώτους
 significare ratus. Mirum sane ait Geographus inter prae-
 stantes viros, qui aliquo post Homerum intervallo in-
 signes in tractanda geographia sese praestiterint, Era-
 tosthenem, licet Homero nullum omnino in campo illo
 attribuerit locum, recensuisse utrumque; sed tamen ex
 Strabonis ingenio spectatum, suas ab alienis opinionibus
 aegre separantis, non adeo explicatu difficile. Hesiodo
 autem multo maiorem quam aevo Homericis geogra-
 phiae cognitionem concessit, neque vero ita ut frequen-
 tes eius fabulas dissimularet; indicante eo fragmento,
 quod supra inter Apollodorea ex Strab. VII. p. 298 sq.
 fuit relatum:

XIX. Οὐ θαυμαστόν δ' εἶναι περὶ Ὅμηρον *)· καὶ
 γὰρ τοὺς ἐτι νεωτέρους ἐκείνου πολλὰ ἀγνοεῖν καὶ τε-

*) Lege περὶ Ὅμηρον, ut apud Strab. I. p. 49 extr. συμβῆναι
 καὶ περὶ τὴν θάλατταν. Etiam apud Ammonium p. 45. re-
 scribendum videtur: οὐ γὰρ ταῦτόν ἐστι περὶ δύναμιν τε καὶ
 ἰσχύος.

ρατολογεῖν· Ἡσίοδον μὲν Ἡμίκνυας λέγοντα καὶ Μεγαλοκεφάλους καὶ Πυγμαίους.

Sed quibus Hesiodum illi praestare docuerit, iis quae Strabonis beneficio novimus aliquatenus perspicitur.

XX. STRABO de ostiis Nili iis verbis quae supra fr. XIII. apposita sunt commentatus, statim addit ex Eratosthenis sententia: Ἡσίοδος δὲ οἶδε, μέμνηται γάρ. Illinc sua deprompserunt Scholia Mediol. Od. δ'. 477. Ὅτι τὸν Νεῖλον Αἴγυπτον ὀνομάζει· ὁ δὲ Ἡσίοδος ὡς ἂν νεώτερος Νεῖλον αὐτὸν οἶδε καλούμενον.

XXI. IDEM I. p. 23. Ἐρατοσθένης δὲ Ἡσίοδον μὲν εἰκάζει πεπυσμένον περὶ τῆς Ὀδυσσεῶς πλάνης, ὅτι κατὰ Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν γεγένηται, πιστεύσαντα τῇ δόξῃ, μὴ μόνον τῶν ὑφ' Ὀμήρου λεγομένων μεμνησθαι, ἀλλὰ καὶ Αἴτνης καὶ Ὀρτυγίας τοῦ πρὸς Συρακούσαις νησίου, καὶ Τυρρῶνων. Ὅμηρον δὴ μήτε εἰδέναι ταῦτα, μήτε βούλεσθαι ἐν γνωρίμοις τόποις ποιεῖν τὴν πλάνην.

XXII. IDEM VII. p. 300. Ὅτι γὰρ οἱ τότε τούτους (τοὺς Σκύθας) Ἰππημολγούς ἐκάλουν, καὶ Ἡσίοδος μάρτυς ἐν τοῖς ὑπ' Ἐρατοσθένους παρατεθεισῶν ἔπεσιν· Αἰθίοπας τε, Αἴγυστι δέ, Σκύθαις ἰππημολγούς. Ancherus p. 18. Heinsii emendationem Αἴγυας admittit, quia occidens ab hominibus antiquissimis ipso Strabone I. p. 33. teste per Celtas et Iberos significatus fuerit, Αἴγυες autem iidem sint cum Iberis et Celtiberis. Legit igitur: Αἰθίοπες Αἴγυες τε, Σκύθαι δ' ἰππημολγοί, quem versum in casu obliquo Eratosthenes adduxerit. Equidem neque emendationem, utpote metro damnosam, neque probationem laudaverim. Esto, Ligyes non diversos fuisse a Celtiberis; at cum horum tantum partem constituerint, atque de Celtis et Iberis unice Strabo disseruerit, nimis profecto ex geometrica ratione talis foret conclusio eruta, occidenti designando Ligyes quoque inservisse. De Ligybus, quid significant, interrogatus poeta aliquantum haesurus fuisse videtur. Sed

versus ille una littera immutata facile poterit restitui:

Αἰθίοπας τε Λίγυς τ', ἠδὲ Σκύθας ἰππημολγούς.

Terminationem *ας* primae declinationis aliquoties Hesiodus corripuit. Eratostheni denuo assensus est Apollodorus, ubi supra.

Deinceps Geographos usque ad suam aetatem persequebatur:

XXIII. STRABO I. p. 7. Φανεροὶ δὲ καὶ οἱ ἐπακολουθήσαντες αὐτῷ ἄνδρες ἀξιόλογοι καὶ οἰκείοι φιλοσοφίας· ὧν τοὺς πρώτους μεθ' Ὀμηρον δύο φησὶν Ἐρατοσθένης, Ἀναξίμανδρόν τε, Θαλοῦ γεγονότα γνῶριμον καὶ πολίτην, καὶ Ἑκαταῖον τὸν Μιλήσιον. τὸν μὲν οὖν ἐκδοῦναι πρῶτον γεωγραφικὸν πίνακα, τὸν δὲ Ἑκαταῖον καταλιπεῖν γράμμα, πιστούμενον ἐκείνου εἶναι ἐκ τῆς ἄλλης αὐτοῦ γραφῆς. De his modo dictum fuit. Hecataei pinacem ad eius fragmenta illustrat Creuzer. p. 9. 10.

XXIV. STRABO I. p. 14. Καὶ γὰρ δὴ πολὺ τι τοῖς νῦν ἢ Ῥωμαίων ἐπικράτεια καὶ τῶν Παρθυαίων τῆς τοιαύτης ἐμπειρίας προσδέδωκε· καθάπερ τοῖς μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου στρατείαν, ὡς φησὶν Ἐρατοσθένης. cf. fr. XXX.

Reliqua historiae geographicae fragmenta, qualia quidem Anchero videbantur, suis locis excutientur.

2. Sectionis posterioris terrae origines complexae.

XXV. STRABO I. p. 5. Ὅτι δὲ ἡ οἰκουμένη νήσος ἐστὶ, πρῶτον μὲν ἐκ τῆς αἰσθήσεως καὶ τῆς πείρας ληπτέον. Ipsa demonstratio si minus tota, certe extrema ipsius Strabonis sive testis quo uteretur ingenio deberi videtur; negavit enim Eratosthenes, quod illic pro certo venditatur: Τοῖς τε πάθει τοῦ ὠκεανοῦ τοῖς περὶ τὰς ἀμπώτεις καὶ τὰς πλημμυρίδας ὁμολογεῖ τοῦτο μᾶλλον· πάντη γοῦν ὁ αὐτὸς τρόπος τῶν τε μεταβολῶν ὑπάρχει, καὶ τῶν αὐξήσεων, καὶ μειώσεων, ἢ οὐ πολὺ παραλλάτων· ὡς ἂν ὑφ' ἐνὸς πελάγους

τῆς κινήσεως ἀποδιδομένης καὶ ἀπὸ μιᾶς αἰτίας. Neque potuit ille istiusmodi argumento abuti. Sed fundamentum doctrinae ab Eratosthene excogitatum fuisse, conversio insequens ad Hipparchum, eius adversarium, sicuti aliquoties Strabo necopinatis legentibus facit, certissime demonstrat: *Ἰππαρχος δ' οὐ πιθανός ἐστιν, αἰτ, ἀντιλέγων τῇ δόξῃ ταύτῃ*, et quae praeterea, cum de Hipparcho dissereretur, allata sunt. Accedit et fr. LIV., et Eustathii narratio ad Dionys. Perieg. initio: *ὡς τοῦ ὠκεανοῦ περιειληφότος τὴν γῆν, καθὰ καὶ Ἐρατοσθένους δοξάζει.*

Argumenta capitalis huius placiti sequentia fragmenta praestiterunt;

XXVI. STRABO I. p. 38. *Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὁ ἰσθμὸς ἦν πλώϊμος· ἀλλ' εἰκάζει ὁ Ἐρατοσθένους οὐκ εὖ· μὴ γάρ πω τὸ ἔκρηγμα τὸ κατὰ τὰς στήλας γεγονέναι νομίζει, ὥστε ἐνταῦθα συνάπτειν τὴν ἔξω θάλατταν τῇ ἐντός, καὶ καλύπτειν τὸν ἰσθμὸν μετεωροτέρων οὔσων· τοῦ δ' ἐκρήγματος γενομένου ταπεινωθῆναι, καὶ ἀνακαλύψαι τὴν γῆν τὴν κατὰ τὸ Κάσιον καὶ τὸ Πηλοῦσιον, μέχρι τῆς Ἐρυθρᾶς.* De isthmo ad Arabicum sinum agebatur.

XXVII. IDEM p. 47. *Οὐδὲ τοῦτ' εὖ Ἐρατοσθένους — εἶναι (v. supra p. 22.). Διότιμον δὲ τὸν Στρομβίχου, πρεσβείας Ἀθηναίων ἀφηγούμενον, διὰ τοῦ Κύδνου ἀναπλευῖσαι ἐκ τῆς Κιλικίας ἐπὶ τὸν Χόασπιν ποταμόν, ὃς παρὰ τὰ Σοῦσα ῥεῖ, καὶ ἀφικέσθαι τεσσαρακοσταῖον εἰς Σοῦσα· ταῦτα δ' αὐτῷ διηγήσασθαι αὐτὸν τὸν Διότιμον· εἶτα θαυμάζειν, εἰ τὸν Εὐφράτην καὶ τὸν Τίγριν ἦν δυνατὸν διακύψαντα τὸν Κύδνον εἰς τὸν Χόασπιν ἐκβαλεῖν.*

XXVIII. Pergit: *Οὐ μόνον δὲ ταῦτ' ἂν τις ἐπισημῆναιτο, ἀλλ' ὅτι καὶ περὶ τῶν τόπων οὐδὲ καθ' ἑαυτὸν πω γνώριμα εἶναι φησι τὰ καθ' ἕκαστα ἀκριβολογούμενα· καὶ κελεύσας ἡμῖν μὴ ῥαδίως τοῖς τυ-*

χοῦσι πιστεύειν, καὶ τὰς αἰτίας διὰ μακρῶν ἀποδοῦς, δι' ἃς οὐδὲ πιστευτίον, οἷον περὶ τῶν κατὰ τὸν Πόντον καὶ τὸν Ἀδρίαν, αὐτὸς ἐπίστευσε τοῖς τυχοῦσι. Τοιγάρτοι τὸν μὲν Ἰσικὸν κόλπον ἐπίστευσεν ἐωθινώτατον τῆς καθ' ἡμᾶς θαλάττης σημεῖον, τοῦ κατὰ Διοσκουριάδα τὴν ἐν τῷ τοῦ Πόντου μυχῶ σχεδόν τι καὶ τριςχιλίοις σταδίοις ἐωθινωτέρου ὄντος, καὶ κατ' αὐτὸν ἐκ τοῦ σταδιασμοῦ οὗ φησι· τοῦ τε Ἀδρίου καὶ τὰ ἄρκτικά καὶ τὰ ἔσχατα διεξιὼν οὐδενὸς ἀπέχεται μυθώδους. Πεπίστευκε δὲ καὶ περὶ τῶν ἔξω στηλῶν Ἡρακλείων πολλοῖς μυθώδεσι, Κέρνην τε νῆσον καὶ ἄλλους τόπους ὀνομάζων, τοὺς μηδαμοῦ νυνὶ δεικνυμένους, περὶ ὧν μνησθησόμεθα καὶ ὕστερον. Si paullo curatorem conditionis qua geographia regum Alexandrinorum aetate Eratosthenica fruehatur notitiam sibi Strabo comparasset, istam disputationem Hipparcheae simillimam reservaturus erat. Quid enim hoc sibi vult, eorum quae essent saeculo Augusteo loca pervagatissima idoneam sese tenere cognitionem negasse Eratosthenem? eidemque Pontum, qui Mithridatis demum Magni rebus gestis in sermonem peregrinarum gentium pervenerat minus quam Ciliciam perspectum fuisse? ac de rebus Hispanicis Italicisque fabulosa, teste inprimis Pythea, recensuisse, cum praesertim a Cerne describenda ne auctores quidem post Christum natum manus abstraxerint? Immo laudibus si iustitiam exercere volebat Straboni fides summi Geographi erat extollenda, qui quae obscura sibi essent diserte indicaret, credulitate longe semota. Idem de aliis fragmentis dictum esto.

XXIX. Pergit p. 48. Εἰπὼν τε τοὺς ἀρχαιοτάτους πλεῖν καὶ (hoc delendum, ex formula enim τε — ἢ defendi nequit.) κατὰ ληστείαν ἢ ἐμπορίαν, μὴ πελαγίζειν δέ, ἀλλὰ παρὰ γῆν, καθάπερ τὸν Ἰάσονα, ὄνπερ καὶ μέχρι τῆς Ἀρμενίας καὶ Μηδίας ἐν τῶν

Κόλχων στρατεύσαι, ἀφέντα τὰς ναῦς, ὕστερόν φησι, τὸ παλαιὸν οὔτε τὸν Εὐξεινον θαρρόειν τινα πλεῖν, οὔτε παρὰ Λιβύην καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν. Ancherus p. 20. 21. ubi de Jasonis expeditione praeterea ex Strabone laudat p. 45. VII. p. 300. XI. p. 498. 503. 526. 531. Justinum 42, 3, quibus poterat locos addere ab Rochettio collectos de Coloniis Graecorum T. II. p. 197. seqq. 212. sqq. (qui Eratosthenis immemor non illepida nobis somnia propinat), Ancherus igitur nescio qua ratione inductus, tale quid observationis huic fragmento ad Homericam disputationem a se relato praemisit: In tota hac disputatione non solum Homerum, sed etiam antiquissimos quosque eodem notavit obelo.

XXX. Pergit: Εἰπὼν δὲ καὶ αὐτὸς ὅποσον προὔβη τὰ τῆς οἰκουμένης εἰς γνώσιν τοῖς μετ' Ἀλέξανδρον καὶ κατ' αὐτὸν ἤδη, μεταβέβηκεν ἐπὶ τὸν περὶ τοῦ σχήματος ἤδη λόγον, οὐχὶ περὶ τοῦ τῆς οἰκουμένης, ὅπερ ἦν οἰκειότερον τῷ περὶ αὐτῆς λόγῳ, ἀλλὰ τοῦ τῆς συμπάσης γῆς· δεῖ μὲν γὰρ καὶ τούτου μνησθῆναι, μὴ ἀτάκτως δέ. Εἰπὼν οὖν ὅτι σφαιροειδῆς ἡ σύμπασα, οὐχ ὡς ἐκ τόρνου δέ, (p. 49.) ἀλλ' ἔχει τινὰς ἀνωμαλίας, ἐπιφέρει τὸ πλῆθος τῶν ἐν μέρει μετασχηματισμῶν αὐτῆς, οἳ συμβαίνουσιν ἐκ τε ὕδατος καὶ πυρὸς καὶ σεισμῶν καὶ ἀναφυσημάτων καὶ ἄλλων τοιούτων· οὐδ' ἐνταῦθα τὴν τάξιν φυλάττων. Posit vel hinc quam maxime esse manifestum, nihil mathematicae geographiae Strabonem accepisse. Primum enim Eratosthenem ab mentione incrementorum, quae Alexandri expeditione aevoque insequentis scientiae suae parata essent, [ad figuram telluris definiendam transiisse prodidit. At quis crediderit, seposita historiarum ad geographiam pertinentium serie, cum ad tellurem in loco insulae ponendam dudum sese [accinxisset, in eoque argumento undequaque exornando versaretur, virum prudentissimum [denuo ad auctum

geographiae ambitum recurrisse, ac deinde globi formam nostra sede constitui demonstravisse? Contra non difficulter intelligitur, illam de terrae forma disquisitionem nihil nisi explicationem aliquanto ampliorem principis placiti (fr. XXV.) censendam esse (cf. fr. XXXII.); de Alexandro ac recentioribus obiter, cum argumentum quaestioni accomodatum ac novissimis demum temporibus perspectum ponderaret, ipsum mentionem iniecissem qualemcunque. Sed longe graviolem imperitiam Strabo manifestat, temeritatis Nostrum coarguens, qui non de habitatae, sed potius universae terrae disseruerit forma, idque alieno loco; ac ne in sequentibus quidem ordinem eum tenuisse, ut qui vicissitudines in terram grassatas exposuerit. Neutrum alieno fuisse loco propositum, modo indicatum est; et quod commentatio de universae terrae conformatione notatur, quid aliud quam vix condonanda caligo videbitur? Fac enim, licuisse Eratostheni de forma particulae terrestri, quamvis satis inepta sit talis positio, sed tamen, agere: nonne eandem itidem argumentationem, si quidem ad scientiam volebat geographiam redigere, persecuturus erat? Non sane omnis terra illi fuit explorata; verumtamen, adigente necessitate ac mathematica commonente, eius ambitum accuratissime collegit.

XXXI. Pergit STRABO p. 49 sq. *Μάλιστα δέ φησι τήν ζήτησιν παρασχέιν, πῶς ἐν διςχιλίοις καὶ τριςχιλίοις ἀπὸ θαλάττης σταδίοις κατὰ τήν μεσόγειαν ὁράται πολλαχοῦ κόχλων καὶ ὀστρέων καὶ χηραμίδων πλήθος, καὶ λιμνοθάλατται· καθάπερ φησὶ περὶ τὸ ἱερόν τοῦ Ἀμμωνος καὶ τήν ἐπ' αὐτῷ ὁδὸν τριςχιλίων σταδίων οὕσαν· πολλήν γάρ εἶναι χύσιν ὀστρέων, ἅλας τε καὶ νῦν ἔτι εὕρισκεσθαι πολλούς, ἀναφυσήματα τε θαλάττης εἰς ὕψος ἀναβάλλειν· πρὸς ᾧ καὶ ναυάγια θαλαττίων πλοίων δείκνυσθαι, ἃ ἔφασαν διὰ τοῦ χάσματος*

ἐκβεβρόσθαι· καὶ ἐπὶ στηλιδίων ἀνακεῖσθαι δελφίνας,
 ἐπιγραφὴν ἔχοντας Κυρηναίων θεωρῶν. Ταῦτα δ' εἰ-
 πὼν τὴν Στράτωνος ἐπαινεῖ δόξαν τοῦ φυσικοῦ, καὶ
 ἔτι Ξάνθου τοῦ Λυδοῦ· τοῦ μὲν Ξάνθου λέγοντος,
 ἐπὶ Ἀρταξέρξου γενέσθαι μέγαν ἀνῆμόν, ὥστ' ἐκλιπεῖν
 ποταμοὺς καὶ λίμνας καὶ φρέατα· αὐτὸν δὲ εἰδέναι
 πολλαχῆ πρόσω ἀπὸ τῆς θαλάττης λίθους τε κογχυλιώ-
 δεις, καὶ τὰ κτενώδεα καὶ χηραμίδων τυπώματα, καὶ
 λιμνοθάλασσαν ἐν Ἀρμενίοις, καὶ ἐν Ματτιηνοῖς, καὶ
 ἐν Φρυγίᾳ τῇ κάτω· ὧν ἔνεκα πείθεσθαι τὰ πεδία ποτὲ
 θάλατταν γενέσθαι. Τοῦ δὲ Στράτωνος ἔτι μᾶλλον
 ἀπτομένου τῆς αἰτιολογίας, ὅτι φησὶν οἶεσθαι τὸν Εὐ-
 ξεινον μὴ ἔχειν πρότερον τὸ κατὰ Βυζάντιον στόμα,
 τοὺς δὲ ποταμοὺς βιάσασθαι καὶ ἀνοῖξαι, τοὺς εἰς αὐ-
 τὸν ἐμβάλλοντας· εἴτ' ἐκπεσεῖν τὸ ὕδωρ εἰς τὴν Προ-
 ποντίδα καὶ τὸν Ἑλλήσποντον. Τὸ δ' αὐτὸ συμβῆναι
 καὶ περὶ τὴν καθ' ἡμᾶς θάλατταν· καὶ γὰρ ἐνταῦθα
 τὸν κατὰ στήλας ἐκραγῆναι πόρον, πληρωθείσης ὑπὸ
 τῶν ποταμῶν τῆς θαλάττης· κατὰ δὲ τὴν ἔκρυσιν ἀνα-
 καλυφθῆναι τὰ τεναγώδη πρότερον. Φέρει δ' αἰτίαν,
 πρῶτον μὲν, ὅτι τῆς ἔξω θαλάττης καὶ τῆς ἐντὸς τοῦ-
 θαφος, ἕτερόν ἐστιν· ἔπειθ', ὅτι καὶ νῦν ἔτι ταινία τις
 ὕψαλος διατέτακεν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τὴν Λιβύην·
 ὡς ἂν (μὴ adiecit Casaubonus, post eumque plures, ex
 recentiore autem usu potius ὡς ἂν μιᾶς οὐκ οὔσης
 emendandum erat.) μιᾶς οὔσης πρότερον τῆς τε ἐντὸς
 καὶ τῆς ἐκτός. Καὶ βραχύτατα μὲν εἶναι τὰ περὶ τὸν
 Πόντον· τὸ δὲ Κρητικὸν καὶ Σικελικὸν καὶ Σαρδῶον
 πέλαγος σφόδρα βαθέα· τῶν γὰρ ποταμῶν πλείστων
 καὶ μεγίστων ῥεόντων ἀπὸ τῆς ἄρκτου καὶ τῆς ἀνατο-
 λῆς, ἐκεῖνο μὲν ἰλύος πληροῦσθαι, τὰ ἄλλα δὲ μένειν
 βαθέα. διὸ καὶ γλυκνυτάτην εἶναι τὴν Ποντικὴν θάλατ-
 ταν, τὰς τ' ἐκρῦσεις γίνεσθαι, εἰς οὓς τόπους ἐγκέκλι-
 ται τὰ ἐδάφη. Δοκεῖν δὲ κἄν χωσθῆναι τὸν Πόντον
 ὅλον εἰς ὕστερον, ἂν μένωσιν αἱ ἐπιρρῦσεις τοιαῦται.

καὶ γὰρ νῦν ἤδη τεναγίζειν τὰ ἐν ἀριστερᾷ τοῦ Πόντου, τό τε (leg. τόν τε; de te vid. Xenoph. Anab. VII, 5, 12.) Σαλμυδησσόν, καὶ τὰ καλούμενα Σιήθη ὑπὸ τῶν ναυτικῶν τὰ περὶ τὸν Ἰστρον καὶ τὴν Σκυθῶν ἐρημίαν. Τάχα δὴ καὶ τὸ τοῦ Ἀμμωνος ἱερὸν πρότερον ἐπὶ τῆς θαλάττης ὄν, ἐκρύψεως γενομένης νῦν ἐν τῇ μεσογαίᾳ κεῖσθαι. Εἰκάζειν τε καὶ τὸ μαντεῖον εὐλόγως ἐπὶ τοσοῦτον γενέσθαι ἐπιφανές τε καὶ γνώριμον ἐπὶ θαλάττῃ ὄν· τόν τε (l. δὲ) ἐπιπολὺ οὕτως ἐκτόπισμὸν ἀπὸ τῆς θαλάττης οὐκ εὐλογον ποιεῖν τὴν νῦν οὔσαν ἐπιφάνειαν καὶ δόξαν. Τὴν τε Αἴγυπτον τὸ παλαιὸν θαλάττῃ κλύζεσθαι μέχρι τῶν ἐλῶν τῶν περὶ τὸ Πηλούσιον (Hemsterh. ad Plutum p. 55 sq.); καὶ τὸ Κάσιον ὄρος, καὶ τὴν Σερβωνίδα λίμνην· ἐτι γοῦν καὶ νῦν κατὰ τὴν Αἴγυπτον τῆς ἀλμυρίδος ὀρυττομένης, ὑφάμμους καὶ κογχυλιώδεις εὕρισκεσθαι τοὺς βόθρους, ὡς ἂν τεθαλαττωμένης τῆς χώρας, καὶ τοῦ τόπου παντὸς τοῦ περὶ τὸ Κάσιον καὶ τὰ Γέροα καλούμενα τεναγίζοντος, ὥστε συνάπτειν τῷ τῆς ἐρυθρᾶς κόλπῳ· ἐνδούσης δὲ τῆς θαλάττης ἀνακαλυφθῆναι, μειναι δὲ τὴν Σερβωνίδα λίμνην· εἰτ' ἐκραγῆναι καὶ ταύτην, ὥστε ἐλώδη γενέσθαι. Ὡς δ' αὐτῶς καὶ τῆς Ἀλμυρίδος λίμνης τοὺς αἰγιαλοὺς θαλάττης μᾶλλον ἢ ποταμοῦ προσοικένας. Strato igitur mare paullatim recessisse, ac palustria loca nunc sensim sensimque amplioŕem ambitum recepisse, nunc fluviiis denuo contacta esse opinabatur. Eratosthenis autem in merita illud referendum est, quod quae viri quidam eruditi, ut fecerat dudum Xenophanes, de originibus telluris observarant, ad scientiae normam exegit.

XXXII. STRABO p. 54. Ὁ δ' οὕτως ἡδύς ἐστίν, ὥστε καὶ μαθηματικὸς ὢν, οὐδὲ τὴν Ἀρχιμήδους *) βεβαιοῖ δό-

*) Hic eius mentionem inieciŕisse videtur, ut colligi potest ex Proclo in Euclidem, de vita Eratosthenis supra allato.

δόξαν· ὅτι φησὶν ἐκεῖνος ἐν τοῖς περὶ τῶν ὄχουμένων, παντὸς ὑγροῦ καθεστηκότος καὶ μένοντος τὴν ἐπιφάνειαν σφαιρικὴν εἶναι, σφαίρας ταῦτὸ κέντρον ἐχούσης τῆ γῆ. Ταύτην γὰρ τὴν δόξαν ἀποδέχονται πάντες οἱ μαθημάτων πως ἀψάμενοι. Ἐκεῖνος δὲ τὴν ἐντὸς θάλατταν, καίπερ μίαν οὔσαν, ὡς φησιν, οὐ νομίζει ὑπὸ μίαν ἐπιφάνειαν τετάχθαι, οὐδὲ τοῖς σύνεγγυς τόποις· καὶ μάρτυράς γε τῆς τοιαύτης ἀμαθίας ἀρχιτέκτονας ἄνδρας ποιεῖται, καίτοι τῶν μαθηματικῶν καὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν μέρος τῆς μαθηματικῆς ἀποφηναμένων. Φησὶ γὰρ καὶ Δημήτριον διακόπτειν ἐπιχειρῆσαι τὸν τῶν Πελοποννησίων ἰσθμὸν, πρὸς τὸ παρασχεῖν διάπλουν τοῖς στόλοις· κωλυθῆναι δ' ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων ἀναμετροσάντων καὶ ἀπαγγειλάντων μετεωροτέραν τὴν ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ θάλατταν τῆς κατὰ Κεγχρεὰς εἶναι, ὥστε εἰ διακόψει τὸ μεταξὺ χωρίον, ἐπικλυσθῆναι ἂν ἅπαντα τὸν περὶ Αἴγιναν πόρον καὶ τὴν Αἴγιναν καὶ αὐτὰς τὰς πλησίον νήσους, καὶ μηδὲ τὸν διάπλουν ἂν γενέσθαι χρήσιμον. Διὰ δὲ τοῦτο καὶ τοὺς εὐρίπους ῥοώδεις εἶναι, μάλιστα δὲ τὸν κατὰ Σικελίαν πορθμὸν, ὃν φησιν ὁμοιοπαθεῖν ταῖς κατὰ τὸν ὠκεανὸν πλημμυρίσι τε καὶ ἀμπώτεσι· δῖς τε γὰρ μεταβάλλειν τὸν ῥοῦν ἐκάστης ἡμέρας καὶ νυκτός, καθάπερ τὸν ὠκεανὸν δῖς μὲν πλημμυρεῖν, δῖς δὲ ἀναχωρεῖν. IDEM p. 55. Οὗτ' εἰ τρόπος εἰς εἴη, ταύτην ἂν ἔχοι τὴν αἰτίαν, ἣν φησιν ὁ Ἐρατοσθένης, ὅτι ἢ ἐφ' ἐκάτερα θάλαττα ἄλλην καὶ ἄλλην ἐπιφάνειαν ἔχει. Strabonem sane libenter audimus, cum historias et antiquitates regionum enarrat; at vero quoties adversus Eratosthenem idque mathematicas eiusdem opiniones pugnat, non ridicula, sed vix ferenda est temeritas: suo enim merito qui artis rudissimus in virum apprime omnium iudicio peritum invehitur, deridendum contemnendumque sese propinat. Veluti horum dictorum ne singula quidem sententia quidquam veri exponit. Pri-

muni enim falsum est, quod Strabo perhibet, non tam mala fide se abripi passus, quam geometriae inscientia, Archimedis placitum ab Eratosthene reiectum fuisse. Veruntamen cum sphaericam telluris formam, minus quidem absolutam, docuisset, additis etiam frequentissimis immutationibus, quibus illa interrupta erat, unice a mari derivatis, unde omnis qua latissime patet terrae ambitus emersisset: non poterat non etiam oceanum sphaera circumscribere. Sed exstat disertum ipsius Eratosthenis de ea re testimonium apud eundem Strabonem I. p. 62 extr. (fr. XXXVI.) *δεικνύς, ὅτι σφαιροειδής καὶ ἡ γῆ σὺν τῇ ὑγρᾷ φύσει, καὶ ὁ οὐρανός;* nec minus disertum Cleomedis p. 55 extr. sq., qui cum illius dimensionem tradidisset, ita pergit, alteri Eratosthenis sententiae innixus: *Οἱ οὖν λέγοντες μὴ δύνασθαι τὴν γῆν σφαιρικὴν εἶναι διὰ τε τὰ τῆς θαλάττης κοιλώματα καὶ τὰς τῶν ὄρων ἐξοχάς, πάνυ ἀλόγως τοῦτο δοξάζουσι. Οὔτε γὰρ ὄρος ὑψηλότερον πεντεκαίδεκα σταδίων κατὰ τὴν κάθετον εὐρίσκεται, οὔτε θαλάττης βάθος.* Deinde quod Strabo de architectis contra Archimedem prolatis cavillatur, non magis verum deprehendit. Namque eodem tempore et sphaericam maris superficiem concedere, et eandem ad conformationem ubique locorum ponendam redigi posse, iure licebat abnegare. Jam cum in eo versaretur, ut tum Stratonis auctoritate, tum suis ipsius observatis paullatim terram extitisse, mari diversis modis regresso, demonstraret: non facile quis persuaserit, momento quod ab architectorum responso desumpsit eum abstinere debuisse. Eratosthenemne ignorasse, etiam architectonicam mathematicarum disciplinarum partem constituere? Verum haec omnia sunt adeo insulsa, ut non ex Strabonis, sed Hipparchi fabrica, qui et ab ineptis esset liberalis, et aliquoties falsas adversario sententias pessimo exemplo affluerit, provenisse existimem. In hac ipsa enim disputatione p. 55.

telum satis hebes ex isto armamentario deprompsit.
Pergit:

XXXIII. Ἐπιφέρει δὲ τοῖς περὶ τοῦ Ἀμμωνος καὶ τῆς Αἰγύπτου ῥηθεῖσιν, ὅτι δοκοῖη καὶ τὸ Κάσιον ὄρος περικλύζεσθαι θαλάττῃ, καὶ πάντα τόπον, ὅπου νῦν τὰ καλούμενα Γέρορα, καθ' ἑκαστὰ τε (delendum τέ) τεναγίζειν, συνάπτοντα τῷ τῆς ἐρυθραῆς κόλπῳ, συνελθούσης (lege sensu flagitante ἀνελθούσης, Strabonis paraphrasi, τὴν ἀναχώρησιν γενέσθαι, et Stratonis ἐνδοῦσης fr. XXXI. abunde agnitum.) δὲ τῆς θαλάττης ἀποκαλυφθῆναι. Vocabulum συνάπτειν ab Eratosthene adhibitum monstrant Strabonis sequentia: τὸ δὴ τεναγίζειν τὸν λεχθέντα τόπον, συνάπτοντα τῷ τῆς ἐρυθραῆς κόλπῳ, ἀμφίβολόν ἐστιν, ἐπειδὴ τὸ συνάπτειν σημαίνει καὶ τὸ σύνεγγυς, καὶ τὸ ψαύειν. Cupide illam plane falsam explicationem praetulit, ut qui illius sententiam de terra super mare eminenti nollet admittere; rectius Hipparchus cuius nugae supra leguntur vocem intellexerat: συνάπτειν hic significare, continuandi vices gerere, cohaerere, Eratosthenis iuxta usus fr. XXVI. LVII. LVIII. evincit, ac disertissimus ille Stratonis locus. Adde antiquiorum auctorum exempla, praeter ea quorum copiam facit Hermannii notula ad Aiac. 1296, Eurip. Phoen. 1390. Suppl. 1014. Heracl. 430. Sophocl. El. 21. Aristoph. Acharn. 694. Iam vero cum omnia hoc fragmento contenta plane eadem extent in Stratonis verbis modo significatis, neque dudum memorata post doctrinam de oceani forma denuo locum adeo commodum reperire potuerint: verisimillimum videtur, Strabonem, eadem iam apposita oblitum, utpote in campo non ita pertractato versantem, atque Hipparchi obiecta persequentem, dum ab huius pendet dictis, quasi nunc demum superioribus annexa intulisse. Omnino haec de originibus telluris longe aliter constituturus eram, nisi disertis Strabonis testimoniis de ordine fragmento-

rum, altero teste deficiente, auscultare tutius visum fuisset.

XXXIV. IDEM I. p. 61 extr. sq. Τοῦ Ἡροδότου (IV, 36.) μηδένας Ὑπερβορέους εἶναι φήσαντος, μηδὲ γὰρ Ὑπερνοτίους λέγοι ἄν (sic), φησὶν εἶναι τὴν ἀπόδειξιν ὁμοίαν ὃ Ἐρατοσθένῃς τῷ σοφίσματι τούτῳ, εἴ τις λέγοι μηδένας εἶναι ἐπιχαιρεκάκους, μηδὲ γὰρ ἐπιχαιραγάθους· κατὰ τύχην τε εἶναι καὶ Ὑπερνοτίους· κατὰ γοῦν τὴν Αἰθιοπίαν μὴ ἐπιπνεῖν νότον, ἀλλὰ καὶ κατωτέρω. Strabo, argumento satis frigidus contra haec obnixus, iustae in quam Herodotus incurrere debuerit reprehensionis ita commonet: *Εἰ δ' ἄρα τι τοῦ Ἡροδότου, τοῦτ' ἐχρῆν αἰτιᾶσθαι, ὅτι τοὺς Ὑπερβορέους τούτους ὑπέλαβε λέγεσθαι, παρ' οἷς ὁ Βορέας οὐ πνεῖ*: Herodotum scilicet non intellexisse, illa voce τοὺς βορειοτάτους designari, ratus. Sed vide sinistram philosophandi rationem, qua ne tenuem quidem Nostri allegoriam percipere potuit: qui Herodoti decretum postquam everterat, eo ipso tacite vulgarem sententiam restituit, ita ut Ὑπερβορέους habitare potuisse innuerit; an habitarent, id vero prudenter in medio reliquit. Quid tandem huius observationis materiam suppeditarit, ex Strabone erui nequit. Tum ille pergit:

XXXV. *Ἐξῆς δὲ λέγει πρὸς τοὺς φανερώς πεπλασμένα καὶ ἀδύνατα λέγοντας· τὰ μὲν γὰρ ἐν μύθου σχήματι, τὰ δ' ἱστορίας· περὶ ὧν οὐκ ἄξιον μνησθαι, οὐδ' ἐκείνον ἐχρῆν ἐν ὑποθέσει τοιαύτῃ φλυαροῦς σκοπεῖν. Ἡ μὲν οὖν πρώτη διέξοδος αὐτῶ τῶν ὑπομνημάτων τοιαύτη.* Vide supra p. 22.

FRAGMENTA LIBRI SECUNDI.

XXXVI. STRABO ib. p. 62. *Ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ πειρᾶται διόρθωσιν τινα ποιῆσθαι τῆς γεωγραφίας, καὶ τὰς ἑαυτοῦ λέγει ὑπολήψεις.* — Τὸ μὲν οὖν τὰς

μαθηματικὰς ὑποθέσεις ἄγειν καὶ φυσικὰς (ita editur, soloece, ne illo quidem τὰς sensui conveniente: duplex vitium τινὰς pro τὰς reposito exemeris.), εὖ λέγεται· καὶ ὅτι εἰ σφαιροειδῆς ἡ γῆ καθάπερ καὶ ὁ κόσμος περιοικεῖται, καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα. Εἰ δὲ τηλικαύτη, ἡλίκην αὐτὸς εἶρηκεν, οὐχ ὁμολογοῦσιν οἱ ὕστερον, οὐδ' ἐπαινοῦσι τὴν ἀναμέτρησιν· ὅμως δὲ πρὸς τὴν σημείωσιν τῶν κατὰ τὰς οἰκῆσεις ἐκάστας φαινομένων πρόσχρηται τοῖς διαστήμασιν ἐκείνοις Ἰππάρχος, ἐπὶ τοῦ διὰ Μερόης καὶ Ἀλεξανδρείας καὶ Βορυσθένους μεσημβρινοῦ μικρὸν παραλλάττειν φήσας παρὰ τὴν ἀλήθειαν. Καὶ περὶ τοῦ σχήματος δ' ἐν τοῖς ἐξῆς διὰ πλειόνων· καὶ δεικνύς, ὅτι σφαιροειδῆς καὶ ἡ γῆ σὺν τῇ ὑγρᾷ φύσει, καὶ ὁ οὐρανός, ἀλλοτριολογεῖν ἂν δόξειεν· ἀρκεῖ γὰρ τὸ ἐπὶ μικρόν. De exiguo illo errore quem Hipparchus notavit in sequentibus (fr. XLII.) dicetur; mathematica vero fragmenta, ab Strabone non prorsus reiecta, breviter tamen ut quae ab ipsius intellectu essent remota prodeuntia, deinceps huic prooemio adiungenda sunt. Eorum quae quidem ipsis perpauca essent cognita omnia, titulorum collatores, Galeus, et, quod mireris, Fabricius, pro singulari sua sollertia ad *Dimensionum* (*Μετρήσεων*) opus rettulerunt, neque illis plus vidisse Seidelius dici potest, qui p. 48. dimensionis fragmentum a Cleomede servatum probabiliter ad Geographicorum librum secundum pertinere pronunciarit: ad id nimirum non ita magno acumine opus erat, ut quod ex Strabone manifesto demonstrari queat. Fabricius quidem etiam in eo errat, quod Bibl. Gr. IV. p. 124. ab isto opusculo superbam orbis terrarum mensuris, qua Censorinus Eratosthenem decoravit, significationem derivat; nec quidquam prodest Harlesii coniectura, amplius quam de mensura illic actum fuisse, duobus Plutarchi qui dicitur de placitis philosophorum locis ex verisimilitudine sese colligere: quod quo valeat,

ne ipsum quidem percepisse existimem. Unus qui distincte libros dimensionum memoravit est Macrobius, neque per se testis locupletissimus, neque in hac de Eratosthene disceptatione cuiuscunque momenti, quippe cuius tria fragmenta nihil quod non aliunde vel doceamur vel ab eo depromi potuerit enarrant. Sed quoniam et loca ad mensurarum genus spectantia ea sunt, quae in Geographicis appositum sane ordinem constituere queant, et prudentissimi antiquorum hominum qua erant brevilocutione semel profligandum iterum iterumque occinere dedignabantur: nullum dimensionum opus Eratosthenicum unquam extitisse certissime concluditur.

XXXVII. PTOLEMAEUS magnae syntaxis I, 10. extr. (p. 18. init. Basil. 1538.) — κατελαβόμεθα τὴν ἀπὸ τοῦ βορειοτάτου πέρατος ἐπὶ τὸ νοτιώτατον περιφέρειαν, ἥτις ἐστὶν ἡ μεταξὺ τῶν τροπικῶν τμημάτων, πάντοτε γινομένην μζ̄ καὶ μείζονος μὲν ἢ διμοίρου τμήματος, ἐλάσσονος δὲ ἡμίσεως τετάρτου· δι' οὗ συνάγεται σχεδὸν ὁ αὐτὸς λόγος τῷ τοῦ Ἐρατοσθένους, ὃ καὶ ὁ Ἰππαρχος συνεχρήσατο. Γίνεται γὰρ τοιούτων ἡ μεταξὺ τῶν τροπικῶν ἰᾶ ἔγγιστα, οἷων ἐστὶν ὁ μεσημβρινὸς πγ̄. Ita haec a Theone p. 60. init. explicantur: καὶ οὗτος ὁ λόγος ὁ αὐτὸς σχεδὸν τῷ τοῦ Ἐρατοσθένους, ὃ καὶ ὁ Ἰππαρχος ἐχρήσατο, ὡς ἀκριβῶς εἰλημμένοι. καὶ γὰρ ὁ Ἐρατοσθένης διαιρήσας τὸν ὅλον κύκλον πγ̄, εὔρισκε τὴν μεταξὺ τῶν τροπικῶν, τῶν αὐτῶν*) ἰᾶ, καὶ ἐστὶν ὡς τξ̄ πρὸς μζ̄ μβ' μ", οὕτως πγ̄, ἰᾶ. (πρὸς ἰᾶ.)

*) Lege τὴν εὐθείαν; ac ne repetitum mireris articulum, considera primum Strabon. I. p. 43. τὰ μὲν γὰρ Ὀμήρου τὰ περὶ τὸν Πόντον, quod Heynium ad Apollod. p. 418. offendit. Procli in Euclid. Elem. II. p. 51. τὰς μὲν ὑπὸ Μενάλχμου τὰς κωνικάς. Theon. fr. seq. et testes inferiores, Schol. Aesch. Prom. β'. 684. τὰ εἰς ἐμὲ τὰ γενόμενα. Schol. Arist. Equit. 642. Non pauca huius moduli praebet Pausanias, de cuius usu v. Sylburg. p. 242. 929. Istius observationis utilitatem certe unus Schol.

XXXVIII. Idem THEO p. 71. ἡ δὲ τῆς αβ περιφε-
ρείας διπλῆ κατὰ τὸν συμπεφωνημένον ἡμῖν τὸν τοῦ
Ἐρατοσθένου(ς) λόγον, τὸν τῶν πγ πρὸς τὰ ια, μοι-
ρῶν ἐστὶ μζ μβ μ", ἡ δὲ ὑπ' αὐτὴν εὐθεία τμημάτων
μῆ λά νε".

Pind. Ol. VII, 138. declaret, ubi legendum, τὴν γὰρ πατρῶαν
αὐτῶν τὴν νῆσον, inutili αὐτὴν sublato. Neque erat quod
Schol. Aeschyli Agam. 137. corrigeretur, Lucianive T. I. p. 64.
Nunc nobilissimos certissimosque proferam auctores, Sophocl.
Oedip. R. 1481. ὡς τὰς ἀδελφὰς ταςδε τὰς ἐμὰς χέρας. Eurip.
Orest. 202. τό τ' ἐμὸν οἶχεται βλου τὸ πλεόν μέρος. Arist. Eq.
995, 96. non perspectum Kustero: τὴν Δωριστὶ μόνην ἂν ἰσ-
μοίτεοθαι θαμὰ τὴν λύραν. Aristot. ap. Athen. XI. p. 505. C.
ἢ τοὺς Ἀλεξαμενοῦ τοῦ Τηίου τοὺς πρώτους γραφέντας τῶν Σω-
κρατικῶν διαλόγων. Interpreti, dum ait: aut Alexameni Teii
dialogos, qui ante Socraticos conscripti sunt, soloecismus ob-
versabatur. Alexis ap. Athen. IV. p. 164 extr. sive VI. p. 229. B.

ὅπου γὰρ ἐστὶν ὁ κέραμος μισθώσιμος
ὁ τοῖς μαγείροις.

Iam novissimi Ecclesiazusarum interpretis audi eruditionem
p. 694. „Toupius eleganter se coniecisse ait τὴν κατάπρωκτον
— τὴν τέχνην. Eodem sermonis vitio ap. Plat. Legg. p. 28.
Ast. olim legebatur τὴν ναυτικὴν τὴν ἐπιστήμην, et similia hic
illic librariorum culpa.“ Quibus hominis tantum arro-
gantissimi reprehensio, Aristophani eiusmodi locutionem in-
gerentis, recte administratur. Proinde erit, quo contra intel-
ligentioris iudicis, Schaeferi, qui quidem paullo ante ad Theo-
criti IV, 21. duos huius poetae locos observarat, suspicionem
Sophocl. Trach. 445. ὡςτ' εἴ τι τῶμῶ τάνδρι, tuearis. Sed ta-
men aegre critico repetitum eiusmodi articulum concesserim;
perperam certe Bentleius τὸ Δωδωναῖον ἂν τὸ χαλκίον Me-
nandreis intulit p. 14, Schweighaeuserus τὰ λοιπὰ τὰ χωρὰ
Athenaeo III. p. 76. A. Insignis Graeci sermonis volubilitas
vel hoc usu cognoscitur: qui, huius si loci, ἀλλ' ἐμὸν ἐκ τοῦδ'
ἔργου ἀερθέν, τὴν πολύκλαυτον τ' Ἰφιγένειαν. similes compa-
rentur, nihil adeo difficultatis inhaeserit. Quin propius etiam
haec loca accedunt, unde singularem eam constructionem fere
derives. Aristoph. Pluti 814, 15.

— τοὺς δὲ πινακίσκους, τοὺς σαπρούς,

τοὺς ἰχθυηροῖς, ἀργυροῦς πάρεσθ' ὄρν.

Nub. 763, 64.

ἤδη παρὰ τοῖσι φαρμακοπώλαις τὴν λίθον
ταύτην ἐώρας, τὴν καλήν, τὴν διαφανῆ.

Compara, ne longus sim, Avium 1003. Tagenist. fragm. IV.
apud Athenaeum Nicocharem VII. p. 328. E. Anthippum IX.
p. 404. C. Pherecratem XI. p. 431. B. Antiphanem XV, p. 666.
F. Sed inprimis est memorabilis Equitum versus 1328. ἐν
καῖσιν ἰσπτεφύκοις οἰκῆι, ταῖς ἀρχαῖαισιν Ἀθήναις. Quae tamen
Theopompus dixit ap. Athen. XII. p. 532. B, διὰ τὴν πολυ-
τέλειαν τὴν αὐτοῦ (his uti debuerat Heindorf. ad Gorg. p. 38.)
τὴν περὶ τὸν βλον, nimia sunt licentia profusa.

XXXIX. Idem THEO p. 23. τὴν δὲ ἀπὸ τῶν ὑψηλοτάτων ὀρῶν ἐπὶ τὰ χθαμαλώτερα πίπτουσαν κάθετον δείκνυσιν Ἐρατοσθένης διὰ τῶν ἐξ ἀποστημάτων μετρούσῶν διοπτρῶν σταδίων ἑ. Simplicius ad Aristot. de Coelo lib. II. extr. fol. 136. v. ὁ γὰρ Ἐρατοσθένης τὴν ἀπὸ τῶν ὑψηλοτάτων ὀρῶν πρὸς τὰ ὑφειμένα πίπτουσαν κάθετον δείκνυσι, διὰ τῆς διοπτρας ἀναμετρήσας ἐκ τῶν ἀποστημάτων, ὑπάρχουσαν σταδίων δέκα. Quae loca unum idemque valent; unde haud scio an ex Cleomede p. 56. (supra p. 50.) numerus minus suspectus iē restituendus sit.

XL. JOH. LYDUS de mensibus p. 39. sq. ἀφεστάναι δὲ λόγος ἀπὸ τῆς γῆς κατὰ τὸν Ἐρατοσθένην τὴν μὲν σελήνην σταδίων μυριάδας ἑβδομήκοντα ὀκτώ, τὸν δὲ ἥλιον τετρακοσίας καὶ ὀκτάκις μυρίας (leg. μυριάδας). Eusebii Praep. Ev. XV, 53. Ἐρατοσθένης τὸν ἥλιον ἀπέχει ἀπὸ τῆς γῆς σταδίων μυριάδας τετρακοσίας καὶ ὀκτακισμυρίας, τὴν δὲ σελήνην ἀπέχει τῆς γῆς μυριάδας οἷ σταδίων. Stobaeus Eclog. phys. I, 27. p. 566. Heer. (p. 61, 8. Canter.) Ἐρατοσθένης τὸν ἥλιον ἀπέχει ἀπὸ τῆς γῆς σταδίων μυρίων (hoc delendum) μυριάδας τετρακοσίας καὶ στάδια ὀκτάκις μύρια· τὴν δὲ σελήνην ἀπέχει ἀπὸ τῆς γῆς μυριάδας ἑβδομήκοντα ὀκτώ σταδίων. Eadem in opere Galenico leguntur. Lacunosa sunt Placita philosoph. II, 31. Περὶ ἀποστήματος σελήνης, ὃ ἀφέστηκε τοῦ ἡλίου] — Ἐρατοσθένης τὸν ἥλιον ἀπέχει τῆς γῆς σταδίων μυριάδας ἑβδομήκοντα ὀκτώ. Desunt igitur, quae de distantia solis a luna disseruerunt. Turbat Corsinus: at in Eusebio, ait, et Galeno vox μυριάδων omittebatur, adeoque solis a tellure distantia in hac lectione quam Stobaeanae praetulerim minuenda foret.

XLI. MACROBIUS in Somn. Scip. I, 20. p. 100. Eratosthenes in libris dimensionum sic ait: Mensura terrae septies et vicies multiplicata mensuram solis ef-

ficiet. Heumannus in Fabricii Bibl. Gr. l. l. emendat, septies, et decies.

His rationibus longe celebrior ea, qua Eratosthenica dimensio ambitus terrestris nitebatur, apud CLEOMEDEM Cycl. Theor. c. 10. accuratissime explicita reperitur. Is postquam in universum monuerat, *περὶ δὲ τοῦ μεγέθους τῆς γῆς πλείους μὲν γεγόνασι δόξαι παρὰ τοῖς φυσικοῖς, βελτίους δὲ τῶν ἄλλων εἰσὶν ἢ τε τοῦ Ποσειδωνίου καὶ ἡ Ἐρατοσθένους*, pergit p. 52 sqq., exposita Posidonii sententia.

XLII. *Ἡ δὲ τοῦ Ἐρατοσθένους γεωμετρικῆς ἐφόδου ἐχομένη καὶ δοκοῦσά τι ἀσαφέστερον ἔχειν, ποιήσει δὲ σαφῆ τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτοῦ, τάδε προὔποθεμένων ἡμῶν. Ὑποκείσθω ἡμῖν πρῶτον μὲν κἀνταῦθα, ὑπὸ τῷ αὐτῷ μεσημβρινῷ κείσθαι Συήνην καὶ Ἀλεξάνδρειαν, καὶ τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τῶν πόλεων πετακισχιλίων σταδίων εἶναι, καὶ τρίτον, τὰς καταπεμπομένας ἀκτῖνας ἀπὸ διαφόρων μερῶν τοῦ ἡλίου ἐπὶ διάφορα μέρη τῆς γῆς παραλλήλους εἶναι· οὕτως γὰρ ἔχειν αὐτὰς οἱ γεωμέτραι ὑποτίθενται. Τέταρτον, ἐκεῖνο ὑποκείσθω δεικνύμενον παρὰ τοῖς γεωμέτραις, τὰς εἰς παραλλήλους ἐμπιπτούσας εὐθείας τὰς ἐναλλάξ γωνίας ἴσας ποιεῖν. Πέμπτον, τὰς ἐπὶ ἴσων γωνιῶν βεβηκνίας περιφερείας ὁμοίας εἶναι, τοῦτο ἔστιν, τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν καὶ τὸν αὐτὸν ἔχειν λόγον πρὸς τοὺς οἰκείους κύκλους· δεικνυμένου καὶ τούτου παρὰ τοῖς γεωμέτραις. Ὅποταν γὰρ περιφέρεια ἐπὶ ἴσων γωνιῶν ὡς βεβηκνῆται, ἂν μία ἤτις οὖν αὐτῶν δέκατον ἢ μέρος τοῦ οἰκείου κύκλου, καὶ αἱ λοιπαὶ πᾶσαι δέκατα μέρη γενήσονται τῶν οἰκείων κύκλων. Τούτων ὁ κατακρατήσας οὐκ ἂν χαλεπῶς τὴν ἐφοδὸν τοῦ Ἐρατοσθένους καταμάθοι, ἔχουσαν οὕτως. Ὑπὸ τῷ αὐτῷ κείσθαι φησι μεσημβρινῷ Συήνην καὶ Ἀλεξάνδρειαν. Ἐπεὶ οὖν μέγιστοι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ οἱ μεσημβρινοί, δεῖ καὶ τοὺς ὑποκειμένους αὐτοῖς τῆς γῆς κύκλους μετ*

γίσιτους εἶναι ἀναγκαίως. Ὡστε ἡλίκον ἂν τὸν διὰ
 Συήνης καὶ Ἀλεξανδρείας ἦκοντα κύκλον τῆς γῆς ἢ
 ἐφοδος ἀποδείξει αὐτῇ, τηλικούτος ἐστὶν ὁ μέγιστος
 τῆς γῆς κύκλος. Φησὶ τοίνυν, καὶ ἔχει οὕτως, τὴν
 Συήνην ὑπὸ τῷ θερυνῶ τροπικῶ κείσθαι κύκλῳ. Ὅπό-
 ταν οὖν ἐν καρκίνῳ γενόμενος ὁ ἥλιος καὶ θερυνὰς
 ποιῶν τροπὰς ἀκριβῶς μεσουρανήσῃ, ἄσκιτοι γίνονται
 οἱ τῶν ὥρολογίων γνώμονες ἀναγκαίως, κατὰ κάθετον
 ἀκριβῆ τοῦ ἡλίου ὑποκειμένου· καὶ τοῦτο (forte ταῦτα)
 γίγεσθαι λόγος ἐπὶ σταδίους τριακοσίους τὴν διάμε-
 τρον. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ τῇ αὐτῇ ὥρᾳ ἀποβάλλου-
 σιν οἱ τῶν ὥρολογίων γνώμονες σκιάν, ἄτε πρὸς ἄρ-
 κτῶ μᾶλλον τῆς Συήνης ταύτης τῆς πόλεως κειμένης.
 Ὑπὸ τῷ μεσημβρινῶ τοίνυν καὶ μεγίστῳ κύκλῳ τῶν
 πόλεων κειμένων, ἂν περιαγάγωμεν περιφέρεια ἀπὸ
 τοῦ ἄκρου τῆς τοῦ γνώμονος σκιᾶς ἐπὶ τὴν βάσιν αὐ-
 τῆν τοῦ γνώμονος, τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὥρολογίου,
 αὐτῇ (vulgo αὐτῇ) ἢ περιφέρεια τμήμα τοῦ μεγίστου
 τῶν ἐν τῇ σκάφῃ κύκλων, ἐπεὶ μεγίστῳ κύκλῳ ὑπόκει-
 ται ἢ τοῦ ὥρολογίου σκάφη. Εἰ οὖν ἐξῆς νοήσαιμεν
 εὐθείας διὰ τῆς γῆς ἐκβαλλομένας ἀφ' ἑκατέρου τῶν
 γνωμόνων, πρὸς τῷ κέντρῳ τῆς γῆς συμπεσοῦνται.
 Ἐπεὶ οὖν τὸ ἐν τῇ Συήνῃ ὥρολόγιον κατὰ κάθετον
 ὑπόκειται τῷ ἡλίῳ, ἂν ἐπινοήσωμεν εὐθείαν ἀπὸ τοῦ
 ἡλίου ἦκουσαν ἐπ' ἄκρον τοῦ ὥρολογίου γνώμονα, μία
 γενήσεται εὐθεῖα, ἢ ἀπὸ τοῦ ἡλίου μέχρι τοῦ κέντρου
 τῆς γῆς ἦκουσα. Ἐὰν οὖν ἑτέραν εὐθείαν νοήσωμεν
 ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς σκιᾶς τοῦ γνώμονος ἐπὶ τοῦ ἡλίου
 ἀναγομένην ἀπὸ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σκάφης, αὐτῇ
 (vulgo αὐτῇ) καὶ ἢ προειρημένη εὐθεῖα παράλληλοι
 γενήσονται, ἀπὸ διαφορῶν γε τοῦ ἡλίου μερῶν ἐπὶ
 διάφορα μέρη τῆς γῆς διήκουσαι. Εἰς ταύτας τοίνυν
 παραλλήλους οὔσας ἐμπίπτει εὐθεῖα, ἢ ἀπὸ κέντρου
 τῆς γῆς ἐπὶ τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γνώμονα ἦκουσα, ὥς-
 τε τὰς ἐναλλάξ γωνίας ἴσας ποιεῖν· ὧν ἢ μὲν ἐστὶν

πρὸς τῷ κέντρῳ τῆς γῆς κατὰ σύμπτωσιν εὐθειῶν, αἱ ἀπὸ τῶν ὥρολογίων ἤχθησαν ἐπὶ τὸ κέντρον τῆς γῆς, γενομένη, ἣ δὲ κατὰ σύμπτωσιν ἄκρου τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γνώμονος, καὶ τῆς ἀπ' ἄκρας αὐτοῦ τῆς σκιᾶς ἐπὶ τὸν ἥλιον διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ψαύσεως ἀναχθείσης γεγενημένη. Καὶ ἐπὶ μὲν ταύτης βέβηκε περιφέρεια, ἣ ἀπ' ἄκρας τῆς σκιᾶς τοῦ γνώμονος ἐπὶ τὴν βᾶσιν αὐτοῦ περιαχθεῖσα· ἐπὶ δὲ τῆς πρὸς τῷ κέντρῳ τῆς γῆς, ἣ ἀπὸ Συήνης, διήκουσα εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ὅμοιαι τοίνυν αἱ περιφέρειαι εἰσιν ἀλλήλαις, ἐπὶ ἴσων γωνιῶν βεβηκυῖαι. Ὅν ἄρα λόγον ἔχει ἡ ἐν τῇ σκάφῃ πρὸς τὸν οἰκεῖον κύκλον, τοῦτον ἔχει λόγον καὶ ἡ ἀπὸ Συήνης εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἤκουσα. Ἡ δὲ γε ἐν τῇ σκάφῃ πεντηκοστὸν μέρος εὐρίσκεται τοῦ οἰκείου κύκλου· δεῖ οὖν ἀναγκαίως καὶ τὸ ἀπὸ Συήνης εἰς Ἀλεξάνδρειαν διάστημα πεντηκοστὸν εἶναι μέρος τοῦ μεγίστου τῆς γῆς κύκλου. Καὶ ἔστι τοῦτο σταδίων πεντακισχιλίων. Ὁ ἄρα σύμπας κύκλος γίνεται μυριάδων εἴκοσι πέντε. Καὶ ἡ μὲν Ἐρατοσθένους ἔφοδος τοιαύτη. Cf. fr. CXXIII. Cleomedem supplet MARTIANUS CAPELLA VI. p. 194. Circulum quidem terrae ducentis quinquaginta duobus millibus stadiorum, ut ab Eratosthene doctissimo gnomonica supputatione discussum. Quippe scaphia dicuntur rotunda ex aere vasa, quae horarum ductus stili in medio fundo sua proceritate discriminant, qui stilus gnomon appellatur, cuius umbrae prolixitas aequinoctio centri sui extimatione dimensa, vigies quater complicata, circuli duplicis modum reddit. Eratosthenes vero a Syene ad Meroen per mensores regios Ptolemaei certus de stadiorum numero redditus, quotaque portio telluris esset advertens, multiplicansque pro partium ratione circulum, mensuramque (l. mensuram) terrae incunctanter, quot millibus stadiorum ambiretur, absolvit. Rationem universam illustravit R. Balforeus ad Cleomed. p. 219 sq., et erudite de la Nauze

(Mem. de l'Acad. d. Inscr. t. 26. Remarques sur Eratosthène à l'occasion de la latitude de Syéne.) p. 101 — 111, qui Eratosthenem observavit Alexandriae latitudinem $31^{\circ} 12'$ posuisse, novissimis temporibus $31^{\circ} 11' 20''$ repertam: quae quadraginta secundarum differentia exigui est momenti. Illam Hipparchus in fr. XXXVI. innuisse videtur. Sed ambitus aequatoris sive maximi cuiusque circuli 250,000 stadiorum modo admittebatur, modo utpote uno nixus Cleomede reiectus est. Nam Balforeum p. 221. mirari subiit, ceteros auctores, hac ipsa ratiocinatione aliud demonstrante, 252,000 constanter ex Eratosthenis mente asseverare; Gossellinus contra Cleomedis testimonium permultis locis obstantibus praeponi debere negat (Géogr. des Grecs analysée p. 7.), praeunte Fello p. 39, qui illam dimensionem collectioni suae inseruerat. Neutram ego viam pensiculate indagatam fuisse existimo. Quotquot enim sententias Cleomedes exposuit, adeo inter se connexae sunt et aptae, ut suo merito non possit temeritatis accusari; neque ita liquet, unde quinquagenarium numerum intrudere sustinuerit; at vero cum praeter alios Strabo vicibus iteratis duo millia stadiorum adiecerit, eumque calculum divisus ut apparet (cf. Strab. II. p. 132.) ab Eratosthene maximus circulus in trecentas sexaginta sectiones, septingentis stadiis per singulas confectis, omni eximat dubio: ne de huius quidem narrationis veritate est quod disceptetur. Jam vero istas difficultates non adeo magno molimine dissolve-
ris. Ex accurata enim ratiocinatione numerum Cleomedis Eratostheni provenire debuisse intelligitur; at illa damnosa futura erat, si necessario disponendae tabularum partes ei velut normae et fundamento superstruerentur. Nihil igitur mirum, quod numerum geometrica ratione collectum paucis stadiis adauctum ad iustam mensuram transferre malebat. Antiquos enim

geographos neque in stadiis demendis addendisve magnopere verecundos fuisse, neque calculos sibi pro verissimis habitos, si modo sat idoneis momentis adducerentur, commodiori antetulisse sententiae, prout Hipparchus fecit exemplo supra explicito, certissime constat. Vid. notata ad fr. LII. Ceterum novum opus Gnomonicen ex Vitruvio et Cleomede Galeum comminisci potuisse, vix quisquam crediderit.

Igitur computatio qualem plerique testes litteris prodiderunt tali modo sese habet:

XLIII. STRABO II. p. 113. "Ὀντος δὴ κατ' Ἐρατοσθένη τοῦ ἰσημερινοῦ κύκλου σταδίων μυριάδων πέντε καὶ εἴκοσι καὶ διςχιλίων. p. 123. ὑποθέμενος, ὡς περ ἐκεῖνος (Ἰππαρχος), εἶναι τὸ μέγεθος τῆς γῆς σταδίων εἴκοσι πέντε μυριάδων καὶ διςχιλίων· ὡς καὶ Ἐρατοσθένης ἀποδίδωσιν· οὐ μεγάλη γὰρ παρὰ τοῦτ' ἔσται διαφορὰ πρὸς τὰ φαινόμενα ἐν τοῖς μεταξὺ τῶν οἰκήσεων διαστήμασιν. VITRUVIUS I, 6. Si autem animadverterint, orbis terrae circuitionem per solis cursum et gnomonis aequinoctialis umbras in inclinatione coeli ab Eratosthene Cyrenaeo rationibus mathematicis et geometricis methodis esse inventam ducentorum quinquaginta duum millium stadiorum, quae fiunt passus semel et tricies millies mille et quingenties mille. — Sunt autem nonnulli, qui negant Eratosthenem veram mensuram orbis terrae potuisse colligere. Admirabundus pro more PLINIUS II, 112. Universum autem hunc circuitum Eratosthenes, in omnium quidem litterarum subtilitate, et in hac utique praeter ceteros sollers, quem cunctis probari video, ducentorum quinquaginta duorum millium stadium prodidit; quae mensura Romana computatione *) efficit trecenties quindecies centena millia

*) Eam cum stadiis Eratosthenis ita componit Harmenopulus προχείρου II. tit. 4. p. 115. Τὸ μίλιον κατὰ μὲν Ἐρατοσθένην καὶ Στράβωνα τοὺς γεωγράφους ἔχει σταδίους ἦ. καὶ ᾱ. ἥτοι οὐργίας ωλῆ.

pass. Improbum ausum, verum ita subtili argumentatione comprehensum, ut pudeat non credere. Hipparchus, et in coarguendo eo, et in reliqua omni diligentia mirus, adiicit stadiorum paullo minus XXV. millia. CENSORINUS c. 13. p. 59. Ut Eratosthenes geometrica ratione collegit, maximum terrae circuitum esse stadiorum CCLII. millium. IOH. PHILOPONUS in Aristot. Meteor. I. p. 79. Ἀρρίανος δὲ ἐν τῷ περὶ μετεώρων φησὶν, ὡς Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναῖος ἰσχυρίζεται, εἴκοσι καὶ πέντε μυριάδας σταδίων ἔχειν τὸν περίμετρον τοῦ μεγίστου τῆς γῆς κύκλου. MARCIANUS HERACLEOTA periplo p. 6. Huds. Ἐρατοσθένης μὲν ὁ Κυρηναῖος τὴν μεγίστην περιφέρειαν τῆς ἐγνωσμένης ἀπάσης γῆς εἶναι λέγει σταδίου μ. κέ. καὶ θσ'. Recte Hudsonus stadiorum μ. (i. e. myriadas) κέ. καὶ β; male, quod libellum Eratosthenis περὶ μέτρου τῆς γῆς περιφερείας, sive Cleomedis locum, excusum Oxon. 1672. (apud Felium) affert. Non satis liquet, unde suam sapientiam elicuerit MARTIANUS CAPELLA VIII, 289. Ab Eratosthene Archimedeque persuasum, in circuitu terrae esse CCCCVI. millia stadiorum et decem stadia: quae decem stadia Plinius si comperta habuisset, puduisset eum credo tam nugacium commentorum. Negligenter etiam Gossellinus Macrobiani locum (fr. XLI.) ad illam dimensionem referebat. Ceterum monuit de la Nauze supra laudatus p. 107. Eratosthenem per singulos gradus mensuram paene Germanicum milliare equiparantem neglexisse, qualem errorem remotis illis temporibus facile condonandum esse.

XLIV. STRABO I. p. 62. extr. sq. Ἐξῆς δὲ τὸ πλάτος τῆς οἰκουμένης ἀφορίζων, φησὶν, ἀπὸ μὲν Μερόης ἀπὸ *) τοῦ δι' αὐτῆς μεσημβρινοῦ μέχρι Ἀλεξαν-

*) Hunc praepositionis usum ipse Strabo libri II. initio, maxime vero Cleomedes supra allatus p. 54. (ed. Balf.) contra Lipsiensis editoris lectionem ἐπὶ confirmat.

δρείας εἶναι μυρίους· ἐνθεν δὲ εἰς τὸν Ἑλλήσποντον περὶ ὀκτακισχιλίους ἑκατὸν σταδίους· εἴτ' εἰς Βορυσθένη πεντακισχιλίους· εἴτ' ἐπὶ τὸν κύκλον τὸν διὰ Θούλης, ὃν φησι Πυθίας ἀπὸ μὲν τῆς Βρετανικῆς ἕξ ἡμερῶν πλοῦν ἀπέχειν πρὸς ἄρκτον, ἐγγὺς δ' εἶναι τῆς πεπηγυίας θαλάττης, ἄλλους ὡς μυρίους χιλίους πεντακοσίους. Ἐὰν οὖν ἔτι προσθῶμεν ὑπὲρ τὴν Μερόην ἄλλους τρισχιλίους τετρακοσίους, ἵνα καὶ τὴν τῶν Αἰγυπτίων νῆσον ἔχωμεν, καὶ τὴν κινάμοιμοφόρον, καὶ τὴν Ταπροβάνην, ἔσεσθαι σταδίους τριςμυρίους ὀκτακισχιλίους. *Errorem de intervallo quod a Borysthene ad Thulen posuit commissum auctoritate Pythaeae, notavit Strabo post Hipparchum: de quo quid sentiendum sit, dictum p. 20.*

XLV. STRABO p. 63 sq. Διαμαρτῶν δὲ τοῦ πλάτους, ἠνάγκασται καὶ τοῦ μήκους ἀστοχεῖν. Ὅτι μὲν γὰρ πλεόν ἢ διπλάσιον τὸ γνώριμον μῆκος ἐστὶ τοῦ γνωρίμου πλάτους, ὁμολογοῦσι καὶ οἱ ὕστερον, καὶ τῶν ἄλλων οἱ χαριέστατοι *). — Ὅρισας δὲ τὸ λεχθέν πλάτος, τὸ ἀπὸ τῶν ἐσχάτων Αἰθιοπίων μέχρι τοῦ διὰ Θούλης, ἐκτείνει πλεόν ἤδη τὸ μῆκος, ἵνα ποιήσῃ πλεόν ἢ διπλάσιον τοῦ λεχθέντος πλάτους. Φησὶ δ' οὖν, τὸ μὲν τῆς Ἰνδικῆς μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, τὸ στενώτατον, σταδίων μυρίων ἑξακισχιλίων· τὸ γὰρ ἐπὶ τὰ ἀκροκτήρια τεῖνον, τρισχιλίους (lege τρισχιλίους, ἢ omisso) εἶναι μείζον· τὸ δὲ ἐνθεν ἐπὶ Κασπίους πύλας μυρίων τε καὶ τετρακισχιλίων· εἴτ' ἐπὶ τὸν Εὐφράτην μυρίων· ἐπὶ δὲ τὸν Νεῖλον ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου πεντακισχιλίων· ἄλλους δὲ χιλίους καὶ τριακοσίους μέχρι Κανωβικοῦ στόματος· εἶτα μέχρι τῆς Καρχηδόνας μυρίους τρισχιλίους πεντακοσίους· εἶτα μέχρι στήλῶν ὀκτακισχιλίους τοῦλάχιστον. ὑπεραίρειν δὲ τῶν ἐπτὰ μυριάδων ὀκτακοσίους.

*) AGATHEMERUS de geogr. I. init. in Gronovii geograph. antiq. p. 174. Εὐδοξος δὲ τὸ μῆκος (τῆς γῆς) διπλοῦν τοῦ πλάτους, ὃ δὲ Ἐρατοσθένους πλείον τοῦ διπλοῦ.

δειν δὲ*) ἔτι προσθεῖναι τὸ ἐκτὸς Ἡρακλείων σιγλῶν κύρωμα τῆς Εὐρώπης, ἀντικείμενον μὲν τοῖς Ἰβηροῖ, προπεπτωκὸς δὲ πρὸς τὴν ἐσπέραν, οὐκ ἔλαττον σταδίων τριςχιλίων· καὶ τὰ ἀκρωτήρια τὰ τε ἄλλα καὶ τὸ τῶν Ὠσιδαμνίων, ὃ καλεῖται Κάλβιον, καὶ τὰς κατὰ τοῦτο νήσους, ὧν τὴν ἐσχάτην Οὐξιθάμην φησὶ Πυθίας ἀπέχειν ἡμερῶν τριῶν πλοῦν. Ταῦτα δ' εἰπὼν τὰ τελευταῖα οὐδὲν πρὸς τὸ μῆκος συντείνοντα, προσέθηκε τὰ περὶ τῶν ἀκρωτηρίων, καὶ τῶν Ὠσιδαμνίων, καὶ τῆς Οὐξιθάμης, καὶ ὧν φησὶ νήσων. ταῦτα γὰρ πάντα προσάρκτιά ἐστι καὶ Κελτικά καὶ οὐκ Ἰβηρικά, μᾶλλον δὲ Πυθίου πλάσματα. [Εἶτα] προστίθησι τοῖς εἰρημένοις τοῦ μῆκους διαστήμασιν ἄλλους σταδίους διςχιλίους μὲν πρὸς τῇ δύσει, διςχιλίους δὲ πρὸς τῇ ἀνατολῇ, ἵνα σώσῃ τὸ πλεόν ἡμισυ τοῦ μῆκους τὸ πλάτος εἶναι (leg. τό, πλεόν ἢ διπλάσιον τὸ μῆκος τοῦ πλάτους εἶναι). Hisce septuaginta stadiorum millia praeter octingenta colliguntur, quae cum latitudinem duodequadraginta millium duplicatam nondum transgrediantur, intervallum vero orientale maius esse sequentibus doceatur, apparet iam διςχιλίους δὲ πρὸς τῇ ἀνατολῇ peccatum numeri prae se ferre; cui quale sit remedium admovendum latet. Jam rationes Eratosthenis loco apprime corrupto Strabo p. 64. sq. continuat:

XLVI. Παραμυθούμενος δ' ἐπὶ πλεόν, ὅτι κατὰ φύσιν ἐστὶ τὸ ἀπὸ ἀνατολῆς ἐπὶ δύσειν διάστημα μείζον λέγειν, κατὰ φύσιν φησὶν εἶναι, ἀπὸ τῆς ἕω πρὸς τὴν ἐσπέραν μακροτέραν εἶναι τὴν οἰκουμένην. *** καθάπερ εἰρήκαμεν, ὡς οἱ μαθηματικοί, φησὶ κύκλον συνάπτειν, συμβάλλουσαν ἑαυτὴν ἑαυτῇ. Neque lacuna, neque corruptelae verborum hucusque feliciter sublatae sunt;

*) Lege γὰρ; numeri enim hucusque appositi cum 67,800 stadia compleant, tum demum 70,800 efficient, cum tria millia addideris.

sunt; praeterea post voces ὡς οἱ μαθηματικοί, quae Strabonis sunt, non Eratosthenis, plura exciderunt. Illis haec statim annectuntur: "Ὡςτ' εἰ μὴ τὸ μέγεθος τοῦ Ἀτλαντικοῦ πελάγους ἐκώλυε, καὶν πλεῖν ἡμᾶς ἐκ τῆς Ἰβηρίας εἰς τὴν Ἰνδικὴν διὰ τοῦ αὐτοῦ παραλλήλου, τὸ λοιπὸν μέρος παρὰ τὸ λεχθὲν διάστημα, ὑπὲρ τὸ τρίτον μέρος ὄν τοῦ ὅλου κύκλου, εἴπερ ὁ διὰ Θινῶν ἐλάττων ἐστὶν εἴκοσι μυριάδων· ὅπου πεποιήμεθα τὸν εἰρημένον σταδιασμὸν ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς εἰς τὴν Ἰβηρίαν. Aegre sane ferendum, in locum gravissimum tantam cladem grassatam fuisse; clarissime enim quae ruinam effugerunt, illam Columbi sententiam de nova terra detegenda Nostro utpote priori esse inventori assignandam significant.

Huic de intervallis disquisitioni apta videntur sequentia mensurarum fragm.

XLVII. PLINIUS VI, 35. p. 345. Eratosth. [Syenae ad Meroen distantiam prodidit] DCXXV. mill. Strab. II. p. 114. Ἐπεὶ ἔν πεντακισχίλιοι μὲν εἰσιν οἱ ἀπὸ Συήνης εἰς Μερόην.

XLVIII. IDEM V, 6. Eratosthenes a Cyrenis Alexandriam terrestri itinere DXXV. M. prodidit. His coniunxerim Strab. X. p. 475. Ἐρατοσθένης δ' ἀπὸ μὲν τῆς Κυρηναίας μέχρι Κριοῦ μετώπου διςχίλιους φησίν. ἔνθεν δ' εἰς Πελοπόννησον ἐλάττους.

XLIX. IDEM V, 36. Distat (Rhodos) ab Alexandria Aegypti — ut Eratosthenes (trahit), CCCCLXIX. mill. Numerum minus accuratum ex Eratosthene prodidit Strabo II. p. 86. extremo fr. LVIII.

L. IDEM V, 9. Ab ore autem Ponti ad os Maeotis Eratosthenes XVI. XLV. M. passuum.

LI. IDEM VI, 1. Mensuram Ponti a Bosporo ad Maeotium lacum quidam fecere XIV. triginta octo mill. passuum, Eratosthenes centum minorem.

LII. IDEM V, 6. Polybius et Eratosthenes diligentissimi existimati ab oceano ad Carthaginem magnam

XI. mill. passuum; ab ea Canopicum Nili proximum ostium XV. XXVIII. fecerunt. Posterioribus comparanda sunt Strabonis ea verba, quae ex libro II. p. 93. fragmento LX. inserentur. Praeterea idem fr. XLV. — *μέχρι Κανωβικοῦ στόματος· εἶτα μέχρι τῆς Καρχηδόνος μυρίους τρισχιλίους πεντακοσίους· εἶτα μέχρι σιγλῶν ὀκτακισχιλίους τοῦλάχιστον.* Gosselinus (Géogr. d. Grecs analysée p. 13, 14.) isto τοῦλάχιστον arrepto Strabonem monet indicare, numerum aliquem a se negligi; neque enim ipsa 8000 stadia, sed potius 8800 intervallum constituisse, Plinii XI. M. P. demonstrare; atque altero Strabonis testimonio, quae Plinius tradidit 1528. vel secundum Elzevirianam editionem 1630 M. P., sibi per 1688 emendanda videri. Quarum prior coniectura utut speciosa difficultate non caret, altera non necessario adhibenda fuerit. Quod enim Strabonem aliquid numeri praetermississe contendit, vellem explicasset, quamam ille caussa adductus in hac ratiocinatione singula minutissime persequenti octingenta stadia neglexerit; ac, si tamen universam dimensionem satis distincte octingentorum praeter septem myriadas ponere potuit, cur tandem τοῦλάχιστον, nec potius ὀκτακοσίους exhibere maluerit. Atqui sanequam pervagatum est, vetustos geographos in colligendis latitudinis longitudinisque intervallis non accuratissime neque versatos fuisse, neque versari potuisse, ut quos ab observatis peregrinantium ex magna parte imminuendis stare oporteret. Proinde quae sive diligentiora probarentur, sive ex geometrica ratione recte sese haberent, in severam admitti mensuram; quibus contraria inesset indoles, rationibus ex arbitrio plerumque compositis inseriebant. Iam ne ipsum quidem Eratosthenem dimensionem latitudinis eique superstructam longitudinis ea mente disposuisse existimo, quasi quae Pythaeae narratis inniterentur inexpugnabilem huius quaestionis noti-

tiam protulissent. Cf. ipsum apud Strab. II. p. 79. fr. LVIII. et ad exemplum gemellum fr. XLIX. Quae cum ita essent, potuit ille de longitudine disputans octingenta stadia ex re nata modo addere, modo adimere: quocirca neutra apud Plinium sententia emendatione vel eiusmodi interpretatione indigere videtur. Componantur quae ad fr. XLII. prostant.

Quae praeterea de mensuris et divisionibus terrae libro secundo a Strabone proferuntur, non ausim cum Mannerto Eratostheni attribuere, ut qui nec diserte excitetur, nec satis perspicue tangatur. Etiam quae idem dicit II. p. 95. τὸ δ' ἐξῆς, μέχρι τοῦ ἰσημερινοῦ λέγω, δείκνυται κατὰ τὴν ὑπ' Ἐρατοσθένους γενομένην ἀναμέτρησιν τῆς γῆς, ὅτι ἐστὶ σταδίον ὀκτακισχιλίων ὀκτακοσίων, dubium est an merito hic locum possint recipere. Facit tamen unicus Varronis locus, ut nonnulla certe ex ista demonstratione iure huc transferi queant; sed tamen haec quoque ex recentioribus geographis in permultis Nostrum secutis derivari potuisse non negaveris.

LIII. VARRO de R. R. I, 2, 3. Primum cum orbis terrae divisus sit in duas partes ab Eratosthene, maxime secundum naturam, ad meridiem versus et ad septentriones. Imperite Fulv. Ursinus coniecit: Asiam ad meridiem versus, et Europam ad septentriones. Vide ad fr. LV. Strabo II. p. 111. Καλεῖται δὲ τῶν ἡμισφαιρίων ἐκάτερον τῶν οὐρανίων [καὶ τῶν ἐπὶ γῆς τὸ μὲν βόρειον, τὸ δὲ νότιον. Adde fr. LVIII. init.

LIV. STRABO I. p. 65. Πάλιν δὲ ἐπιμένων τῇ περὶ τοῦ σφαιροειδῆ τὴν γῆν εἶναι ἀποδείξει τῆς αὐτῆς ἐπιτιμήσεως ἂν τυγχάνοι. Ὡς δ' αὐτως καὶ πρὸς τὸν Ὅμηρον οὐ πάύεται περὶ τῶν αὐτῶν διαφερόμενος.

Nunc demum concludit idem librum suum primum et Eratosthenis secundum, florem totius operis

qui vel solus perennem maximo viro gloriam conciliaret afferendo, quo duplex momentum contra eos, qui aliis quam mathematicis rationibus permoti orbem terrarum ex arbitrio dividerent, exhibetur:

LV. Ἐξῆς δὲ περὶ τῶν ἡπείρων εἰπὼν γεγονέναι πολὺν λόγον, καὶ τοὺς μὲν τοῖς ποταμοῖς διαιρεῖν αὐτάς, τῷ τε Νεῖλῳ καὶ τῷ Τανάϊδι, νήσους ἀποφαίνοντας· τοὺς δὲ τοῖς ἰσθμοῖς, τῷ τε μεταξὺ τῆς Κασπίας καὶ τῆς Ποντικῆς θαλάττης, καὶ τῷ μεταξὺ τῆς ἑρυθρᾶς καὶ τοῦ ἑκρήγματος· τοὺς δὲ χερσόνησους αὐτάς λέγειν· οὐχ ὄραν φησι, πῶς ἂν εἰς πράγματα καταστρέφοιτο ἢ ζήτησις αὕτη, ἀλλὰ μόνον ἔριν διαιτῶντων μᾶλλον κατὰ Δημόκριτον εἶναι. μὴ ὄντων γὰρ ἀκριβῶν ὄρων, καθάπερ Κολυττοῦ καὶ Μελίτης, οἷον στηλῶν ἢ περιβόλων, τοῦτο μὲν ἔχειν φάται ἡμᾶς, ὅτι τοῦτο μὲν ἔστι Κολυτιός, τουτὶ δὲ Μελίτη, τοὺς ὄρους δὲ μὴ ἔχειν εἰπεῖν. Διὸ καὶ συμβαίνει κρίσεις πολλῶν περὶ χωρίων τινῶν, καθάπερ Ἀργείοις μὲν καὶ Λακεδαιμονίοις περὶ Θυρέας, Ἀθηναίοις δὲ καὶ Βοιωτοῖς περὶ Ὠρωποῦ. Ἄλλως τε τοὺς Ἕλληνας τὰς τρεῖς ἡπείρους ὀνομάσαι οὐκ εἰς τὴν οἰκουμένην ἀποβλέψαντας, ἀλλ' εἰς τε τὴν σφετέραν καὶ τὴν ἀπαντικρῦ, τὴν Καριήν, ἐφ' ἣ νῦν Ἴωνες καὶ οἱ ἐξῆς· χρόνῳ δὲ ἐπιπλέον προϊόντας αἰεὶ, καὶ πλειόνων γνωριζομένων χωρῶν, εἰς τοῦτο καταστρέψαι τὴν διαίρεσιν. Ea sibi haud percepta cum Strabo refellenda sumpsisset, non potuit non audax istud imperitorum iudicium ferre: ταῦτα εἴρηται παχυμερῶς. Et priora quidem non adeo illustratione indigent, ad sequentia autem tenendum est, Eratosthenem, postquam errarum divisionem severa, sed arbitraria lege perfectam temeritatis acutissime redarguerat, aliud momentum subiunxisse, posse etiam ex origine divisionis de eius pretio abunde censerī: homines enim pro cognitione vicinarum regionum paullatim comparata primum duplicis terrae ambitus, deinde Europam, Asiam, Libyam posuisse ac

denominasse; eiusmodi igitur quasi crepundia adolescentis geographicae scientiae repudiari debere. Vere ita eum censuisse sequentia evincent. Primum enim Graecos Phasin et Nilum alterius terrae contrarios terminos existimasse, indicant Eurip. *Androm.* 651. sq. et Pindarus *P.* IV. 99. *Isthm.* II, 61. sq.; proinde Europam et Asiam constituebant, quod exemplorum cumulo monstrarunt interpretes Fulgentii *Mythol.* II, 16. et Schaeferus *Meletem.* p. 37. sq. ad Bosii *Ellipses* p. 531. Sed Herodotus iam ab eo cognitionum genere instructior tres novit mundi partes. Cuius tamen ac paucorum praeterea opinio, ab ipso Eratosthene verbis τὸς Ἕλληνας τὰς τρεῖς ἡπείρους ὀνομάσαι expressa, adeo non antiquis hominibus probabatur, ut Polybius in nimiae documentum imperitiae Timaei (fr. 31.) triplicem attulerit divisionem: Valesii enim ratio, Timaeum, quod universum orbem terrarum terminis istis incluserit, notatam censentis, nihil omnino prodest, siquidem unus Eratosthenes tertiam quandam partem inventum iri augurabatur, reliquis in Europa et Asia acquiescentibus. Deinde re vera ut pronunciavit Eratosthenes Jones eam Asiae partem quam incoluerunt antiquitus Asiam appellasse, invicto argumento praeter alios grammaticos confirmat Schol. *Apollonii Rh.* II, 777. Ὅτε δεῦρο δὲ Ἀσίδος] τῆς Ἀυδίας λέγει. Ἀσία γὰρ τοπρότερον ἐκαλεῖτο ἢ Ἀυδία. Καὶ Ὅμηρος Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, Καὶ ἡ κιθάρα Ἀσία (i. Ἀσιὰς) λέγεται, ἐπεὶ ἐν Ἀυδίᾳ πρῶτον εὐρέθη. Ἀσιὰς enim κιθάρα Euripidis adhuc et Aristophanis aetate Ionum cithara audiebat: vide interpp. *Theſmophor.* 120. Nec dubitandum videtur, quin Lesbosax περὶ σχημάτων illam τῶν ἐπὶ τῆς Ἀσίας Ἑλλήνων construendi rationem post *Κλαζομένιον* et *Κολοφώνιον* σχῆμα p. 178. allatam de Caricis Ionibus intellexerit. Ceterum vide ad fr. XVI. notata. Hinc satis diiudicari potest Brouk-

husii sententia ad Tibulli IV, 1, 176. p. 376, ubi de duabus terris disseruit, a Fabricio quoque Bibl. Gr. IV. p. 122. concessa, ab Eratosthene totam terram in duas partes, Asiam et Europam, divisam fuisse. Utebatur ille Varronis locis duobus, altero de L. L. IV. utrasque tantum regiones significanti citra Eratosthenis mentionem; posteriore, qui fr. LIII. appositus fuit. At vero etiamsi ad testes in eam rem provocare liceret, non dubitandum foret, eiusmodi narrationem erratis adiungere. Nemini enim potest ambiguum esse, cum inventi laudem in hac divisionis per Europam et Asiam vetustate Eratostheni merito denegari, tum divisionem si ponas nondum praereptam, illum quidem minime omnium talem conatum aggressurum fuisse, quippe qui diserte quantum fieri potuit in puerilium auctorum numero referendum censuerit. Jam etiam quid de Ursini coniectura supra memorata statuendum sit, arbitror liquere. Ultimo loco non abs re fuerit, sensum verborum *μη̄ ὄντων γὰρ — μη̄ ἔχειν εἰπεῖν* paucis declarare; non enim illa Colytti et Melites mentio fines certos nec unquam promotos significare potest, perspicuo Eratosthenis sermone contrarii admonente; alioquin tale quid pronuntiaturus non fuisset, quid Melite et Colyttus sit decerni licere; qui sint termini, id vero definiri non licere. Profecto Strabonis similisve censoris animadversionem neutiquam effugisset. Immo particulae *καθάπερ* et *οἶον* Latinorum si forte, vernaculo etwa respondent: de qua notione abunde dictum ad Mercurii fr. XV, 3. Adde ex Epistola ad Ptolemaeum: *λέγω δὲ οἶον μετρητὴν μεδίμων.*

LVI. STRABO p. 66. *Ἐπὶ τέλει τοῦ ὑπομνήματος οὐκ ἐπαινέσας τοὺς διχα διαιροῦντας ἅπαν τὰ τῶν ἀνθρώπων πλῆθος εἰς τε Ἑλληνας καὶ βαρβάρους, καὶ τοὺς Ἀλεξάνδρῳ παραινοῦντας, τοῖς μὲν Ἑλλησιν ὡς φίλοις χρῆσθαι, τοῖς δὲ βαρβάροις ὡς πολεμίοις, βέλ-*

τιον εἶναι φησιν ἀρετῇ καὶ κακίᾳ διαιρεῖν ταῦτα. πολλοὺς γὰρ καὶ τῶν Ἑλλήνων εἶναι κακοὺς, καὶ τῶν βαρβάρων ἀστείους, καθάπερ Ἰνδοὺς καὶ Ἀρριανούς, ἔτι δὲ Ῥωμαίους καὶ Καρχηδονίους, οὕτω θαυμαστῶς πολιτενομένους. διόπερ τὸν Ἀλέξανδρον ἀμελήσαντα τῶν παραινούντων, ὅσους οἷός τ' ἦν ἀποδέχεσθαι τῶν εὐδοκίμων ἀνδρῶν καὶ εὐεργετεῖν. Quod in praeclaro loco de Alexandro expositum Strabo praeefracte negavit, non debebat Eratosthenis fidem, qui in rebus herois Macedonici, omnibus illius argumenti copiis abundantibus, accurate versatus erat, sine idonea auctoritate reprobare, cum praesertim eiusmodi sentiendi ratio ab Alexandri ingenio minime abhorruerit. Graeculi indicia Strabo aliquoties protrahit.

His expositis, non ita obscurum esse potest, terminos duntaxat per ipsam naturam constitutos Eratosthenem agnovisse, diserte etiam Strabone adinonente. Libri enim XI. principium ita exorditur: Ἡ δ' Εὐρώπη συνεχῆς ἐστίν) ἢ Ἀσία κατὰ τὸν Ἰάναιν συνάπτουσα αὐτῇ· περὶ ταύτης οὖν ἐφεξῆς ῥητέον, διελόντας φυσικοῖς τισιν ὅροις τοῦ σαφοῦς χάριν. Ὅπερ οὖν Ἐρατοσθένης ἐφ' ὅλης τῆς οἰκουμένης ἐποίησε, τοῦθ' ἡμῖν ἐπὶ τῆς Ἀσίας ποιητέον.

FRAGMENTA LIBRI TERTII.

LVII. STRABO libri II. principio: Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τῶν γεωγραφικῶν καθιστάμενος τὸν τῆς οἰκουμένης πῖνακα *), γραμμῇ τινι διαιρεῖ δίχα, ἀπὸ δύσεως ἐπ' ἀνατολήν παραλλήλῳ τῇ ἰσημερινῇ γραμμῇ. Πέρατα δ' αὐτῆς τίθησι πρὸς δύσει μὲν τὰς Ἡρακλείους στήλας, ἐπ' ἀνατολῇ δ' τὰ ἄκρα [καὶ ἔσχατα ὅρη] τῶν ἀφοριζόντων ὄρων τὴν πρὸς ἄρκτον τῆς Ἰνδικῆς πλευράν.

*) Pinacem Eratosthenis librum ut erat perspicax Galeus hinc collegit.

γράφει δὲ τὴν γραμμὴν ἀπὸ στηλῶν διὰ τε τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ καὶ τῶν μεσημβρινῶν ἄκρων τῆς τε Πελοποννήσου καὶ τῆς Ἀττικῆς, καὶ μέχρι τῆς Ῥοδίας καὶ τοῦ Ἰσσηκοῦ κόλπου. Μέχρι μὲν δὴ δεῦρο διὰ τῆς θαλάττης φησὶν εἶναι (1. ἰέναι, ut fr. LXVI.) τὴν λεχθεῖσαν γραμμὴν καὶ τῶν παρακειμένων ἡπείρων· καὶ γὰρ αὐτὴν ὅλην τὴν καθ' ἡμᾶς θάλατταν οὕτως ἐπὶ μῆκος τετάσθαι μέχρι τῆς Κιλικίας, εἶτα ἐπ' εὐθείας πως ἐκβάλλεσθαι παρ' ὅλην τὴν ὄρεινὴν τοῦ Ταύρου μέχρι τῆς Ἰνδικῆς. Τὸν γὰρ Ταῦρον ἀπ' *) εὐθείας τῆ ἀπὸ στηλῶν θαλάττη τεταμένον δίχα τὴν Ἀσίαν διαιρεῖν ὅλην ἐπὶ μῆκος, τὸ μὲν αὐτῆς μέρος βόρειον ποιῶντα, τὸ δὲ νότιον· ὡςθ' ὁμοίως καὶ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ διὰ Θινῶν ἰδρῦσθαι παραλλήλου, καὶ τὴν ἀπὸ στηλῶν μέχρι δεῦρο θάλατταν.

Ταῦτα δ' εἰπὼν οἶεται δεῖν διορθῶσαι τὸν ἀρχαῖον γεωγραφικὸν πίνακα. πολὺ γὰρ ἐπὶ τὰς ἄρκτους παραλλάττειν τὰ ἑωθινὰ μέρη τῶν ὄρων κατ' αὐτὸν, συνεπισπᾶσθαι δὲ καὶ τὴν Ἰνδικὴν ἀρκτικωτέραν ἤδη γενομένην. Πίστιν δὲ τούτου φέρει μίαν μὲν τοιαύτην, ὅτι τὰ τῆς Ἰνδικῆς ἄκρα τὰ μεσημβρινώτατα ὁμολογοῦσι πολλοὶ τοῖς κατὰ Μερόην ἀνταίρειν τόποις, ἀπὸ τε τῶν ἄερων καὶ τῶν οὐρανίων τεκμαιρόμενοι· ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ τὰ βορειότατα τῆς Ἰνδικῆς τὰ πρὸς τοῖς Κανασίοις ὄρεσι Πατροκλῆς ὁ μάλιστα πιστεῦεσθαι δίκαιος, διὰ τε τὸ ἀξίωμα, καὶ διὰ τὸ μὴ ἰδιώτης εἶναι τῶν γεωγραφικῶν, φησὶ σταδίους μυρίους καὶ πεντακισχιλίους· ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ἀπὸ Μερόης ἐπὶ τὸν διὰ Θινῶν παράλληλον τοσοῦτόν πως ἔστιν· ὥστε τῆς Ἰνδικῆς τὰ προσάρκτια μέρη συνάπτοντα τοῖς Κανασίοις ὄρεσιν εἰς τοσοῦτον τελευτᾶν τὸν κύκλον.

*) Ἐπ' post Casaubonum editor Lipsiensis: v. ad fr. XLIV. Mercurij fr. XIV. Videndum, an etiam superiore sententia ἐπ' εὐθείας immutandum sit; sed p. 86. eo non opus est.

"*Ἀλλήν δὲ πίστιν φέρει τοιαύτην, ὅτι τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰσσοικοῦ κόλπου διάστημα ἐπὶ τὴν θάλατταν τὴν Ποντικὴν τρισχιλίων πῶς ἐστὶ σταδίων πρὸς ἄρκτον ἰόντι καὶ τοὺς περὶ Ἀμισὸν ἢ Σινώπην τόπους· ὅσον καὶ τὸ πλάτος τῶν ὄρων λέγεται. ἐν δὲ Ἀμισοῦ πρὸς τὴν ἰσημερινὴν ἀνατολὴν φερομένῳ πρῶτον μὲν ἡ Κολχίς ἐστίν, ἔπειτα ἡ ἐπὶ τὴν Ὅρναν θάλατταν ὑπέρθεσις, καὶ ἡ ἐφεξῆς ἡ ἐπὶ Βάκτρα καὶ τοὺς ἐπέκεινα Σκύθας ὁδὸς δεξιὰ ἔχοντι τὰ ὄρη· αὕτη δ' ἡ γραμμὴ διὰ Ἀμισοῦ πρὸς δύσιν ἐκβαλλομένη διὰ τῆς Προποντίδος ἐστὶ καὶ τοῦ Ἑλλήσποντου. ἀπὸ δὲ Μερόης ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον οὐ πλείους εἰσὶ τῶν μυρίων καὶ ὀκτακισχιλίων σταδίων, ὅσοι καὶ ἀπὸ τοῦ μεσημβρινοῦ πλευροῦ τῆς Ἰνδικῆς πρὸς τὰ περὶ τοὺς Βακτρίους μέρη, προστεθέντων τρισχιλίων τοῖς μυρίοις καὶ πεντακισχιλίοις, ὧν οἱ μὲν τοῦ πλάτους ἦσαν τῶν ὄρων, οἱ δὲ τῆς Ἰνδικῆς.*

Errata veterum tabularum permulta vere ab Eratosthene deprehensa fuisse concedit p. 71. τίς δ' ἂν ἠγήσαιο πιστοτέρους τῶν ὕστερον τοὺς παλαιούς, τοσαῦτα πλημμελήσαντας περὶ τῆς πινακογραφίας, ὅσα οὐ διαβέβληκεν Ἐρατοσθένους, ὧν οὐδενὶ ἀντείρηκεν Ἰππάρχος;

LVIII. IDEM II. p. 78. — *Ἀκολουθῶν τῇ θέσει τῇ προειρημένῃ τοῦ τε Ταύρου καὶ τῆς ἀπὸ στηλῶν θαλάττης, διελὼν τῇ γραμμῇ ταύτῃ τὴν οἰκουμένην δίχα, καὶ καλέσας τὸ μὲν βόρειον μέρος, τὸ δὲ νότιον, πειράται καὶ τούτων ἐκάτερον πάλιν τέμνειν εἰς τὰ δυνατὰ μέρη· καλεῖ δὲ ταῦτα σφραγίδας· καὶ δὴ τοῦ νοτίου μέρους πρώτην εἰπὼν σφραγίδα τὴν Ἰνδικήν, δευτέραν δὲ τὴν Ἀριανήν, ἐχούσας τι εὐπερίγραφον, ἴσχυσεν ἀμφοτέρων ἀποδοῦναι καὶ μῆκος καὶ πλάτος, τρόπον δὲ τινα καὶ σχῆμα, ὡς ἂν γεωμετρικός. τὴν μὲν γὰρ Ἰνδικὴν ῥομβοειδῆ φησι, διὰ τὸ τῶν πλευρῶν τὰς μὲν θαλάττη κλύζεσθαι τῇ τε νοτίῳ καὶ τῇ ἑσπέρῃ, μὴ πάνυ κολπώδεις ἡϊόνες ποιούσῃ· τὰς δὲ λοιπὰς τὴν μὲν τῷ ὄρει, τὴν δὲ τῷ ποταμῷ· πάνταυθα τοῦ εὐθυ-*

γραμμίου σχήματος ὑπό τι σωζομένου. τὴν δ' Ἀριανὴν ὄρων τὰς γε τρεῖς πλευρὰς ἔχουσαν εὐφρεῖς πρὸς τὸ ἀποτελέσαι παραλληλόγραμμον σχῆμα, τὴν δ' ἐσπέριον οὐκ ἔχων σημείοις ἀφορίσαι διὰ τὸ ἐναλλάττειν ἀλλήλοις τὰ ἔθνη, γραμμῇ τινι ὅμως δηλοῖ τῇ ἀπὸ Κασπίων πυλῶν ἐπὶ τὰ ἄκρα τῆς Καρμανίας τελευτώσῃ*), τὰ συνάπτοντα πρὸς τὸν Περσικὸν κόλπον. ἐσπέριον μὲν οὖν καλεῖ τοῦτο τὸ πλευρόν, ἐῶν δὲ τὸ παρά τὸν Ἰνδόν· παράλληλα δ' οὐ λέγει, οὐδὲ τὰ λοιπὰ, τό τε τῷ ὄρει γραφόμενον καὶ τὸ τῇ θαλάττῃ, ἀλλὰ μόνον τὸ μὲν βόρειον, τὸ δὲ νότιον.

Οὕτω δ' ὀλοσχερεῖ τινι τύπῳ τὴν δευτέραν ἀποδίδους σφραγίδα, ὀλοσχερέστερον ἀποδίδωσι τὴν τρίτην σφραγίδα κατὰ πλείους αἰτίας. — ὅτι εἰς τὴν νότιον πλευρὰν ὁ Περσικὸς ἐμπίπτει κόλπος, ὅπερ καὶ αὐτὸς φησιν· ὡστ' ἠνάγκασται τὴν ἐκ Βαβυλῶνος λαβεῖν γραμμῆν, ὡς ἂν εὐθεῖάν τινα διὰ Σούσων καὶ Περσεπόλεως (p. 79.) μέχρι τῶν ὄρων τῆς Καρμανίας καὶ τῆς Περσίδος, ἣ δυνατὸς ἦν εὐρεῖν μεμετρομένην ὁδὸν, σταδίων οὕσαν τὴν ὅλην μικρῶ πλείωνων ἢ ἑννακισχιλίων· ἦν νότιον μὲν καλεῖ πλευρὰν, παράλληλον δ' οὐ λέγει τῇ βορείῳ. Δηλὸν δ' ὅτι οὐδ' ὁ Εὐφράτης, ὃ τὸ ἐσπέριον ἀφορίζει πλευρόν, σύνεγγυς ἐστὶν εὐθεῖα γραμμῇ. — Δηλοῖ δὲ τὸ μὴ εὐθύπορον τοῦ ποταμοῦ, φράζων τὸ σχῆμα τῆς Μεσοποταμίας, ὃ ποιοῦσι συμπίπτοντες εἰς ἓν ὃ τε Τίγρης καὶ ὁ Εὐφράτης, ὑπερησίου παραπλήσιον, ὡς φησι. — φησὶ τὸ πρὸς τῇ Ἀρμενίᾳ μέρος καὶ τοῖς ἀρκτικοῖς ὄρεσι μὴ ἔχειν πόσον ἐστί, διὰ τὸ

*) Annotanda structurae contractio, quae quo valeat, perspicuum evadet collatis Lobeckio ad Prynich. p. 43 sq. 47. fr. LXXI. Philoxeno ap. Plat. Comic. Athen. I. p. 5. B. Procli chrestom. p. 378. 479. Gaisf. Schol. Hephaest. p. 96 extr. Schol. Arist. Eq. 1051. Pind. Nem. III, 122. Omnibus potior est Aristophanis auctoritas, qui Lysistr. 1158. λόγος μοι δεῦρ' αἰεὶ περαινεται eloquitur. Nunc demum intelligitur, cum Scholiorum Arist. Nub. 61. ἀναπανοτιέον μέχρι τοῦ νότος in Scholiastarum insolentiis dictionis reponendum sit.

ἀμέτρητον εἶναι. Διὰ δὴ πάντα ταῦτα τυπωδῶς φησιν ἀποδίδόναι τὴν τρίτην μερίδα· καὶ γὰρ καὶ τὰ διαστήματα *), ἃ φησιν ἐκ πολλῶν συνάγειν τῶν τοὺς σταθμοὺς πραγματευσαμένων· τινὰς καὶ ἀνεπιγράφους καλεῖ.

Ὁ μὲν δὴ οὕτως φησὶ τὴν τρίτην μερίδα τυπωδῶς ἀποδίδοσθαι, μυρίων σταδίων ἀπὸ Κασπίων πυλῶν ἐπὶ τὸν Εὐφράτην. Κατὰ μέρος δὲ διαιρῶν, ὡς ἀναγεγραμμένην εὔρε τὴν μέτρησιν, οὕτω τίθησιν, ἔμπαλιν τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου ποιησάμενος καὶ τῆς κατὰ Θάψακον διαβάσεως αὐτοῦ. Μέχρι μὲν δὴ τοῦ Τίγριδος, ὅπου Ἀλέξανδρος διέβη, σταδίους διςχιλίους καὶ τετρακοσίους γράφει· ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ τοὺς ἐξῆς τόπους διὰ Γαυγαμήλων καὶ τοῦ Ἀύκου καὶ Ἀρβήλων καὶ Ἐμβατάνων, ἧ Ἀρρεῖος ἐκ τῶν Γαυγαμήλων ἔφυγε μέχρι Κασπίων πυλῶν, τοὺς μυρίους ἐκπληροῖ, τριακοσίους μόνον πλεονάσας. τὸ μὲν δὴ βόρειον πλευρὸν οὕτω καταμετρεῖ.

(p. 80.) Ἀποδοὺς δὲ τὸ βόρειον οὕτω πλευρὸν, τὸ δὲ νότιον, φησὶ, παρὰ μὲν τὴν θάλατταν οὐκ ἔστι λαβεῖν, διὰ τὸ τὸν Περσικὸν ἐμπίπτειν κόλπον· ἀπὸ Βαβυλῶνος δὲ διὰ Σούσων καὶ Περσεπόλεως καὶ τῶν ὁρίων τῆς τε Περσίδος καὶ τῆς Καρμανίας σταδίους εἶναι ἐννακισχιλίους καὶ διακοσίους. — Τὴν δὲ διαφωνίαν τοῦ μήκους φησὶ συμβαίνειν, τοῦ τε βορείου τεθέντος πλευροῦ καὶ τοῦ νοτίου, διὰ τὸ τὸν Εὐφράτην μέχρι τινὸς πρὸς μεσημβρίαν ῥυέντα πρὸς τὴν ἕω πολὺ ἐγκλίνειν.

Τῶν δὲ πλαγίων πλευρῶν τὴν ἐσπερίαν λέγει πρῶτον· ἣν ὅποια τις ἔστιν, εἴτε μία, εἴτε δύο, ἐν μέσῳ πάρεστι σκοπεῖν. Ἀπὸ γὰρ τῆς κατὰ Θάψακον φησὶ διαβάσεως παρὰ τὸν Εὐφράτην εἰς μὲν Βαβυλῶνα σταδίους εἶναι τετρακισχιλίους ὀκτακοσίους, ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ

*) Supplendum τυπωδῶς ἀποδίδοται; ἃ omisso, ut facit Siebenkeesius, omnia in hac sententiarum confirmatione sensu carent.

τὰς ἐκβολὰς τοῦ Εὐφράτου καὶ πόλιν Τερηδόνα τρις-
 χιλίους, τὸ δ' ἀπὸ Θαψάκου πρὸς ἄρκτους μέχρι μὲν
 τῶν Ἀρμενίων πυλῶν καταμεμετροῦσθαι, καὶ εἶναι ὡς
 χιλίους καὶ ἑκατόν *), τοὺς δὲ διὰ Γορτυναίων καὶ Ἀρ-
 μενίων μηκέτι· διὸ δὴ παραλείπειν αὐτούς. Τοῦ δὲ
 πρὸς ἕω πλευροῦ τὸ μὲν διὰ τῆς Περσικῆς κατὰ μῆκος
 ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς ὡς ἐπὶ Μηδίαν καὶ τὰς ἄρκτους οὐκ
 ἔλαττον εἶναι δοκεῖ τῶν ὀκτακισχιλίων, ἀπὸ δὲ τινῶν
 ἀκρωτηρίων καὶ ὑπὲρ τοὺς ἐννακισχιλίους, τὸ δὲ λοι-
 πὸν διὰ τῆς Παραιτακηνῆς καὶ Μηδίας ἐπὶ Κασπίους
 πύλας ὡς τρισχιλίων, τὸν δὲ Τίγριν ποταμὸν καὶ τὸν
 Εὐφράτην, ῥέοντας ἐκ τῆς Ἀρμενίας πρὸς μεσημβρίαν,
 ἐπειδὴν παραμείψωνται τὰ τῶν Γορτυναίων ὄρη, κύ-
 κλον μέγαν περιβαλλομένους, καὶ ἐμπεριλαβόντας χώ-
 ραν πολλήν, τὴν Μεσοποταμίαν, ἐπιστρέφειν πρὸς χει-
 μερινὴν ἀνατολήν καὶ τὴν μεσημβρίαν, πλεόν δὲ τὸν
 Εὐφράτην. γενόμενον δὲ τοῦτον ἔγγιον αἰεὶ τοῦ Τί-
 γριδος κατὰ τὸ Σεμιράμιδος διατείχισμα καὶ κώμην
 καλουμένην Ὠπιν, διασχόντα ταύτης ὅσον διακοσίους
 σταδίους, καὶ ῥυέντα διὰ Βαβυλῶνος, ἐπίπτειν εἰς τὸν
 Περσικὸν κόλπον· γίνεται δὴ, φησί, τὸ σχῆμα τῆς Βα-
 βυλωνίας καὶ Μεσοποταμίας ὑπηρεσίῳ παραπλήσιον. Ὅ-
 μὲν δὴ Ἐρατοσθένης τοιαῦτ' εἶρηκε.

(p. 85.) Τὸ δὲ τῆς τετάρτης [μερίδος μῆκος, ὃ
 Ἐρατοσθένης λαμβάνει] ἐπὶ τῆς διὰ Θαψάκου καὶ Ἡρώων
 πόλεως [γραμμῆς], μέχρι τῆς παραλίας τῆς μεταξὺ τῶν
 στομάτων τοῦ Νείλου, ἀνάγκη καταστρέφειν εἰς τοὺς
 περὶ Κάνωβον καὶ Ἀλεξάνδρειαν τόπους· ἐνταῦθα γάρ
 ἔστι τὸ ἔσχατον στόμα τὸ καλούμενον Κανωβικὸν τε
 καὶ Ἡρακλεωτικόν. Εἴτ' οὖν ἐπ' εὐθείας ἀλλήλοις τὰ

*) Numerus depravationis suspectus: vide Strab. XVI. p. 746.
 καὶ ἔστι τὸ μὲν ἀπὸ τῆς Θαψάκου μέχρι Βαβυλῶνος, ὡς εἶρηκεν
 Ἐρατοσθένης, τετρακισχίλιοι καὶ ὀκτακόσιοι στάδιοι, τὸ δ' ἀπὸ
 τοῦ κατὰ Κομαγηνὴν ζεύγματος, ἧπερ ἔστιν ἀρχὴ τῆς Μεσοπο-
 ταμίας, οὐκ ἔλαττον τῶν δισχιλίων σταδίων ἕως ἐπὶ Θαψάκου.

μήμη τίθησιν, εἶθ' ὡς ἂν γωνίαν ποιούντα κατὰ Θά-
ψακον, ἀλλ' ὅτι γε παράλληλον οὐδέτερον τῷ τῆς οἰκου-
μένης μήκει, φανερόν ἐστιν ἐξ αὐτῶν ὧν εἴρηκεν αὐ-
τός. (p. 86.) Τὸ μὲν γὰρ τῆς οἰκουμένης μήκος διὰ
τοῦ Ταύρου γράφει, καὶ τῆς ἐπ' εὐθείας μέχρι στηλῶν
θαλάττης, κατὰ γραμμὴν τὴν διὰ τοῦ Καυκάσου καὶ
Ῥόδου καὶ Ἀθηνῶν· ἀπὸ δὲ Ῥόδου εἰς Ἀλεξάνδρειαν
κατὰ τὸν δι' αὐτῶν μεσημβρινὸν πολὺ ἐλάττους φησὶ
τῶν τετρακισχιλίων εἶναι σταδίων. οὐ πολὺ scripsit Sie-
benkeesius, male: v. supra fr. XLIX.

Quae contra ejusmodi divisionem et Hipparchus ipso
comprobante p. 88, et Strabo p. 90. protulerunt momenta,
eorum hic pondera suis ipsius dictis everti ignoravit; ait
enim p. 91. Ἐροῦμεν δὲ πρὸς αὐτόν, ὅτι τοῦ Ἐρα-
τοσθένους ἐν πλάτει λαμβάνοντος εὐθείας, ὅπερ οἰκειὸν
ἐστὶ γεωγραφίας, ἐν πλάτει δὲ καὶ τὰς μεσημβρινὰς καὶ
τὰς ἐπὶ μεσημβρινὴν ἀνατολήν, ἐκεῖνος γεωμετρικῶς αὐ-
τὸν εὐθύνει, καὶ ὡς ἂν δι' ὀργάνων λάβοι τις τούτων
ἐκαστον. Ut enim videmus in permultis ab antiquis
hominibus institutum fuisse, ut quam maxime versa-
tiles vividasque rerum ab ipsis tractatarum imagines
effingerent, ita in hoc quoque litterarum genere figu-
ras geometricis rationibus accommodatas, quippe qui-
bus arida scientia amoeniorem indueret faciem, secta-
bantur: veluti terrae chlamydis conformationem attri-
buerunt, Eratosthenes illos ingenii lusus composuit.
Ad normam enim mathematicam talia non exigenda
esse, ipse suo τυπωδῶς identidem ingesto satis signi-
ficavit.

Praecedentium seriem illa apud Strabonem II.
p. 91. excepisse videntur:

LIX. Διόπερ πρῶτον μὲν ἐκείνου τὸ ἀπὸ τοῦ
στόματος ἐπὶ Φᾶσιν εἰπόντος σταδίων ὀκτακισχιλίων
καὶ προσθέντος τοὺς εἰς Διοσκουριάδα, ἐντεῦθεν δ'
ἑξακοσίους, τὴν δ' ἀπὸ Διοσκουριάδος εἰς τὸ Κάσπιον

ὑπέρθεσιν ἡμερῶν πέντε, — ὥστε τὴν σύμπασαν κατ' Ἐρατοσθένη κεφαλαιοῦσθαι ἐννακισχιλίων ἑξακοσίων.

LX. IDEM p. 92. *Εἰτ' ἐκτίθεται* ("Ἰππάρχος) τὰ ῥηθέντα ὑπὸ τοῦ Ἐρατοσθένους περὶ τῶν μετὰ τὸν Πόντον τόπων, ὅτι φησὶ τρεῖς ἄκρας *) ἀπὸ τῶν ἄρκτων καθήκειν, μίαν μὲν, ἐφ' ἧς ἡ Πελοπόννησος, δευτέραν δὲ τὴν Ἰταλικήν, τρίτην δὲ τὴν Λιγυστικὴν, ὑφ' ὧν κόλπους ἀπολαμβάνεσθαι τὸν τε Ἀδριατικὸν καὶ τὸν Τυρρῆνικόν. Ταῦτα δὲ ἐκθέμενος καθόλου, πειρᾶται τὰ καθέκαστα περὶ αὐτῶν λεγόμενα ἐλέγχειν γεωμετρικῶς μᾶλλον ἢ γεωγραφικῶς. Ἔστι δὲ τοσοῦτο — πλεῖστα (v. supra p. 22.), ὥστ' οὐκ ἄξιον ἡγοῦμαι διαιτᾶν. — Καὶ τῶν διαστημάτων τὰ πλεῖστα φανερώως ψευδογραφούμενα ἐλέγχει τὴν ἀπειρίαν τῶν τόπων ὑπερβάλλουσαν. — (p. 93.) οἷον ὅτι ἐξ Ἐπιδάμνου πρὸς τὸν Θερμαῖον κόλπον ἡ ὑπέρβασις ἐστὶ πλειόνων ἢ διςχιλίων σταδίων, ὃ δ' ἐννακοσίων φησὶν· ἐκ δ' Ἀλεξανδρείας εἰς Καρχηδόνα ὑπὲρ μυρίους καὶ τριςχιλίους, οὐ πλείους ὄντας τῶν ἐννακισχιλίων· εἴπερ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐστὶ μεσημβρινοῦ κατὰ τοῦτον, τῇ μὲν Ἀλεξανδρείᾳ Καρία καὶ Ρόδος, τῇ δὲ Καρχηδόνι ὁ πορθμός. (Ultima ob nexum tantum sententiarum hic relicta pertinent ad fr. LII.) — Ὁ δὲ καὶ τὴν Ρώμην τιθεὶς ἐπὶ ταύτου μεσημβρινοῦ, τὴν τοσοῦτον καὶ Καρχηδόνος δυσμικωτέραν. — Quorum omnium ne tantillum quidem Eratostheni quisquam vitio verterit. In universum haec ibidem Strabo observat: Καὶ νῦν δ' εἰρήσθω, ὅτι καὶ Τιμοσθένης καὶ Ἐρατο-

*) IDEM p. 108. Ἐκεῖνος μὲν γὰρ τρεῖς (ἄκρας) ἔφη, τὴν ἐπὶ τὰς στήλας καθήκουσαν, ἐφ' ἧς ἡ Ἰβηρία, καὶ τὴν ἐπὶ τὸν πορθμόν, ἐφ' ἧς ἡ Ἰταλία, καὶ τρίτην τὴν κατὰ Μαλέας, ἐφ' ἧς τὰ μετὰ τοῦ Ἀδρίου καὶ τοῦ Εὐξείνου πᾶντ' ἔθνη καὶ τοῦ Ταυάιδος. Polybius et Strabo illa pingui Minerva attrectaverunt; facile enim, si modo promontoria enumeraturns erat, plura colligere potuisset; at potius ea designavit, quibus terrae ad unam quandam formam redactae terminarentur.

οθίνης καὶ οἱ ἔτι τούτων πρότεροι τελέως ἠγγύουν τὰ τε Ἰβηρικὰ καὶ τὰ Κελτικά, μυρῖον δὲ μᾶλλον τὰ Γερμανικὰ καὶ τὰ Βρετανικὰ, ὡς δ' αὐτως τὰ τῶν Γετῶν καὶ Βασταρνῶν. Ἐπιπολὺ δ' ἀγνοίας ἐτύγχανον ἀφιγμένοι καὶ τῶν κατ' Ἰταλίαν καὶ τὸν Ἀδρίαν, καὶ τὸν Πόντον, καὶ τῶν ἐφεξῆς μερῶν τῶν προσαρκτικῶν· εἰ καὶ τὰ τοιαῦτα ἴσως φιλαίτια. Τοῦ γὰρ Ἐρατοσθένους ἐπὶ τῶν πόρῳ διεστηκότων τὰ παραδεδομένα φάσκοντος ἐρεῖν διαστήματα, μὴ διίσχυριζομένου δέ, καὶ λέγοντος ὡς παρέλαβε, προστιθέντος δ' ἔστιν ὅπου τὰ ἐπ' εὐθείας μᾶλλον καὶ ἥττον, οὐ δεῖ προσάγειν τὸν ἀκριβῆ ἔλεγχον τοῖς μὴ ὁμολογουμένοις πρὸς ἄλλα διαστήμασιν. Addatur

LXI. IDEM p. 104. v. supra p. 12.

LXII. Πάλιν δὲ τοῦτο μὲν ὀρθῶς ἀποφαίνεται (Πολύβιος), ὅτι ἀγνοεῖ τὰ Ἰβηρικὰ ὁ Ἐρατοσθένης, καὶ διότι περὶ αὐτῆς ἔσθ' ὅπου τὰ μαχόμενα ἀποφαίνεται, ὅς γε μέχρι Γαδείρων ὑπὸ Γαλατῶν περιοικεῖσθαι φήσας τὰ ἔξωθεν αὐτῆς, εἴ γε τὰ πρὸς δύσιν τῆς Εὐρώπης μέχρι Γαδείρων ἔχουσιν ἐκεῖνοι· τούτων οὖν ἐλαθόμενος κατὰ τὴν τῆς Ἰβηρίας περίοδον τῶν Γαλατῶν οὐδαμοῦ μέμνηται. *Mihi quidem suspicio sedet, Eratosthenem, si quidem illius sunt εἴ γε — ἐκεῖνοι, obiter de Gallis mentione iniecta, ut Strabonis verba significant, dubitationem suam addidisse, ac proinde satis idoneam ipsi caussam, cur in Iberia describenda omitteret, affuisse.*

In re dubia sequentia maxime ob Epidamni nomen hic, quam in disquisitione de intervallis collocare malui, cum praesertim quin Eratosthenes de iisdem mensuris passim disseruerit dubium esse nequeat.

LXIII. IDEM p. 106. Ἐξῆς δὲ τὰ τοῦ Ἐρατοσθένους ἐπανορθοῖ (Πολύβιος), τὰ μὲν εὖ, τὰ δὲ χειρόν λέγων, ἢ ἐκεῖνος. Ἐξ Ἰθάκης μὲν γὰρ εἰς Κέρκυραν τριακοσίους εἰπόντος, πλείους φησὶν εἶναι τῶν ἐννακοσίων· ἐξ Ἐπιδά-

μνον δὲ εἰς Θεσσαλονίκηαν ἑννακοσίους ἀποδόντος, πλείους τῶν διςχιλίων φησί· ταῦτα μὲν εὖ. Ἀπὸ δὲ Μασσαλίας ἐπὶ στήλας λέγοντος ἑπτακισχιλίους, ἀπὸ δὲ Πυρρήνης ἑξακισχιλίους, αὐτὸς λέγει χεῖρον — ἐγγυτέρω γὰρ τῆς ἀληθείας ἐκεῖνος εἶρηκεν.

LXIV. IDEM p. 123. Τῆς δὲ μεγάλης Σύρτειός φησιν Ἐρατοσθένης τὸν κύκλον εἶναι πεντακισχιλίων, τὸ δὲ βάθος χιλίων ὀκτακοσίων, ἀφ' Ἐσπερίδων εἰς Αὐτόμαλα καὶ τὸ τῆς Κυρηναίας μεθόριον πρὸς τὴν ἄλλην γῆν, τὴν ταύτη Λιβύην.

In hac vicinia vel paullo ante, ut Strabo facit, haec protulerit:

LXV. PLINIUS III, 10. Eratosthènes autem inter ostium Oceani et Sardiniam quidquid est, Sardoum (fretum appellat).

LXVI. STRABO p. 134. διήκει δ' ὁ παράλληλος οὗτος κατ' Ἐρατοσθένη διὰ Καρίας, Λυκαονίας, Καταονίας, Μηδίας, Κασπίων πυλῶν, Ἰνδῶν τῶν κατὰ Κανυκασον.

IBIDEM: μικρὸν ἀρκτικώτερός ἐστιν, ὁ διὰ Λυσιμαχίας, ὃν φησιν Ἐρατοσθένης διὰ Μυσίας εἶναι (lege ἰέναι, ut fr. LVII.) καὶ Παφλαγονίας καὶ τῶν περὶ Σινώπην καὶ Ἰρκανίαν καὶ Βάκτρα.

LXVII. IDEM p. 135. de locis circa Borysthenem: Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης τούτους τῆς Μερόης διέχειν μικρῶ πλείους ἢ διςμυρίους τρισχιλίους. διὰ γὰρ Ἑλλησπόντου εἶναι μυρίους ὀκτακισχιλίους, εἶτα πεντακισχιλίους εἰς Βορυσθένη.

His omnibus subiungenda videntur a Strabone tradita II. p. 97. quae multis in locis usui venire poterant:

LXVIII. Εἰ δ', ὡς περ Ἐρατοσθένης φησίν, ὑποπίπτουσα (ζώνη) τῷ ἰσημερινῷ ἐστὶν εὐκρατος. Miro errore Gossellinus p. 38. quae Polybii sunt Eratostheni attribuit.

Sed tandem aliquando ad notitias regionum per Geographica expositas transgrediendum est, in quibus enumerandis Strabonis, quia Eratosthenicus latet, ordo tutissime in plerisque sequendus videtur.

Iberia.

De qua nonnulla paullo ante reperiuntur; tres praeterea locos Strabo subministrat.

LXIX. LIBRO III. p. 159. Ἐρατοσθένης δὲ καὶ ναύσταθμον ἔχειν φησὶν αὐτήν (Ταρακῶνα)· οὐδὲ ἀγκυροβολίοις σφόδρα εὐτυχοῦσαν, ὡς ἀντιλέγων εἶρηκεν Ἀρτεμίδωρος.

LXX. IBID. p. 170. Ἐνιοὶ δὲ στήλας ὑπέλαβον τὴν Κάλπιν καὶ τὴν Ἀβύλυκα, τὸ ἀντικείμενον ὄρος τῆς Λιβύης, ὃ φησὶν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Μεταγωνίῳ, νομαδικῷ ἔθνει, ἰδρῦσθαι. — Ἀρτεμίδωρος δὲ — φησὶν εἶναι — οὐδ' Ἀβύλυκα ὄρος, οὐδὲ Μεταγώνιον ἔθνος. (Sed agnoscit Strabo XVII. p. 829.) — Καὶ Δικαίαρχος δὲ καὶ Ἐρατοσθένης καὶ Πολύβιος καὶ οἱ πλείστοι τῶν Ἑλλήνων περὶ τὸν πορθμὸν ἀποφαίνουσι τὰς στήλας.

LXXI. IBID. p. 148. καὶ Ἐρατοσθένης δὲ τὴν συνεχῆ τῆ Κάλπη Ταρτησίδα καλεῖσθαι φησι, καὶ Ἐρυνθεϊαν νῆσον εὐδαίμονα. Πρὸς ὃν Ἀρτεμίδωρος ἀντιλέγων, καὶ ταῦτα φησι ψευδῶς λέγεσθαι ὑπὸ αὐτοῦ, καθάπερ καὶ τὸ ἀπὸ Γαδείρων ἐπὶ τὸ ἱερὸν ἀκρωτήριον διάστημα ἀπέχειν ἡμερῶν πέντε πλοῦν, οὐ πλείονων ὄντων ἢ χιλίων καὶ ἑπτακοσίων σταδίων. Καὶ τὸ τὰς ἀμπώτεϊς μέχρι δεῦρο περατοῦσθαι, ἀντὶ τοῦ κύκλω περὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην συμβαίνειν, καὶ τὰ προσαρκτικὰ μέρη τῆς Ἰβερίας εὐπαραδοξότερα εἶναι πρὸς τὴν Κελτικὴν, ἢ κατὰ τὸν ὠκεανὸν πλείουσι· καὶ ὅσα δὴ ἄλλα εἶρηκε Πυθία πιστεύσας δι' ἀλαζονείαν.

LXXII. STERH. Byz. v. Γάδαιρα. — Ἐρατοσθένης δὲ ἡ Γάδαιρά φησι θηλυκῶς.

Germania.

De qua unicum satis mirabile fragmentum superest.

LXXIII. CAESAR de B. G. VI, 24. Itaque ea quae fertilissima sunt Germaniae loca circum Hercyniam silvam, quam Eratostheni et quibusdam Graecis fama notam esse video, quam illi Orcyniam appellant, Volcae Tectosages occupaverunt. Davisii imperitiam exagitare nihil attinet.

Corsica et Sardinia.

LXXIV. STRABO V. p. 224. Οὐτ' οὖν Ἐρατοσθένης ὀρθῶς ὁ φήσας μὴ καθορᾶσθαι μήτε τὴν Κύρον ἐκ τῆς ἠπείρου, μήτε τὴν Σαρδόνα.

Illyris.

LXXX. Τοιαῦτα δὲ καὶ — συγγραφείων, Polybii apud Strabonem verba vide supra p. 12.

LXXVI. SCYMNUS CHIUS de chersoneso Hyllica v. 411.

ἐκβαρβαρωθῆναι δὲ τούτους τῷ χρόνῳ τοῖς ἡθεσιν ἱστοροῦσι τοῖς τῶν πλησίον, ὧς φασὶ Τίμαιός τε καὶ Ἐρατοσθένης.

Appendicis loco sit fragmentum

LXXVII. SCHOL. APOLLONII RH. IV, 1215. Καὶ Ἐρατοσθένης ἐν ᾗ Γεωγραφουμένων φησὶ· Μετὰ Πλευριούς Νεσταῖοι, καθ' οὓς νῆσος Φάρος, Φαρίων ἀποικος.

Epirus et Macedonia.

LXXVIII. SCHOL. ODYSSEAE MEDIOL. γ'. 188. Νεοπτόλεμος κατὰ κέλευσιν Θέτιδος ἐμπρήσας τὰ ἴδια σκάφη πεζὸς ἄνεισι· χρησθεῖς δὲ ὑπὸ Ἐλένου, ἐνθα ἂν ἴδοι οἶκον ἐκ σιδηρείων θεμελίων, τοίχων δὲ ξυλίνων καὶ ὀρόφου ἐρεοῦ (verba depravata sic correxeris, ἀντὶ τοίχων δὲ ξ. ἐξ ὀ. ἐ.), ἐκεῖ μένειν, ἐλθὼν ἐς τὴν Παραβῶτιν (Παμβῶτιν) λίμνην τῆς ἠπείρου, καὶ τοὺς ἐγγωρίους εὐρῶν δόρατα πῆξαντας καὶ χλαίνας ἀνωθεν κατασκηνοῦντας, συμβάλλει τὸν χρησμόν. καὶ πορθήσας (lege κρατήσας) τὴν Μολοσσίαν, ἐξ Ἀνδρομάχης ἴσχει Μολοσσόν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ γένος ἐστὶ τῶν ἐν Μολοσσίᾳ βασιλέων, ὡς ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης.

LXXIX. SCHOL. (VENET. LIPS. WASSENB.) IL. á. 594.

'Ερατοσθένης δὲ (Πελασγούς φησι Σίντιας προσαγορευθῆναι), ἐπεὶ γόητες ὄντες εὖρον δηλητήρια φάρμακα.

LXXX. STERH. Byz. v. Δυῶράχιον. 'Ερατοσθένης γ' Γεωγραφουμένων· 'Εχόμενοι οἰκοῦσι Ταυλάντιοι. Πόλις δὲ 'Ελληνίς 'Επίδαμνος ἐπὶ Χερρόνῆσου τῆς καλουμένης Δυῶραχίου. Ποταμοὶ δὲ Δρίλος καὶ Ἀῶς, περὶ οὓς οἱ Κάδμου καὶ Ἀρμονίας τάφοι δείκνυνται. Ὅμως δὲ νῦν Δυῶραχηνοὶ λέγονται. οὕτω γὰρ καὶ Βάλαγρος ἐν Μακεδονικοῖς φησι· καὶ τούτων αἱ πόλεις Δυῶραχηνοῖς τε καὶ Ἀπολλωνιάταις ἐπιδήρηται. Balagri nomen suspectum est*). Ceterum quae Athenaeus praebet XI. p. 462. B. Πολλοῖς δὲ καὶ ὁ ἐν Ἰλλυριοῖς τόπος διαβόητός ἐστιν, ὁ καλούμενος Κύλικες, παρ' ᾧ ἐστὶ τὸ Κάδμου καὶ Ἀρμονίας μνημεῖον, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν Ἱστοριῶν· in iis princeps vocabulum movet suspicionem.

LXXXI. IDEM: Ἀνταριάται, ἔθνος Θεσπρωτικόν. Χάραξ ἐβδόμη χρονικῶν, καὶ Φαβωρίνος ἐν παντοδαπαῖς, καὶ 'Ερατοσθένης.

LXXXII. IDEM: Ἰγναι, πόλις Μακεδονίας. — 'Ερατοσθένης δὲ Ἄχνας αὐτήν φησι.

Graecia.

LXXXIII. EUSTATHIUS AD IL. β'. p. 502, 27. = 228, 48.

Ἰστέον δὲ, ὅτι ἐν τοῖς Πανσανίου φέρεται, ὅτι Ἀρκὰς κυνηῆ ἐλέγετό τις, ἥτοι Ἀρκαδικὸς πῖλος, διὰ τὸ ἔχειν ὡς εἰκός τι διάφορον πρὸς τὰ ὁμοειδῆ, καὶ ὅτι φελλός τις ἐφέρετο Ἀρκὰς, καὶ ὅτι 'Ερατοσθένης παρὰ Ἀρκάσει μνησὶ φελλόν, μέσον τι πρίνου καὶ δρυός, ὃ ἐνίους θηλάπρινον καλεῖν, καὶ ὅτι παροιμία ἦν τό, Ἀρκάδας μιμούμενος, ἐπὶ τῶν ἄλλοις ταλαιπωρούντων· μαχιμώ-

*) Βάλακρον τὸν Νικάνορος cum Macedonem memoret Diodorus T. II. p. 275, 93, de cuius nominis caussa videndus Valckenarius ad Callimachea p. 39, vulgatum vero nihil adeo habeat quo explicetur: illud restituendum videtur.

ταῦτοι γὰρ ὄντες, αὐτοὶ μὲν οὐδέποτε ἐνίκησαν, πολλοῖς δὲ ἄλλοις αἴτιοι τοῦ νικᾶν ἦσαν. Ultima praeter Suidam memorat etiam Hesychius, iisdemque verbis Anecd. Bekk. p. 218; idem praeterea: Ἀρκὰς κυνῆ, Ἀρκαδικὸς πῖλος, Σοφοκλῆς Ἰνάχω. Tandem de φελλῶ disserit Pausanias VIII, 12. init. ubi vid. Kuhnus.

LXXXIV. BEKK. ANECD. GR. p. 1393. Τὸ Λάδων ἔστι δὲ ὄνομα ποταμοῦ ὑπὸ Ἀντιμάχου διὰ τοῦ ὦ κέκλιται ἀναλόγως, οἷον Λάδωνος ὡσαύτως δὲ καὶ ὑπὸ Ἐρατοσθένους ἐκλίθη Λάδωνος. Est haec Georg. Choerobosci observatio et perdocta, et indocta, siquidem vix aliam formationem reppereris.

LXXXV. STRABO VIII. p. 348. Κατεκλύσθη δὲ Ἑλίκη δυσὶν ἔτεσι πρὸ τῶν Λευκτρικῶν. Ἐρατοσθένους δὲ καὶ αὐτὸς ἰδεῖν φησι τὸν τόπον, καὶ τοὺς πορθμείας λέγειν, ὡς ἐν τῷ πόρῳ ὀρθὸς ἐστήκει Ποσειδῶν χάλκεος, ἔχων ἰππόκαμπον ἐν τῇ χειρὶ, κίνδυνον φέροντα τοῖς δικτυεῦσιν. Cf. Pausan. VII, 24. Hunc locum si tenuisset Blomfieldius ad Aesch. S. Th. 124, neque Plutarcho, deorum cuiquam ab piscium venatione cognomen obtigisse perneganti, Aeschylum obmovisset, neque plane alieno vocabulo ἰχθυόκεντρον usus fuisset. Poetae enim ἰχθυβόλος μαχανά ipse hippocampus est, quem Neptuno attributum fuisse in florentissima illius cultrice locus Eratosthenis praestat. Qui quod hippocampum tradit κίνδυνον φέροντα τοῖς δικτυεῦσιν, explicationem forte accipiet narratione Pancratis ap. Athen. VII. p. 283. A. de sacro pisce.

LXXXVI. IDEM ib. p. 389. Ἐρατοσθένους δὲ φησι, περὶ Φενεὸν μὲν τὸν Ἀγίαν καλούμενον ποταμὸν λιμνάζειν τὰ πρὸ τῆς πόλεως, καταδύεσθαι δ' εἰς τινὰς ἰσθμούς, οὓς καλεῖσθαι ζέρεθρα (Valcken. ad Phoen. 45.)· τούτων δ' ἐμφραχθέντων, ἔσθ' ὅτε ὑπερχεῖσθαι τὸ ὕδωρ εἰς τὰ πεδία· πάλιν δ' ἀναστομουμένων ἄθρου

ἐκ τῶν πεδίων ἐκπεσόν εἰς τὸν Λάδωνα καὶ εἰς τὸν Ἀλφειὸν ἐμβάλλειν, ὥστε καὶ τῆς Ὀλυμπίας ποτὲ κλυοθῆναι τὴν περὶ τὸ ἱερόν γῆν, τὴν δὲ λίμνην συσταλῆναι. Τὸν Ἐρασίον δὲ περὶ Στύμφαλον ῥέοντα, ὑποδύντα ὑπὸ τὸ ὄρος, ἐν τῇ Ἀργείᾳ πάλιν ἀναφανῆναι· διὸ δὴ καὶ Ἰφικράτη πολιορκουῖντα τὸν Στύμφαλον καὶ μηδὲν περραίνοντα ἐπιχειρῆσαι τὴν κατάδυσιν ἀποφράσαι, σπόγγους πορισάμενον πολλούς, παύσασθαι δὲ διοσημίας γενομένης. Cf. Pausan. VIII, 14. Ea fluminum Arcadicorum natura a novitia ipsorum origine, quam Callimachus exposuit hymno in Iovem, repetenda videtur.

LXXXVII. VITA ARATI AP. PETAV. p. 269 init. ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ (Ἀθηνῶν) οἱ πολῖται Ἀθηναῖοι, ἀπὸ δὲ τῶν ἐν Εὐβοίᾳ Ἀθηνῆται λέγονται, ὥσπερ Ἐρατοσθένης φησὶν ἐν τῷ πρώτῳ γεωγραφουμένων. Legendum ἐν τῷ τρίτῳ. De urbe videndus Valckenarius Diatrib. p. 144. Satis inconsulto de Anonymi loco Ancherus extrema sua commentatione opinionem erroribus accumulatis protulit; sibi enim Strabonem p. 15. id significasse videri, suam ipsius vitam Athenis transactam in historia geographiae ac proinde in primo libro Eratosthenem enarrasse; forsitan hac occasione quaedam ad historiam Athenarum pertinentia obiter attigisse, et quidem fragmento nunc ipsum tractato. De priore quidem ista sententia cum Philosophicorum Nostri mentio iniecta erit, paucis disputabitur; alteram vero duplici argumento futilitatis coargui hisce intelligitur. Ponas licet, Geographicorum primo vitam suam Eratosthenem commemorasse; iam quanam machina tale quid commenti, res Atticas obiter expositas, illius ingenio intuleris? Polemonibus, non tanto viro istiusmodi doctrinae abusum exprobraveris. Nihilominus, licet absurdum, hoc quoque concessum sit. At his paucis ab Anonymo excerptis nihil historiis Atticis conveniens inest, nec quisquam illic vocem Ἀθηναῖος Atheniensem de-

signare, id vero pronunciatum fuisse sibi persuaserit. Sed libro tertio illa occurrisset, patet vel fr. CIII.

LXXXVIII. AMMIANUS MARCELLINUS XII, 8, 10. Omnis autem eius (maris Aegaei) velut insularis circuitus litorea navigatio viginti tribus dimensa millibus stadiorum, ut Eratosthenes affirmat, et Hecataeus, et Ptolemaeus, aliique huiusmodi cognitionum minutissimi scrutatores, in speciem Scythici arcus nervo coagmentati geographiae totius assensione formatur.

LXXXIX. Ad Aeginam spectat SERVIUS AD AENEID. II, 7, ubi exposita Myrmidonum fabulosa origine ita pergit: sed hoc fabula est: nam Eratosthenes dicit, Myrmidonas a rege Myrmidono dictos, Jovis et Eurymedusae filio. Sic Isidorus Etymolog. IX, 2, 75. Eratosthenes autem dicit, dictos Myrmidones a Myrmidone duce, Jovis et Eurimedusae filio. Eandem doctrinam, Mythographorum etymologiis longe praestantiolem, servavit Clemens Alex. Protrept. p. 34, cuius auctor latuerat Heynium obs. ad Apollod. p. 306.

XC. SCHOL. PLATONIS RUHNK. p. 61. *Σιβύλλαι. Τετάρτη, Ἰταλική, ἢ ἐν ἐρημίᾳ τῆς Ἰταλίας τὴν διατρίβην λαχοῦσα, ἧς υἱὸς ἐγένετο Εὐάνδρος, ὁ τὸ ἐν Ῥώμῃ τοῦ Πανὸς ἱερόν, τὸ καλούμενον Λούπερον, κτίσας· περὶ ἧς ἔγραψεν Ἐρατοσθένης.* Haec manifesto falsa non ipsi Scholiastae, sed librario tribuenda sunt, qui ultima alieno loco collocaverit. Confer SUIDAM v. *Σίβυλλαι. ἕκτη, Σαμία, ἢ κυρίῳ ὀνόματι καλουμένη Φυτώ· περὶ ἧς ἔγραψεν Ἐρατοσθένης·* et LACTANTIUM I, 6. p. 25. (Paris. 1748.) Sextam (Sibyllam) Samiam, de qua scribit Eratosthenes in antiquis annalibus Samiorum repperisse se scriptum. Annales isti nihil aliud quam *Σαμιακά* vetusti cuiusdam logographi fuisse videntur: de quo argumento disseruit Schweighaeus, ad Athen. T. II. p. 647. sq. Liberalior hinc Fabricius Bibl. Gr. IV. p. 127. librum *περὶ Σιβύλλης* eruit, dubitan-

ter tamen; fortasse enim chronologia Eratosthenem illud argumentum tractavisse.

XCI. AELIANUS hist. anim. VII, 48. Ἰδιον δὴ τῶν ζώων καὶ ἡ μνήμη· καὶ συνοδὸν τοῖς προειρημένοις, καὶ ἐς τὸ αὐτὸ δ' ἐστὶν εὐδοντος ἐν τῇ Σάμῳ ἐπὶ τοῦ κεχηνότος Διονύσου νομίζοιτο ἂν καὶ τὸ φωλιὸν εἰδέναι. Καὶ τοῦτο ἀκουέτω Ἐρατοσθένους τε καὶ Εὐφορίωνος καὶ ἄλλων περιηγουμένων αὐτό. Trilleri coniecturas tacere praestat. Non multo felicior Schneiderus suspicabatur, ἐπεὶ τὸ τοῦ κ. Δ. ἀγάλμα ν. ἂν τις καὶ τῶν ἀποφωλίων εἰδέναι· εἰ δὲ μή, καὶ τοῦτο ἀκουέτω· quorum εἰ δὲ μή praecedentibus manifesto repugnat. Primum Plinii verba VIII, 16. subiiciam: Simili modo Elpis Samius ratione, in Africam delatus nave, iuxta litus conspecto leone hiatu minaci, arborem fuga petit, Libero patre invocato —. Neque profugienti, cum potuisset, fera institerat, et procumbens ad arborem, hiatu quo terruerat miserationem quaerebat. Os morsu avidiore inhaeserat dentibus, cruciabatque inedia, tum poena in ipsis eius telis, suspectantem ac velut mutis precibus orantem: dum fortuitu fidens non est contra feram, multo diutius miraculo quam metu cessatum est. Degressus tandem evellit praebenti, et quam maxime opus esset accommodanti. Traduntque, quamdiu navis ea in litore steterit, rettulisse gratiam venatus aggerendo. Qua de caussa Libero Patri templum in Samo Elpis sacravit, quod ab eo facto Graeci κεχηνότος Διονύσου appellavere. Jam Liberum hiantem ibi exhibitum fuisse nemo crediderit, sed potius illud cognomen ab effigie leonis tandem fluxisse. Si quid simile ab hoc numine depromptum requiris, memoretur ab Athenaeo II. p. 38. C. ara Ὁρθοῦ Διονύσου; neque longius abludit Ἀφροδίτης Πόρνης ναός, prolatus apud eundem XIII. p. 572. F. Hoc Διονύσου κεχηνότος insigne ad ambiguum sensum facetissime detorsit

Callimachus epigr. LI., cui coactam Bentleius interpretationem admovit:

— ἐγὼ δ' ἀνά τήνδε κεχηνώς
 κείμαι τοῦ Σαμίου διπλόον, ὁ τραγικὸς
 παιδαρίων Διόνυσος ἐπήκοος.

Illud τοῦ Σαμίου poetae mentem perspicue indicat. Constructio est: ἐγὼ δ' ἀνάκειμαι κεχηνώς (Διόνυσος ego κεχηνώς, simulque hians ad puerorum exercitationes), τήνδε τοῦ Σαμίου διπλόον (i. q. διπλοῖδα, duplici veste,*) Samii donario, indutus, quomodo accusativum maxime recentiores, inprimis Lucianus, scriptis suis intulerunt.). Sed Aelianum ita tentarim: καὶ συνοδὸν τοῖς πρ. καὶ ἐς τὸ αὐτὸ τεῖνον (vel ὄν, ut Schol. Eurip. Orest. 903.) ἔστιν εὐρεῖν λέοντος ἐν τῇ Σάμῳ ξόανον, ἱερὸν τοῦ κεχηνάτος Διονύσου νομιζόμενον, καὶ οὐκ ἀποφώλιον εἶδέναι; ὄν ante εἶδέναι non opus est.

His connectenda de vicinis regionibus ex Eratosthenis libro memorata:

XCII. SCHOL. APOLLONII RH. IV, 310. Ἐρατοσθένης ἐν γ' Γεωγραφικῶν νῆσον εἶναι ἐν τῷ Ἰστροῦ φησὶ τρίγωνον, ἴσην τῇ Ρόδῳ, ἣν Πεύκην λέγει (ε. λέγεσθαι) διὰ τὸ πολλὰς ἔχειν πεύκας. Καὶ τὴν μὲν κορυφὴν τοῦ τριγώνου αὐτῆς, πρὸς τὸ ῥεῦμα οὖσαν τοῦ ποταμοῦ, ἀγκῶνα ἐκάλεσε· τὴν δὲ βάσιν τὴν πρὸς τὴν θάλασσαν, εὐρος. Eadem IV, 284. Ἐρατοσθένης δὲ ἐν τρίτῳ Γεωγραφικῶν [φησὶ τὸν Ἰστρον] ἐξ ἐρήμων τόπων ῥεῖν, περιβάλλειν δὲ νῆσον Πεύκην.

Pontus Euxinus, Phasis, Caucasus.

XCIII. SCHOL. EURIP. MED. 2. Τὰς δὲ Συμπληγάδας ὁ Σιμωνίδης συνορμάδας φησὶν. Ἐρατοσθένης δὲ ἐν γεωγραφουμένοις φησὶ τὸν πλοῦν στενὸν εἶναι καὶ

*) Διπλοῖδα dignitatis honorisque insigne inde ab antiquissimis temporibus exhibuisse docent iam loca Homerica. Mineruam ea indutam observavit Heynius ad Iliad. T. IV. p. 475,

σκολιόν, 'δι' οὖ (leg. ὄ) φαντάζεσθαι τοὺς πλείοντας τὴν ἀπόκλεισιν τῶν πετρῶν. Temere ut solet sua corrasit Tzetzes ad Lycophr. 1285. Ὁ δὲ Ἐρατοσθένης Συνορμάδας καλεῖ, κεκουμμένως δὲ καὶ ληληθότως περὶ τὸν Εὐξείνιον πότον φησίν, ἦτοι περὶ τὸ Στενόν: quae omnia Eratosthenes ignoravit. Notandum, recentissimos editores, praeunte Seidelio p. 149, pro sua grammaticae peritia κεκουμμένας — ληληθότας emendasse, nescios, ipso eo modo et accuratissimum quemque et Scholiastas non raro locutos fuisse. Exempla nimium me detinerent; interim observetur, frustra Marklandum ad Iphig. T. 955. in Schol. Eurip. Alc. 724. κακῶς ἐλέξαντος, obnitente eodem 1042. εὐκλεῶς ἠγησάμην, frustra et Abreschium et Blomfieldium gloss. S. Th. 867. Scholion Aesch. Choeph. 148. παιᾶνα εἶπε κακῶς, attigisse. Eiusmodi locutio potest hoc ipso in libro reperiri: v. de Comoedia antiq. fr. XXI.

XCIV. SCHOL. APOLLONII RH. II, 399. Ὁ δὲ Φᾶσις φέρεται μὲν ἀπὸ τῶν Ἀρμενίας ὄρων, ὡς φησιν Ἐρατοσθένης· ἐκδίδωσι δὲ εἰς Κόλχους κατὰ θάλασσαν. Rectius Scholia Paris. καὶ εἰς τὴν Κολχίδα ἐκδίδωσι θάλασσαν. Conferantur eadem Schol. IV, 259. Τοῦτο δὲ ὁ Ἐφέσιος Ἀρτεμίδωρος ψευδός φησιν εἶναι· τὸν γὰρ Φᾶσιν μὴ συμβάλλειν τῷ ὠκεανῷ, ἀλλ' ἐξ ὀρέων καταφέρεσθαι. Τὸ αὐτὸ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν γ' Γεωγραφικῶν φησι.

XCV. STRABO II. p. 74. Ὁ δ' Ἐρατοσθένης καὶ τουτὶ τὸ γράμμα προφέρεται τὸ ἐν τῷ Ἀσκληπιεῖω τῶν Παντικαπαιέων ἐπὶ τῇ ῥαγείσῃ χαλκῇ ὑδρίᾳ διὰ τὸν πάγον·

Εἴ τις ἄρ' ἀνθρώπων μὴ πείθεται, οἷα παρ' ἡμῖν
γίγνεται, εἰς τήνδε γνώτω ἰδὼν ὑδρίαν,
ἦν οὐχ ὡς ἀνάθημα θεοῦ καλόν, ἀλλ' ἐπίδειγμα
χειμῶνος μεγάλου θῆχ' ἱερεὺς Στράτιος.

XCVI. SCHOL. APOLL. RH. IV, 131. Τοῦ Τιήνου (Paris. Τιήνου) ποταμοῦ, ἀφ' οὗ καὶ ἡ χώρα Τιηνίς κέκληται, μνημονεύει Ἐρατοσθένης ἐν Γεωγραφίᾳ.

XCVII. EADEM II, 1247. Τὰ προσαγορευόμενα Κανκάσια Ἐρατοσθένης πλησίον εἶναι φησι τῆς προσαγορευομένης Κασπιανῆς θαλάσσης.

XCVIII. STRABO XI, p. 497. Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων καλεῖσθαι Κάσπιον τὸν Κανκάσον, ἴσως ἀπὸ τῶν Κασπίων [πυλῶν] παρονομασθέντα.

XCIX. IDEM p. 507. Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης τὸν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων γνῶριμον περίπλουν τῆς θαλάττης ταύτης [τῆς Κασπίας] τὸν μὲν παρὰ τοὺς Ἀλβανούς καὶ τοὺς Καδουσίους εἶναι πεντακισχιλίων καὶ τετρακοσίων, τὸν δὲ παρὰ τῶν Ἀναρϊακῶν καὶ Μάρδων καὶ Ἰρκανῶν μέχρι τοῦ στόματος τοῦ Ὄξου ποταμοῦ τετρακισχιλίων καὶ ὀκτακοσίων· ἐνθεν δ' ἐπὶ τοῦ Ἰαξάρτου διςχιλίων τετρακοσίων. Eundem locum vertit PLINIUS VI, 15. Eratosthenes ponit et mensuram: ab exortu et meridie per Cadusiae et Albaniae oram quinques mille CCCC. stad. Inde per Anariacas, Amardos (sic), Hyrcanos ad ostium Oxi fluminis quater mille DCCC. stad. Ab eo ad ostium Iaxartis MM. CCCC. Quae summa efficit quindecies centena septuaginta quinque mill. passuum. V. fr. CXVI.

Opiniones Eratosthenis de orientali Asia permulti secuti sunt, maxime geographi Latini: vide quos recenset Gossellinus Recherches T. III. p. 186.

Asia Persis subiecta.

C. EUSTATHIUS AD DIONYS. 772. p. 137. Ἰστίον δὲ ὅτι κατὰ τοὺς παλαιούς παρὰ τῷ Ἐρατοσθένει Ἀσσυρες οἱ Ἀσσύριοι λέγονται.

CI. STRABO XVI, p. 745. Γίνεται δ' ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ καὶ ἄσφαλτος πολλή, περὶ ἧς καὶ Ἐρατοσθένης

μὲν οὕτως εἶρηκεν· ὅτι ἡ μὲν ὑγρὰ ἦν καλοῦσι νάφθαν γίνεται ἐν τῇ Σουσίδι, ἡ δὲ ξηρὰ δυναμένη πήττεσθαι ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ. ταύτης δ' ἐστὶν ἡ πηγὴ τοῦ Εὐφράτου πλησίον· πλημμύροντος δὲ τούτου κατὰ τὰς τῶν χιόνων τήξεις, καὶ αὐτὴ πληροῦται, καὶ ὑπέρχουσιν εἰς τὸν ποταμὸν λαμβάνει· ἐνταῦθα δὲ συνίστανται βῶλοι μεγάλοι πρὸς τὰς οἰκοδομὰς ἐπιτήδειαι, τὰς διὰ τῆς ὀπτῆς πλίνθου. Huius loci fuit immemor cum de voce οἰκοδομῆ ageret Lobeckius ad Phrynich. p. 488.

CII. IDEM p. 746. Τὸ μὲν οὖν μέγιστον ὃ ἀφίστανται (ὁ Τίγρις καὶ Εὐφράτης) διάστημα ἀπ' ἀλλήλων, τὸ πρὸς τοῖς ὄρεσιν ἐστὶ· τοῦτο δ' ἂν εἴη τὸ αὐτό, ὅπερ εἶρηκεν Ἐρατοσθένης, τὸ ἀπὸ Θαψάκου, καθ' ὃ ἦν τὸ ζεῦγμα τοῦ Εὐφράτου τὸ παλαιὸν ἐπὶ τὴν τοῦ Τίγριος διάβασιν, καθ' ἣν διέβη Ἀλέξανδρος αὐτόν, διςχιλίων τετρακοσίων· τὸ δ' ἐλάχιστον μικρῶ πλέον τῶν διακοσίων κατὰ Σελεύκειάν που καὶ Βαβυλῶνα. — οὕτω δὲ σφοδρῶς διεκβάλλει (ὁ Τίγρις) τὴν λίμνην, ὡς φησιν Ἐρατοσθένης, ὥστε ἀλμυρὰν αὐτὴν οὔσαν καὶ ἀνιχθύν, γλυκειὰν κατὰ τοῦτ' εἶναι τὸ μέρος καὶ ῥοώδη καὶ ἰχθύων πλήρη.

CIII. STEP. Byz. v. Ταρσός. Ἐρατοσθένης δὲ τερσόν, διὰ τὸ πρότερον τῶν καρπῶν φθειρομένων ἐν τῷ παρακμάζειν, τούτους πρώτους συναγαγόντας τερσάναι, καὶ εἰς τὸν χειμῶνα ἀποθέσθαι τὴν τροφήν. Fallitur Salmasius Plin. Exercitt. T. II. p. 869. a. B. legendum affirmans διὰ τὸ ξηρότερον τῶν καρπῶν γλωρῶν, ὅτι φθειρομένων — πρώτους γλωρὸν —, solocismo insuper duplici admisso. Pergit Stephanus: Ἐρατοσθένης δὲ (τὸν πολίτην) καὶ Ταρσηνόν φησιν. Non adeo abhorret a superioribus Eustathii narratio ad Dionys. 867. Ἐρατοσθένης δὲ φησι τὴν κλήσιν τῆς πόλει εἶναι ἀπὸ Διὸς Τερσίου τοῦ ἐκεῖ καλουμένου; post artem enim fruges colligendi siccandique inventam Διὸς Τέρσιον colere potuerunt.

CIV. PLINIUS V, 33. Ex Asia interiisse gentes tradit Eratosthenes Solymorum, Lelegum, Bebrycum, Colycantiorum, Trepseudorum.

De Perside vide suo loco.

India.

In tabula Indiam Ptolemaei exhibenti minuta terrae effigies secundum Eratosthenem extat apud Manertum T. V. In dimensionibus Indiae schoeno utebatur. Plinius XII, 30. Schoenus patet Eratosthenis ratione stadia XL., h. e. passuum quinque millibus. Cf. Strabonem sive Arrianum fr. CVIII. De schoeno imprimis Eratosthenico extat Danvillii commentatio in Mem. Acad. Inscr. t. 26. p. 92 sqq., quam qui otio et patientia abundat perleget. Sed afferendus est Athenaeus III. p. 122. A. παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσι τοῖς σφόδρα ἐλληνίζουσιν ἔστιν εὐρεῖν καὶ Περσικά ὀνόματα κείμενα, διὰ τὴν τῆς χρήσεως συνήθειαν· ὡς τοὺς παρασάγγας, καὶ τοὺς ἀστάνδας, καὶ τοὺς ἀγγάρους, καὶ τὴν σχοῖνον ἢ τὸν σχοῖνον· μέτρον δ' ἔστι τοῦτο ὁδοῦ, μέχρι νῦν οὕτω παρὰ πολλοῖς καλούμενον. Et Callimachus fragm. DVI. μὴ μετρῆν σχοῖνον Περσίδι τὴν σοφίην.

De testibus in enarranda India excitatis supra actum est, quibus observatis haec addantur.

CV. STRABO II. p. 70. de Deïmacho et Megasthene fabulas tradentibus: περὶ ὧν ἕτερος τὸν ἕτερον ἐλέγχει, ὅπερ καὶ Ἐρατοσθένης φησὶν.

CVI. IDEM XV. p. 687. Καὶ τὰ περὶ Ἡρακλείους δὲ καὶ Διονύσου Μεγασθένης μὲν μετ' ὀλίγων πιστὰ ἡγεῖται, τῶν δ' ἄλλων οἱ πλείους, ὧν ἔστι καὶ Ἐρατοσθένης, ἄπιστα καὶ μυθώδη, καθάπερ καὶ τὰ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν. Cf. Chronogr. fr. XV.

IDEM II. p. 69. Ἐπι φησὶν ὁ Ἰππάρχος ἐν τῷ δευτέρῳ ὑπομνήματι αὐτὸν τὸν Ἐρατοσθένη διαβάλλειν τὴν τοῦ Πατροκλείους πίστιν, ἐκ τῆς πρὸς Μεγα-

σθένη διαφωνίας περὶ τοῦ μήκους τῆς Ἰνδικῆς τοῦ κατὰ τὸ βόρειον πλευρόν, τοῦ μὲν Μεγασθένους λέγοντος σταδίων μυρίων ἑξακισχιλίων, τοῦ δὲ Πατροκλέους χιλίοις λείπειν φασμένον· ἀπὸ γὰρ τινος ἀναγραφῆς σταδίων ὀρμηθέντα τοῖς μὲν ἀπιστεῖν διὰ τὴν διαφωνίαν, ἐκείνη δὲ προσέχειν. Cf. fr. CIX. Hipparchi calumnias Strabo retudit. Illa ἀναγραφὴ vix alia quam Diogneti et Baetonis fuisse videtur.

In dimensionibus igitur terrae maiorem, quam in describenda eius virtute, fidem Megastheni habebat; proinde potuit Arrianus Indic. III. init. pronunciare: Ἐμοὶ δὲ Ἐρατοσθένησ ὁ Κυρηναῖοσ πιστότεροσ ἄλλου ἔστω, ὅτι τῆσ περιόδου πέρι ἔμελεν Ἐρατοσθένει (ubi μετρήσεις crepat Schmiederus); potuit idem de Exped. Alex. V, 5. init. Ἄλλ' ὑπὲρ Ἰνδῶν ἰδίᾳ μοι γεγράψεται, ὅσα πιστότατα εἰσ ἀφήγησιν οἱ τε ξὺν Ἀλεξάνδρω στρατεύσαντεσ, καὶ ὁ ἐκπεριπλεύσασ τῆσ μεγάλησ θαλάσσησ τὸ κατ' Ἰνδοῦσ Νεάρχοσ, ἐπὶ δὲ ὅσα Μεγασθένησ τε καὶ Ἐρατοσθένησ, δοκίμω ἄνδρε, ξυνεγραψάτην; et insequenti fragmento. Insignem auctoritatem etiam Strabo XV. p. 688. Eratostheni concedit: Μάλιστα ἐκ τῆσ διαίτησ τῆσ τότε πιστότατα εἶναι τὰ ὑπὸ τοῦ Ἐρατοσθένουσ ἐν τῷ τρίτῳ τῶν γεωγραφικῶν ἐκτεθέντα κεφαλαιωδῶσ περὶ τῆσ τότε νομιζομένησ Ἰνδικῆσ, ἠνίκα Ἀλέξανδροσ ἐπῆλθε, καὶ ἦν ὁ Ἰνδοῦσ ὄριον ταύτησ τε καὶ τῆσ Ἀριανῆσ.

CVII. ARRIAN. DE EXPED. ALEX. V, 6, 2. Τῆσ δὲ ὡσ ἐπὶ νότον Ἀσῖασ τετραγῆ αὐτὴ τεμνομένησ, μεγίστην μὲν μοῖραν τῶν Ἰνδῶν γῆν ποιεῖ Ἐρατοσθένησ τε καὶ Μεγασθένησ.

CVIII. STRABO XV. p. 689. Ἔστω δὲ τοιαῦτα, ἃ λέγει ὁ Ἐρατοσθένησ. Τὴν Ἰνδικὴν περιώρικεν ἀπὸ μὲν τῶν ἄρκτων τοῦ Ταύρου τὰ ἔσχατα, ἀπὸ δὲ τῆσ Ἀριανῆσ μέχρι τῆσ ἐφ᾽ ἑσῆσ θαλάττησ, ἅπερ οἱ ἐπιχώριοι κατὰ μέρος Παροπαμισόν τε καὶ Ἡμωδόν καὶ Ἰμάον

καὶ ἄλλα ὀνομάζουσι, Μακεδόνες δὲ Καύκασον· ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς· τὸ δὲ νότιον καὶ τὸ προσεῶν πλευρὸν, πολὺ μείζω τῶν ἐτέρων ὄντα, προπέπτωκεν εἰς τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος, καὶ γίνεται ὁμοβοειδὲς τὸ τῆς χώρας σχῆμα, τῶν μειζόνων πλευρῶν ἐκατέρου πλεονεκτοῦντος παρὰ τὸ ἐναντίον πλευρὸν καὶ τρισχιλίους σταδίους, ὅσον ἐστὶ τὸ κοινὸν ἄκρον τῆς τε ἑωθινῆς παραλίας καὶ τῆς μεσημβρινῆς, ἔξω προπεπτωκὸς ἐξίσης ἐφ' ἐκάτερον παρὰ τὴν ἄλλην ἡῖονα. Τῆς μὲν οὖν ἐσπερίου πλευρᾶς ἀπὸ τῶν Καυκασίων ὄρων ἐπὶ τὴν νότιον θάλατταν στάδιοι μάλιστα λέγονται μύριοι τρισχίλιοι παρὰ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν μέχρι τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ· ὥστ' ἀπεναντίον ἢ ἑωθινῆ προσλαβοῦσα τοὺς τῆς ἄκρας τρισχιλίους ἔσται μυρίων καὶ ἑξακισχιλίων σταδίων. Τοῦτο μὲν οὖν πλάτος τῆς χώρας τό τ' ἐλάχιστον καὶ τὸ μέγιστον. Μῆκος δὲ τὸ ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἐπὶ τὴν ἑω· τούτου δὲ τὸ μὲν μέχρι Παλιβόθρων ἔχει τις ἂν βεβαιότερως εἰπεῖν· καταμεμέτρηται γὰρ σχοινίοις (leg. σχοίνοις), καὶ ἐστὶν ὁδὸς βασιλικὴ σταδίων δισμυρίων· τὰ δ' ἐπέκεινα στοχασμῶ λαμβάνεται διὰ τῶν ἀνάπλων τῶν ἐκ θαλάττης, διὰ τοῦ Γάγγου ποταμοῦ μέχρι Παλιβόθρων· εἴη δ' ἀντὶ σταδίων ἑξακισχιλίων· ἔσται δὲ τὸ πᾶν ἢ βραχύτερον μυρίων ἑξακισχιλίων, ὡς ἔκ τε τῆς ἀναγραφῆς τῶν σταθμῶν τῆς πεπιστευμένης μάλιστα λαβεῖν Ἐρατοσθένους φησί, καὶ ὁ Μεγασθένης οὕτω συναποφαίνεται. Πατροκλῆς δὲ χιλίοις ἔλαττόν φησι. (V. ad fr. CVI.) Τούτω δὴ πάλιν τῷ διαστήματι προστεθὲν τὸ τῆς ἄκρας διάστημα, τὸ προσπίπτον ἐπὶ πλεόν πρὸς τὰς ἀνατολάς, οἱ τρισχίλιοι στάδιοι ποιήσουσι τὸ μέγιστον μῆκος· ἐστὶ δὲ τοῦτο τὸ ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ παρὰ τὴν ἑξῆς ἡῖονα μέχρι τῆς λεχθείσης ἄκρας καὶ τῶν ἀνατολικῶν αὐτῆς τερμόνων· οἰκοῦσι δ' ἐνταῦθα οἱ Κωνιακοὶ καλούμενοι. Cf. Arrian. Ind. III. Οὗτος ἀπὸ τοῦ ὄρεος τοῦ Ταύρου, ἵνα τοῦ Ἰνδοῦ αἱ πηγαί,

παρ' ἀντὶν Ἰνδὸν ποταμὸν ἰόντι ἔστε ἐπὶ τὴν μεγάλην θάλασσαν καὶ τοῦ Ἰνδοῦ τὰς ἐκβολάς, μυρίους σταδίουσ καὶ τριςχιλίους τὴν πλευρὴν λέγει ἐπέχειν τῆς γῆς τῶν Ἰνδῶν. Ταυτησί δὲ ἀντίπορον πλευρὴν ποιέει τὴν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ὄρεος παρὰ τὴν ἐψὴν θάλασσαν, οὐκέτι ταύτῃ τῇ πλευρῇ ἴσην· ἀλλ' ἄκρην γὰρ ἀνέχειν ἐπὶ μέγα εἴσω εἰς τὸ πέλαγος ἔς τριςχιλίους σταδίουσ μάλιστα ἀνατείνουσαν τὴν ἄκρην· εἴη ἂν ὧν αὐτῷ ἡ πλευρὴ τῆς Ἰνδῶν γῆς πρὸς ἑὼ μυρίους καὶ ἑξακισχιλίους σταδίουσ ἐπέχουσα. Τοῦτο μὲν αὐτῷ πλάτος τῆς Ἰνδῶν γῆς συμβαίνει. Μῆκος δὲ τὸ ἀφ' ἐσπέρης ἐπὶ ἑὼ ἔστε μὲν ἐπὶ πόλιν Παλίμβοθρα μεμετρημένον σχοίνοισι λέγει ἀναγράφειν· καὶ εἶναι γὰρ ὁδὸν βασιληίην· τοῦτο ἐπέχειν ἔς μυρίους σταδίουσ· τὰ δὲ ἐπέκεινα οὐκέτι ὡσαύτως ἀτρεκέα. Illius mensurae Indiae diu imperium obtinuerunt. Ceterum qui nuper complures de numero Strabonis σταδίων διςμυρίων ex Arrianeis τοῦτο ἐπέχειν ἔς μυρίους σταδίουσ immutando disse-ruerunt, non mediocri socordia de asini umbra dimi-cuerunt. Minimam utique longitudinem sedecim mil-lia complexam Strabo perhibuit, simul admonens late-ris fere sex millium stadiorum; quo ulteriori opinor lateri decem millia attribui certissime intelligitur. At-qui id ipsum tradit Arrianus, τοῦτο ἐπέχειν ἔς μυρίους σταδίουσ. Quod si narratur, καταμεμέτρηται γὰρ σχοί-νοισι, καὶ ἔστιν ὁδὸς βασιλικὴ σταδίων διςμυρίων, quis est quin rudimentis Hellenismi leviter imbutus e ve-stigio perspiciat, de universa via, non eius parte, latere illo maiore, pronunciari?

CIX. IDEM II. p. 76. Πάλιν δ' ἐκείνου τὸν Δηί-μαχον ἰδιώτην ἐνδείξασθαι βουλομένου καὶ ἄπειρον τῶν τοιούτων· οἴεσθαι γὰρ τὴν Ἰνδικὴν μεταξὺ κείσθαι αἷς τε φθινοπωρινῆς ἰσημερίας καὶ τῶν τροπῶν τῶν χειμερινῶν, Μεγασθένει τε ἀντιλέγειν, φήσαντι ἐν τοῖς νοτίοις μέρεσι τῆς Ἰνδικῆς τὰς τε ἄρκτους ἀποκρύπτει-

σθαι, καὶ τὰς σκιάς ἀντιπίπτειν· μηδέτερον γὰρ τούτων μηδαμοῦ τῆς Ἰνδικῆς συμβαίνειν· ταῦτα δὲ (ποῦ δὴ) φάσκοντος ἀμαθῶς λέγεσθαι· τό τε γὰρ τὴν φθινοπωρινὴν τῆς ἑαρινῆς διαφέρειν οἶεσθαι κατὰ τὴν διάστασιν τὴν πρὸς τὰς τροπὰς, ἀμαθές, τοῦ τε κύκλου τοῦ αὐτοῦ ὄντος, καὶ τῆς ἀνατολῆς· τοῦ τε διαστήματος τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς τροπικοῦ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ, ὧν μεταξὺ τίθησι τὴν Ἰνδικὴν ἐκεῖνος, δειχθέντος ἐν τῇ ἀναμετρήσει πολὺ ἐλάττονος τῶν διςμυριάων σταδίων, συμβῆναι ἂν καὶ κατ' αὐτὸν ἐκεῖνον, ὅπερ αὐτὸς νομίζει, οὐχ ὅπερ ἐκεῖνος· δυοῖν μὲν γὰρ ἢ καὶ τριῶν μυριάδων οὔσαν τὴν Ἰνδικήν, οὐδὲ πεσεῖν μεταξὺ τοσοῦτου διαστήματος· ὅσον δ' αὐτὸς εἶρηκε, πεσεῖν ἂν. Τῆς δ' αὐτῆς ἀγνοίας εἶναι καὶ τὸ μηδαμοῦ τῆς Ἰνδικῆς ἀποκρύπτεσθαι φάσκειν τὰς ἄρκτους, μηδὲ τὰς σκιάς ἀντιπίπτειν, ὅτε γε καὶ πεντακισχιλίους προελθόντι ἀπ' Ἀλεξανδρείας εὐθύς συμβαίνειν ἄρχεται. Ταῦτα δὴ εἰπόντος, εὐθύνηι πάλιν οὐκ εὖ ὁ Ἰππάρχος. Cf. p. 77.

CX. HIPPARCHUS AP. STRAB. II. p. 87. ταύτη δ' εἶναι παράλληλον τὸν Ἰνδὸν ποταμόν, ὥστε καὶ τοῦτον ἀπὸ τῶν ὄρων οὐκ ἐπὶ μεσημβρίαν ῥεῖν, ὡς φησιν Ἐρατοσθένης.

CXI. STRABO XI. p. 510. Ἐρατοσθένης δὲ φησι καὶ ἐν τῇ Ἰνδικῇ φύεσθαι ἐλάτην, καὶ ἐντεῦθεν ναυπηγήσασθαι τὸν στόλον Ἀλέξανδρον· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα συγκροοῦειν Ἐρατοσθένης πειροῦται.

CXII. IDEM XV. p. 690. Ἐκ δὲ τῆς ἀναθυμιάσεως τῶν τοσοῦτων ποταμῶν, καὶ ἐκ τῶν ἐτησίων, ὡς Ἐρατοσθένης φησί, βρέχεται τοῖς θερινοῖς ὄμβροισι ἢ Ἰνδικῇ καὶ λιμνάζει τὰ πεδία.

CXIII. IDEM p. 693. Μεγασθένης δὲ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Ἰνδικῆς ἐπισημαίνεται τῷ δίκασπον εἶναι καὶ διφόρον, καθάπερ καὶ Ἐρατοσθένης ἔφη, τὸν μὲν εἰπὼν σπόρον χειμερινόν, τὸν δὲ θερινόν, καὶ ὄμβρον ὁμο-

ὁμοίως· οὐδὲν γὰρ ἔτος εὐρίσκεισθαι φησι πρὸς ἀμφοτέρους ἄνομβρον· ὥστε εὐετηρίαν ἐκ τούτου συμβαίνειν, ἀφόρου μηδέποτε τῆς γῆς οὕσης· τοὺς τε ξυλίνοὺς καρπὸν γεννᾶσθαι πολλοὺς, καὶ τὰς ῥίζας τῶν φυτῶν, καὶ μάλιστα τῶν μεγάλων καλάμων, γλυκείας καὶ φύσει καὶ ἐψῆσει, γλιαινομένου τοῦ ὕδατος τοῖς ἡλίοις, τοῦ τ' ἐκπίπτοντος ἐκ Διὸς καὶ τοῦ ποταμίου. — Ἐκ δὲ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἐνίοις καὶ ἐπανθεῖν ἔριον.

CXIV. IDEM p. 690. Τὴν δὲ Ταπροβάνην πελαγίαν εἶναί φησι νῆσον, ἀπέχουσαν τῶν νοτιωτάτων τῆς Ἰνδικῆς τῶν κατὰ τοὺς Κοινιακοὺς πρὸς μεσημβρίαν ἡμερῶν ἑπτὰ πλοῦν, μῆκος μὲν ὡς ὀκτακισχιλίων σταδίων ἐπὶ τὴν Αἰθιοπίαν, ἔχειν δὲ καὶ ἐλέφαντας. Τοιαῦται μὲν αἱ τοῦ Ἐρατοσθένους ἀποφάσεις. Ante v. ἔχειν nonnulla excidisse monstrat tum illud μὲν, ἀναπόδοτον, tum δὲ καὶ, quae superioribus neutiquam adaptari possunt. Clarius indicat PLINIUS VI, 24. Eratosthenes et mensuram prodidit; longitudinis VII. (sic) M. stad. latitudinis quinque M., nec urbes esse, sed vicoss septingentos.

Indicis sequentia accedant:

CXV. IDEM XV: p. 723. Πολλὴ δ' ἐστὶ καὶ εἰς τὴν μεσόγειαν ἀνέχουσα καὶ ἡ Γεδρωσία, μέχρι τοῦ συνάψαι Δράγγαις τε καὶ Ἀραχωτοῖς καὶ Παροπαμισάδαις, περὶ ὧν Ἐρατοσθένους οὕτως εἶρηκεν· οὐ γὰρ ἔχομεν τι λέγειν βέλτιον περὶ αὐτῶν. Ὅριζεσθαι μὲν γὰρ φησὶ τὴν Ἀριανὴν ἐκ μὲν τῶν πρὸς ἑὸ τῷ Ἰνδῷ, πρὸς νότον δὲ τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πρὸς ἄρκτον δὲ τῷ Παροπαμισῷ καὶ τοῖς ἐξῆς ὄρεσι μέχρι Κασπίων πύλων, τὰ δὲ πρὸς ἐσπέραν τοῖς αὐτοῖς ὄροις, οἷς ἡ μὲν Παρθυηνὴ πρὸς Μηδίαν, ἡ δὲ Καρμανία πρὸς τὴν Παρτακηνην καὶ Περσίδα διώρισται· πλάτος δὲ τῆς χώρας τὸ τοῦ Ἰνδοῦ μῆκος, τὸ ἀπὸ τοῦ Παροπαμισοῦ μέχρι τῶν ἐκβολῶν μύριοι καὶ διςχίλιοι στάδιοι· οἱ δὲ τρισχιλίουσ φασι. μῆκος δὲ ἀπὸ Κασπίων πύλων, ὡς ἐν τοῖς

Ἀσιατικοῖς σταθμοῖς ἀναγίγρῃται, διότι. Μέγροι μὲν Ἀλεξανδροῦ τῆς ἐν Ἀρίοις ἀπὸ Κασπίων πύλων διὰ τῆς Παρθυαίας μία καὶ ἡ αὐτὴ ὁδὸς· εἶθ' ἡ μὲν ἐπ' εὐθείας διὰ τῆς Βακτριανῆς καὶ τῆς ὑπερβάσεως τοῦ ὄρους εἰς Ὀρτόσπανα διὰ τὴν ἐκ Βάκτρων τρίοδον, ἣτις ἐστὶν ἐν τοῖς Παροπαμισάδαις. ἡ δ' ἐκρίπεται μικρὸν ἀπὸ τῆς Ἀρίας πρὸς νότον εἰς Προφθασίαν τῆς Δραγγιανῆς· εἶτα πάλιν ἡ Διηκτὴ (coniecturae λοιπὴ, αὐτὴ, ἐλικτὴ verum non attingunt.) μέχρι τῶν ὄρων τῆς Ἰνδικῆς καὶ τοῦ Ἰνδοῦ, ὥστε μακροτέρα ἐστὶν αὕτη ἢ διὰ τῶν Δραγγῶν καὶ Ἀραχωτῶν, σταδίων μυρίων πεντακισχιλίων τριακοσίων ἢ πᾶσα. p. 724. Εἰ δέ τις ἀφέλοι τοὺς χιλίους τριακοσίους, ἔχοι ἂν τὸ λοιπὸν τὸ ἐπ' εὐθείας μῆκος τῆς χώρας μυρίων καὶ τετρακισχιλίων οὐ πολὺ γὰρ ἔλαττον τῆς παραλίας· καὶ παραύξωσί τινες αὐτῶν, πρὸς τοῖς μυρίοις τὴν Καρμανίαν ἑξακισχιλίους τιθέντες· ἢ γὰρ ἂν σὺν τοῖς κόλποις φανοῦνται τιθέντες, ἢ σὺν τῇ ἐντὸς τοῦ Περσικοῦ κόλπου παραλίᾳ, τῇ Καρμανικῇ. Reliqua nihil ad Eratosthenem pertinere videntur. Comparandus est:

CXVI. IDEM XI. p. 513 sq. Φησὶ δ' Ἐρατοσθένους τοὺς Ἀραχωτοὺς καὶ Μασσαγέτας τοῖς Βακτρίοις παρακεῖσθαι πρὸς Ὠξον· καὶ Σάκας μὲν καὶ Σογδιανούς τοῖς ὅλοις ἐδάφεσιν ἀντικεῖσθαι τῇ Ἰνδικῇ, Βακτρίους δ' ἐπ' ὀλίγον· τὸ γὰρ πλεον τῷ Παροπαμισῷ παρακεῖσθαι· διεύργειν δὲ Σάκας μὲν καὶ Σογδιανούς τὸν Ἰαξάρτην, Σογδιανούς δὲ καὶ Βακτριανούς τὸν Ὠξον, μεταξὺ δὲ Ἰρκανῶν καὶ Ἀρίων Ταπύρους οἰκεῖν. Κύκλω δὲ περὶ τὴν θάλατταν μετὰ τοὺς Ἰρκανούς, Ἀμαρδούς τε καὶ Ἀναριάκας, καὶ Καδουσίους, καὶ Ἀλβανούς, καὶ Κασπίους, καὶ Οὐτίους, τάχα δὲ καὶ ἑτέρους μέχρι Σινθῶν· ἐπὶ θάτερα δὲ μέρη τῶν Ἰρκανῶν Διόβικας· τοὺς δὲ Καδουσίους συμψαύειν Μήδων καὶ Ματιανῶν ὑπὸ τὸν Παραχράθραν. Ταῦτα δὲ διαστήματα οὕτω λέγει. Ἀπὸ μὲν τοῦ Κασπίου ἐπὶ τὸν Κύρον ὡς χι-

λίους ὀκτακοσίους ε'. ἔνθεν δ' ἐπὶ Κασπίας πύλας πεντακισχιλίους ἑξακοσίους· εἶτα εἰς Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐν Ἀρίοις ἑξακισχιλίους τετρακοσίους· εἶτ' εἰς Βάκτραν τὴν πόλιν ἢ καὶ Ζαριάσπα καλεῖται τρισχιλίους ὀκτακοσίους ἑβδομήκοντα. Λέγει δὲ καὶ οὕτω τὰ διαστήματα. Ἀπὸ Κασπίων πυλῶν εἰς Ἰνδοὺς εἰς μὲν Ἑκατόμυυλον χιλίους ἑννακοσίους ἑξήκοντά φησιν· εἰς δ' Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐν Ἀρίοις τετρακισχιλίους πεντακοσίους τριάκοντα· εἶτ' εἰς Προφθασίαν τὴν ἐν Δραγγῇ χιλίους χ'. οἱ δὲ φ'. εἶτ' εἰς Ἀραχωτοὺς τὴν πόλιν τετρακισχιλίους ἑκατὸν εἴκοσιν· εἶτ' εἰς Ὀρτόσπανα ἐπὶ τὴν ἐκ Βάκτρων τρίοδον διςχιλίους· εἶτ' εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰνδικῆς χιλίους ὁμοῦ, μύριοι πεντακισχίλιοι φ'. Ἐπ' εὐθείας δὲ τῷ διαστήματι τούτῳ τὸ συνεχές δεῖ νοεῖν, τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τῆς ἑώας θαλάττης μῆκος τῆς Ἰνδικῆς. Ταῦτα μὲν τὰ περὶ τοὺς Σάκας. Unde ille numerus, singulis intervallis non congruus, provenerit, obscurum est; id quidem patet, huius stadia et superioris fragmenti exaequatione non indigere accurata.

Persis.

CXVII. IDEM p. 727. Μῆκος μὲν οὖν ἐστὶ κατ' Ἐρατοσθένη τὸ ἐπὶ τὰς ἄρκτους καὶ τὰς Κασπίους πύλας περὶ ὀκτακισχιλίων, κατὰ τινὰς προπιπτούσας ἄκρας. Λοιπὴ δ' ἐστὶν ἐπὶ Κασπίους πύλας οὐ πλείους ἢ τῶν διςχιλίων. Πλάτος δὲ τὸ ἐν τῇ μεσογαίᾳ τὸ ἀπὸ Σούσων εἰς Περσαίπολιν στάδιοι τετρακισχίλιοι διακόσιοι, κἀντεῦθεν ἐπὶ τοὺς τῆς Καρμανίας ὄρους ἄλλοι χίλιοι ἑξακόσιοι.

Arabia.

De qua duo prolixiora ipsis Nostri nominibus fragmenta extant.

CXVIII. IDEM XVI. p. 741. Ἐρατοσθένους δὲ τῶν λιμνῶν μνησθεὶς τῶν πρὸς τῇ Ἀραβίᾳ, φησὶ τὸ ὕδωρ ἀπορούμενον διεξόδων ἀνοιξαι πόρους ὑπὸ γῆς, καὶ δι' ἐκείνων ὑποφέρεσθαι μέχρι Κοιλοσύρων, ἀναθλίβεσθαι

δὲ εἰς τοὺς περὶ Ρινοκόλουρα καὶ τὸ Κάσιον ὄρος ποταμούς, καὶ ποιεῖν τὰς ἐκεῖ λίμνας καὶ τὰ βάραθρα.

CXIX. IDEM p. 765. Ὁ μὲν οὖν Περσικὸς κόλπος λέγεται καὶ ἡ κατὰ Πέρσας θάλασσα. Φησὶ δὲ περὶ αὐτῆς Ἐρατοσθένης οὕτως, ὅτι τὸ μὲν στόμα φησὶν *) εἶναι στενὸν οὕτως, ὥστ' ἐξ Ἀρμόζοντος, τοῦ τῆς Καρμανίας ἀκρωτηρίου, τῆς Ἀραβίας ἀφορᾶται τὸ ἐν Μάκαις ἀπὸ δὲ τοῦ στόματος ἡ ἐν δεξιᾷ παραλία περιφερῆς οὖσα κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπὸ τῆς Καρμανίας πρὸς ἕω μικρὸν, εἶτα πρὸς ἄρκτον νεύει, καὶ μετὰ ταῦτα πρὸς τὴν ἐσπέραν μέχρι Τερηδόνος καὶ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Εὐφράτου περιέχει δὲ τὴν τε Καρμάνιον παραλίαν, καὶ τὴν Περσῶν καὶ Σουσίων καὶ Βαβυλωνίων ἀπὸ μέρους, ὅσον μυρίων οὖσαν σταδίων. (p. 766.) περὶ ὧν καὶ ἡμεῖς εἰρήκαμεν· τὸ δ' ἐντεῦθεν ἐξῆς ἐπὶ τὸ στόμα πάλιν ἄλλοι τοσοῦτοι, καθάπερ καὶ Ἀνδροσθένης λέγειν φησὶ τὸν Θάσιον, τὸν καὶ Νεάρχῳ συμπλεύσαντα καθ' αὐτόν· ὥστε δῆλον ἐκ τούτων εἶναι, διότι μικρὸν ἀπολείπεται τῷ μεγέθει τῆς κατὰ τὸν Εὐξείνου

*) Φασὶν neque hic, neque infra, ubi Strabo ut alibi personam suam interponit, reponi debebat. Illud quidem redundat. Quin Athenaeus etiam versibus poetarum φησὶν suum inseruit: v. VIII. p. 340. E. coll. IX. p. 373. C. XII. p. 512. C. Cf. observata ad Platon. Phaed. p. 78. A. Proxime accedit Alexis ap. Athenaeum XIII. p. 610. E. sollicitatus a Luzacio de digamia Socratis p. 127; conferendus eidem Athen. ibid. p. 564. A. Deinde Phrynich. ap. Hephaest. p. 67.

τό γε μὴν ξείρια δούσας λόγος, ὡς περ λέγεται,
ὀλέσαι·

interpunctionem mutatum ivit Hermannus Elem. D. M. p. 473, locutione minus Graeca illata. Dubium amovebunt Eurip. Bacch. 770. Aesch. Suppl. 296, 97. Adde Eriphum ap. Athen. IV. p. 134. C.

Λόγος γὰρ εἶσι ἀρχαῖος, οὐ κακῶς ἔχων·
οἶνον λέγουσι τοὺς γέροντας, ὃ πάτερ,
πείθειν χορεύειν οὐ θελοῦσας.

Idem Hermannus in Aristoph. Nub. 1138.

πᾶς γὰρ τις ὄμνυσ', οἷς ὀφείλων τυγχάνω,
θῆξ' ἄντι προταγῆ', ἀπολεῖν μέ φησι κάσολαῖν,

memor futurus Pluti 40 sqq., sese continisset. Cf. fr. CXXII. init.

θαλάττης αὐτῆ ἢ θάλαττα· λέγειν δέ φασιν ἐκείνον πε-
 ριπεπλευκότα στόλῳ τὸν κόλπον, ὅτι ἀπὸ Τερηδόνος,
 ἐξῆς ἐν δεξιᾷ ἔχοντι τὴν ἡπειρον, ὁ παράπλους ἔχει
 προκειμένην νῆσον Ἰκάριον, καὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος
 ἄγιον ἐν αὐτῇ, καὶ μαντεῖον Ταυροπόλου. Παραπλεύ-
 σαντι δὲ τῆς Ἀραβίας εἰς διςχιλίους καὶ τετρακοσίους
 σταδίους ἐν βαθεῖ κόλπῳ κεῖται πόλις Γερόρα, Χαλδαίων
 φυγάδων ἐκ Βαβυλῶνος οἰκούντων τὴν ἀλμυρίδα, καὶ
 ἐχόντων ἀλίνας τὰς οἰκίας, ἅς, ἐπειδὴ λεπίδες τῶν ἀλῶν
 ἀφιστάμεναι κατὰ τὴν ἐπίκασιν τὴν ἐκ τῶν ἡλίων συν-
 χεις ἀποπίπτουσι, καταρροαίνοντες ὕδασι πυκνὰ τοὺς
 τοίχους συνέχουσι· διέχει δὲ τῆς θαλάττης διακοσίους
 σταδίους ἢ πόλις· πεζέμποροι δ' εἰσὶν οἱ Γερόραῖοι τὸ
 πλεόν τῶν Ἀραβίων φορτίων καὶ ἀρωματικῶν. Ἀρι-
 στόβουλος δὲ τούναντιον φησί, τοὺς Γερόραῖους τὰ πολλὰ
 σχεδίας εἰς τὴν Βαβυλωνίαν ἐμπορεύεσθαι, ἐκεῖθεν δὲ
 τῷ Εὐφράτῃ τὰ φορτία ἀναπλεῖν εἰς Θάψακον, εἴτα
 πεζῇ κομίζεσθαι πάντη. Πλεύσαντι δ' ἐπὶ πλεόν ἄλλαι
 νῆσοι, Τύρος καὶ Ἀραδός, εἰσιν, ἱερὰ ἔχουσαι τοῖς Φοι-
 νικικοῖς ὅμοια· καὶ φασὶ γε οἱ ἐν αὐταῖς οἰκούντες τὰς
 ὁμωνύμους τῶν Φοινίκων νήσους καὶ πόλεις ἀποίκους
 ἑαυτῶν. Διέχουσι δὲ αἱ νῆσοι αὗται Τερηδόνος μὲν
 δεξήμερον πλοῦν, τῆς δὲ κατὰ τὸ στόμα ἄκρας τῆς ἐν
 Μάκαις ἡμερήσιον. Ἀπὸ δὲ τῆς Καρμανίας εἰρήκασι
 καὶ Νεαρχος καὶ Ὀρθαγόρας (locus corruptus *)), νῆ-
 σον Τυρόρην κείσθαι πρὸς νότον πελαγίαν ἐν διςχι-
 λίοις σταδίοις· ἐν ἧ τάφος Ἐρύθρα δεικνυται, χῶμα
 μέγα, ἀγρίοις φοίνιξι κατάφυτον· τοῦτον δὲ βασιλεύσαι
 τῶν τόπων, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὴν θάλατταν ἐπώνυμον

*) Ut de reliquis ambigatur, hoc quidem certissimum est, re-
 ponendum esse, Πυθαγόρας. Athen. IV. p. 138 extr. Πυθα-
 γόρας δὲ ὁ γεγραφώς περὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης τοὺς Τρωγλο-
 δύτας φησὶ κατασκευάζειν τὴν πανδοῦραν ἐκ τῆς ἐν τῇ θαλάσῃ
 φουμένης δάφνης. Interpres, Strabonis immemor: quae ad
 mare gignitur. Praeterea cum insequens φησὶν non possit
 utrique convenire, fortasse Straboni illud, uti supra, vindic-
 candum est.

καταλιπεῖν. δηλώσαι δὲ ταῦτά φησιν αὐτοῖς Μιθρωπά-
 στην τὸν Ἀργίνου τοῦ Φρυγίας σατράπου, φυγόντα
 μὲν Δαρεῖον, διατρίψαντα δ' ἐν τῇ νήσῳ, συμμίξαντο
 δὲ αὐτοῖς καταχθεῖσιν εἰς Περσικὸν κόλπον, καὶ ζη-
 τοῦντα κάθοδον δι' αὐτῶν εἰς τὴν οἰκείαν. Καθ' ὅλην
 δὲ τὴν τῆς ἐρυθρᾶς παραλίαν κατὰ βυθοῦ φύεται δέν-
 δρα ὅμοια δάφνη καὶ ἐλαία, ταῖς μὲν ἀμπώτισιν ὅλα
 ὑπερφανῇ γιγνόμενα, ταῖς δὲ πλημμυρίσιν ἔσθ' ὅτι
 ὅλα καλυπτόμενα· καὶ ταῦτα τῆς ὑπερκειμένης γῆς ἀδέν-
 δρου οὕσης, ὥστε ἐπιγίγνεσθαι τὸ παράδοξον. (p. 767.)
 Περὶ μὲν οὖν τῆς κατὰ Πέρσας θαλάττης, ἣν ἔφα-
 πλευράν ἔφαμεν εἶναι τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας, τοιαῦτα
 εἶρηκεν Ἐρατοσθένης. PLINIUS VI, 28. Is (sinus) qui
 ab oriente est Persicus appellatur, XXV. M. passuum
 circuitu, ut Eratosthenes tradit.

CXX. IDEM p. 767. Ἐπάνειμι δὲ ἐπὶ τὰς Ἐρα-
 τοσθένους ἀποφάσεις, ἃς ἐξῆς περὶ τῆς Ἀραβίας ἐπι-
 θεται. Φησὶ δὲ περὶ τῆς προσαρκτίου καὶ ἐρήμης, ἣτις
 ἐστὶ μεταξὺ τῆς τε εὐδαίμονος Ἀραβίας, καὶ τῆς Κοι-
 λοσύρων καὶ Ἰουδαίων μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀραβίου
 κόλπου· διότι ἀπὸ Ἡρώων πόλεως, ἣτις (ἢ τις falsis-
 simum est) ἐστὶ πρὸς τῷ Νείλῳ μυχὸς τοῦ Ἀραβίου
 κόλπου*), * * * πρὸς μὲν τὴν Ναβαταίαν πέτραν εἰς
 Βαβυλῶνα, πεντακισχίλιοι ἑξακόσιοι· πᾶσα μὲν πρὸς
 ἀνατολὰς θερινὰς, διὰ δὲ τῶν παρακειμένων Ἀραβίων
 ἐθνῶν, Ναβαταίων τε καὶ Χανλοταίων καὶ Ἀγραίων
 ὑπὲρ δὲ τούτων ἡ Εὐδαίμων ἐστίν, ἐπὶ μυρίουσιν καὶ
 διςχιλίουσιν ἑκκειμένη σταδίους πρὸς νότον, μέχρι τοῦ

*) Constructio est haec, διότι ἀπὸ Ἡρώων πόλιός ἐστι, quia se-
 cundum Heroum extenditur oppidum: eadem quae ad fr.
 LVIII. Strabonis p. 79. annotata fuit breviloquentia; de ista
 quoque praepositionis significatione pauca dantur ad fr.
 XLIV. LVII. Sequentia verterim: quod oppidum prope Ni-
 lum recessus est sinus A., i. e. in recessu sinus prope Ni-
 lum exstructum. Deinde lacuna erat indicanda, structura
 verborum deficiente; cuius vel illa πᾶσα μὲν admonere po-
 tuerant,

Ἀτλαντικοῦ πελάγους. Ἔχουσι δ' αὐτήν οἱ μὲν πρῶτοι μετὰ τοὺς Σύρους καὶ τοὺς Ἰουδαίους, ἄνθρωποι γεωργοί *). Μετὰ δὲ τούτους διάμμός ἐστι γῆ καὶ λυπρά, φοίνικας ἔχουσα ὀλίγους, καὶ ἄκανθαν καὶ μυρικήν καὶ ὀρυκτὰ ὕδατα, καθάπερ καὶ ἡ Γεδρωσία. Σκηνίζονται δ' ἔχουσιν αὐτήν Ἀραβες καμηλοβοσκοί. (p. 768.) Τὰ δ' ἔσχατα πρὸς νότον καὶ ἀνταίροντα τῇ Αἰθιοπία βρέχεται θεινοῖς ὄμβροισι καὶ δις σπορεῖται (?) πλησίως τῇ Ἰνδικῇ ποταμοὺς δ' ἔχει καταναλισκομένους εἰς πεδία καὶ λίμνας· εὐκαρπία δ' ἐστὶν ἢ τε ἄλλη, καὶ μελιτουργία δαψιλῆς βοσκημάτων τε ἀφθονία, πλήν ἵππων καὶ ἡμιόνων καὶ ἰῶν· ὄρνεά τε παντοῖα πλήν χηνῶν καὶ ἀλεκτορίδων. Κατοικεῖ δὲ τὰ μέγιστα τέταρα ἔθνη τὴν ἐσχάτην λεχθεῖσαν χώραν. Μειναῖοι μὲν ἐν τῷ πρὸς τὴν ἐρυθρὰν μέρει· πόλις αὐτῶν ἡ μέγιστη Κάρνα· ἐχόμενοι δὲ τούτων Σαβαῖοι· μητρόπολις δ' αὐτῶν Μαριάβα· τρίτοι δὲ Κατταβανεῖς, καθήκοντες πρὸς τὰ στενὰ καὶ τὴν διάβασιν τοῦ Ἀραβίου κόλπου· τὸ δὲ βασίλειον αὐτῶν Τάμνα καλεῖται· πρὸς ἑω δὲ μάλιστα Χατραμωτῖται· πόλιν δ' ἔχουσι Καβάτανον. Μοναρχοῦνται δὲ πᾶσαι καὶ εἰσὶν εὐδαίμονες, κατεσκευασμένοι καλῶς ἱεροῖς τε καὶ βασιλείοις· αἱ τε οἰκίαι ταῖς Αἰγυπτίαις ἰσοῦσιν κατὰ τὴν τῶν ξύλων ἔνδεσιν· χώραν δ' ἐπέχουσιν οἱ τέταρες νομοὶ μείζω τοῦ κατ' Αἴγυπτον Δέλτα· διαδέχεται δὲ τὴν βασιλείαν οὐ παῖς παρὰ πατρός, ἀλλ' ὅς ἂν πρῶτος γεννηθῇ τινι τῶν ἐπιφανῶν παῖς μετὰ τὴν κατάστασιν τοῦ βασιλέως· ἅμα γὰρ τῷ κατασταθῆναί τινα εἰς τὴν ἀρχήν, ἀναγράφονται τὰς ἐγκύους γυναῖκας τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν, καὶ ἐφιστᾶσι φύλακας, ἧτις **) ἂν πρώτη

*) Per contemptum; v. Valckenar. animadv. in Novi F. loca p. 336. sq. Schaeff. ad Longum p. 408.

**) Haec usque ad τέλη prioribus attribuuntur, quo significant: quaecunque princeps pepererit, sensu adversante; neque asyndeton concesseris. Legendum: ἧτις δ' ἂν π. τέλη, νόμος

τέκη, νόμος ἐστὶν ἀναληφθέντα τρέφεσθαι βασιλικῶς, ὡς διαδεξόμενον.

Φέρει δὲ λιβανωτὸν μὲν ἡ Κατταβαρία, σμύρναν δὲ ἡ Χατραμῶτις· καὶ ταῦτα δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἀρώματα μεταβάλλονται τοῖς ἐμποροῖς. Ἔρχονται δὲ πρὸς αὐτοὺς ἐξ Ἐλανῶν μὲν εἰς Μειναίαν ἐν ἑβδομήκοντα ἡμέραις. Ἔστι δ' ἡ Ἐλανα πόλις ἐν θαλίῳ μυχῷ τοῦ Ἀραβίου κόλπου, τῷ κατὰ Γάζαν, τῷ Ἐλανίτη καλουμένῳ, καθάπερ εἰρήκαμεν. Γαβαῖοι δ' εἰς τὴν Χατραμῶτιν ἐν τετταράκοντα ἡμέραις ἀφικνοῦνται. Τοῦ δ' Ἀραβίου κόλπου τὸ μὲν παρὰ τὴν Ἀραβίαν πλευρὰν ἀρχομένοις ἀπὸ τοῦ Ἐλανιτοῦ μυχοῦ, καθάπερ οἱ περὶ Ἀλέξανδρον ἀνέγραψαν καὶ Ἀναξικράτη*), μυρίων καὶ τετρακισχίλιων σταδίων ἐστίν· εἴρηται δὲ ἐπὶ πλεον. Τὸ δὲ κατὰ τὴν Τρωγλοδυτικὴν, ὅπερ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ ἀποπλεύουσιν ἀπὸ Ἡρώων πόλεως, μέχρι μὲν Πτολεμαίδος, καὶ τῆς τῶν ἐλεφάντων θήρας, ἑννακισχίλιοι πρὸς μεσημβρίαν στάδιοι καὶ μικρὸν ἐπὶ τὴν ἑῷ· ἐντεῦθεν δὲ μέχρι τῶν στενῶν ὡς τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι πρὸς τὴν ἑῷ μᾶλλον. (p. 769.) Ποιεῖ δὲ ἀκρὰ τὰ στενὰ πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν, Λειρή καλουμένη, καὶ πολίγνιον ὁμώνυμον αὐτῇ· κατοικοῦσι δὲ Ἰχθυοφάγοι. Καὶ φασιν ἐνταῦθα στήλην εἶναι Σεσώστριος τοῦ Αἰγυπτίου, μηνύουσαν ἱεροῖς γράμμασι τὴν διάβασιν αὐτοῦ. Φαίνεται γὰρ τὴν Αἰθιοπίδα καὶ τὴν Τρωγλοδυτικὴν πρῶτος καταστρεψάμενος οὗτος· εἶτα διαβάς εἰς τὴν Ἀραβίαν· κἀντεῦθεν τὴν Ἀσίαν ἐπελθὼν τὴν σύμπασαν· διὸ καὶ πολλαχοῦ Σεσώστριος γάρρακες προσαγορεύονται, καὶ ἀφιδρύματά ἐστιν Αἰγυ-

ἐστὶν —, quae eleganti structurae conversione idem quod τὸν δὲ πρῶτον τεχθέντα significant.

*) Eratosthenem his Alexandrum et Anaxicratem indicasse non facile mihi persuaserim, cum praesertim iste Alexander plane nullus fuerit. Crediderim antecedentibus Ἀναξικράτη ex nominativo corruptum fuisse: ad Alexandri enim comites et Anaxicratem provocatur.

πτιῶν θεῶν ἱερῶν. Τὰ δὲ κατὰ Δειρήν στενά συνάγε-
ται εἰς σταδίους ἐξήκοντα· οὐ μὴν ταῦτά γε καλεῖται
νυνὶ στενά· ἀλλὰ προσπλεύσασιν (1. προσπλ.) ἀπαιτέρω,
καθὸ τὸ μὲν διάρμα ἐστὶ τὸ μεταξὺ τῶν ὑπείρων δια-
κοσίων που σταδίων· ἔξ δὲ νῆσοι συνεχεῖς ἀλλήλαις τὸ
διάρμα ἐκπληροῦσαι στενοὺς τελέως διάπλους ἀπολεί-
πουσι, δι' ὧν σχεδίαις τὰ φορτία κομίζουσι δεῦρο κἀ-
κεισε, καὶ λέγουσι ταῦτα στενά. Μετὰ δὲ τὰς νήσους
ὁ ἐξῆς πλοῦς ἐστὶν ἐγκολπιζουσι παρὰ τὴν σμυρονοφό-
ρον, ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν ἅμα καὶ τὴν ἕω μέχρι πρὸς
τὴν τὸ κιννάμωμον φέρουσαν, ὅσον πεντακισχιλίων
σταδίων· πέραν δὲ ταύτης οὐδένα ἀφίχθαι φασὶ μέχρι
νῦν*). Πόλεις δ' ἐν μὲν τῇ παραλίᾳ μὴ πολλὰς εἶναι,
κατὰ δὲ τὴν μεσόγαιαν πολλὰς αἰκουμένας καλῶς. Τὰ
μὲν δὴ τοῦ Ἐρατοσθένους περὶ τῆς Ἀραβίας τοιαῦτα.
PLINIUS VI, 33. Eratosthenes (totum sinum Arabiae
taxavit) ab ostio XIII. mill. (sic) in quamque partem.

CXXI. IDEM p. 778. f. Ταῦτα μὲν περὶ τούτων
(τῶν Σαβαίων) εἶρηκε (Ἀρτεμίδωρος)· τἄλλα δὲ τὰ μὲν
παραπλησίως τῷ Ἐρατοσθένει λέγει, τὰ δὲ καὶ παρὰ
τῶν ἄλλων ἱστορικῶν παρατίθησι.

*) Hac observatione ita usus est Gossellinus T. II. p. 156 sq.,
ut Salomonis classem non ulterius processisse demonstraret;
etenim circiter ann. 284. ante Chr. n. versionem veteris Te-
stamenti compositam fuisse, proinde absurditatem referre, si
quis Eratostheni ignoratam perhibeat. Equidem neque haec,
neque alteram longe accuratorem Valckenarii (ad Callim.
Eleg. p. 18. Commentatione de Aristobulo extrema. ad Lu-
cae 22, 52. ad Acta App. 3, 2.) demonstrationem admitto,
qua eandem versionem Callimacho lectitatum persuadet. In
tanta Judaeorum Alexandriae frequentia mirum foret, ni ob-
scuram gentis cognitionem eruditi percepissent; libros eorum,
copia vel suppetente, evolvisse vero abhorret. Qui Strabo-
nis de Romanorum commentariis plerisque sententiam norit,
aliam non requireret argumentationem. Multo etiam minus
super Matteri (T. II. p. 30. sqq.) Theocritum Salomonis
quem dicunt Cantici imitatore[m] opinati sententia subtilis-
sima laborare convenit.

Aegyptus cum vicinia.

CXXII. STRABO XVII. initio. *Κάνταῦθα δ' Ἐρα-
τοσθένους ἀποφάσεις προεκθετίον. Φησὶ δὴ τοῦ Ἀρα-
βίου κόλπου πρὸς τὴν ἑσπέραν ἑννακισχιλίους (εἰς)
σταδίους διέχειν τὸν Νεῖλον, παραπλήσιον ὄντα κατὰ
τὸ στόμα τῷ γράμματι τῷ ν̄ κειμένῳ ἀνάπαλιν. Ῥυ-
εῖς γάρ, φησὶ, ἀπὸ Μερόης ἐπὶ τὰς ἄρκτους ὡς διςχι-
λίους καὶ ἑπτακοσίους σταδίους, πάλιν ἀναστρέφει πρὸς
μεσημβρίαν καὶ τὴν χειμερινὴν δύσιν ὡς τρισχιλίους
καὶ ἑπτακοσίους σταδίους, καὶ σχεδὸν ἀντάρας τοῖς κα-
τὰ Μερόην τόποις καὶ εἰς τὴν Λιβύην πολὺς προσπε-
σὼν καὶ τὴν ἑτέρα ἐπιστροφὴν ποιησάμενος, πρὸς
τὰς ἄρκτους φέρεται, πεντακισχιλίους μὲν καὶ τριακοσί-
ους σταδίους ἐπὶ τὸν μέγαν καταρράκτην, παρεπιστρέ-
φον μικρὸν πρὸς τὴν ἑω, χιλίους δὲ καὶ διακοσίους
τοὺς ἐπὶ τὸν ἐλάττω τὸν κατὰ Συήνην, πεντακισχιλίους
δὲ ἄλλους καὶ τριακοσίους ἐπὶ τὴν θάλατταν. Ἐμβάλ-
λουσι δ' εἰς αὐτὸν δύο ποταμοί, φερόμενοι μὲν ἐκ τι-
νων λιμνῶν ἀπὸ τῆς ἑω, περιλαμβάνοντες δὲ νῆσον
εὐμεγέθη τὴν Μερόην· ὣν ὁ μὲν Ἀσταβόρας καλεῖται,
κατὰ τὸ πρὸς ἑω πλευρὸν ῥέων, ἄτερος δ' Ἀσιάπους·
οἱ δ' Ἀστοςάβαν καλοῦσι· τὸν δ' Ἀσιάπουν ἄλλον εἶ-
ναι, ῥέοντα ἐκ τινων λιμνῶν ἀπὸ μεσημβρίας, καὶ
σχεδὸν τὸ κατ' εὐθειαν σῶμα τοῦ Νεῖλου τοῦτον ποι-
εῖν· τὴν δὲ πλήρωσιν αὐτοῦ τοὺς θερινοὺς ὄμβρους
παρασκευάζειν. Ὑπὲρ δὲ τὰς συμβολὰς τοῦ Ἀσταβόρα
καὶ τοῦ Νεῖλου σταδίους ἑπτακοσίους Μερόην εἶναι πό-
λιν ὁμώνυμον τῇ νήσῳ· ἄλλην δ' εἶναι νῆσον ὑπὲρ
τῆς Μερόης, ἣν ἔχουσιν οἱ Αἰγυπτίων φυγάδες, οἱ
ἀποστάντες ἐπὶ Ψαμμιτίχου, καλοῦνται δὲ Σεμβροῖται,
ὡς ἂν ἐπήλυδες (l. ὡσανεὶ ἐπ.)· βασιλεύονται δὲ ὑπὸ
γυναικός· ὑπακούουσι δὲ τῷ (?) ἐν Μερόῃ. Τὰ δὲ
κατωτέρω ἐκατέρωθεν Μερόης, παρὰ μὲν τὸν Νεῖλον
πρὸς τὴν ἐρυθρὰν, Μεγάβαροι καὶ Βλέμμυες, Αἰθιο-
πων ὑπακούοντες, Αἰγυπτίοις δ' ὄμοροι· περὶ θάλατ-*

ταν δὲ Τρωγλοδύται· διεστᾶσι δὲ εἰς δέκα ἢ δώδεκα ἡμερῶν ὁδὸν οἱ κατὰ τὴν Μερόην Τρωγλοδύται τοῦ Νείλου. Ἐξ ἀριστερῶν δὲ τῆς ῥύσεως τοῦ Νείλου Νοῦβαι κατοικοῦσιν ἐν τῇ Λιβύῃ, μέγα ἔθνος, ἀπὸ τῆς Μερόης ἀρξάμενοι μέχρι τῶν Ἀγγόνων, οὐχ ὑποταττόμενοι τοῖς Αἰθίοψιν, ἀλλ' ἰδίᾳ κατὰ πλείους βασιλείας διειλημμένοι. Τῆς δ' Αἰγύπτου τὸ παρὰ τὴν θάλατταν ἐστὶν ἀπὸ τοῦ Πηλουσιακοῦ στόματος πρὸς τὸ Κανωπικὸν στάδιοι τρισχίλιοι τριακόσιοι. Ἐρατοσθένης μὲν οὖν οὕτως. Illa, ab Fello excerpta, novissimi peregrinatores confirmarunt,

CXXIII. PROCLUS AD PLATONIS TIMAEUM p. 37. Basil. Ἄλλοι δὲ φασιν, ὅτι αὐξεται ὁ Νεῖλος ἀπὸ ὄμβρων τινῶν εἰς αὐτὸν ἐκχεομένων, ὡς εἴρηται διαρρήδην ὑπὸ Ἐρατοσθένους. — Ἐρατοσθένης δὲ οὐκέτι φησὶν οὐδὲ ζητεῖν χρῆναι αἰτίαν τῆς αὐξήσεως τοῦ Νείλου, σαφῶς καὶ ἀφικομένων τινῶν εἰς τὰς τοῦ Νείλου πηγάς, καὶ τοὺς ὄμβρους τοὺς γινομένους ἑωρακότων, ὥστε κρατύνεσθαι τὴν Ἀριστοτέλους ἀπόδοσιν. Socordia per insigni librum de Nilo Galeus somniavit.

CXXIV. STRABO XIV. p. 684. Οὐδὲ ὁ Ἐρατοσθένης εὖ· αἰτιώμενος γὰρ τοῦτον (Λαμάστην) οὐκ ἀπ' ἀρκτων φησὶν εἶναι τὴν Ἱεροκηπίαν (Cypru), ἀλλ' ἀπὸ νότου· οὐδὲ γὰρ ἀπὸ νότου, ἀλλ' ἀπὸ δύσεως, εἴπερ ἐν τῇ δυσμικῇ πλευρᾷ κεῖται, ἐν ἣ καὶ ἡ Πάφος καὶ ὁ Ἀκάμας. — Φησὶ δ' Ἐρατοσθένης τοπαλαιὸν ὑλομανούντων τῶν πεδίων, ὥστε κατέχεσθαι δρυμοῖς, καὶ μὴ γεωργεῖσθαι, μικρὰ μὲν ἐπωφελεῖν πρὸς τοῦτο τὰ μέταλλα, δεινδροτομούντων πρὸς τὴν καῦσιν τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου· προσγενέσθαι δὲ καὶ τὴν ναυπηγίαν τῶν στόλων, ἥδη πλεομένης ἀδεῶς τῆς θαλάττης, καὶ μετὰ δυνάμεων· ὡς δ' οὐκ ἐξενίκων, ἐπιτρέψαι τοῖς βουλομένοις καὶ δυναμένοις ἐκκόπτειν, καὶ ἔχειν ἰδιόκτητον, καὶ ἀτελῆ τὴν διακαθαρθεῖσαν γῆν.

CXXV. PLINIUS II, 76. At in tota Troglodytice umbras bis quadraginta quinque diebus in anno Eratosthenes in contrarium cadere prodidit. Huc respiciens ait VI, 34. cum indubitata ratione umbrarum Eratosthenes mensuram terrae prodere inde coeperit.

Libya.

CXXVI. STRABO XVII. p. 825. de urbe Mauretaniae: ὅπερ Τίγγα καλοῦσιν οἱ βάρβαροι, Λίγγα δὲ Ἀρτεμίδωρος προσηγόρευκε, Ἐρατοσθένης δὲ Λίξον. p. 829. Ἀρτεμίδωρος δ' Ἐρατοσθένει μὲν ἀντιλέγει, διότι Λίξου τινὰ φησι πόλιν περὶ τὰ ἄκρα τῆς Μαυρουσίας τὰ ἐσπερία ἀντὶ Λιγγός, Φοινικικὰς δὲ πόλεις κατεσκευασμένας παμπόλλας τινάς, ὧν οὐδὲν ἔστιν ἰδεῖν ἶχνος, ἐν δὲ τοῖς ἐσπερίοις Αἰθίοψι τοὺς ἀέρας πλατεῖς, φήσας ταῖς τε ὀρθριναῖς ὥραις καὶ ταῖς δειλιναῖς παχεῖς καὶ ἀγλυῶδεις εἶναι τοὺς ἀέρας· πῶς γὰρ ἐν ἀνχμώδεσι καὶ κανυματηροῖς τόποις ταῦτ' εἶναι; Eiusmodi reprehensiones mentione vix erant dignae.

CXXVII. PLINIUS V, 7. Clarissima (insula iuxta Africam) est Meninx — ab Eratosthene Lotophagitis appellata.

Appendicis loco quattuor Stephani Byz. testimonia memorentur, ab hoc uno ex Galaticorum opere decerpta. V. Σπάρτακος. Πόλις Θράκης. Ἐρατοσθένης ἐν Γαλατικῶν δευτέρῳ. V. Διανεῖς. Ἔθνος Γαλατικόν. Ἐρατοσθένης ἐν δ' Γαλατικῶν. V. Βοὸς Κεφαλαί. Τόπος, καθ' ὃν ἐπολέμησε Προυσίας πρὸς Ἀτταλον, ὡς Ἐρατοσθένης ἐβδόμῃ Γαλατικῶν. V. Ἰδρηλα, τῆς Καρίας· Ἐρατοσθένης τριακοστῷ τρίτῳ Γαλατικῶν. Numero haud exiguo nondum acquiescens suo Marte Galaticorum Eratostheni volumina quadraginta Fellus affinxit; minus liberalis tricesimum septimum memoravit G. I. Vossius de histor. Gr. p. 110. Hic quidem praeter solitum perspicax opus Callistheni Galeus attribuit;

non enim pervixisse Eratosthenem ad tempora Prusiae, cuius illic mentio fiat. Callisthenem unde arripuerit, dicere neglexit; neque altera ratio firmiter sese habet. Iam si Eratosthenis hunc librum posueris, singularem, non partem Geographicorum constituerit necesse est. Sed *τριακοστῶ τρίτῳ* depravationem prodit, cum ne minutissimo quidem historiarum scrutatori campus iste tot voluminibus conficiendis facile suffecerit. At quemcunque sumpseris numerum, non potuit Eratosthenes tale quid argumenti litteris consecrare; id enim ab illius ingenio ut quod maxime abhorret, ut libris sat copiosis res frigidissimas, neque curiositati hominis prae ceteris subacti politique idoneas, pro more inprimis recentiorum grammaticorum, quales recensent v. c. Scholia Apollonii, obscure protraheret. Hoc inter exploratissima concessum velim. Accedit alia non minus luculenta ratio. Geographica Eratosthenes tribus tantum libris complexus est, quorum ultimum, neque eum totum, regionibus per capita describendis addixerat; iam vero si modo singula quaeque pertractaturus erat, quid in causa fuit, quod modicum volumen, non aliquot acervos librorum talibus compleverit? Quod si quae olim nimia fortasse ut videri poterat brevitate expediverat, denuo apta amplitudine percensere vellet, nihil adeo ad Galatarum potius imperium eum adigebat. Ac ne Stephani quidem auctoritas, in eiusmodi quaestione exigua, nimium moretur. Proinde alterius Eratosthenis Galatica fuisse opinor.

II. MERCURIUS, POEMA.

Eratosthenem eundem poetam pauci, sed locupletes testes concelebrant. Strabo XVII. p. 838. *Κυρηναῖος δ' ἐστὶ καὶ Καλλίμαχος καὶ Ἐρατοσθένης, ἀμφότεροι τιμημένοι παρὰ τοῖς τῶν Αἰγυπτίων βασιλεῦσιν, ὁ μὲν ποιητὴς ἅμα καὶ περὶ γραμματικὴν ἐσπουδακῶς, ὁ δὲ καὶ ταῦτα καὶ περὶ φιλοσοφίαν καὶ τὰ μαθήματα εἴ τις ἄλλος διαφέρων.* Lucianus Macrobian. 27. *Γραμματικῶν δὲ Ἐρατοσθένης μὲν ὁ Ἀγλαοῦ Κυρηναῖος, ὃν οὐ μόνον γραμματικόν, ἀλλὰ καὶ ποιητὴν ἂν τις ὀνομάσειε, καὶ φιλόσοφον, καὶ γεωμέτρην.* In parte quadam gloriae etiam Timarchi commentariis ponere licet: Athenaeus XI. p. 501. E. *Τίμαρχος δ' ἐν τετάρτῳ περὶ τοῦ Ἐρατοσθένους Ἐρμοῦ.* Longini quidem anceps laudatio haud scio an ex rhetorica magis necessitate antithesium, quam veritate prolata sit; neque enim in fabula Erigonae satis constanter enarrata, ita ut gratis varietatis vicibus poeticoque praevalens ingenio teneret legentem, licuit Eratostheni plura novare; neque si vellet, ratione potuisset, ut in poemate unice circa causas astrorum exponendas versato.

Mercurio quale fuerit argumentum, neminem potest latere, qui quidem vel Hyginiana fragmenta diligentius inter sese comparaverit. Primum enim traditur Schol. II. ὠ. 24. (fr. III.) de Mercurii natalibus atque artificiis singularia quaedam Eratosthenes exposuisse, quod nisi in isto carmine fieri non poterat. Sequitur Chalcidii testimonium (fr. XIII.), enarrantis Mercu-

rium coelum ascendisse, ibique sonos astrorum musicos fuisse admiratum: cui similia praestat Achilles Tatius p. 136. (ibid.) Deinde apud Hyginum duobus in locis, et altero quidem non obscure ex ipso Eratosthene, litteris proditum invenimus, Mercurium tum stellas constituisse, tum eundem menses primum instituisse et pervidisse siderum cursus. V. fr. XXXIX. (coll. XLVIII.) LI. Adde Cataster. c. 43. Theon. ad Arati Phaenom. 235. κείσθαι τὸ γράμμα ἀπὸ Διός, τὸ πρῶτον [στοιχείον] τοῦ ὀνόματος Ἑρμοῦ θέντος (sic leg.): sive Catasterism. c. 20. εὐσημον δὲ τὸ γράμμα ἐπ' αὐτοῦ κείσθαι ἀπὸ Διός, τὸ πρῶτον στοιχείον Ἑρμοῦ θέντος, ὃς τὸν διάκοσμον τῶν ἀστρῶν ἐποίησατο. Pro vulgatis πρῶτον ἔρμηνευθέντος Koppiers. p. 116. scripsit, τοῦ πρώτου στοιχείου τὸ ὄνομα Ἑρμοῦ θέντος, quae nec Graeca, nec sensum fundunt. Iam cum omnia, quae sive diserte ex illo poemate afferuntur, sive minus distincte Eratostheni tributa illinc derivata sese esse clamant, plena sint eorum quae ad zonas coelique constitutionem pertinent: protinus apparet quam clarissime, ex opinione modo memorata, quae non omnino ab Eratosthene conficta esse videtur, sed potius secundum Aegyptiorum disciplinam numinis Thot inventa Graecanico deo magnam imposuit partem, Mercurium post ingeniose doloseque patrata, indolis multiplicis indicia, eum repraesentatum fuisse, qui omnia quae et ad universam terrae conformationem ac temperaturam, et ad coeli varia signa valerent, rite componeret atque ordinaret, unde materiam non ex longinquo arreptam suppetiisse conficitur, stellarum causas atque imagines, prout ingenium ferret ac fingendi libido, enumerandi. Proinde Noster in eo ab Arato fuit diversus, quod quae illius argumenti a mathematica expositione penderent, ea demonstrabat accuratius; tum historiis stellarum deinceps enarrandis, ut poetam in ieiuno genere dicendi versantem decuit.

Igitur singulare est, iis ipsis quibus modo^{us} usus huius testimoniis, imprimis de sphaera et zonis disserentibus, Heynio Opusc. Academ. I. p. 97. coniecturam fuisse subnatam, Mercurium de disciplinarum originibus egisse: quam opinionem permulta refellunt, nullus utique locus adiuvat. Iosephus quidem Scaliger, quantum eius verba indicant, diversum a Mercurio opus continuasse crediderat. Ita enim ad Manilium ille p. 103. Astrorum varias quidam dixere figuras, signaque diffuso passim labentia coelo in proprium cuiusque genus causasque tu-
 lere] Eratosthenem tangit, qui τὰ φαινόμενα cum causis et fabulis conscripsit. Citantur inde versus passim a Theone, Hygino, Scholiaste Germanici, aliis. Iterumque p. 104. Nam casus et causas omnes assignavit omnibus astris Eratosthenes in Astronomicis mythologūmenis. Ἐρμούης enim, quod vix satis mirere, nihil aliud quam hymnus εἰς Ἐρμῆν visus est fuisse: vide eum in Vartōnem p. 55. ed. Dordr. Sed ut omnis dubitatio removeatur, age aliud argumentum proferamus hucusque neglectum, quod rem de qua disceptatur clarissima in luce collocaturum sit. Scholia enim Il. γ'. 29. (fr. XIX.) postquam omnem Erigonae historiam proposuerunt, hisce narrationem suam concludunt: Ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ Καταλόγοις. Non facile reppereris, quod magis ab ipsa re abluere videatur. Iam vero hoc iure meritissimo nobis sumemus; illam Catalogorum Eratosthenis mentionem, verba sistentem, quae ut nihil corruptionis referant, ita longissime supra Scholiastarum inventa assurgant, non posse non quam maxime pro genuinis haberi. Nunc autem audias Valckenarium: „Nomina auctorum et librorum per compendia scribuntur in veteribus membranis. Scripseratne Grammaticus olim: Ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ Κάταστ. pro Καταστρετισμοῖς, quod degeneraverit in Καταλόγοις? Hoc prima facie videatur alicui veri-
 „si-

„simile. — — Historia Icarii et Erigones denarratur a
 „multis; Hyginus ubi de Arctophylace agit P. A. II, 4.
 „et Schol. Germanici de cane tractans p. 130. inter ce-
 „tera, illa etiam tradiderunt, pleraque eadem, quae in
 „Scholio ad Homerum Graecis verbis leguntur: e Scho-
 „liasta Germanici nonnulla sunt transcripta in fabulam
 „130. earum, quae Poetici Astronomici Parenti solent
 „attribui. — Hyginiana autem et Scholiastae Germ. verba,
 „quae cum nostris his conspirant, suspicor e binis Era-
 „tosthenis operibus derivata, tum ex integriore Cataste-
 „rismorum opere, tum ex poematio (sive interprete
 „Graeco poematis) Eratosthenis, quo honestavit — —
 „pietate ad sidera ductam Erigonen, ut loquitur Mani-
 „lius II, 31, qui in tanto veterum dissensu stellatam
 „virginem passim Erigones nomine celebravit. Potuit
 „autem vetus Homeri Scholiasta utriusque operis hoc in
 „loco mentionem fecisse; recentior Catasterismos com-
 „memorare solos.” Reliqua dantur ad fr. XXVI. Quae
 ut acute sunt excogitata, ita vellem firmiteribus mo-
 mentorum ponderibus inniterentur. Non enim aliud
 quid quam hoc ipsum ἐν τοῖς ἐ. Καταλόγοις scripsit
 Scholiorum auctor, quia ex alio Catasterismorum opere,
 ut quod Eratosthenes nunquam composuerit, nihil ab
 eodem adduci poterat. Deinde, si quidem Catasterismos
 ediderat, hos et Erigonen tanquam de eadem re tra-
 ctantes vix potuit coniunctim Scholiasta alferre, quando
 Erigone singulare opusculum constituisse non videtur.
 Res enim ita sese habet. Universum illud de zonis et
 astris similibusque carmen inscriptum erat tum Ἐομῆς,
 tum Κατάλογοι, tum Καταμερισμός, quod vocabulum
 lexicis ignotum Achilles Tattius p. 146. (fr. LIII.) usur-
 pavit: quae ipsa titulorum varietas si minus illa Κατά-
 λογοι et Καταμερισμός, certe alterutrum pro recentio-
 rum additamento ponendum esse indicat. Nimis enim
 perspicue, quam ut ab auctore admitti potuerit, argu-

mentum operis significant, id est, enumerationem imprimis stellarum, caussis earum adiunctis, in universumque rationis, qua mundus temperetur, expositionem. Jam Erigonae historia cum Mercurio inseri debuerit, non adeo apparet, quatenus seorsum vulgari potuerit: nam retractatam ab Eratosthene fuisse, negare videtur et Longini vox *ποιημάτων*, neque ipsum suadet argumentum, tam contractum circumscriptumque poetae praestans campum, ut evagandi rei que proferendae nullum omnino locum suppeditaret. At Erigona aliquoties Mercurii mentione omissa laudatur. Verum nihil credere vetat, eodem hoc modo factum fuisse, quo Olympionicae ab opere chronologico, Platonius a commentationibus de mathematicis disciplinis, liber de divitiis ac paupertate a scripto de bonis malisque, seiunguntur, quia brevius opusculum tanti videbatur, ut tanquam singularis liber afferri posset. Sed tamen alia difficultas restat, metrorum dico diversitatem, cum per Erigonae historiam alternantibus pentametris, per Mercurium hexametris unice usus Noster reperiatur. De fragmentis quidem Stephani (XXVII.) et Macrobiani (XXV.) satis liquet; at vero illi Analectorum versus medio in rerum cursu, quantum quidem ex Hygino carmen perspicitur, locum invenire non potuerunt, sed vel initio vel fine nexu orationis utcunque accommodato collocabantur. Omnino ne hoc quidem mirum acciderit, quod metrorum varietatem ipse poeta aliis praeceuntibus deditaque opera aspernatus non fuerit, praesertim in fabula metro elegiaco perquam accommodata.

Sed redeundum ad *Catasterismos*, quos ab Eratosthene unquam perscriptos esse negavi. Atqui hodieque illi supersunt*). Verumtamen quantopere ab inge-

*) Primum a Fello post Aratum Oxon. 1672. editi, deinde Graece et Latine in posteriore Opusculorum Mythologicorum Galei editione, aliquanto emendatioribus; post observationes

nio herois celebratissimi distent, non multis ne hodie quidem in mentem venire videtur, ut cui operi tantum nomen sine mora praeponant. Est etiam veterum hanc in rem auctoritas allata, Suidae nimirum, egregii profecto auctoris: inter Eratosthenica enim recenset *ἀστρονομίαν ἢ καταστηριγμούς*, quorum *ἀστρονομία* ex liberalitate Lexicographi provenisse videtur. Eudocia p. 172. Suidam compilans *καταστηρισμούς* veri proxime legit; namque certatim emendatum est *καταστερισμούς*; eadem enim vocum *καταστερισμός* et *καταστηριγμός* confusio apud eundem Suidam v. "*Ἰππαρχος* admissa fuit *). Quid igitur? Num dubitabimus eundem hic quoque errorem Suidae tribuere, quo de Clemente et Proclo et Timaeo aliisque ineptissima profudit peccata? Acutius vidit is, qui prae ceteris spuria rimaretur ac detegeret, Valckenarius, loco supra memorato (Opusc. II. p. 69.): „Libellus sub Eratosthenis „nomine vulgatus mea opinione compendium continet „operis, quod magni nominis Criticus olim emiserat, a „recentiori Grammatico contracti. Hoc ut satis exploratum pono **).” Idem innuit Hemsterhusius ad Lucian. p. 311. et apud Koppiers. p. 98. scribens: in Eratosthene quem vocant: idem vero ille plane contrarium ad eundem protulit Lucianum p. 434, Catasterism. c. 40. paene versum ab Hygino opinatus. At compendium hoc opusculum non esse putandum, duobus et invictis opinor argumentis apparebit. Primum enim

ad eos conscripsit, non adeo magnae utilitatis, P. H. Koppiersius, *Observatis philologicis*, Lugd. B. 1771. pag. 92 — 130: ad paucos tantum plurimorum qui in mendo cubant locos ille intendit. Multo minora praestitit Schaubachius sua editione, Gotting. 1795, qui nihil nisi quaedam collegit. Praefixa est Heynii epistola, qui nonnulla ut potuit enodare studeret. Emendationes nondum collectas variis ex commentariis criticorum petere licet.

*) Ex Proclo sustulit Valckenarius ad Callim. p. 44.

**) Hanc illam sententiam semper tenuisse, Callimachea demonstrant p. 35.

epitomatoris est, sive multa genuini operis plane omisit, sive auctorem in brevitatem quam artissimam coegit, nihil quod ab illius mente usquequaque sit alienum inferre. Quod si tum omnia, quae apud Eratosthenem de infantia et inventis Mercurii zonisque extabant, iste grammaticus neglexit, tum quae antiquitus in libro antiquo non extitisse elucet, aliunde infersit, qualia praebent Catasterismi capp. 2. 8. 24. 41. 43: non potest aliud inde colligi, quam Mercurium a scriptore Catasterismorum excerptum non fuisse. His aliisque rationibus Heynii epist. ad Schaubach. p. XIII. suspicio concidit, Eratosthenem breviora scholia Arato subiecisse, unde Catasterismorum non exiguam partem originem traxisse; interpretem Arateorum ponit etiam Matter. T. I. p. 88. Istud quidem ne Valckenarium quidem fugisse reor, sed posuisse opus maioris aliquanto molis, pedestri sermone elaboratum. Videas sane aliquoties, viros sua in arte principes, quid aliis iisdemque magnis hominibus tribui debeat, ignorare, vel oblivisci probe perspectum. Illud supra omnem dubitationis aleam constat, poemate suo praeter alia de signis coelestibus commentatum fuisse Eratosthenem: unde ex ingenio et antiquorum et ipsius Eratosthenis aliud de eodem loco idque pedestre opus eum non emisisse necessario concluditur. Meditati enim, quae inferius complecterentur argumentum, olim in versibus illigabant veteres, ut quibus de talibus esset persuasum, quae poesis amoenitate leporibusque gratiam apud legentes inirent, vulgari orationis modulo proposita tanquam nugacia et anilia inventa sordere; quapropter Aratus de astris eorumque originibus, Nicander de re rustica et medicamentis, alii de aliis versus condiderunt. Jam quis est, quin plane indignum ab Eratosthene commissum fuisse facinus pertendat, si insignis ille ab interpretatione poetarum, ab historiae, geographiae, chronologiae peritia,

porro a geometria, idemque suo ipsius usu a poetica non abhorrens, si tantus igitur vir puerilia de stellis commenta pedestri oratione propinare auderet? Quid quod ne poema quidem eadem quam Aratus ingressus fuerat via incedebat, siquidem non ex sua persona, sed per narrationem fabulis involutam coelestem exposuerat doctrinam.

Sed multo minus est quod de Catasterismis laboremus, quos non solum orationis vitia, sed etiam ratio qua ab Hygino discrepant satis superque redarguit. Quae in utramque partem repperi momenta, deinceps subiungam, omnia quae ab hac quaestione disparata sunt omisurus. Multa enim adhuc per Catasterismos, maxime in numeris, de quibus saepissime Fellus erravit, emendanda restant.

I. SERMONIS VITIA PER CATASTERISMOS OBVIA.

Primum violatam modorum consecutionem, si ex Romana grammatica dicere licet, sequentia sistunt loca. Coniunctivus sane apud optimum quemque etiam solutae orationis auctorem post praeterita reperitur, non tamen sine certa quadam ratione, quam Catasterismorum exemplis nusquam observatam videas. Sunt igitur haec: c. 4. ἦν δὲ ὑπὸ Ἡρας δι' αὐτὸ τοῦτο τεταγμένος, ὅπως ἀνταγωνίζηται. 19. ᾧ καὶ ἐν Διὸς ἔδωκε τὴν χρυσὴν δορᾶν, ὅπως μνημόσυνον ἔχη. 24. προσέμενε τὰς ἀνατολάς, ἵνα ἴδῃ τὸν Ἥλιον πρῶτον. ib. τὸν Δια ἠξίωσαν καταστερίζειν, ὅπως ἐκείνου τε καὶ αὐτῶν μνημόσυνον τεθῆ. 25. ἐπεὶ αὐτὴ πᾶσαν ἠμειβε μορφήν, ἵνα τὴν παρθενίαν φυλάξῃ. 30. αὐτός ἐστιν ὁ Γανυμήδην ἀνακομίσας —, ὅπως ἔχη οἰνοχύον. 35. ἐν ἧ τοῖς ἐπιγινόμενοις παράδειγμα σαφέστερον post εἰσῆχθη transponenda sunt. 41. ἔμεινεν, ἕως πεπανθῶσιν.

C. 1. ἐπὶ τόκον ἤδη οὔσαν. Hyginus: prope diem partus. ἐπὶ τόκον enim quod Hemsterhusio ad Thom. M. p. 357. probatur suspecta est locutio; ἐπίτοκον autem adulterinum verbum, apud Aristotelem sane obvium, cuius quidem scripta interpolatrices multorum manus sensisse neminem latet: cf. Lobeck. ad Phrynich. p. 333.

δόξαι εἰσελθεῖν, dicitur intrasse, ex more recentiorum, ut c. 11. 15. 27. 32. 40. Plura praebet Abresch. Dilucid. Thucyd. p. 447. 652. a Koppiersio p. 95. laudatus, a quo eiusdem p. 123. afferri non debuerat.

διὰ τὴν συγγένειαν, propter concubitum; sic Theo ad Arati Phaen. 27. Hyginus: memor peccati.

C. 2. ἠγρίωσεν αὐτήν· ὕστερον δὲ σεσωσμένη λέγεται δόξαν αὐτῇ περιθεῖναι. Illud σεσωσμένη non quadrare monstrat contrarium ἠγρίωσεν, quod ipsum inaudita vi fruitur, in feram immutavit. Nimirum novitia adhibuerat significatione verbum σωφρονίζειν: legendum enim σεσωφρονισμένη, cum ad sanam mentem rediisset.

Sequitur ἐν οὐρανοῖς, ab Heynio notatum, ut in Novo Testamento. Sed in extremo cap. quod legitur, περὶ οὗ δοκεῖ ὁ πόλος στρέφεσθαι, non imputandum videtur auctori, sed recte correctum est περὶ ὄν. Debetur eadem correctio Schol. Vrat. Pind. Ol. VI, 116.

C. 8. init. περὶ τούτου λέγεται, ὅτι Ἀρκάς ἐστιν, prava Graecitate, de Latinis videlicet expressa Hygini II, 4. de hoc fertur, ut sit Arcas nomine. Ita c. 22. περὶ τούτου ἱστορεῖται, ὅτι ἐν τοῖς ἄστροις ἐτέθη. 33. περὶ τούτου ἱστορεῖται, ὅτι ἐστὶν —. Restituendum c. 43. Περὶ τῶν πέντε ἀστέρων τῶν καλουμένων πλανητῶν — λέγονται δὲ θεῶν εἶναι πέντε. Leg. λέγεται, θεῶν ε. π.

C. 9. extr. Novitium vocabulum lexicisque igno-

tum extat: τῆς πέζης (τοῦ χιτῶνος), de fimbria, ut videtur, tunicae. Vide quos laudant interpretes Hesychii.

C. 13. διὰ τὸ εἰς μέσην τὴν ῥάχιν γοργόνος πρόσωπον ἔχειν, locutione Scholiastis digna. Heynius hanc stribliginem ex antiquo poeta profectam putavit. Ibidem διπλασίονος significat superiorem, satis insolenter.

C. 20. vitiose ὑπὲρ μὲν τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ κείμενον.

C. 21. soloece ἐπ' αὐτῷ ἔλθωμεν. Sic Schol. Soph. Electrae 729. ὅτι ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ δρόμου παρελεύσεται.

C. 22. τηρήσας δ' ὁ Περσεὺς ἐν τῇ παραδόσει, quod τὴν παράδοσιν dicendum fuerat.

C. 23. insolens locutio ἐπισημαίνουσαι καθ' ὄραν. Obscurius dictum est c. 24. ἐπισημασίαν δ' ἔχει ἐπὶ τῷ ἐκείνου συμπτώματι, δυομένη καθ' ὄραν.

C. 24. mendosa forma Ἀτλαντηρίδων, non recte a Munckero ad Hygin. II, 7. et Valckenario ad Schol. Eurip. Phoen. 52. emendata; neque ex Theone ad Arat. 269. ἐπὶ ὄρδος δὲ ἦν αὕτη, ἣν Ἐρμῆς κατ' ἀριθμόν τῶν πλανητῶν ἐκ χελώνης κατασκευάσας Ἀπόλλωνι δέδωκεν. sine temeritatis nota potest tentatio depromi. Videtur analogia similitum ex deteriore Graecitate nominum, qualia enumerat Hemsterhusius ad Plutum p. 482, defensionem praestare *). Deinde δέδωκεν, ut Theo, quem ad modum recentiores scriptores perfecto abuti solent. Iterum c. 25. καὶ τότε κύκνος γέγονεν.

C. 25. ἰπτάμενος. c. 30. ἰπταται et καθιπτάμενος, quo scriptorum ante Chr. n. nullus reperitur usus: v. Lobeck. ad Phrynich. p. 325 sq., qui quem laudat Aristotelem, hac culpa immunis censeri debebat. Sequitur eiusdem coloris vox ὀρθοπύγιον, repetita c. 41,

*) His si quid roboris inest, πλανητίδες apud Photium v. λουτρίδες contra Blomfieldii ad Callim. lavacr. Pallad. 1. coniecturam tuendum erit. Conferendum etiam Alexidis vocabulum Ἀττικηρῶς apud Athen. IV. p. 137. D.

imperitis ab Ammonio p. 25. tributa, a Moeride p. 282. Atticis abiudicata, quorum interpretes nonnisi ex Glosariis nomen vitio creatum firmare potuerunt.

C. 26. *τέτευχεν ἀθανασίαν*, non optima illud terminatione prolatum. Machonis quidem usus ap. Athen. XIII. p. 581. E. auctoritatem non conciliabit, neglectus ille a Lobeckio p. 359.

C. 30. *δι' ὅσον* plane falsa est formula, pro eo quod saepius *παρ' ὅσον* dicitur.

ὥς ἂν καθιπτάμενος, fere ut volans, ex usu probatorum auctorum non videtur dictum; Scholiastae quidem, praesertim Aristophanis, aliique sermonis minus elegantis, veluti Strabo, saepius usurpant. Geograph. fr. CXXII. iure, opinor, exemptum est.

C. 31. *τοῦ Ποσειδῶνος βουλομένου τὴν Ἀμφιτρίτην λαβεῖν εἰς γυναῖκα*, quae formula deterioris est notae. Videndi v. c. Scholiastae, hoc soloecismo valde delectati, Eurip. Hecub. 125. 815. Paraphr. Orest. 19. Schol. ib. 1648. Argum. II. Phoen. Paraphr. Phoen. 7. Schol. ib. 77. Aeschyli S. Th. α. 141. Aristoph. Pluti 346. Jen. Soph. Electr. 115. Pind. Nem. II, 9. VI, 7. (coll. 94. explicandum) ne exempla Novi Testamenti commemorem. Fallitur Kannius, Cononis c. 17. *ἄγεται εἰς γυναῖκα* vexatus, sine exemplis eam locutionem esse prolocutus. C. Schaeferum ad Arist. Plut. p. 490, qui vulgatam lectionem postponere non debebat. Similiter Schol. Clark. Platonis ap. Dobraeum addendis ad Ran. 1337. p. 125. *καὶ Ἀρχιππος ἔχθυσιν εἰς σκυτεῖα αὐτὸν σκώπτει*. Proinde nihil erat caussae, cur apud Athenaeum Hegesandri locutio (X. p. 444. D.) *εἰς κυβευτήν σκώπτων τὸν Ποσειδῶντα* tentaretur; cum praesertim apud eundem XIII. p. 580. E. Machonis extent verba, *ἔσκωπτειν εἰς Ἀδωνιν*. Est hicce perversus praepositionis *εἰς* abusus ex similibus fortasse structuris profectus, quas recenset Hemsterhusius ad Plutum p. 361, ubi alia dedit Do-

braeus. Idem etiam apud sublestiores Romanorum scriptores reperias. Hyginus fab. 10. Hanc habuit in coniugem.

C. 32. *δοθῆναι δὲ αὐτῷ δωρεάν, ὥστε ἐπὶ τῶν κυμάτων πορεύεσθαι*, ubi ὥστε a Graecitate abhorret.

ὁμοίως καὶ τὸ *θηρίον*, τοῦ εἶναι μνημόσυνον καὶ τῆς πράξεως, quomodo genitivus tantum a recentioribus impense adhibetur *), ut praeter locos per N. T. frequentes haec demonstrant: Pausan. VII, 15. p. 559. τοῦ πρόσω σφᾶς κωλύειν. Athen. XII. p. 518. C. Chares ibid. p. 538. D. Pollux I, 86. Schol. Eurip. Hecub. 38. 40. 185. f. 835. f. 1134. Arist. Equit. 351. 785. Vesp. 149. Pind. Gott. Pyth. V, 101. Nem. I, 64. VII, 16. unde fluxit interpolatio Nub. 1109.

C. 34. *ἐστὶν εὐρεθεὶς* duplex vitium exhibet, significat enim id quod *εὐρίσκεται*, quale mendum etiam Athenaeo IV. p. 166. D. perperam editores affinxerunt; et *εὐρεθεὶς* recentioris est loquelae, versantis notione, prout apud Schol. Aristoph. Nub. 827. extat, minus intellectum Berglero ad Thesmoph. 779. *εὐ̄ τεθεὶς*, quod Valckenarius ad Herodot. III, 108. emendavit, nescio quid sibi velit.

C. 35. *ἐν τοῖς ἀστροῖς εἰσῆχθη*, vitiose dictum. Deinde *πρώτη γὰρ αὕτη* (leg. *παρ' αὐτῆς*) *ναῦς κατε-*

*) Singula ex singulis exempla attulit Heindorf. ad Plat. Gorg. 30, quae iudicium de Catasterismorum loco non labefactabunt. Post alia protulerunt Matthiae Gramm. p. 777. et Schaef. ad Bos. p. 708. Equidem quid sit quod tot exemplis nihil movear, paucis declarabo. Sophoclis igitur Philocteta omitti debuerat; Thucydides qui id locutionis genus frequentat ad eiusmodi quaestionem nihil valet; Plato, quem plurima peculiariter extulisse constat, neque saepe adhibuit, neque testis singularis prorsus rem deciderit; ceteri sunt numerus. Sed Alexidis ap. Athen. X. p. 431. E., optimi sane auctoris, versus istam non omnino efflagitant interpretationem. Ratio utique Graeci sermonis cum in simili sententia τὸ infinitivo praeponi iuberet, nonnisi pruritu rerum novarum usus minus legitimus obtrudi poterat. In Catasterismorum autem loco reliqui auctoris solœcismi ambigui nihil relinquunt.

πνεύσθη, καὶ ἀρχῆθεν ἐτεκτονήθη, quorum ἀρχῆθεν pedestris auctor sermonis qui quidem in numero sit nullus exhibuit: v. Phrynichum p. 93. notamque Lobbeckii; ἐτεκτονήθη autem nisi depravatum fuit ex ἐτεκτάνθη, singularis est forma minusque propria. Tum τὸ πέλαγος διείλεν, aequora secuit, nova loquendi ratione.

C. 41. μνημόνευμα δώσας pristina lectio ab editoribus male obscurata est; hic enim barbarismus apud deterrimum quemque scriptorem reperitur, demonstrante Phrynichi interprete p. 721. Compendia enim librarii quod ab editore Oxoniensi haud raro intellecta non sint, ut c. 2. τοῦ κέρκου. 3. διεστώς. ib. Ἐσπέρας, mutandum in Ἐσπερίδας. 16. τοῦ δίφρου. 24. ἐφ' ἐκάστης πήχεος. 29. Ἀπόλλωνα, ista hanc in rem observatione arbitror neminem abusurum: valet enim ad dictiones manifestae corruptelae suspectas.

Quod praecessit διψᾶν nequit antiquissimi scriptoris testimonio comprobari; Aristotelem enim eo usum fuisse valde incertum est.

C. 42. πρῶτος — ἐκείνου adeo a vulgari structura abhorret, ut etiam Valckenarius ad Schol. Eurip. Phoen. 468. in verbis πρῶτος λέγειν Ἐτεοκλέους offenderit eaque mendosa declararit. In Scholiasta quidem non moverim. Argumentum II. Phoen. ὁ τοίνυν Ἐτεοκλῆς, ἄτε πρῶτος ὢν τοῦ ἀδελφοῦ. Schol. Hecub. 454. πρῶτον τῆς δάφνης. Sallustius philosophus c. 8. ἔστι δὲ τις δύναμις, οὐσίας μὲν δευτέρα, ψυχῆς δὲ πρώτη. Alia suppeditat Musgravius ad Soph. Antigonom extremam, alienis tamen admixtis. Sed apud Menandrum Athenaei T. I. p. 277. non debebat ab editore τῆς σκιᾶς cum insequenti πρῶτον coniungi; eundemque errorem idem repetiit XI. p. 505. C. v. supra p. 55. Idem de voce ὕστατος dictum existimes, ita ut apud vetustum auctorem non liceat v. c. ὕστατος ἀλώσιος coniungere.

II. COLLATIO HYGINI ET CATASTERISMORUM.

C. 1. initio capitis Hyginus hanc sententiam Graecis omissam habet: a qua non mediocriter esse dilectam propter utriusque consimilem naturam. Apud eundem omnia multo pleniora et absolutiora leguntur. Denuo in Graecis ommissa sunt quae ex Amphide comoediarum scriptore (fortasse Antiphane) apud Hyginum de caussis transmutatae Callistus reperiuntur, haud facile ab eo qui ista in Graecis desideraturus fuisset suppleta. Praeterea dimidium caput Hyginianum, non sine quadam eruditionis dote conscriptum, totum Catasterismis deest; contra enumerationem stellarum ut alibi tertio ille libro reservavit. Quae cum apud Theonem addatur, paucis corruptis, qui historiam fere iisdem verbis tradidit, nihil prius subit, quam Catasterismorum auctorem aliquanto familiarius etiam Arati Scholiasten in consilium adhibuisse.

C. 2. longe minutiora Hygino praebet. Insuper auctoris turpe erratum circa narrationem Arati de Helice recte detexit Koppiers. p. 99 sq., violenta emendatione, sed frustra adiuncta.

C. 3. Hyginus in fine aliquanto auctior est.

C. 4. mutato ordine Hygin. II, 6, qui quae eruditissima profert, ea omnia auctor Catasterismorum omisit.

C. 5. ap. Hygin. II, 5. Qua ratione personatus ille Eratosthenes in opere suo concinnando versatus fuerit, satis manifesto perspicere licet exemplo: quae enim Hyginus habet inter primam et secundam sententiam: sed, ut ait, qui Cretica conscripsit, quo tempore Liber ad Minoa venit, cogitans Ariadnen comprimere, hanc coronam ei muneri dedit; qua delectata non recusavit conditionem stupri: haec igitur omnia omisit. Etiam reliqua fere ab Hygino exposita desiderantur.

C. 6. Hygin. II, 14. longe plura praebet.

C. 7. ab Hygino II, 26. fere in omnibus discrepat.

C. 8. Ne hic quidem magnopere inter utrumque convenit; at vero de Erigone et Icaro, quorum fabulam Eratosthenem exposuisse certissimum est, Catasterismi nihil omnino edocent.

C. 9. fere eadem, sed aliquanto fusius Hygin. II, 25, memorans illic omissum: Nonnulli etiam Erigonem Icarii filiam dixerunt, de qua supra diximus. Inter illos fuit etiam Eratosthenes.

C. 10. exordium tantum habet cum Hygino II, 22. commune.

C. 11. paucis immutatis apud Hyginum II, 25. fere legitur, qui alias causas proposuit.

C. 12. maximam partem etiam apud Hyginum II, 24. extat, sed in fine capitis memoratae stellae, *πλόκαμοι*. (*πλόκαμος* Valck. ad Callim. Eleg. p. 35.) *Βερενικης Εὐεργετιδος*, accurate ab Hygino enarrantur; neque illic allatus Eratosthenes quidquam nos simile Catasterismis docet.

C. 13. Initium eodem quo ab Hygino II, 15. modo expositum est, sed in pluribus hic discedit, ita tamen, ut Catasterismis testes Hygini eorumque historiae, ut in epitome, praetermittantur.

C. 14. Initium tantummodo etiam apud Hygin. II, 21. extat, reliqua eiusdem et docta et indocta compendii ille fecit.

C. 15. et Hygin. II, 9. leviter a se discrepant.

C. 16. historiam expositam Hygin. II, 10. praeteriit, additis, quae illic omittuntur: quae propter impietatem, vertente se mundo, resupinato capite ferri videntur. Ea omissio epitomatores arguit. Ceterum hominis ineruditi est *Σοφοκλῆς ὁ τῆς τραγωδίας ποιητής*. Sic c. 22, *ὡς Αἰσχύλος ἐν Φόρκυσι φησιν ὁ τῶν τραγωδιῶν ποιητής*; Hyginiana: Aeschylus tragoediarum scriptor in Phorcisi, instam excusationem habent. Tandem c. 36. *Σοφοκλῆς ὁ τῶν τραγωδιῶν ποιητής*.

C. 17. et Hygin. II, 11. satis consentiunt.

C. 18. insignem commisit errorem, equum qui in Helicone Hippocrenen excitarit a Pegaso distinguens: "Αρατος μὲν οὖν φησι τὸν ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος εἶναι ποιήσαντα κρήνην τῇ ὀπλῇ, ἀφ' οὗ καλεῖσθαι Ἴππου κρήνην. ἄλλοι δὲ τὸν Πήγασον εἶναι φασί. Unde quae Hyginus praebet: Hunc Aratus et alii complures Pegasus Neptuni et Medusae Gorgonis filium dixerunt, qui in Helicone Boeotiae monte ungula feriens saxum fontem aperuit, qui ex eius nomine Hippocrene est appellatus: ea in suspicionem cadunt interpretamenti immissi, quod genuinam voculam eiecerit *equum*. Reliqua fere eadem sunt, sed Hyginus Bellerophontis historiam prolixè tradidit.

C. 19. et initium Hygini II, 20. easdem fabulas narrant, sed Catasterismis deest et ab Hygino additum: Paeona procreasse complures; nonnulli Hedonum dixerunt; et vulgata de ariete fama, ab eodem Hygino etiam fab. 3. enarrata, ac denuo sequentibus fusius exposita: Nec inagis cetera capitis Hyginiani Catasterismi tangunt.

C. 20. Hygin. II, 19. quaedam sibi propria habet, alia opusculi auctor, non sane magni momenti, quae quid propositum adiuvent, vix dixeris: καὶ τὸν Νεῖλον τοιαύτην περιοχὴν ποιήσασθαι τῆς χώρας, ἅμα τὴν ἀσφάλειαν αὐτῇ ποριζόμενον, εἰς δὲ τὸν σπόρον εὐμαρτετέρα ποιούμενον, καὶ εἰς τὴν τῶν καρπῶν ἀνακομιδὴν εὐχέρειαν ὄρων ἐσόμενον (MS. ὄρων ἐσόμενα. l. παρεχόμενον.).

C. 21. ne vox quidem cum Hygin. II, 30. congruit, neque ab eodem allata Eratosthenis sententia in Catasterismis reperitur.

C. 22. Eadem Hygin. II, 12. auctior hac sententia: Itaque Graeci *Aidos* galeam dixerunt esse, non ut quidam inscientissime interpretantur, eum Orci galea usum: quae res nemini docto potest probari. Eam pro inore expilator omisit.

C. 23. Singulare caput de Pleiadibus apud Hyginum non extat, sed quae ad auctorem nostrum comparari possint, suppeditat eiusdem II, 21. Quod in fine memoratur, *θείσιν δ' ἔχουσιν εὖ μάλα κείμεναι, κατὰ τὸν Ἰππάρχον τριγωνοειδοῦς σχήματος*, videtur ille ex Scholiis in Aratum, quae in ista de Pleiadibus quaestione Hipparchum memorant, desumpsisse.

C. 24. Multa Catasterismis consentanea cap. 7. initium narrat, reliqua diverse, quae Hyginianis interpolatione non esse admixta, ipse his verbis confirmat: sed ut ad propositum revertamur. Epitomatoris autem artificia hic quoque agnoveris, ut qui mediae orationi intertextata omiserit: Sed alii dicunt, quod initia Liberi sit speculatus, id ei accidisse; quod profecto non de trivio arreptum fuit. Idem c. 6. attigerat: Alii Orphea a Thraciis mulieribus interfici, quod viderit Liberi patris initia. Cf. fr. XXXI.

C. 25. si quis diligenter cum Hygino II, 8. contulerit, non poterit, opinor, quin Catasterismorum partem maiorem hodie epromen Hyginiani operis versari confiteatur.

C. 26. prolixè de Ganymede proposita paucis tangit Hygin. II, 29, alias non vulgares subdens explanationes.

C. 27. cum initio Hygini II, 28. satis convenit, exceptis quae sequuntur: — ut ait Eratosthenes, hac etiam de causa eius inferiorem partem piscis esse formationem, quod muricibus, id est, mariumis conchyliis, hostes sit iaculatus pro lapidum iactatione. At ita Catasterismis vulgatur: *διὰ δὲ τὸν κόχλον ἐν τῇ θαλάσῃ παράσημον ἔχει ἰχθύος*: quorum ista ἐν τῇ θαλάσῃ sensu carent. Verum in promptu erat ex Theone ad Arat. 282. (*εὗρε δὲ οὗτος τὸν κόχλακα ἐν τῇ θαλάσῃ διὸ παράσημον οὐρανὸν ἰχθύος ἔχει.*) sua epitomatori vindicare: *διὰ δὲ τὸ τὸν κόχλον εὗρεϊν ἐν τῇ θαλάσῃ*

παράσημον οὐρανὸν ἔχει ἰ.; Hygino enim congruere nequit. Deinde teste utitur *Ἐπιμενίδῃ τῷ τὰ Κρητικὰ ιστοροῦντι*, quem cui debeat, incertum est; neque enim in Hygini f. 177. de hoc cogitari potest. Epimenidem ut videtur historicum affert Schol. Eurip. Phoen. 13. Alteram Hygini historiam omnino praeteriit.

C. 28. et Hygin. II, 27. de eodem fabulam narrant, hic quidem sana ratione, ille ineptissima a nomine proprio sumpta derivatione. Ceterum verba *ἐν δὲ τοῖς ἀνθρώποις ἔμεινεν* et seqq. non levem corruptelam subierunt.

C. 29. tradit, quae Hygin. II, extremo cap. 15, eaque breviora, omisso etiam teste Catasterismis prolato, Heraclide Pontico de iustitia. Fuse superioribus Promethei fabulam illic non memoratam enarrat.

C. 30. quas duas affert explicationes reperiuntur apud Hyginum II, 16. qui tertiam iis inseruit, illisque novam in fine subtexit: quo suspicio de auctore Catasterismorum denuo confirmatur.

C. 31. fere eadem initio cap. 17. apud Hyginum ex parte auctiora: nam quae illic ita traduntur, *καὶ ἄγει πρὸς Ποσειδῶνα*, Hyginus accuratius: eique persuasit, ut nuberet Neptuno, et ipse nuptias eorum administravit. Reliqua apud eundem Catasterismis desunt, quibus solis advocatur testis *Ἀρτεμίδωρος ἐν ταῖς Ἐλεγείαις ταῖς περὶ ἔρωτος*.

C. 32. Summam eorum quae hic traduntur praebet Hygin. II, 34. qui non longe ab initio historiam de Orionis origine propinat, licet ex etymologia vehementer absurda enatam, adeo tamen insignem et vetustatis nota eminentem, ut non debuerit homini de ipsis hisce fabulis agenti praetermitti. Pleraque eadem omnino ratione qua Catasterismi docet Theo ad Arat. 322.

C. 33. fere eadem Hygin. II, 35, sed omissa et Icarii mentione, ut quem antea epitomator neglexisset,

et Istri auctoritate. Puerile, sed vetustissimum istud dictum, οὐκ ἔχων οὐν ὄ, τι ποιῆσαι ὁ Ζεὺς, Eratosthenem allaturum fuisse nemo sibi persuaserit.

C. 34. Fere omnia ab Hygino II, 33. tradita, hic desiderantur.

C. 35. Valde turbatum est Hygini II, 37, sed uterque eadem docet.

C. 36. eadem Hygin. II, 31.

C. 37. breviora Hygin. II, 32.

C. 38. aliquanto plenius idem II, 41.

C. 39. *Νέκταρ* inscriptum, quod ex *Θυτήριον* corruptum. Brevius Hygin. II, 39. sed addens: eam autem Cyclopas fecisse; quae cum pluribus aliis ex ipso Eratosthene ad Arati Phaen. 402. a Theone excitantur, nostris Catasterismis ad epitomen redacta.

C. 40. eadem nonnullaque alia Hygin. II, 38. illa enim: ἐφ' ὃν Ἡρακλῆς δοκεῖ ἐλθεῖν δι' ἔρωτα, ᾧ καὶ συνεῖναι ἐν τῷ ἄνθρω, τιμῶν τὸν Πάνα, apertam produnt corruptelam. Unde autem *Ἀντισθένης* ὁ *Σωκρατικός* ἐν τῷ *Ἡρακλει* provenerit, latet.

C. 41. initium habet Hygin. II, 40, quo demonstratur, post *τοῦτον τὸν χρόνον διψᾶν* sententiam excidisse reddentem Hyginiana: ut quamdiu fici coquerentur, corvus bibere non possit, ideo quod guttur habeat pertusum illis diebus. Reliquis inter eaque genuina Eratosthenis explicatione Catasterismi carent.

C. 42. brevius Hygin. II, 36.

C. 43. Hygin. II, 42. ita haec exposuit, ut de compilatione Catasterismorum inde instituta nemo possit sanus dubitare, cum praesertim Eratosthenis sententiae Graecis omissae a Polyhistore Romano afferantur.

C. 44. vulgata circuli lactei explicatio traditur, rariore ommissa, ab Hygino II, 43. servata, quae ab Eratosthene litteris fuit unice prodita. Koppiers. p. 130. pleniorum olim hunc libellum extitisse inde collegit.

His inter se collatis ac perpensis liquere opinor, non Hyginum Catasterismos expilasse, sed illi hos originem debere. Quod ut etiam magis perspicuum fiat, de Hygino quaedam disceptabo, ab isto argumento non aliena.

Hyginum virum eruditissimum ac multiplici doctrina censum Augusti aetate vixisse testimoniis veterum constat. Sub huius igitur nomine extant duo opera, alterum Fabulae, posterius Poeticon Astronomicum inscriptum; quorum Fabulas ut hodie leguntur minime ex illius manu prodiisse et turbatus historiarum ordo, et prava, aliquoties barbara Latinitas coarguunt. Sic enim sese habent. Inscriptionem si respicias, nihil nisi tragoediarum argumenta expectaveris: eaque fere ubique suppeditat prior operis pars. Notavit iam ante Reinesium Var. Lectt. p. 572. Columna ad Ennium, post eumque non pauci, adversus quam sententiam aliam, minus tamen pensiculate, opinionem Lessingius proposuit Dramaturg. I. p. 313. Omnem enim de ea re dubitationem ipse eximit auctor. Inscripta est f. 4. Ino Euripidis, f. 8. Eadem (Antiopa) Euripidis, quam scribit Ennius; quam quae praecedit, Pacuviana Antiopae sistit argumentum: v. Valcken. Diatriba p. 60. coll. 68. Quod in clariore luce ponunt argumenta cum titulis comparata, quae sine dubio ex dramatis collecta fuerunt. Veluti f. 46. Erechtheus. 64. Andromeda. 91. Alexander Paris (unde apparet, et fragmentum a Scriverio p. 161. inter incerta relatum ad Ennianum Alexandrum pertinere, et in fabula Ennii non de Troiano excidio, quod Columna vult, sed de ludis actum, quibus Paris pro filio Priami agnitus est). 101. Telephus. 105. Palamedes. 106. Hectoris lytra. 107. Armorum iudicium. 108. Equus Troianus. 109. Iliona. 110. Polyxena. 111. Hecuba. 116. Nauplius. 121. Chryses. 137. Merope, a qua fabula posterior pars avulsa est, quae reperitur in f. 184, quod latuit interpretes, non Lessingium

l. l. p. 316. nec Musgravium ad Euripidis Cresphon-
 tem. Inscriptiones vero genuinas esse res ipsa declarat
 contra Schefferum ad f. 121. 151. 152. 249. qui opi-
 nione praeiudicata abreptus passim ineptire non vere-
 tur, ut ad f. 159, ubi refutavit Munckerus: neque
 enim talia librariorum aut grammaticorum ingenio de-
 bentur, a quibus si profecta forent, maiorem utique
 impletura erant numerum. Sequitur altera fabularum
 sectio, quae varia ex variis notatu non indigna collecta
 exponit. Huc pertinent fab. 76. 90. 97. 112. — 115.
 124. 127. 128. 151. 155 — 163. 173. 182. 183. 221 —
 257. 269 — 277. Hic quoque auctores sive laudantur,
 sive hic illic aliunde eruuntur. Veluti f. 154. Phaethon
 Hesiodi. 186. Melanippen Desmontis filiam, sive Aeoli,
 ut alii poetae dicunt. 181. item alii auctores tradunt.
 200. Cum Chione, sive ut alii poetae dicunt — . 273.
 alii poetae dicunt Theseum. tandem f. 127. epitomen
 Telegoniae ab Eugammone, cyclico poeta, conscriptae
 exhibet. Ista nonnullis suspicionem videntur inieci-
 quam hodieque sunt qui teneant, a Stavereno *Miscell.*
Observ. X. p. 101. Munckero vindicatam, cuius in
 notis non repperi, immo ab Nic. Heinsio propositam
 et a Munckero in dissertatione de aetate Hygini ad
 finem evulgatam: Hygini fabulas maximam partem ex
 Graecorum et Latinorum Scholiastis compilatas fuisse.
 At vetustissimorum qui apud Romanos floruerunt Tra-
 gicorum quis tandem Scholiastas memoravit? aut Cy-
 clum Graecorum epicum a grammaticis illustratum?
 Neque huic sententiae Graecarum vocum explanationes
 congruunt, saepe apud Hyginum obviae, immeritoque
 ab interpretibus in glossematum relatae locum, ut a
 Munckero ad f. 126. init.; de quibus si cui quid sta-
 tuendam sit minus liqueat, verum perspicue f. 7. in-
 telliget. Accedunt vocabula quaedam a vulgari sermone
 abhorrentia, ita ut ex Scholiastis tamen non provene-

rint. Verbi causa Alcumena f. 224. 240. Achivi f. 96. 101 — 103. 108. 114. alibi. Asclepius f. 161. 202. 224. 251. 274. mantis f. 190. Aepolorum, P. A. II, 1. 4. Sed quae his longe superior est, ipsius auctoritas Hygini eam opinionem refutat. Ita enim ille P. A. II, 12. de quo in primo libro Genealogiarum scripsimus; quae in Fabulis non comparent. Iterum II, 34. Sed quae post mortem eius (Orionis) Diana fecerit, in eius historiis dicemus. Demonstrant haec sine controversia, ab Hygino amplum et copiosum librum, multa opuscula complexum, memoriae traditum, posteaque imensum quantum turbatum fuisse. Alterum autem Poeticon Astronomicum opus multo minus ex Scholiastarum rivulis derivabatur, sed praesertim ex Eratosthenis Mercurio, tum ex aliis poetis historicisque. Maiorem certe illius partem Eratostheni deberi, ipso titulo apte mihi colligere videor; cum enim Hyginus ex Arateis non multa decerpserit, plura ex pedestris orationis scriptoribus, poetae autem hoc in astronomico genere versati, qui quidem nomen sibi compararint, pauci extiterint, restat, ut Eratostheni quem saepius allegat longe plurima operis asseramus: quo etiam magis sententia de loco quem Nostri carmen tractaret supra proposita corroboratur. Quae cum ita sint, quaeritur, quid de Fabulis, quales hodie circumferuntur, statuendum videatur. In qua re mirari licet editorum Hygini industriam. Novissimus enim interpres, Staverenus, qui Hyginum acervo indoctarum, inutilium, non raro ineptarum notationum cumulavit, nihil omnino, ut qui paratis copiis uti non calleret, protulit; Schefferus autem et Munckerus qui praeclaram scriptori suo navavit operam longis dissertationibus de aetate Hygini nihil effecerunt. Tanto enimvero non opus erat molimine. Fundamenta Fabularum quae dicuntur Hyginum Augusti aequalem iecisse manifestum est, paullatim vehe-

mentissime permixtas et interpolatas fuisse vel indiligens earum usus admonet: reperiuntur quippe etiam gravissima peccata et non mediocres discrepantiae, quae ab erudito historiarum conditore admissa esse nemo sibi persuaserit. Ut fab. 125. Aeolus Hippotae filius cum Hellenis nato confunditur; f. 67. Menoeceum Iocastae patrem pro Creontis filio cognomine adhibet, quod Munckerus frustra defendit allata fab. 242, ubi idem vitium occurrit; f. 240. Clytaemnestram Thestii filiam, Ladae f. 77. et 78. dici reperimus. cf. f. 177. et P. A. III, 1. Quae omnia succedente demum tempore perfecta fuisse patet: proinde quaestio de Hyginiani libri aetate supervacanea est. Immo aliud indagandum erat, unde tanta dissipatio et corruptela eum invasisset. Hic igitur commode evenit, ut notitia Dosithei, qui Genealogiam Hygini Graecam in epitomen contraxit, ad nos pervenerit, primum a Stavereno *Miscell. Observ. IX. 3. p. 413. sqq.* proposita, mox diligentius explicata a Valckenario *iisdem Observ. X. 1. p. 108. sqq.* (sive *Opusc. I. p. 237. sqq.*) Jam Grammaticus de opere suo ita disserit: — *Ἰγίνου Γενεαλογίαν πᾶσιν γνωστὴν μετέγραψα, ἐν ἧ ἔσσονται πλείονες ἱστορίαι διεκμηνημέναι ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ;* igitur Genealogiae complures sese historias convertisse. Hisce duo lucratur observata, haud sane nihili pendenda. Primum libros Hygini genealogicos, quod deinde perniciem iis intulit, ab omnibus adeo fuisse tritos, ut Graecus iste magistellus donaverit sermone vernaculo, quod non exercitationis causa, sed in ipsum puerorum usum factum apparet. Recte Valckenarius p. 111. (240.) omnia Graece et Latine a magistro conscripta pueris erudiendis inserviisse ex variis indiciis certo constat. Graecene Hyginus scripserit, an vero Grammaticus Hygini verba Latina in Graecam linguam versa descripserit, quae Stavereni dubitatio est p. 414, illi relinquatur.

Jam elucere opinor, quale Hyginianum opus antiquitus extiterit. Quippe dicatum erat studiis puerilibus, quae in legendis poetarum et Graecorum et Latinorum monumentis versarentur, omniaque fabulis illic tractatis admovenda suppeditabat: quae tum ad Fabulas, tum ad Astronomica spectare putabis. Hanc vel similem sententiam innuisse videtur idem Valckenarius Diatriba p. 138, Hygini fab. 174. olim Attii dramati Latino pro argumento praefixam fuisse suspicatus. Illis supra commemoratis si insignem praeterea locum addidero, nullum opinor dubium residuebit. Ait enim Planciades Fulgentius, *sequioris* aetatis auctor, Mytholog. I, 26. Perseum ferunt Medusae Gorgonis interfectorem. Gorgonas voluere dici tres, quarum prima Stheno, secunda Euryale, tertia Medusa: quarum quia fabulam Lucanus et Livius scripserunt poetae, grammaticorum scholaribus rudimentis admodum celeberrimi [Horat. Epp. II, 1, 69 sq. 2, 4.], hanc fabulam referre superfluum duximus. Alterum hinc eruendum pertinet ad scriptorem Catasterismorum, qui eadem, qua Dositheus ac sine dubio alii, ratione ex Poeticon Astronomicon libris, quae sibi conducibilia deprehenderet, maxime Eratosthenis sententias captans, nonnullis praeterea subsidiis usus, Graecis transtulit verbis. Audias modo N. Heinsium apud Munckerum extrema dissertatione de Hygini aetate: In pervetustis Puteanae bibliothecae membranis cum Aratorum Germanici Scholiasten invenissem Latinum, ab edito satis diversum, iamque describendum hunc mihi proposuissem, deprehendi paullo post esse Graecum Arati Scholiasten Latinitate donatum. Quod si clarius aliquanto atque ad nostram magis faciens disputationem quaeras exemplum, extat adhuc plane gemellum, Graecam dico versionem ab Ioh. Lydæ de Nigidii Figuli, Hygino fere aequalis, Tonitruali confectam. Ceterum an Scholiasta qui dicitur Germanici, qui accuratis-

sime eadem enarrat, Catasterismos exscripserit, versane vice hi illinc derivati sint, nec quidquam iuvat decernere, neque expeditum fuerit. Sed haec hactenus.

I. **I**nitio carminis Aratea adumbrans haec, si quidem composuit, Eratosthenes collocasse videtur. ΕΡΙΤΟΜΗ ΑΘΗΝΑΕΙ I, p. 2. B.

Τρις δ' ἀπομαξαμένοισι θεοὶ διδύασιν ἄμεινον
ὡς ποῦ φησιν ὁ Κυρηναῖος ποιητής. Contra Bentleium Schweighaeuserus Callimacho abiudicat, ut quem Athenaeus nusquam Cyrenaei poetae significatione declararit. Ut in re dubia fragmentum omittere nolui. Ceterum memorabilis est locutio *διδύασιν ἄμεινον*, ut alibi *εὖ δίδωμι*. Quae ipsa observatio ad alteram eandemque lubricam deducit quaestionem, quonam sensu istud *ἀπομαξαμένοισι* dici potuerit. Athenaeo sane convenienter eius interpres, hic quidem Casaubono perspicacior, effingendi repetendive sensu adhibitum pronunciat: qualis significatio quantopere Eratosthenis et ingenio, et poemati adversetur, vel sine proluxa intelligitur demonstratione. Quod si utrique auctori satisfaciendum est, interpretatio a Callimachi fragm. CXXI, (Valcken. Eleg. p. 276.)

Εἰ δ' ἄγε νῦν ἐλέγοισιν ἐνιψήσασθε λιπώσας
χεῖρας, ἵν' εὐφημοὶ πούλν' μένωσιν ἔτος
 adsciscenda videtur. Gratias ibi Callimacho invocatas, cuius Elegis manus fragrantas abstergerent, variis collatis auctoribus ostensum dedit Hemsterhusius. Eundem sibi quoque usum Deas praestituras arbitror Eratosthenem allocutum illa cum pluribus incitamentis protulisse, unde haec fere sententia existit: qui enim ter poetarum monumentis manus admoverint, iis potiore cum iure et copia gloriam vates conciliabunt. Θεοῖς ut rescribi queat,

ita existimare utique licet, sequenti versiculo Deorum fuisse mentionem propositam; θεοί quidem etiam simpliciter de Charitibus inferri potuisse, secus ac Lobeckio olim visum fuit, evicerit vel Eumenidum Aeschyli exordium rite explicitum. Proinde Athenaeus cum Eratostheneis uteretur, ad commendationem, non repetitionem operis sui sermonum spectaverat.

II. SCHOL. MIN. IL. ε. 422. Ἐπεὶ τοὶ καὶ Ἀλαλκομενηῖς Ἀθήνη, παρὰ τοῖς εὖ λογιζομένοις ἀπὸ τῆς ἐνεργείας, ἢ ἀπαλάλκουσα τῷ ἰδίῳ μῦθῳ τοὺς ἐναντίους. Οὐ γὰρ πειθόμεθα τοῖς κειντέροις, οἳ φασιν ἀπὸ Ἀλαλκομενοῦ τινος εἰρησθαι. Οὐδ' ὡς Ἐρατοσθένης παρήκουσεν Ὀμήρου, εἰπόντος, Ἐρμείας ἀκάκητα· ὁ ἀπὸ Ἀκακῆτου ὄρους· ἀλλὰ ὁ μηδενὸς κακοῦ μεταδοτικός. Lege ex Etymol. M. p. 547, 2., ubi haec omnia prostant, ὅτι ἀπὸ Ἀκακῆσιου ὄρους. Zonaras c. 108. Ἀκακῆσιον, ὄνομα ὄρους. Emendandus itidem Scholiasta Venet. II, π', 181. οὐκ ἀπὸ τοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ ἄντρου Ἀκακῆσιου προσαγορεύεται καθ' Ὀμήρου ὁ Ἐρμῆς Ἀκακῆσιος (I. ἀκάκητα, non cum Blomfield. ad Callim. h. Dianae 143. ἀκακῆτης.), ἀλλὰ διὰ τὸ κακοῦ μηδενὸς παραίτιος γενέσθαι. Apertum vero, hoc non de reprehensione, in quam Homerus incurrerit, sed explicatione Eratosthenis in medium afferri: ut enim Ἀλαλκομενηῖς non, quae hostes arcet, sed Alalcomeneia expositum fuerat, ita Homericum ille Ἐρμείας ἀκάκητα non de Mercurio omnium bonorum auctore (id enim analogiae repugnaret, ipsa forma cum superiore originem ab aliquo indicante, quidquid contra molitur Etymol. M. p. 44, 13.), sed iure meritissimo ab Acacesio monte oriundum interpretabatur. Ac Pausanias VIII, 3. huic sententiae recte sese adiunxit: καὶ Ἀκακός τε καὶ Θνωκός *) Θνωκίαν πόλιν, ὃ δὲ Ἀκακῆσιον ἔκτισεν. Ἀπὸ τούτου

*) Legerim: — Θνωκός, ὃ μὲν Θ. π.; de qua locutione Koenius ad Gregor. p. 83.

δὲ τοῦ Ἀνάκου (leg. Ἀνακησίου) καὶ Ὁμηρος λόγῳ τῶν Ἀρκάδων ἐς Ἐρμῆν ἐποίησεν ἐπίκλησιν. Ut fere Μενδίτης et Μενδήσιος idem valent. Idem ibidem c. 36 extr. magis etiam perspicuam reddit sententiam, Ἐρμουῦ Ἀνακησίου ἄγαλμα usque ad sua perdurasse tempora commemorans. Apollodorus quoque sententiam sine dubio Eratosthenis recepit fragm. p. 421. Nihil hic de Homericis geographiae inscitia, quae Casauboni fuit sententia ad Strab. VII. p. 299, pronuntiari poterat, sed in Mercurio poeta illis Deum insigniverat. Mirabilium errorum congeriem reperire licet apud Ancherum Diatriba p. 20.

III. SCHOL. IL. ὦ. 24. Ζεὺς ἐρασθεὶς Μαίας τῆς Ἀτλαντίδος, λαθὼν Ἥραν ἐμίγη, ἣ δὲ ἔγκυος γενομένη ἐν Κυλλήνῃ τῆς Ἀρκαδίας Ἐρμῆν ἐγέννησεν, ὅστις ἐπιθυμίαν ἔσχε τοῦ κλέπτειν, ὅτι καὶ Ζεὺς κλέψας τὴν Ἥραν ἐμίγη Μαίᾳ. καὶ δήποτε τῆς μητρὸς μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς λονομένης, λαθὼν ὑφείλετο τὰς ἐσθῆτας. γυμναὶ δὲ ἐκεῖναι ἠπόρουσαν τί πράξωσι (Venet. διαπράξονται). γέλωτα δὲ διὰ τοῦτο Ἐρμῆς κινήσας (V. ποιήσας, quod vulgarius.), ἀπέδωκεν αὐταῖς τὰς ἐσθῆτας. ἐκλεψε δὲ καὶ τὰς Ἀπόλλωνος βούς. ἡ ἱστορία παρὰ Ἐρατοσθένει. Argumentum illud, quia etiam Iuppiter Iunonem latens cum Maia rem habuerit, Mercurium esse furatum, sine dubio Eratosthenis est: similia praebet Callimachus h. Dian. 22 — 24. Ceterum haec supplenda sunt ex Achille Tatio p. 146 (fr. LIII.), qui non solum Herculem, sed etiam Mercurium duce Eratosthene Iunonis lac suxisse refert. Sententia enim Achillis sine controversia non haec est, Iunoni raptim Mercurium a se removenti lacteum circulum acceptam tulisse originem, sed potius deum eodem quo Hercules modo uberibus deae admotum fuisse. Unde Hyginus (fr. LII.) erroris redarguitur; neque enim caussam orbis lactei utrique, sive eodem sive diversis locis, auctor

attribuere potuit. Haec tum alios latuerant, tum Heynium in Epistola Catasterismis praefixa versus finem.

IV. SCHOL. APOLLONII RH. III, 802. Φωριαμόν, νῦν τὴν κοιτίδα λέγει. Σαφές δ' ἐκ τοῦ ἐνθεμένη ἐπὶ γούνασιν. Ἐτυμολογεῖ δὲ τὴν φωριαμόν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Ἑρμῇ.

Φωριαμόν δ' ὀνόμηναν, ὃ μιν κῦθε φώριον ἄγρην·
ἐκ τοῦ φωριαμός κικλήσκειται ἀνθρώποισιν.

Alii grammaticorum derivationem Eratosthenis minime improbandam alteri longe deteriori, ab Herodiano prolatae, postposuerunt: vide Zonaram c. 1834. et qui ibi afferuntur *). Cum autem nisi de Mercurio furato ista dici nequirent, ὀνόμηθεν legendum est; μιν ad quem spectet, demonstratore eget. Sed ea mentio praeclaudae clandestinae sequentium fragmentorum apud Athenaeum componendorum admonet non obscure.

V. ATHENAEUS V. p. 198. D. (καλοῦσι δ' ἀρσενικῶς τοὺς αὐλώνας, ὡςπερ Θουκυδίδης ἐν τῇ δ' καὶ πάντες οἱ καταλογάδην συγγραφεῖς· οἱ δὲ ποιηταὶ θηλυκῶς.) Ἐκδεκτέον οὖν καὶ τὸ παρὰ Ἐρατοσθένει ἐν τῷ Ἑρμῇ θηλυκῶς εἰρησθαι·

βαθὺς διαφύεται αὐλῶν·

ἀντὶ τοῦ βαθεῖα. καθάπερ λέγεται θῆλυς ἔερση. Potuit in historia de bobus sublectis occurrere.

VI. PLUTARCHUS de sollertia animal. p. 981. D. Τὸ δὲ τοῦ ἀνδίου θαυμασιώτατόν ἐστιν, ὃν Ὀμηρος ἱερὸν ἰχθὺν εἶρηκεν. καίτοι μέγαν τινὲς οἴονται τὸν ἱερὸν, καθάπερ ὄστουν ἱερὸν τὸ μέγα, καὶ τὴν ἐπιληψίαν, μεγάλην νόσον οὔσαν, ἱερὰν καλοῦσιν· ἐνιοὶ δὲ κοινῶς τὸν ἄφετον καὶ ἱερωμένον. Ἐρατοσθένης δὲ τὸν χρυσόφρον ἔοικεν, Εὐδρομίην χρύσειον ἐπ' ὄφρῦσιν, ἱερὸν

*) Vix crederes haec Scaligeri in Varron. p. 55. Arca, quod arcebantur fures ab ea clausa] Sic Graeci φωριαμόν, παρὰ τὸ τοὺς φῶρας εἶργειν; cum tamen Eratosthenes ex commentitia fabula deducat originem, etc.

ἰχθύον, λέγειν. Tetigit Hesychius v. *ἰερὸς ἰχθύς*. Sed omnia longe copiosius exponit ATHENAEUS, accuratius etiam hoc fragmentum memorans VII. p. 284. D. καὶ Ἐρατοσθένης δ' ἐν Ἑρμῇ φησιν·

*Ἄγρης μοῖραν ἔλειπον, ἔτι ζῶοντας ἰούλους,
ἢ γε γενειῆτιν τρίγλην, ἢ περκάδα κίγλην,
ἢ δρομήην χρύσειον ἐν ὄφρυσιν ἰερὸν ἰχθύον.*

Monet Schweighaeuserus post Dalecampium, *ἰούλους* hic pisciculos esse, alias *ἰουλίδες* vocatos, ut apud Athen. VII. p. 304. extr. Uti etiam Synesium vocabulo epist. 4. p. 165. C, *ἐντεῦθεν ἰχθυώμενοι ζῶμεν ἡμέραν ἐβδόμην ἤδη, οἱ μὲν ἐντελεῖς μυραῖνας τε καὶ καράβους εὐμεγέθεις αἰρουῦντες, τὰ δὲ μειράκια ἐπὶ κωβίοις εὐτυχεῖ* (cf. Eurip. Jon. 1426. Ruhnk. ad Tim. p. 121. extr. sq. contra Petavii suspicionem.) καὶ *ἰούλοις*. Deinde pro vulgatis *ἢ γε γενειῆτην* praeunte Dalecampii versione (barbatum mullum) ex MSS. idem reposuit *ἢ γε γενειῆτιν*, coll. Sophrone ap. Athen. VIII. p. 524. F. *τρίγλαν γενεῆτιν*. Sed alia hic observanda restant. Primum ex Plutarcheis ἐπ' pro ἐν reponendum erat. Jam particulae disiunctivae si genuinae forent, corruptelam verbo *ἔλειπον* inhaerentem arguerent; at quemcunque confinxeris sensum, non amplius singularia si distincte ab illo *ἰούλους* seiungas quadrabunt. Utrobique igitur reponendum videtur: *ἢ δὲ γ. τ., καὶ π. κ., καὶ δρ.*, mendis sive confusione vocabulorum ἢ et καὶ frequentissima, sive interpolatione propter numerum pluralem instituta, enatis. Atqui pluralis significatus saepe numero nominibus alterius terminationis exprimitur, quocirca voces utroque numero appositae sermoni exornando passim inserviunt. Ipse Eratosthenes pedestri oratione Geograph. fr. CXX. Strabonis p. 767. *φοίνικας ἔχουσα ὀλίγους, καὶ ἄκανθαν καὶ μυρικήν καὶ ὄρουκτὰ ὕδατα*. Aristoph. Av. 159. sq. *τὰ λευκὰ σήσαμα, καὶ μύρτα, καὶ μήκωνα καὶ οισύμβρια*. Callimach. h. Cer. 28.

ἐν πίτυς, ἐν μεγάλας πελέαι ἔσαν, ἐν δὲ καὶ ἄγναι,
 ἐν δὲ καλὰ γλυκύμαλα: cui simillimum epigramma
 laudatum a Schaefero ad Bos. Ell. p. 559, κότινος,
 μῆλα, σέλινα, πίτυς. Quae Antiphanes ita protulerat:
 ὦ ἀ μὲν καὶ πέμμα καὶ τράγημα, νικητήριον, Athenaeus
 XV. p. 667. D. his repetit: ὦ ἀ γάρ ἐστι καὶ περμᾶτια
 καὶ τραγημάτια. Ex multis unum tantummodo Ari-
 stophanis locum subiungam, Eccles. 470. ἰμάτια, χρυσί,
 ἀργύριον, ἐκπώματα. Unde emendandus Anaxilas ap.
 Athen. IV. p. 183. B.

Ἐγὼ δὲ βαρβίτους τριχόρδους, πηκτίδας,
 κιθάρας, λύρας, σκινδαψοὺς ἐξηροτύομην.

Lege, σκινδαψόν. Tandem memorabile est, ab Athe-
 naeo eadem pagina paullo ante Mercurii mentionem
 duos Callimachi versus, non multum ab Eratostheni-
 cis distantes afferri. Καλλίμαχος, inquit, ἐν Γαλατεία
 (fr. XXXVII.) τὸν χρυσόφρον.

Ἡ μᾶλλον χρύσειον ἐν (l. ἐπ') ὀφρούσιν ἱερὸν ἰχθύων,
 ἢ πέρκας, ὅσα τ' ἄλλα φέρει βυθὸς ἄσπετος ἄλμης.

In his et verba ἢ μᾶλλον suspicionem iniiciunt, non
 defendenda ex Ione Chio ap. Athen. III. p. 91. E., et
 nimia quae priori versui cum postremo Eratosthenis
 intercedit similitudo, (non enim poterit huius ipsius
 locutionis repetitio tanquam poetis aevi Alexandrini
 propria confirmari ex Nicandri Georgicis ap. Ath. III.
 p. 92. D. Ἡ καὶ ὄστρεα τόσσα, βυθὸς ἄτε βόσκειται
 ἄλμης.) Callimachea cum illum in suos usus conver-
 tisse omnium minime sit probabile, persuadet, genui-
 nam Callimachi sententiam periisse, a librario forsan
 ad sequentia aberranti obscuratam.

VII. ATHENAEUS IX. p. 376. E. Παραπλησίως δὲ
 τῷ Ἀχαιοῖ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν Ἀντεριννύϊ τοὺς σύας
 λαρινούς προσηγόρευσε, μεταγαγὼν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν
 λαρινῶν βοῶν. Ἀντεριννύς carmini Eratosthenis indi-
 cem fecerunt, qui colligendis eius scriptorum titulis

operam navarunt, vocem sensu cassam propagare non veriti. Novissimus Athenaei interpretes ne verbum quidem. Est medicina fortasse violenta, verisimilis tamen, si reliquos locos quos ex Mercurio Athenaeus desumpsit adhibueris: *Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Ἑρμῆ*. Ceterum errat Fabricius, Anterinnyn etiam ex Schol. Nicandri Theriac. p. 42. post Galeum afferens Bibl. Gr. IV. p. 121.

VIII. TZETZES IN LYCOPHR. 23. *Ἴουλος δὲ σημαίνει τέσσαρα, τὸν σκώληκα τοῦτον, τὴν ἐξάνθησιν τῶν γενείων, τὴν συστροφὴν τῶν τριχῶν, καὶ τὸν ὕμνον, ὡς φησιν Ἐρατοσθένης ἐν Ἑρμῆ*.

Ἡ χερνήτις ἔριθος ἐφ' ὑψηλοῦ πυλεῶνος.

Δανδαῖτις στείχουσα καλὰς ἤειδεν ἰούλους.

Eadem Tzetzes in Chiliad. XIII, 494, ETYMOLOG. M. v. Ἴουλος, exhibens ἡ χερνήτις θεός — ἐλεῶνος — καλὰς δ' —, SCHOL. APOLLONII RH. I, 972. *Ὁ μέντοι Ἐρατοσθένης ὄνομα ᾧδῆς ἐρίθων ἀπέδωκεν ἐν τῷ Ἑρμῆ, λέγων οὕτω* —, *δενδαλίδας τεύχουσα, καλὰς ἤειδεν ἰούλους. Οὐκ ἔστι δέ, φησὶ Δίδυμος, ἀλλ' ὕμνος εἰς Ἀήμητρα, ὡς ὄρπιγγος παρὰ Τροϊζηνίοις εἰς Ἀρτεμιν.* Didymi reprehensio nihil valet. Ceterum repone ex Polluce IV, 53. et Athen. XIV. p. 619. B. οὐπιγγος. Schol. II, 43. καὶ εἶδος ᾧδῆς, ὡς φησιν Ἐρατοσθένης. Coniecturae criticorum hae sunt. Quam emendatiorem affert lectionem Brunckius Lection. ad Anal. p. 111. et ad Apollonii locum priorem: *ἦν δ' ἄρα χερνήτις τις ἐφ' ὑψηλοῦ πυλεῶνος, δενδαλίδας τεύχουσα, καλοῦς δ' ἤειδεν ἰούλους*, nititur Schol. Paris. Rhodii, nisi quod hic πετεῶνος legit. In vulgatis acquievit Valcken. ad Adoniaz. p. 373. B., non Jacobs. ad Antholog. I, 2. p. 313, emendans ἦν χερνήτις ἔριθος; de carminibus in Cererem idem ablegat ad Callimachi h. Cereris init. interpretem, Spanhemium. Maltbyus nonnisi fando Mercurium accepisse videtur, qui ad Morelli Lex. Pros-

od. p. 476. haec proposuit: „Priusquam Tzetzam vidissem, putaram alludi potuisse ad Cererem, et hunc in modum emendare tentaveram:

ἡ θεὸς ἡ χερνῆτις (Ceres χερνῆτις?) ἐφ' ὑψηλοῦ Ἐλεῶνος
δαδοῦχος στείχουσα καλὰς ἤειδεν ἰούλους.

Etiamnum latet error in v. *Δανδαῖτις*. Potest esse feminae nomen proprium prave conscriptum". Vix commemoratione digna est Naekii coniectura schedis criticis extremis: ἡ γ. ἔ. —, *δενδαλίδας τεύχουσ' ἀπαλάς, ἤειδεν ἰούλους*. Haec hactenus. Jam initio prioris versus Brunckii lectionem esse genuinam, perpendiculari, narrationem non potuisse plane singularem ab Eratosthene afferri, ideoque superioribus annecti debuisse, affatim liquebit. Sed magis de sensu quaeritur fragmenti; namque istiusmodi carmine de opifice prae-parando in hordeo versanti vel obiter dictum fuisse, omnino fidem excedit. *Δενδαλίδας* quidem Hesychius diserte agnoscit: *δενδαλίδας· οἱ μὲν ἄνθος τι· ἄλλοι τὰς λευκὰς κάχους· οἱ δὲ τὰς ἐπιτισμένας κριθὰς πρὸ τοῦ φρυγῆναι· οἱ δὲ τὰς ἐκ κριθῶν μάζας γενομένας*. Memorabilis sane haec opinionum diversitas, nec nobis, suppetente licet Nicocharis versu ap. Athen. XIV. p. 645. C., facile dirimenda, in tanta testium penuria; aliquatenus tamen dirimet, qui *στείχουσα* hic sensu carens, cui Brunckius non optimum *τεύχουσα* substituit, probabiliter, historiarum statu scite informato, emendaverit. Interim non videtur de eo dubitari posse, quin pro *τίς* ex Etymol. M. *θεός* (haec enim vox quantopere corrumpi soleat, neminem fugit) pro monosyllabo habendum restituatur, dictumque de Maia existimetur, quae servili munere ipsa fungeretur. Ceterum *καλὰς* non recte Brunckius reiecit, Athenaeo XIV. p. 619. B. femininum genus defendente.

IX. SCHOL. DIONYSII THRACIS p. 654. extr. sq. καὶ βαυγός, ὅπερ κοινῶς μὲν ὀξύνεται, Ἀττικῶς δὲ βαρύνε-

ται. σημαίνει δὲ τὴν κάμινον (Schol. Aristoph. Acharn. 86. βαύνους δ' ἔλεγον τὰς καμίνας.), ὡς παρὰ τῷ Ἐρατοσθένει

μέσον δ' ἐξάσατο βαυνόν,
ἤγουν ὑφήνε. Leg. ὑφήπτε.

X. EPITOME ATHENAEI I. p. 24. B. Οἱ δὲ νεώτεροι καὶ ἐπὶ τοῦ πληρωθῆναι τιθέασι τὸ πάσασθαι. — Ἐρατοσθένης

ὀπταλία κρέα
ἐκ τέφρης ἐπάσαντο, τὰτ' ἀγρώσσοντες ἔλοντο.

Eurip. Cycl. 245. πλήσουσι νηδὺν τὴν ἐμὴν ἀπ' ἀν-
θρακος θερμῆν. Hinc poterunt nonnulli versus apud
Athenaeum suppleri, de qua medela dubitationem exi-
met Diphilus VI. p. 231. A. ὀπτῶν ἐπήει σωρὸς ἀπὸ
τοῦ τηγάνου. Philetaeri igitur vel Nicostrati versus III.
p. 108. C., quos Porsonus Advers. p. 65. alieno in metro
illigavit, nihil offensus istis σηπίαν ἀπὸ τηγάνου, ita
videntur redintegrandi esse. Vulgatur: Οὐποτ' αὐθις
σηπίαν ἀπὸ τηγάνου τολμήσαιμι φαγεῖν μόνος. Re-
voca litteras fugitivas ac dispone:

— Ὀπτῆν οὐποτ' αὐθις σηπίαν
ἀπὸ τηγάνου ἐτόλμησ' ἂν ἐμφαγεῖν μόνος.

Elmsleii observationem, quae eiusmodi elisioni, ἂν
sequente, possit obmoveri, nihil moror, utpote ab ido-
nea ratione destitutam, quantumvis nonnullis proba-
tam. Eodem modo principium versus Pherecratei VI.
p. 228. E. exciderat. Praeterea in Diphili fragmento IV.
p. 132. D. coniungenda sunt ἀπὸ θερμοῦ ἀποζέσας.

XI. HESYCHIUS: Ἡδυντήρες. οἱ ἄλες. Ἐρατοσθέ-
νης. Pollux VI, 71. ἐκαλοῦντο δὲ καὶ οἱ ἄλες ἠδυντή-
ρες διὰ τὸ ἠδύνειν.

Qui his octo fragmentis aptam invenerit fabulam,
facile explicabit.

XII. STERH. BYZ. v. Ἀπία. λέγεται δὲ Ἀπὶς θη-
λυκόν, οὗ ἡ γενικὴ Ἀπιδος. οὕτω τὴν χώραν Ἐρατο-

σθένης ἐν Ἑρμῇ προσαγορεύει. Igitur Eratosthenes veram eamque ab Aeschilo dudum posteaque a Mythographis adoptatam sequebatur sententiam, ipsam Peloponnesum olim Apiam audiisse: cf. Blomfield, glossar. ad Agam. 247. Ceterum v. notata ad fr. XV, 15.

XIII. CHALCIDIUS AD TIMAEUM p. 156. Pythagoreum dogma est, ratione harmonica constare mundum, coelestiaque distantia congruis et consonis sibi invicem intervallis impetu nimio et velocitate raptatus edere sonos musicos. Quem secutus Eratosthenes, motu quidem stellarum sonos musicos edi consentit, sed ordinem collocationis non eundem esse dicit. Statim quippe post lunam secundam altitudinem a terra dat soli; memorans fabulose, Mercurium commenta recens a se lyra, cum coelum ascenderet, primitus transeuntem per ea, quae motu planetum ad organicum modum personabant, a se inventae similem, miratum, quod imago a se inventi operis in coelo quoque reperiretur stellarum collocatione, quae causa esset concinentiae: recensere primum se a terra transmisisse lunae globum, post quem superasse Solis, dehinc Mercurii Stilbontis et ceterorum cum aplanis summa. Extrema corrupta videntur. Fabricium recte haec ad Mercurium rettulisse, docent tum fr. LV., tum Achilles Tatius in Arati Phaenom. p. 136. init. *Περὶ δὲ τῆς ἐναρμονίου κινήσεως αὐτῶν (τῶν πλανητῶν) εἶπεν, ὡς ἔφην, "Ἀρατος ἐν τῷ Κανόνι, καὶ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Ἑρμῇ.*

XIV. Idem ACHILLES TATIUS p. 152. A. οἱ δὲ φυσικοὶ φιλόσοφοι τὸ μεταξὺ διήκον πνεῦμα λέγουσιν ἄξονα. μέμνηται δὲ αὐτοῦ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Ἑρμῇ λέγων·
*Αὐτὴν μὲν μιν ἔτεμε μεσηρέα παντὶ Ὀλύμπου,
κέντρον ἄπο σφαίρας· διὰ δ' ἄξονος ἠρήρειστο.*

Habet Fellus p. 46. παντός et ἐπι σφαίρας Brunck. Lectt. ad Anal. p. 111. Hoc quidem non opus erat: v. ad Geograph. fr. LVII. Illic facilius poterat πάντα re-

poni. De Mercurio ἔτετμε dicebatur: vide fragmentum superius. Priora Achillis Tatiū illustrat Theo ad Arati Phaenom. 21. Ἰστέον δέ, ὅτι ἡ τοῦ οὐρανοῦ κίνησις γίνεται ἔκ τινων ἀναθυμιάσεων κατὰ τοὺς φυσικούς, αἰτινες ἀναθυμιάσεις ῥυθμῶ τινι αὐτὸν κινούσιν. Ceterum de media zona quam insequentibus describit egisse videtur.

XV. IDEM p. 153. init. Περὶ δὲ τῶν ζωνῶν Ἄρατος ἐν τοῖς φαινομένοις οὐκ ἐμνήσθη, ἄλλοι δέ, ὧν καὶ Ἐρατοσθένης, ἐμνημόνευσαν. ib. D. E. sq. de zona torrida: ταύτην δὲ οἱ μὲν ἀοίκητον, οἱ δὲ οἰκείσθαι λέγουσι. μέμνηται δὲ τῶν ζωνῶν τούτων καὶ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Ἑρμῇ λέγων·

Πέντε δὲ αἱ ζῶναι περιειλάδες ἐσπείρηνται,
αἱ δύο μὲν γλαυκοῖο κελαινότεραι κυάνοιο,
ἡ δὲ μία ψαφαρὴ τε καὶ ἐκ πυρὸς οἶον ἐρυθρῆ.
Ἡ μὲν ἔην μεσάτη, ἐκέκαντο δὲ πᾶσα πυρὶ *
τυπτομένη φλογμοῖσιν, ἐπιρασμοῖραν ὑπ' αὐτὴν 5
κεκλιμένοι ἀκτίνες ἀειθερέες πυρόωσιν.

Αἱ δὲ δύο ἐκάτερθε πόλοις περιπεπηγυῖαι,
ἀεὶ φρικαλαίαι, εἴθ' ὕδατι νοστέουσιν·
οὐ μὴν ὕδωρ, ἀλλ' αὐτὸς ἀπ' οὐρανόθεν κρύσταλλος
κεῖται ἀναπέσχε, περίψυκτος δὲ τέτυκται. 10

Ἄλλα τὰ μὲν χερσαῖα καὶ ἄμβατα ἀνθρώποισι·
δοιαὶ δ' ἄλλαι ἔασιν ἐναντία ἀλλήλαισι,
μεσσηγὺς θέρεός τε καὶ ὑετίου κρυστάλλου,
ἄμφω εὐκρητοὶ τε καὶ ὄμπνιον ἀυδήσκουσαι
καρπὸν Ἐλευσινίης Δημητέρος· ἐν δὲ μιν ἄνδρες 15
Ἀγτίποδες ναίουσι.

Ταῦτα μὲν Ἐρατοσθένης.

Priores octo versus allegavit Heraclides allegor. Homer. c. 50. (p. 476.) sive Schol. Venet. II. σ'. 473. p. 429. a. ὁ γοῦν Ἐρατοσθένης καὶ σφοδρότερον ἐν τῷ Ἑρμῇ ταύτας διηκριβώσεν εἰπὼν· Πέντε — Hos ipsos Latine vertit Hadr. Iunius Animadvers. III, 5; usus est

fragmento Fulvius Ursinus collatione Virgilii cum script. Gr. ad Georg. I, 233: uterque post Probum Virgilianae imitationis admonentes. Etenim haec PROBUS AD GEORG. I. I. Hanc tamen universam disputationem certum est Virgilium transtulisse ab Eratosthene, cuius liber est hexametris versibus scriptus, qui Hermes inscribitur. Virgiliana haec sunt I, 233 — 39.

Quinque tenent coelum zonae, quarum una corusco
semper sole rubens, et torrida semper ab igni;
quam circum extremae dextra laevaue trahuntur
caerulea glacie concretae atque imbribus atris.

Has inter mediamque duae mortalibus aegris
munere concessae divom. Via secta per ambas,
obliquus qua se signorum verteret ordo.

Ubi Germanicam versuum Eratosthenis dedit Vossius versionem. Ex emendationibus plerumque Jos. Scaligeri ad Manilium p. 320. edidit Fellus p. 46, quem fere sequitur Brunckius Analect. I. p. 477.

1. δέ οἱ Heraclides. περιηγέες idem, non male, cf. Arati Phaenom. 23. Callim. fr. 429. non differt sequens περιπεπτηγυῖαι; sensus idem erit: circumcirca versantes. ἐσπείρηγντο Schol. Venet. quod recte Fellus exhibuit.

2. Hic et versu tertio scribendum αἶ et ἦ; etenim αἶ μὲν — ἦ δὲ — hic a formula ὅς μὲν — ὅς δὲ —, partim — partim, derivanda sunt. κελαινοτέρου Schol. Venet. lectio propter γλαννοῖο κνάνοιο recipienda. Genitivum, ut apud Latinos, Graecis quoque proprietatem quandam indicare docet Lobeckius ad Phrynich. p. 215. et 469. extr. Adde Aristoph. Lysistr. 1132: οἱ μιᾶς γε χέρνιβος, quibus Brunckius ἐκ intrusit. Mirus est Matthiae, qui licet hunc genitivi usum abnegavit, eadem pagina Platicum εἶναι ἐτῶν τριάκοντα attulerat. Hinc explicari debuerat Aeschyli Agam. 1379: νίκησ παλαιᾶς ἦλθε, coll. 1659. Etiam apud Lucianum

vulgata Prometh. 7, quibus frustra metuebat Hemsterhusius, καὶ γὰρ κλεπτικῆς ὁ θεός, restituenda sunt.

3. Venet. ἔκπυρος cum Heraclide, cui fortasse οἶον molestiam facessiverat. Atqui ὡς, ὥστε, οἶον, ὥσπερ passim enunciatoris veritati aliquid detrahunt. Particulae ὥσπερ eo sensu illatae nonnulla ex Aristophane suppeditat exempla Elmsleius ad Acharn. 193, quibus exime Thesmoph. 869, adde quae etiam ad ὡς et ὥστε declaranda ex parte valent, Lysistr. 1076. Av. 180. Aeschyli Agam. 1220. 1274. Eurip. Hipp. 549. Bacch. 543. Heracl. 424. Menand. ap. Athen. T. I. p. 277. extr. Alexin ib. III. p. 118. A. versu 17. (ubi ruente metro eam locutionem male obscuratam reperias.) Sosipat. ib. IX. p. 378. F. Callimachi h. Del. 301. Lysian p. 812. a Brunckio ad Soph. Antig. 260. secus explicitum. Pauca enotavit Heind. ad Phaed. p. 143. Etiam οἶον ita Aristophanes usurpavit Vesp. 1369.

οἶον εἰ μὴ ἐρῶήσεθ' ὑμᾶς,

ὃ πονηροί, ταυτηῖ τῇ

δαδὶ φρουκτοῦς σκευάσω.

cum eoque Alexis Athenaei VII. p. 301, B. Duplicem praestat demonstrationem extremum Geograph. fr. LV. Ut igitur κελαινοτέρου, ita hic οἶον imaginem coloris dilutiorem repraesentat.

Ceteram Vossius l. I. p. 121. rubrum et caeruleum colorem, quo Eratosthenes et Virgilius zonas insigniant, ab sphaerae picturis derivatum censes; certe Claudianum 33, 244. versicolore mundum in textura fingere, quae torridam rubro, reliquas zonas suo quamque colore exornatas exhibeat. Haec quidem ratio non satisfacit, quia sphaera, si modo coloribus distincta erat, per Eratosthenem demum, in quinque zonas divisa (divisionem enim dudum Parmenides instituit) innotuerat, hunc autem omnes posteriorum saeculorum auctores secuti nihil nisi imitari debebant. Immo ex

ipsa re nigrescentes frigidas, igneam contra zonam desumpsit torridam; satis id innuitur Virgiliano: imbribus atris. Ceterum zonarum descriptionem per omnia propagavit Strabo passim libro secundo, veluti p. 96. 111.

4. omittit Venet. *πρό* in fine addit margo Petavii, *περὶ πρό* recte Fellus.

5. *ἐπεὶ ῥά ἐ μ. ἐπ' α.* Heraclides. *μαυραν* Venet. Hinc legendum videtur: *ἐπεὶ ῥα ἄναυροι ἐπ' αὐτήν.* Fellus *ἐπεὶ ῥά ἐ μ. ὑπ' α.* sine sensu.

6. *κεκλιμένην* Heraclides. *κεκλιμένοι* Fellus recte.

7. *δύω* recte Heraclides. *αἱ δὲ ἐκάτερθεν* Venet. Ille *πόλοιο περιπεπηγυῖαι.*

8. *κρυμαλαίαι, αἰεὶ δ' ὕδατι μογέουσαι* Heracl. *αἰεὶ βριμαλαίαι* Venet. *αἰεὶ φρ., αἰεὶ δ' ὕδατι νοσίουσι* Fellus. *αἰεὶ κρυμαλαίαι, αἰεὶ δ' ὕδατι μογέουσι* Brunckius. Nihil nisi *αἰεὶ δ' ὕδατι μογέουσιν* immutandum erat. Istud *αἰεὶ δ'* falsum esse hodie demonstrationem non requirit, quamvis illius usus nondum causa sit exposita. Fugit novissimos Sophoclis editores Aiacis 350.

9. *οὐ μὲν* recte Fellus.

10. *κεῖ γαῖαν ἀμπέσχε* idem, sed rectius *τέτυκτο.* Non meliora Brunckius profert: *καὶ γαῖαν ἀμπέσχε, περιψυχός δ' ἐτέτυκτο.* Glaciem frigidissimam extitisse non erat frigidiore docendum additamento. Proinde non difficulter *περὶ ψυκτῆς δὲ τέτυκτο* ex more Eratosthenis coniecimus (v. fr. LVIII.); sed quale monstrum *ἀναμπέσχε* condant, minime liquet. Sed donec felicius ingenium verum repperit, nihil vetat emendationem proponere: *κεῖται ἀν' ἀμφὶ πάχνησι*, id est, *ἀνάκειται ἀμφὶ πάχνησι*, de cuiusmodi praepositionibus postpositis, praesertim obviis apud poetas recentiores, conferendus imprimis Ruhnkenius ad Callim. h. Apoll. 50. Illud quidem vocabulum, quamvis de statua usitatissimum, potuit non sine vi collocationem immotam significare, quemadmodum diversum in sensum Aristophanes no-

vavit Avibus 636. ὅσα δὲ γνώμη δεῖ βουλευέειν, ἐπὶ σοὶ
 τάδε πάντ' ἀνάκειται. Volunt igitur voces: glacies con-
 strata iacet, pruinis circumdata: κρύσταλλος et πάγνη
 coniunxit Theognetus Athenaei III. p. 104. C.

11. χειροαῖα agnoscit etiam Blómfield. gloss. Aesch.
 S. Th. 64, sed illud vocabulum significatu a χέρος di-
 stat, et distare oportet. Legendum χέρος ἄλλα.

12. ἀλλήλησι Fellus. Idem 14. recte εὐκρητοι, sed
 eius ἀλδίσκουσαι non opus est. Marginis Petavii lectio-
 nem ἀλδήςκουσαι, dudum ab Ursino propositam, Brun-
 ckius recte admisit, recteque defendit Schaefer. ad Theo-
 crit. XVII, 73.

15. Vetustam lectionem Ἐλευσινίης restituit Brun-
 ckius; Ἐλευσίνης recentiores, probatum Diario Britan-
 norum Classico n. 7. p. 236. Vetustioribus Graecis eam
 formam non abiudicarem cum Hermanno Elem. D. M.
 p. 44, cum Χάλυβος aliaque eiusdem analogiae nomina,
 quae etiam maiorem iniiciant admirationem, praesidium
 ferant; sed quia Ἐλευσινίης synizesi adhibita tum de-
 mum stare posset, si poetae non alia terminatio suppe-
 tiisset, potius utpote simplicius Ἐλευσίνος coniiciendum
 videtur, quod, ne dicam de vocabulis communis com-
 plexionis, qualia Ἰθακος, Κρίσσος et similia, neve ad-
 iectivi Θρήξ commemorem exempla, ad quod proxime
 accedit Φρύξ Sophoclis ap. Athenaeum p. 185, ipsum
 illud Ἄπις fr. XII. confirmat. Τὰν Ἰθάν ἔριν eruditis-
 simi poetae, Callimachi, lavacr. Pallad. 18, perperam
 Bentleius sustulit, cum eoque recentiores editiones. No-
 tus est Ζεὺς Λακεδαίμων, unde Λακεδαίμων aliquoties
 pro Λακεδαιμόνιος dicebatur, a Schaefero (qui in Grego-
 rio certe p. 127. τὸν Λακεδαιμόνιον edere debebat cum
 Fisch. ad Weller. III. a. p. 300.) ind. ad Gregor. Cor.
 p. 1000. plane repudiatum, tuendum tum observatis
 Munckero ad Fulgentii Mythol. I, 1, tum Homericis et
 Callimacheo h. Dianae 197. Κύδωνες, praeter Σιδών ab

Etymologico observatum. *Κόρινθος* plurium nomen illustrat Koenius praefatione ad Gregorium. Omnino formae eiusmodi verborum principio a poetis varie periclitatae sensim sensimque in consuetudinem irrepserunt, necessitate quadam ubi non adeo adiectivum effingere in promptu esset retentae. Veiuti Coluthus 235. *Καρνείοιο Γακίνθου* novavit, temere ab Lennepio correptus. Adde simillimum *Διονύσιον ἐς χορόν*, in scolio ap. Athen. XV. p. 695. C. Nonnulla dedit Koenius ad Gregor. p. 108; alia ad Chronogr. fr. XVIII. reperientur: quibus reputatis *Ἐλευσίνης* minus verisimile videbitur, cum praesertim coniectura sit adscitum, ac plane gemellum extet *Δεύκοφους Ἄρτεμις* apud Schol. Aristoph. Eq. 84.

Hisce igitur versibus Tatius subiungit: *ταῦτα μὲν Ἐρατοσθένης*. Idem de zonis denuo edisserens, p. 157. C. *οἱ δὲ πέντε παρέλαβον, ὥσπερ Ἐρατοσθένης καὶ ἄλλοι πολλοί.*

XVI. Eratosthenis sententiam verisimile est APOLLODORUM III, 8. extr. servavisse: *εἰσὶ δὲ οἱ λέγοντες, ὡς Ἄρτεμις αὐτὴν κατετόξευσεν, ὅτι τὴν παρθενίαν οὐκ ἐφύλαξεν. ἀπολομένης δὲ Καλλιστοῦς Ζεὺς τὸ βρέφος ἀρπάσας ἐν Ἀρκαδίᾳ δίδωσιν ἀνατρέφειν Μαίᾳ, προσαγορεύσας Ἀρκάδα· τὴν δὲ Καλλιστὸν καταστερίσας ἐκάλεσεν Ἄρκτον.* Supplet narrationem PAUSANIAS VIII, 3. p. 603. *Ἄρτεμις δ' ἐς χάριν τῆς Ἥρας κατετόξευσεν αὐτήν. καὶ ὁ Ζεὺς Ἐρμῆν πέμπει, σῶσαι τὸν παῖδά οἱ προστάξας, ὃν ἐν τῇ γαστρὶ εἶχεν ἡ Καλλιστώ.* Nusquam hanc fabulam reperias. Sed de auctore dubium eximit HYGINUS fab. 177. Hic ergo septentrio maior, de qua in Creticis versibus (Barthii MS. Cretaeis; perspicue legendum, in Eratosthenicis versibus: cf. supra p. 6. not.):

Tuque, Lycaoniae mutatae semine (l. semina) nymphae,
quam gelido raptam de vertice Nonacrinae

Oceano prohibet semper se tingere Tethys;

ausa suae quod sit quondam succumbere alumnae.

Haec igitur ursa a Graecis *Ἐλίξη* appellatur. Haec habet stellas in capite septem non claras, in utraque aure duas, in armo unam, in pectore claram unam, in pede priore unam, in extrema coxa claram unam, in femine posteriori duas, in pede extremo duas, in cauda tres; omnes numero viginti. Haec satis ab P. A. III, 1. discrepant, nec dubitari potest, cum alieno loco haec de stellis expositio inserta fuerit, modo autem Eratosthenis (nihil enim septentrioni cum Cretico poemate est commune) mentionem iniecerit, quin Hyginus haec quoque ex illius carmine excerpserit.

XVII. HYGINUS P. A. III, 1. Sed in prioribus caudae stellis (minoris Arcti) una est infima, quae Polus appellatur, ut Eratosthenes dicit, per quem locum ipse mundus existimatur versari. Reliquae autem duae *χορευταί* dicuntur, quod circum polum versentur.

XVIII. IDEM P. A. II, 3. de Serpenti: Iuno dicitur hunc ibi custodem posuisse. Hoc etiam signum erit, quod in sideribus supra eum Draconem Herculis simulacrum ostenditur, ut Eratosthenes demonstrat; quare licet intelligere, hunc maxime Draconem dici.

Erigone.

De Erigone haec Longinus 33, 5. *Τί δέ; Ἐρατοσθένης ἐν τῇ Ἐριγόνῃ· διὰ πάντων γὰρ ἀμώμητον τὸ ποιημάτιον· Ἀρχιλόγου, πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα παρασύροντος, κακείνα τῇ ἐμβολῇ τοῦ δαιμονίου πνεύματος, ἣν ὑπὸ νόμον τάξαι δύσκολον, ἄρα δὴ μείζων ποιητής;* Iniqua hac comparatione missa, de qua supra p. 110. dictum, illud certe insigni praedicatione conficitur, egregie exiguum istud argumentum pertractatum fuisse. Celebritatem quoque maximam obtinuisse id demonstrat, quod Hesychius in re admodum vulgari eius carminis versiculum exhibuit decerptum. Sed

num Aetnae auctor, capens Athenarum crimen, iam nobile sidus, Erigone, ad poema Eratosthenis respexerit, in qua sententia versabatur Heynius ad Apollodor. p. 331, dubitare licet.

Erigonae locum indicant PLUTARCHI qui dicitur *parallela minora* p. 307. E. 'Ο περὶ τοῦ Ἰκαρίου μῦθος, ᾧ Διόνυσος ἐπεξενώθη. Ἐρατοσθένης ἐν τῇ Ἡριγόνῃ. Sed prolixius :

XIX. SCHOL. IL. γ', 29. "Ἐνιοι δέ φασι, τὸν κατηστερισμένον (ante Valckenarium edebatur·τόνδε τὸν κ.) Κύναν οὐκ Ὠρίωνος, ἀλλὰ Ἡριγόνης ὑπάρχειν, ὃν καταστερισθῆναι διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἰκάριος γένει μὲν ἦν Ἀθηναῖος, ἔσχε δὲ θυγατέρα (μονογενῆ add. Schol. Venet.) Ἡριγόνην, ἣτις κύνα νήπιον ἔτρεφε. ξενίσας δὲ ποτε ὁ Ἰκάριος (τὸν inserit Schol. Ven.) Διόνυσον, ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ οἶνον τε καὶ ἀμπέλου κλήμα. κατὰ δὲ τὰς τοῦ θεοῦ ὑποθήκας περιήει τὴν γῆν, προφαίνων τὴν τοῦ Διονύσου χάριν, ἔχων σὺν ἑαυτῷ καὶ (hoc omisit Valck.) τὸν κύνα. γενόμενος δὲ ἐκτὸς τῆς πόλεως, βουκόλοις οἶνον παρέσχεν. οἱ δὲ ἀθρόως ἐμφορησάμενοι, αἱ μὲν εἰς βάρυν ὑπνον ἐτρέπτησαν, οἱ δὲ περιλειπόμενοι νομίσαντες θανάσιμον εἶναι τὸ πόμα πλήσσοντες ἐφόνευον (ἐφόνευσαν Venet.) τὸν Ἰκάριον (aperte genuina, etiam Hyginianis: fustibus eum interfecerunt, expressa, neque Luciano (D. D. XVIII, 2. τὸν γοῦν Ἰκάριον, ᾧ πρώτῳ ἔδωκε τὸ κλήμα, οἱ ξυμπόται αὐτοὶ διέφθειραν, παίοντες ταῖς δικέλλαις.) ignota, vulgatis τὸν Ἰ. ἀπέκτειναν substituit Valck.) μεθ' ἡμέραν δὲ νηψάντων αὐτῶν, καταγρόντες αὐτῶν εἰς φυγὴν ἐτρέπτησαν. ὁ δὲ κύων ὑποστρέψας πρὸς τὴν Ἡριγόνην, δι' ὠρυγμοῦ ἐμήνυσεν αὐτῇ τὰ γενόμενα (τὰ γεγονότα Venet.). ἡ δὲ μαθοῦσα τὸ ἀληθὲς ἑαυτὴν ἀνήρτησε. Νόσου δὲ ἐν Ἀθήναις γενομένης, κατὰ χρησμόν Ἀθηναῖοι τὸν τε Ἰκάριον καὶ τὴν Ἡριγόνην ἐνιαυσιαίαις (addendus hic locus iis quae

Lobeck. ad Phrynich. p. 362. sq. collegit. ἐνιαυσίαις Ven.) ἐγέραιρον τιμαῖς· οἳ καὶ καταστερισθέντες, Ἰκάριος μὲν Βωώτης ἐκλήθη, Ἡριγόνη δὲ Παρθένος. ὁ δὲ κύων τὴν ἑαυτοῦ ὀνομασίαν ἔσχευ. Ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς ἑαυτοῦ Καταλόγοις. Brevius enarravit Apollodor. III, 14, 7. Fusius Hyginus P. A. II, 4, ubi aliorum variationes bis commemorat, ex quorum sententia fab. 130. historiam exposuerat. De poemate ea quae Scholiasta tradidit derivata fuisse, etiam vox νήπιος de cane usurpata, praeterea ἐγέραιρον satis indicant. Ceterum fabulam minima ex parte protulit de ingenio suo Eratosthenes, eo minus, quod in sacris solennibus fatum Erigonae celebrabatur (Pollux IV, 55, ἦν δὲ καὶ ἀλήτης ἄσμα ταῖς ἐώραις προσαδόμενον, Θεοδώρου ποίημα τοῦ Κολοφωνίου· et Athen. XIV. p. 618. E. Ἦν δὲ καὶ ἐπὶ ταῖς ἐώραις τις (ῶδῆ) ἐπὶ Ἡριγόνη, ἣν καὶ ἀλήτην λέγουσιν ῶδῆν.). Nomen quidem Icarium nihil nisi ad vinum propagatum alludit; quin Bacchum nonnulli, quos tangit Poeta apud Diodor. III, 65, in Icaro natum perhibuere. Quod vero excogitavit Staverenus ad Hygini f. 130, Icaron insulam in qua Pramnium vinum nasceretur ab illo Icaro denominatum sibi videri: satis manifesto tum vocabuli forma, tum aliae istiusmodi etymologiae, quibus antiqui nimium indulgebant, arguunt, potius a regione vini copiosa heroem carminis insignitum fuisse; ab Icaro enim, Attico pago, non facile id factum sibi quisquam persuaserit. Duplicem errorem Stephanus admisit Byzantius: Ἰκαρία, δῆμος Αἰγηίδος φυλῆς, ἀπὸ Ἰκαρίου τοῦ πατρὸς Ἡριγόνης. Rectius Athenaeus loco memorabili II. p. 40. B. Ἀπὸ μέθης καὶ ἡ τῆς κωμωδίας καὶ ἡ τῆς τραγωδίας εὗρεσις ἐν Ἰκαρίῳ τῆς Ἀττικῆς εὐρέθη.

Omnis huius argumenti partes offerunt haec fragmenta:

XX. ANALECTA BRUNCKII I. p. 477.

Οἶνός τοι πυρὶ ἴσον ἔχει μένος, εὖτ' ἄν ἐς ἄνδρα
 ἔλθῃ· κυμαίνει δ', οἷα Λίβυσσαν ἄλα
 Βορρᾶς ἢ Νότος, τὰ δὲ καὶ κεκρυμμένα φαίνει
 βυσσόθεν, ἐκ δ' ἀνδρῶν πάντ' ἐτίναξε νόον.

Repetiit ille inter poetas gnomicos p. 194. Lips. Servarunt hos praeclaros versus ATHENAEUS II. p. 36. F. et STOBÆUS Serm. XVIII. p. 163, quorum apud priorem τῶ hodieque, apud alterum τέ olim pro τοί initio legebatur, quod cum τῶ commutatum ivit, non dexterrime, Alberti ad Hesychii *ναρθηκοπλήρωτον*, qui extrema in glossa haec habet: *διότι θερμός ἐστι φύσει ὁ οἶνος, ἢ πυρώδης· οἶνος τῶ πυρὶ ἴσον ἔχει μένος — Ἐρατοσθένης*. Tres priores versus tacito auctore CLEMENS ALEXANDR. Paedag. II. p. 155. f. ita usurpavit: *ἐντεῦθεν καὶ ἡ ποιητικὴ ὠφελημένη λέγει· Οἶνός θ', ὅς πυρὶ ἴσον ἔχει μένος, εὖτ' ἄν ἐς ἄνδρας — Βορρῆς — tandem κεκρυμμένα πάντα φαίνει*. Indicatus est a Bentleio ad Callimachi epigr. IV., quod in Frischlini editione Erigonae versus sequebantur, ab illo testibus collatis eiecti. Sed quae deinceps apud Clementem subsequuntur,

οἶνος ἀμαρτοεπής, οἶνος μεθύουσιν ὄλισθος,
 οἶνος ψυχαπάτης,

non debebat Heynius ad Iliad. III, 215. eidem Erato- stheni tribuere, quae quidem non iam in Erigoneis suum poterant locum invenire, Orphico quodam vate, quam illo poeta, si ex sermone censendum est, digniora. Quisnam huic fragmento locus assignari queat, supra disceptavi p. 114. Conferendus est Panyasis ap. Athen. p. 37. A. οἶνος γὰρ πυρὶ ἴσον ἐπιχθονίοισιν ὄνειαρ· imprimis ob illud τοί Cypriorum auctor: ib. p. 35. C.

Οἶνόν τοι, Μενέλαε, θεοὶ ποίησαν ἄριστον
 θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἀποσκεδάσαι μελεδώνας.

Ceterum τὰ δὲ vertendum *verumtamen*. Non longe ab istis distitisse videntur, quae excitat:

XXI. SCHOL. NICANDRI THERIAC. 472. εὖ τοι ὄσοις φαίνεσκε Μοσυχλαίη φλόγι ἴσον. Buttmannus (Museum d. Alterthumsw. I. p. 299.) coniiiciebat ἐν τ' ὄσοις, suspecta locutione, hac insuper sententia proposita (p. 306.), Eratosthenem, nihil nisi doctum poetam, Antimachum imitando de Mosychlo mentionem iniicisse: oblitus, ut videtur, illum et Graeciam invisisse, et Geographica composuisse. Corrige, sodes:

Εὖϊος, ὃς φαίνεσκε Μοσυχλαίη φλόγι ἴσον [οἶνον].

Iam si animadverteris, hoc cum fr. XXVIII. apud Schol. Nicandri obvium ex Erigona desumptum esse, ad idem poema etiam tertium referre fortasse non dubites (fr. XXIX.).

XXII. GEORG. CHOEROBOSCUS AD THEODOSIUM ap. Bekk. Anecd. p. 1356. γάνυξ γάνυκος ὁ γανάπτωρ παρὰ τῷ Ἐρατοσθένει. Vocabulum γάνυξ, hodie apud Graecos scriptores nusquam, opinor, obvium, insolentiore ac magis etiam poetico γανύπτωρ (sic leg.) non potuit explicari: neque enim grammaticorum adeo moris est, obscura obscurioribus illustrare interpretamentis. Iam Bacchus quin eo cognomine fuerit decoratus, cum vix dubitari possit, his ut in re desperata locum constitueris, ita ut lacunae causa appareat: γάνυξ, γάνυκος ὁ Διωνύσος — Διωνύσοιο γάνυκος παρὰ τῷ Ἐρατοσθένει.

XXIII. ETYMOLOG. M. p. 170, 47. Αὐροσχάς, ἢ ἄμπελος. μέμνηται Παρθένιος ἐν Ἡρακλεῖ· αὐροσχάδα βότρυν Ἰκαριώνης. Ἐρατοσθένης δὲ ἐν Ἐπιθαλαμίῳ, τὸ κατὰ βότρυν κλήμα. εἴρηται δὲ ἐπαιωρουμένη τις εὖσα ὄσχη. ὄσχη γὰρ τὸ κλήμα. Titulus cum per se est suspectus, tum illa fr. XIX. ἀμπέλου κλήμα lacunae hunc locum obsidentis admonent, ita forsitan explenda: Ἐρατοσθένης δὲ ἐν Ἡριγόνῃ. — ἐτι θαλλο-

μὲνη τ' ἀύροσχάς (vel ἐπὶ θ., praeterea; Scholiasta l. l. : οἶνον τε καὶ ἀμπέλου κλήμα)· τὸ κ. β. κλήμα. Ita vitium, quod apud Aeschylum prae ceteris saepe reperitur, ἐργομία verbi causa pro ἐργομένα, hic quoque posueris. Non invenuste ἀύροσχάς (s. ἀύρωσχάε) vitis ramulum designabat, quem ab auris leviter concitum foliis iam inhorrescentem liceret inaudire. Non immerito Schneiderus Hesychium in suspicionem vocavit. Is enim priore loco: Ἀρασχάδες, τὰ περισυνὰ κλήματα. MS. τὰ ^επουνὰ κλήματα. Legendum: Ἀύροσχάδες, τὰ ἀμπέλινα κλήματα. Deinde: Ἀρέσχει, κλήματα. βότρυες. pro ἀύρόσχει. Harpocrat. v. ὄσχοφόροι. ἢ δὲ ὄσχη κλήμά ἐστι βότρυς ἐξηρητημένους ἔχων· ταύτην δὲ ὄρεσγάδα ἔνιοι καλοῦσιν.

XXIV. HESYCHIUS: Ἀγρηνόν, δικτυοειδές, ὃ περιτίθενται οἱ βακχεύοντες Διονύσω. Ἐρατοσθένης δὲ αὐτὸ καλεῖ γρηῖνον ἢ γρηῖνον. Forte γρηῖνον ἢ γρηῖνον. Haud tamen scio an Hesychii locus imperfectus sit, ac fragmentum potius ad librum histrionicum pertinuerit. Pollux IV, 116. τὰ δὲ ἐπιβλήματα (τὰ τραγικὰ) — ἄγρηνον. τὸ δ' ἦν πλέγμα ἐξ ἐρίων δικτυῶδες περὶ πᾶν τὸ σῶμα, ὃ Τειρεσία ἐπεβάλλετο, ἢ τινι ἄλλῳ μαντικῷ.

XXV. MACROBIUS Saturnal. VII, 15 extr. In pulmonem defluere potum nec poetae ignobiles ignorant, ait enim Eupolis in fabula quae inscribitur Κόλακες·

Πίνειν γὰρ ὁ Πρωταγόρας ἐκέλευεν, ἵνα
πρὸ τὸν κυνὸς τὸν πνεύμον' ἔκλυτον φορηῇ.

et Eratosthenes testatur idem:

καὶ βαθὺν ἀκρότῳ πνεύμονα τεγγόμενος.

Erigonae versum recte attribuit Brunckius Lectt. ad Anal. p. 111. Eupolidis versus alii sanent, adhibito Athenaeo V. p. 218, C. PLUTARCHUS de Stoicorum repugnantiis p. 1047, D. (καίτοι Πλάτων μὲν ἔχει τῶν ἰατρῶν τοὺς ἐνδοξοτάτους μαρτυροῦντας,) καὶ τῶν ποιητῶν

Εὐριπίδην, Ἀλκαῖον, Εὐπολιν, Ἐρατοσθένην, λέγον-
τας, ὅτι τὸ ποτὸν διὰ τοῦ πνεύμονος διέξεισι. Alcaei
versus servavit Athenaeus I. p. 22. E. X. p. 430. B.

Οἶνω πνεύμονα τέγγον· τὸ γὰρ ἄσπερον περιέλλεται·
ἀ δ' ὦρα χαλεπά· πάντα δὲ δίψαις ὑπὸ καύματος.

τέγγου potius pro vulgato τέγγε erat recipiendum, quam
τέγγε πλεύμονας οἶνω ex libro decimo. Δίψαις autem
infinitivus a sequentibus pependit. Compares Horat. Carm.
IV, 12, 13. Adduxere sitim tempora, Virgili. Idem Athe-
naeus Eupolidis versum posteriorem ita adiicit: ἵνα πρὸ
τοῦ κυνὸς τὸν πνεύμονα ἐκλυτον φορῆ. Ceterum Al-
caei fragmentum Sylburgius dudum Theognidis vs. 1040,
admovit.

XXVI. HYGINUS P. A. II, 4. p. 427. — dicitur hir-
cus in vineam se coniecisse, et quae ibi tenerrima folia
videret, decerpisse; quo facto, Icarium irato animo tu-
lisse, eumque interfecisse, ac vento plenum praeligasse,
et in medium proiecisse, suosque sodales circum eum
saltare coegisse. Itaque Eratosthenes ait:

Ἰκαρίου ποσὶ πρῶτα περὶ τράγον ὠρήσαντο.

Valckenarius iis ipsis quae p. 113. proposita leguntur
haec subiungit: „Ut sic credam, tum ratio suadet poe-
matis, olim noti sub nomine Ἡριγόνης, tum versiculus,
quem apud Hyginum obvium ex isto poemate, non e
Catasterismis, ut credidisse videtur Scaliger, censeo re-
petitum. — Ex illis quae praecesserant pendet nomen
Ἰκαρίου, et si ponas, in fine versus antecedentis lectum
ἐφεστμαῖς vel simile quidpiam, sensus loci facilis eva-
det.” Simpliciosem monstrant interpretationem Euripi-
dis loca, Iphig. T. 1143. sqq.

χοροῖς δὲ σταίην, ὅθι καὶ
παρθένος εὐδοκίμων γάμων,
παρὰ πόδ' εἰλίσσουσα φίλας
ματρὸς ἠλίκων θιάσους —

Troad. 151.

ποδὸς ἀρχεχόρου πλαγαῖς Φρυγίαις
εὐκόμποις ἐξῆρχον θεούς.

XXVII. STERN. BYZ. v. Ἄστν. λέγεται ἄστν καὶ ὁ δῆμος, ὡς Ἐρατοσθένης ἐν Ἡριγόνῃ (sic cod. Voss. pro Ἡριγόνῳ.)· εἰς τε δὴ Θεορικοῦ καλὸν ἵκανεν ἔδος· ὅτι δὲ δῆμος Θεορικός, δῆλόν ἐστι. In versu manifeste depravato codd. Palat. Perus. Voss. εἰ ὅτε δῆ. Salmasius: εἰς τὸ δὲ (τόδε) τοῦ Θεορικοῦ καλὸν ἵκανεν ἄστν, qui pentametrum videtur fingere voluisse. Brunckius l. l. εἰσόκε δῆ Θ. κ. ἰ. ἄστν. Legendum:

ἄστν δὲ δῆ Θεορικοῦ, καλὸν ἵκανεν ἔδος.

De Icario an Erigone dictum fuerit non patet. Ἄστν hic Eratosthenes usurpavit, uti complures poetae πόλις de insulis etiam praelongis et terris, de quo usu praeter classicum Strabonis locum p. 356. videndus Abresch. ad Aeschyl. I. p. 169. sq., ut alios praeteream.

XXVIII. SCHOL. NICANDRI THERIAC. 400. ἰὺγῆ δὲ φωνή τις ἐστὶν ἢ βοή ἀδιάρθρωτος, ἀπὸ τοῦ συμβαινόντος πέποιημένη. καὶ Ἐρατοσθένης ἐν Ἐριννύϊ περὶ κυνὸς λέγων, εἶπεν·

Ἰὺγῆς ὡς παῦρον ἀπέκλυεν.

Credo ἐπέκλυεν, de Erigona dictum. Neque vero canis ululatus apte carmini de Erinnye inseri, neque ab Eratosthene illud Ἐριννύς inscribi potuit, utpote quod numero singulari, ita ut cunctae Erinnyes significentur, a poetis tantum philosophantibus efferatur. Hoc de singularis sensu colectivo pronunciatum existimes. Eiciendum indice librorum Ἐριννύς, et emendandum ἐν Ἡριγόνῃ.

XXIX. IDEM SCHOL. 465. αἶψα δὲ σαρκί] ταχέως δὲ παρὰ τὴν σάρκα σηπεδόνας ἐποίησε δυσιάτους· αὐται γάρ εἰσιν αἱ πνυθεδόνες. Ὀμηρος· σέο δ' ὄστᾱ πύσει ἄρουρα. καὶ Ἐρατοσθένης·

— οὐδὲ πελιδναί

πυθεδόνες γάστρηναν ὑπέτρεφον οὐλοὸν ἔλκος.

Legerim:

οὐδὲ δέμας πελιδναί

πυθεδόνες παρέφηναν, ἐπεὶ τρέφον ο. ἔ.,

de corpore ut suspicor Icarii vix ab Erigone agnito, ut quod dudum dissolutum atque putridum esset.

XXX. HYGIN. II, 6. Engonasin. Hunc Eratosthenes Herculem dicit, supra draconem collocatum, de quo ante diximus, eumque paratum, ut ad decertandum, sinistra manu pellem leonis, dextra clavam tenentem.

XXXI. IDEM II, 7. Lyra. Inter astra constituta est, hac ut Eratosthenes ait de causa: quod initio a Mercurio facta de testudine, Orpheo est tradita, qui Calliopes et Oeagri filius eius rei maxime studiosus. Itaque existimatur suo artificio feras etiam ad se audiendum allicuisse: qui querens uxoris Eurydices mortem ad inferos descendisse existimatur, et ibi deorum progeniem suo carmine laudasse, praeter Liberum patrem: hunc enim oblivione ductus praetermisit, ut Oeneus in sacrificio Dianam. Postea igitur Orpheus ut complures dixerunt, in Olympo monte, qui Macedoniam dividit a Thracia, sed ut Eratosthenes ait in Pangaeo sedens, cum cantu delectaretur, dicitur Liber ei obiecisse Bacchas, quae corpus eius discerperent interfecti. Sed alii dicunt, quod initia Liberi sit speculatus, id ei accidisse; Musas autem collecta membra sepulturae mandasse, et lyram, quo maxime potuerant beneficio, illius memoriae causa figuratam stellis inter sidera constituisse Apollinis et Jovis voluntate: quod Orpheus Apollinem maxime laudaret, Juppiter autem filio beneficium concessit. Clarissime hinc intelligitur, quae Catasterismis de causa

Orphei occisi tradantur, ab Eratosthenis fabula longe abhorruisse.

XXXII. IDEM III, 6. Habet autem (Lyra) in ipsis testudinis lateribus singulas stellas; in summis cacuminibus eorum, quae in testudine ut brachia sunt collecta, singulas; in mediis iisdem, quos humeros Eratosthenes fingit, singulas.

XXXIII. IDEM II, 13. Heniochus. Hunc nos Aurigam Latine dicimus, nomine Erichthonium, ut Eratosthenes monstrat: quem Iuppiter cum vidisset primum inter homines equos quadrigis iunxisse, admiratus est ingenium hominis ad Solis inventa accessisse, quod is princeps quadrigis inter deos est usus; sed Erichthonius et quadrigas, ut ante diximus, et sacrificia Minervae, et templum in arce Atheniensium primus instituit.

XXXIV. IDEM II, 14. Ophiuchus. Complures etiam astrologi hunc Aesculapium finxerunt, quem Iuppiter, Apollinis causa inter astra collocavit. Aesculapius enim cum esset inter homines, et tantum medicina ceteris praestaret, ut non satis ei videretur, hominum dolores levare, nisi etiam mortuos revocaret ad vitam, novissime fertur Hippolytum, qui iniquitate novercae et inscientia parentis erat interfectus, sanasse, ita uti Eratosthenes dicit. Cf. Valcken. ad Hippol. p. 318. b. et Heyn. ad Apollod. p. 279.

XXXV. IDEM II, 15. Ut Eratosthenes autem de Sagitta demonstrat, hac Apollo Cyclopas interfecit, qui fulmen Iovi fecerant, quo Aesculapium interfectum complures dixerunt. Hanc autem sagittam in Hyperboreo monte Apollinem defodisse. Cum autem Iuppiter ignoverit filio, ipsam sagittam vento ad Apollinem perlatam cum frugibus, quae eo tempore nascebantur. Hanc igitur ob causam inter sidera demonstrant (— at).

XXXV. IDEM II, 16. Nonnulli etiam dixerunt Mercurium, alii autem Anapladem pulchritudine Veneris in-

ductum in amorem incidisse, et cum ei copia non fieret, animum ut contumelia accepta defecisse; Iovem autem misertum eius, cum Venus in Acheloo flumine corpus ablueret, misisse aquilam, quae soccum eius in Amythaoniam Aegyptiorum delatum Mercurio traderet: quem persequens Venus ad cupientem sui pervenit, qui copia facta pro beneficio Aquilam in mundo collocavit. Quae postrema ex Mercurio narrationem fluxisse significant: cf. p. 111. Huc igitur referendum:

XXXVII. POLLUC. VII, 90. *Μέμνηται δὲ καὶ Φαικασίου (ὑποδήματος) ἐν τῷ Ἑρμῆ Ἐρατοσθένους. Πέλμα ποτὶ ῥάπτεσκεν ἐλαφροῦ Φαικασίῳ. Falkenburg. ποδι προύεσκε. Salmasius ad Tertull. de pallio p. 384. ποτιῶράπτεσκεν; quod non congruit, cum genitivus φαίκασιῳ a voce πέλμα pendeat. Litterula immutata genuinam, opinor, lectionem restituet;*

Πέλμα ποτὶ ῥά πτάσκεν ἐλαφροῦ Φαικασίῳ
crepidam levis Phaecasioi advolavit (aquila). Praeter alios qui ad Hesychium indicantur confer Appianum de B. C. *ὑπόδημα ἦν αὐτῷ λευκὸν Ἀττικόν, ὃ καὶ Ἀθηναίων ἔχουσιν ἱερεῖς καὶ Ἀλεξανδρέων, καὶ καλοῦσι Φαικάσιον*: quae Alexandrinorum mentio facit, ut intelligamus, cur hoc ipsum calceamenti genus Eratosthenes elegerit.

XXXVIII. HYGIN. II, 17. Delphinus. Hic quae de causa sit inter astra collocatus, Eratosthenes ita cum ceteris dicit: Neptunum quo tempore voluerit Amphitriten ducere uxorem, et illa cupiens conservare virginitatem fugerit ad Atlanta, complures eam quaesitum dimisisse; in his et Delphina quendam nomine, qui pervagatus insulas aliquando ad virginem pervenit, eique persuasit, ut nuberet Neptuno, et ipse nuptias eorum administravit: pro quo facto inter sidera Delphini effigiem collocavit. Et hoc amplius, qui Neptuno simulacra faciunt, Delphinum aut in manu, aut sub pede eius

eius constituere videmus, quod Neptuno gratissimum esse arbitrantur.

XXXIX. IDEM II, 19. Deltoton. Hoc sidus velut littera est Graeca in triangulo posita, itaque appellatur; quod Mercurius supra caput Arietis statuisset existimatur ideo, ut obscuritas Arietis huius splendore, quo loco esset, significaretur, et Iovis nomine Graece Διός primam litteram deformaret. Cf. p. 111. et fr. XLVIII.

XL. IDEM II, 20. Aries. Eratosthenes ait arietem ipsum sibi pellem auream detraxisse, et Phrixo memoriae causa dedisse, ipsum ad sidera pervenisse: quare ut supra diximus obscurius videatur. Supplet Hyginum:

XLI. SCHOL. ARATI PHAENOM. 225. Τοῦτον τὸν Κριὸν Ἐρατοσθένης εἶναι φησὶν Ἑλλης καὶ Φρύξου, ὃν θύσας τῷ Φυξίῳ Διὶ Φρύξος, τὴν δορὰν δέδωκε τῷ Αἰήτῃ· διὸ καὶ τοὺς ἀστέρας αὐτοῦ ἀμαυροῦσθαι φησὶν ὡς ἐκδαρέντος. Non exstant ista in Catasterismis, apud Hyginum disiectis obvia membris.

XLII. SCHOL. GERMANICI ARAT. PHAEN. 173. Eratosthenes dicit, hunc (Taurum) esse, qui coit cum Pasiphae: cuius priores partes apparent, reliquum corpus non apparet propter feminine sexum. Horum ne verbum quidem Catasterismis servatur.

XLIII. HYGIN. II, 23. Dicitur etiam alia historia de Asellis, ut ait Eratosthenes. Quo tempore Iuppiter, bello gigantibus indicto, ad eos oppugnandos omnes deos convocavit, venisse Liberum patrem, Vulcanum, Satyros, Silenos, asellis vectos: qui cum non longe ab hostibus abessent, dicuntur aselli pertimuisse, et ita pro se quisque magnum clamorem et inauditum gigantibus fecisse, ut omnes hostes eorum clamore in fugam se coniecerint, et ita sint superati.

XLIV. IDEM II, 24. De Berenice regina, cuius comam ad caudam Leonis repositam esse Alexandrini poetae fabulabantur: Eratosthenes autem dicit et virginibus

Lesbiis dotem, quam cuique relictam a parente nemo solveret, iussisse reddi, et inter eas constituisse petitionem. Verba corruptissima ne Valckenarii quidem ingenium (ad Callim. Eleg. p. 37.) potuit redintegrare.

XLV. IDEM II, 25. Nonnulli etiam Erigonen Icarii filiam dixerunt (Virginem), de qua supra diximus.

XLVI. IDEM II, 28. Capricornus. Huius effigies similis est Aegipani —. Hic etiam dicitur, cum Iuppiter Titanas oppugnaret, primus obiecissee hostibus timorem, qui πανικός appellatur, ut ait Eratosthenes: hac etiam de caussa eius inferiorem partem piscis esse formationem, quod muricibus [id est, maritimis conchyliis] hostes sit iaculatus pro lapidum iactatione.

XLVII. IDEM II, 30. Eratosthenes autem ex eo pisce natos homines dicit: de quo post dicemus. Salmasius coniecit: natos hos. Verum cum illa: ex eo pisce, ut quae ad praecedentia nihil queant referri, sensum non efficiant, ita fortasse ad litteras accuratius emendaveris: — ex eo pisce natos, quem Notium homines dicunt.

XLVIII. IDEM II, 33. Lepus. — quem nonnulli a Mercurio constitutum dixerunt, eique datum esse praeter cetera genera quadrupedum, ut alios pareret, alios haberet in ventre. Theo ad Arati Phaenom. 338. κατηστερίσθαι δὲ αὐτὸν λέγουσιν ὑφ' Ἑρμοῦ διὰ τὴν πολυγονίαν· μόνῳ γὰρ τούτῳ ἐδόθη κύνειν πλείονα, ὧν τὰ μὲν τίπτει, τὰ δὲ ἔχει ἐν τῇ κοιλίᾳ. Similia Catasterism. c. 34. Quae ab Eratosthene in Mercurio prolata fuisse, mentio Mercurii persuadet; a quo etiam Deltoton constitutum memoratur.

XLIX. THEO AD ARATI PHAEN. 402. Ἐρατοσθένης δὲ φησι, τοῦτο τὸ Θυτήριον εἶναι, ἐφ' ᾧ τὸ πρῶτον οἱ θεοὶ συνωμοσίαν ἐποίησαντο, ὅτε ἐπὶ τοὺς Τιτᾶνας ἐστράτευσεν ὁ Ζεὺς, Κυκλώπων κατασκευασάντων, ἔχον ἐπὶ τοῦ πυρὸς κάλυμμα, ὅπως μὴ ἴδωσι τὴν τοῦ κεραυ-

νοῦ δύναμιν. ἐπιπυχόντες δὲ τῇ πράξει, ἔθηκαν καὶ εἰς οὐρανούς (Mosq. οὐρανὸν) τὸ αὐτὸ κατασκεύασμα· ὃ καὶ εἰς τὰ συμπόσια φέρουσιν οἱ κοινωνεῖν βουλόμενοι, ἢ αὐτοὺς (Mosq. αὐτῶν. 1. αὐτοὺς i. q. ἀλλήλους.) αἰρούμενοι (Mosq. add. ὡς ἐπίθυσιν) ἐν τοῖς ἀγῶσι, καὶ τοῖς ὀμνύειν δίδονται βουλομένοις, ὡς δικαιοτάτην πίστιν τηρῶσι, καὶ τῇ χειρὶ ἐφάπτονται, δεικνύντες εὐγνωμοσύνης μαρτύριον τὸ πῦρ. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ μάντις τοῦτο ποιοῦσι. Extant haec fere in cap. 39. Catasterismorum, multo tamen breviora, et alia praefixa in-
 scriptione Νέκταρ: vid. p. 128.

L. HYGIN. II, 40. Nonnulli cum Eratosthene dicunt, eum Cratera esse, quo Icarius sit usus, cum hominibus ostenderet vinum.

LI. IDEM II, 42. Reliquum est nobis de quinque stellis, quas complures ut erraticas ita *πλανήτας* Graeci dixerunt. Quarum una est Jovis nomine Phaëthon —. Secunda stella dicitur Solis, quam alii Saturni dixerunt. Hanc Eratosthenes a Solis filio Phaëthonta appellatam dicit —. Tertia est stella Martis, quam alii Herculis dixerunt, Veneris sequens stellam, hac ut Eratosthenes ait de causa: quod Vulcanus cum uxorem Venerem duxisset, et propter eius observantiam Marti eius copia non fieret, ut nihil aliud assequi videretur (?), nisi sua stella Veneris sidus persequi a Venere impetravit. Itaque cum vehementer eum amor incenderet, rem significans, e facto stellam Pyroenta appellavit. Quarta stella est Veneris, Lucifer nomine —. Nonnulli autem hunc Aurorae et Cephali filium esse dixerunt, pulchritudine multos praestantem: ex qua re etiam cum Venere dicitur certasse, ut etiam Eratosthenes dicit (1. dicat), eum hac de causa Veneris appellari; ex oriente sole et occidente videri: quare, ut ante diximus, iure hunc et Luciferum et Hesperum nominatum. Quinta stella est Mercurii, nomine Stilbon; sed haec est brevis et

clara. haec autem Mercurio data existimatur, quod primus menses instituerit, et perviderit siderum cursus.

LII. IDEM II, 43. Praeterea ostenditur circulus quidam in sideribus, candido colore, quem Lacteum esse nonnulli dixerunt. Eratosthenes enim dicit, Mercurio infanti puero insciam Junonem dedisse lac; sed postquam eum rescierit Maiaie filium esse, reiecisit eum a se, et ita lactis profusi splendorem inter sidera apparere. Alii dixerunt, dormienti Junoni Herculem suppositum, et experrectam id quod supra diximus fecisse. Accuratius et verius (v. ad fr. III.):

LIII. ACHILLES TATIUS p. 146. Ὁ δὲ γαλαξίας εἶρηται μὲν, ὡς ἔστιν ὄρατος καὶ μόνος ἐπὶ τῆς σφαιρας αἰσθητός, τῶν ἄλλων ὄντων νοητῶν. περὶ δὲ τοῦτου φησὶν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Καταμερισμῷ μυθικώτερον, τὸν γαλαξίαν κύκλον γεγονέναι ἐκ τοῦ τῆς Ἥρας γάλακτος. τοῦ γὰρ Ἡρακλέους ἐτι βρέφους ὄντος, καὶ τὸν μαστὸν τῆς Ἥρας ἐπισπασαμένου σφοδρότερον, ἐκείνην ἀντισπᾶσαι, καὶ οὕτως περιχυθέντος τοῦ γάλακτος, κύκλον γενέσθαι παγέντος. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ λέγει γεγενῆσθαι Ἐρατοσθένης, ὡς ἄρα ὁ Ἑρμῆς τοῦ μαστοῦ τῆς Ἥρας ἐσπᾶσατο. Ultima tangit p. 168. Eratosthene non nominato. Καταμερισμῷ corruptum putavit Fabricius, post quem Καταστερισμῷ legendum censuit Koppiers. p. 150; sed sic quoque diversa in Catasterismis nostris reperiuntur, quibus ne ea quidem conveniunt, quae eodem Eratosthene auctore memoriae prodidit THEO AD ARATI PHAEN 469. Ἐρατοσθένης δὲ φησι, μυθικῶς αὐτὸν (τὸν γαλαξίαν) διηγούμενος, ὑπὸ τοῦ τῆς Ἥρας γάλακτος γεγενῆσθαι ἐκχυθέντος ἤκουσε γὰρ παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ, ὅτι οὐκ ἰδιός ἐστι.

Astris enarratis, non ab re proferre mihi videor, quae Ioh. Lydus tradiderit de mensibus p. 96. Ἐρατοσθένης γε μὴν τὸν Δία ἐν τῇ Κρήτῃ τεχθῆναι λέ-

γει, κακείθεν δια τὸν Κρόνου φόβον μετενεχθῆναι εἰς Νάξον, Catasterismis c. 30. et ab Hygino P. A. II, 16. recte Aglaostheni, illic restituendo, vindicata fuisse.

LIV. Hoc ipso Eratosthenes poemate, non alio scripto, quod Fellus posuit, (Lexicon enim ab eo allatum astronomicum Graece Dasypodius conscripsit.) de ventis nonnulla exposuisse videtur, teste ACHILLE TATIΟ p. 158. Β. ἐπραγματεύσατο δὲ περὶ ἀνέμων καὶ Ἐρατοσθένης. Conferantur Arati Diosemea. Ne Callimacho quidem Bentleius idoneo adductus argumento librum περὶ ἀνέμων assignavit, cum praesertim ab physicis ille abhorruerit.

LV. THEO SMYRNAEUS p. 165. Τιμόθεός φησι καὶ παροιμίαν εἶναι τήν, πάντα ἢ, διὰ τὸ τοῦ κόσμου τὰς πάσας ὀκτὼ σφαίρας περὶ γῆν κυκλεῖσθαι, καθὰ φησι καὶ Ἐρατοσθένης·

Ὄκτω δὴ τὰς πάντα σὺν ἀρμονίῃσιν ἀρήρει,
ὀκτὼ δ' ἐν σφαίρεσσιν (ἰ. σφαίραισι) κυλίνδεται κύκλω
ἴοντα.

Prius ὀκτώ cum ἀρμονίῃσιν construendum est; explicationem pete ex fr. XIII. Ignoravit haec falsarius Aristobolus, Callimacho fr. CXLV. supponens:

Ἐπτά δὲ πάντα τέτυκτο ἐν οὐρανῷ ἀστερόεντι,
ἐν κύκλοισι φανέντ' ἐπιτελλομένοις ἐνιαυτοῖς.

Proverbium illud πάντ' ὀκτώ tetigit Pollux IX, 100.

Depravata subsequantur duo fragmenta:

LVI. ΕΤΥΜΟΛΟΓ. M. p. 286, 33. Δράξων, ἢ λεγομένη Σικελική. σημαίνει δὲ τοὺς κατ' ἀγορὰν τῶν ἀλφίτων ἢ τοὺς ἄλλων τινῶν δραττομένους καὶ ἐρπάζοντας. οὕτω (οὗς vel τούτους infeliciter Sylburgius) Ἐρατοσθένης καπηδάλους καλεῖ. παρὰ οὖν τὸ δράττεσθαι. His si quemcunque sensum inesse velimus, scribendum certe fuerit, οὕτως Ἐ. τοὺς καπήλους καλεῖ· verumtamen cum explicatio vocis δράξων non accurate muneris congruat institorum, verius ita litterarum ductus

sequendo castigaverim: οὕτως Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς καταλόγοις καλεῖ. Sed ἡ λεγομένη Σικελική mendum aperte praefert, ibique nonnulla excidisse videntur; remedium tamen latet. Nec prodest Hesychius, ne ipse quidem corruptela liber: Δράξων· ἐν Σικελία ἱερόν, εἰς ὃ οἱ γεωργοὶ εὐχὰς ἔπεμπον· ὅθεν καὶ Δράξοντες ἐκλήθησαν. Sacrum istud Siculum si Δράξων vocabatur, qui id colerent non potuerunt Δραξόντων nomen recipere. Maius quoque dubium excitat varia lectio a Schowio enotata. Is pro lectione Musuri in fine glossematis Δ. ε. δράξοντες ε. venditat, ex MS. Δράξων, ε. — δράσοντες ε. profert; sed nihil aliud significasse videtur, quam MS. δράσοντες pro δράξοντες legere. Ita igitur existimandum: δράξων Hesychii glossam esse; post ἱερόν nomen sacri et si quae alia cum ea quaestione essent coniuncta excidisse; pro εὐχὰς ἔπεμπον, forma apud Lexicographum satis insolenti, ἀπαρχὰς ἔπεμπον adsciscendum esse; δράξοντες idem quod δράσοντες, id est ἀπαρχόμενοι, exprimere. Eodem referas eiusdem Hesychii δρακιά. φύλλα. Σικελοί. Litterarum ordo δραστία legendum iubet pro δρακιά, voce nihili. Quae si veri exhibent speciem, initio glossae apud Etymol. M. lacuna est statuenda, post σημαίνει δὲ autem καὶ interponendum. Sed ad utram vocis significationem versus Eratosthenis pertinuerit, satius fuerit in medio relinquare.

LVII. GEORG. CHOEROBOSCUS AD THEODOSIUM ap. Bekk. Anecd. p. 1185. εὐρέθη δὲ καὶ τὸ Ἀρύας Ἀρύαντος περιττοσυλλάβως κλιθέν·

ἡ δὲ ὑπὲρ Ἀρύαντος ἐπὶ προχοαῖς ποταμίων, παρ' Ἐρατοσθένει· ἐστὶ δὲ ὄνομα ποταμοῦ. Fluvium Ἀροάνιον Arcadiae memorat Pausan. VIII, 14. unde Casaubonus intulit in Athen. VIII. p. 331. E.; sed Aryas iste inquisitionem elusit intentissimam, quapropter emendationem versus differo.

Ultimum obtineat locum

LVIII. SCHOL. VENET. IL. τ'. 234. ὄτρυντός] —
 ἔστι δὲ ἡ λέξις Ἀττικὴ (?). χαίρει δὲ καὶ Ἐρατοσθένους
 ταῖς τοιαύταις ἐκφοραῖς, ὡς τό,
 — πολλὴ ἀντιμαχιστός.

Qui plane inauditum de vocibus *υς* terminatis pro-
 posuit decretum, non Ionum, sed Cyrenaeorum propriam
 fuisse formam, demonstrantibus nimirum et Callimacho
 et Eratosthene, Blomfield. ad Callim. h. Apoll. 94, prae-
 terea coniecit πόλις ἀντιμαχιστός scribendum: id vocabuli
 cuiusnam sit analogiae admovendum, prae festinatione ex-
 ponere oblitus. Si vulgata recte se habet, restitue: πολλὴ
 δ' et ἀντιμαχηστός, quasi a substantivo in *ησσης* de-
 sinenti profectum; de quo genere idem glossar. S. Th.
 641. disseruit. Ceterum formatio Ionica in Atticorum
 quoque sacro vetustissimo resedit, quod βαλλητός voca-
 batur. Alia si requiras, dabit Abresch. ad Cattier. p. 31.

III. LIBRI DE MATHEMATICIS DISCIPLINIS.

Platonicum, inscriptionem, si spectes et Eratosthenis ingenium et alterius fragmenti indolem, satis mirabilem, bis excitavit THEO SMYRNAEUS.

I. p. 2. extr. sq. Ἐρατοσθένης μὲν γὰρ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πλατωνικῷ φησιν, ὅτι Δηλίοις τοῦ θεοῦ χρήσαντος ἐπὶ ἀλλαγῇ λοιμοῦ βωμὸν τοῦ ὄντος διπλασίονα κατασκευάσαι, πολλὴν ἀρχιτέκτοσιν ἐμπεσεῖν ἀπορίαν, ζητοῦσιν ὅπως χρῆ στερεὸν στερεοῦ γενέσθαι διπλάσιον. ἀφικέσθαι τε πεισομένους περὶ τούτου Πλάτωνος· τὸν δὲ φάναι αὐτοῖς, ὡς ἄρα οὐ διπλασίου βωμοῦ ὁ θεὸς θεόμενος τοῦτο Δηλίοις ἐμαντεύσατο, προφέρων δὲ, καὶ ὄνειδίζων τοῖς Ἑλλησιν ἀμελοῦσι μαθημάτων, καὶ γεωμετρίας ὀλιγορηκόσιν. His fere omnibus minima ex parte cum initio Epistolae ad Ptolemaeum convenit.

II. p. 127. extr. sq. Ἐρατοσθένης δὲ ἐν τῷ Πλατωνικῷ φησι, μὴ ταῦτόν εἶναι διάστημα καὶ λόγον, ἐπεὶ λόγος μὲν ἐστὶ δύο μεγεθῶν ἢ πρὸς ἄλληλα ποιὰ σχέσις· γίνεται δὲ αὐτὴ καὶ ἐν διαφοροῖς, οἷον ἐν ᾧ λόγῳ ἐστὶ τὸ αἰσθητὸν πρὸς τὸ νοητὸν (haec ex codice recipi debuerant), ἐν τούτῳ δόξα πρὸς ἐπιστήμην διαφέρει καὶ τὸ νοητὸν τοῦ ἐπιστητοῦ, ᾧ ἢ δόξα τοῦ αἰσθητοῦ. διάστημα δὲ ἐνδιαφέρουσι μόνον ἢ κατὰ τὸ μέγεθος, ἢ κατὰ ποιότητα, ἢ κατὰ θέσιν, ἢ ἄλλως ὅπως οὖν.

Iam quemvis libri eiusmodi argumentum facile opinor circumspicere, Platonici insigne prae se ferentis: quatenus enim commune inter utrasque sententias intercedat vinculum, cum praesertim de quonam intervallo quave ratione Eratosthenes disseruerit, non ambigue cognoscatur, non nimium illud dilucide queat exponi. Accedit, ut ille, licet nonnulla Platoniorum sibi dogmatum vindicaverit, quam maxime ab persecutendis Philosophi placitis procul abfuisse putandus sit. Praepropere igitur Fabricius Bibl. Gr. IV. p. 126, non reprehendendo, sed potius Platoni commendando illic Eratosthenem censuit vacasse, proinde Menagii (v. Philosoph. fr. XV.) coniecturam πρὸς Πλάτωνα repudiandam; nec felicior propositum libri divinavit Bullialdus ad Theon. p. 193, Epistolam Ptolemaeo inscriptam Platonici fortasse partem constituisse: id enim ipsius Epistolae natura, certissimis ab initio usque ad finem limitibus circumscriptae, omnino renuit. Immo prius testimonium minime obscure ad suspicionem perducit, Platicum, nisi forte a recentioribus erat titulus adscriptus, librorum de mathematicis disciplinis (neque enim quidquam sic indicare prohibuerit), inprimis de musica et arithmetica, prooemium exhibuisse, commendatione illius doctrinae a Platone petita, cuius fundamenta minor eiusdem opusculi pars persequeretur. Cuiusmodi opinionem quae alibi a Theone proferuntur, minus a secundo fragmento abludentia, etiam flagitare videntur. Non mediocriter PAPPI mentione haec confirmantur librorum de medietate, unde Platicum id ipsum argumenti tractasse suspiceris. Ita enim ille mathematicae collectionis a Fed. Commandino conversae p. 241. Dictorum autem librorum qui ad resolutum locum pertinent ordo talis est. — — Eratosthenis de medietatibus duo. Et p. 247. Loci autem ab Eratosthene inscripti ad medietates ex praedictis genere sunt a pro-

prietate hypotheseon in illis. Unde λόγου et ἀναλογίας frequentior explicatio perspicitur. Ceterum nihil cum suspicionem removeat, iniecta semel Platonis sententiae de problemate Deliaeo notitia, eiusdem etiam demonstrationem, obiter licet, indicatam fuisse, ab errore non satis sibi cavit Reimerus de duplicat. cubi p. 44, Eratostheni illam ignoratam contendens. Praeterea Harmonica, Felli commentum, possis aliquatenus concedere; verum Arithmetica propter Κόσμιον proponere, quod ab eodem factum videas, ea non mediocris est stultitia. Cuius iudicii si documentum quaeris, unum dabo Eratosthenis nomen.

Sed locus qui de intervallo et ratione certiores facit afferendus est:

III. PORPHYRIUS AD PTOLEMAEI HARMONICA in Wallisii opp. t. III. p. 267. Βεβαιοῖ δὲ καὶ τὸ προκείμενον καὶ Παναίτιος, ἀποδείξας ὅτι καὶ αὐτὸς Ἐρατοσθένους κατεγράψατό που τῷ διαστήματι ἀντὶ τοῦ λόγου. Ubi de musica disputatur. Theonis loca subsequantur:

IV. THEO p. 129. Ἐρατοσθένους φησὶν, ὅτι ἀναλογίας φύσις καὶ ἀρχὴ λόγος ἐστὶ καὶ πρώτη ἀρχὴ καὶ τῆς γενέσεως αἰτία, καὶ πᾶσι τοῖς μὴ ἀτάκτοις γενομένοις. ἀναλογία μὲν γὰρ πᾶσα ἐκ λόγων, λόγου δ' ἀρχὴ τὸ ἴσον.

V. IDEM p. 173. Ἐρατοσθένους δὲ ἀποδείκνυσιν, ὅτι καὶ τὰ σχήματα πάντα ἐκ τινων ἀναλογιῶν συνέστηκεν ἀρχομένων τῆς αὐτάσεως ἀπὸ ἰσότητος, καὶ ἀναλυομένων εἰς ἰσότητα.

VI. IDEM p. 168. ὁ δὲ Ἐρατοσθένους φησὶν, ὅτι πᾶς μὲν λόγος ἢ κατὰ διάστημα, ἢ κατὰ τοὺς ὄρους αὖξεται, τῇ δὲ ἰσότητι συμβέβηκε διαστήματος μὴ μετέχειν. εὐδελον δὲ ὅτι κατὰ τοὺς ὄρους μόνους αὖξηθήσεται. λαβόντες δὲ τρία μεγέθη, καὶ τὴν ἐν τούτοις ἀναλογίαν, κινήσομεν τοὺς ὄρους, καὶ δείξομεν, ὅτι

πάντα τὰ ἐν τοῖς μαθήμασιν ἐξ ἀναλογίας ποσῶν τι-
νων σύγκειται, καὶ ἔστιν αὐτῶν ἀρχὴ καὶ στοιχεῖον ἢ
τῆς ἀναλογίας φύσις. τὰς δὲ ἀποδείξεις ὁ μὲν Ἐρατο-
σθένης φησὶ παραλείψειν. Hinc efficitur, superiora
ita refingenda esse: πᾶς μὲν λόγος ἢ καὶ διάστημα κατὰ
τοὺς ὄρους αὐξεται. Illud Eratosthenis placitum sua
quadam via refutatum ivit PROCLUS IN EUCLID. ELEM.
p. 13, his praefixis: καὶ μὴν καὶ τὸν σύνδεσμον τῶν
μαθημάτων οὐ τὴν ἀναλογίαν, ὡςπερ Ἐρατοσθένης
οἶεται, θετέον.

Praeterea Fabricius IV. p. 121. laudat Philoponum
et Asclepium ad Nicomachi Arithmetica: utrumque
vellem accuratius designasset.

Suam et aliorum de musica doctrinam illum ex-
posuisse, duo edocent fragmenta:

VII. NICOMACHI enchiridii harmon. I. p. 79. ed.
Meursii: καὶ προσεκδησόμεθα τὴν τοῦ Πυθαγορικοῦ
λεγομένου κανόνος κατατομὴν ἀκριβῶς κατὰ τὸ βού-
λημα τοῦδε τοῦ διδασκάλου συντετελεσμένην, οὐχ ὡς
Ἐρατοσθένης παρήκουσεν. Eratosthenis sententiam iste
omisit.

VIII. PTOLEMAEI HARMON. II, 14. p. 167. Παρε-
γράψαμεν δὲ κανόνια τρία, στίχων μὲν ἕκαστον ὀκτώ,
σελιδίων δὲ τὸ μὲν πρῶτον πέντε, τὸ δὲ δεύτερον ὀκτώ,
τὸ δὲ τρίτον δέκα· τοῖς προτεταγμένοις πάντων σελι-
δίοις παρατιθεμένης τῆς τάξεως τῶν φθόγγων. Τὸ
μὲν οὖν πρῶτον κανόνιον περιέχει τὰ ἑναρμόνια γένη·
ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου σελιδίου, τὸ κατὰ Ἀρχύταν —.
ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου, τὸ κατὰ Ἀριστόξενον —. ἐπὶ δὲ
τοῦ τρίτου, τὸ κατὰ Ἐρατοσθένην, ἐν λόγοις τῶν τῶν
ιε πρὸς ιθ, καὶ ἐπιτριακοστογδόφ, καὶ ἐπιτριακοστεν-
νάτω. Lacuna deinde multa abstulit.

p. 170. Κανόνιον ἄ. Ἐρατοσθένους ἁρμονικί.

$$\begin{array}{r|l}
 \alpha & \xi \\
 \beta & \omicron \varsigma \\
 \gamma & \omicron \eta \\
 \delta & \pi \\
 \varepsilon & \zeta \\
 \varsigma & \rho \iota \delta \\
 \zeta & \rho \iota \xi \\
 \eta & \rho \kappa
 \end{array}$$

$$\frac{\frac{12}{12} \times \frac{12}{18} \times \frac{60}{36} = \frac{4}{3}}$$

ρ. 171. Κανόνιον β'. Ἐρατοσθένους χρωματικά.

$$\begin{array}{r|l}
 \alpha & \xi \\
 \beta & \omicron \beta \\
 \gamma & \omicron \varsigma \\
 \delta & \pi \\
 \varepsilon & \zeta \\
 \varsigma & \rho \eta \\
 \zeta & \rho \iota \delta \\
 \eta & \rho \kappa
 \end{array}$$

$$\frac{\frac{6}{3} \times \frac{12}{18} \times \frac{36}{18} = \frac{4}{3}}$$

ρ. 172. Κανόνιον γ'. Ἐρατοσθένους διατονικά.

$$\begin{array}{r|l}
 \alpha & \xi \\
 \beta & \xi \zeta \\
 \gamma & \omicron \omicron \quad \nu \varsigma \\
 \delta & \pi \\
 \varepsilon & \zeta \\
 \varsigma & \rho \beta \alpha \quad \iota \omicron \\
 \zeta & \rho \iota \gamma \quad \nu \delta \\
 \eta & \rho \kappa
 \end{array}$$

$$\frac{\frac{8}{8} \times \frac{8}{8} \times \frac{24}{24} = \frac{4}{3}}$$

Haec Fellus repetiit p. 47. Librum de canone Pythagorae ex Nicomacho et Ptolemaeo Galeus exsculpsit. Proclus a Fabricio post Fellum simpliciter designatus nihil praebuit. Ceterum librum *περὶ μουσικῆς* cum

commentariis de antiqua Comoedia unicum opus complexum fuisse statuit Harlesius ad Fabricii B. Gr. IV. p. 124. Neque vero περὶ μουσικῆς scripsit Eratosthenes, praecedentia enim cum doctrina de ratione et intervallo congruunt, neque analogia ab aliorum auctorum exemplis desumpta eiusmodi opinionem confirmat. Dicaearchum quidem legimus et Didascalias et Musicam pertractasse, eiusdem operis ambitu eum studia sua confecisse non comperimus.

Superioribus proxime accedit explicatio de genere geometrico excerpta:

IX. SEXTUS EMPIRICUS adv. Mathem. III, 28. ἀλλ' εἰώθασι πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιχειρήσεις ὑπαντῶντες οἱ περὶ τὸν Ἐρατοσθένη λέγειν, ὅτι τὸ σημεῖον οὔτε ἐπιλαμβάνει τινὰ τόπον, οὔτε καταμετρεῖ τὸ διάστημα τῆς γραμμῆς, ἴσυν δὲ ποιεῖ τὴν γραμμὴν. ὅπερ ἔστιν ἀδιανόητον. Immo verissimum etiam novissima philosophia admisit. Simillimam rationem Pythagoricis quibusdam non nominatis idem tribuit Sextus adv. Math. X, 281 sqq.

Tandem arithmeticum inventum, Κόσκινον, fragmentorum, quae fundamenta omnis mathematici campi exposuerunt, seriem claudat.

X. NICOMACHUS ARITHMET. p. 17. Wechel. — οἶον ὁ $\bar{\theta}$ πρὸς τὸν κ $\bar{\epsilon}$: ἐκάτερος γὰρ καθ' ἑαυτὸν δευτέρος ἔστι καὶ σύνθετος· πρὸς δὲ ἀλλήλους μόνῃ μονάδι κοινῶ μίτρῳ χρῶνται· καὶ οὐδὲν μόνιον ὁμωνυμεί ἐν ἀμφοτέροις, ἀλλὰ τὸ ἐν τούτῳ τρίτον οὐκ ἔστιν ἐν ἐκείνῳ· οὐδὲ τὸ ἐν ἐκείνῳ πέμπτον ἐν τούτῳ εὐρίσκεται. ἡ δὲ τούτων γένεσις ὑπὸ Ἐρατοσθένους καλεῖται Κόσκινον, ἐπειδὴ ἀναπεφυρομένους τοὺς περισσοὺς λαβόντες καὶ ἀδιακρίτους, ἐξ αὐτῶν τῇ τῆς γενέσεως μεθόδῳ ταύτῃ διαχωρίζομεν, ὡς δι' ὄργανου ἡ κοσκίνου τινός· καὶ ἰδίᾳ μὲν τοὺς πρώτους καὶ ἀσυνθέτους, ἰδίᾳ δὲ τοὺς δευτέρους καὶ συνθέτους, χωρὶς δὲ τοὺς μικτοὺς εὐρίσκο-

μεν. Iste Nicomachi locus a Fello repetitus p. 41. cum prolixior sit, neque ipsam Eratosthenis methodum tradat, aptius videtur BOETHIUS eius vices mutare Arithmet. I, 17. Generatio autem ipsorum atque ortus huiusmodi investigatione colligitur, quam scilicet Eratosthenes cribrum nominabat, quod cunctis imparibus in medio collocatis per eam quam tradituri sumus artem, qui primi, quive secundi, quique tertii generis videantur esse, distinguitur. Disponantur enim a ternario numero cuncti in ordinem impares, in quamlibet longissimam porrectionem, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49. His igitur ita dispositis considerandum, primus numerus quem eorum qui sunt in ordine positi primum metiri possit, sed duobus praeteritis illum qui post eos est positus mox metitur. Et si post eundem ipsum quem mensus est alii duo transmissi sunt, illum qui post duos est rursus metitur. Et eodem modo si duos quis reliquerit, post eos qui est, a primo numero metiendus est. Eodemque modo relictis semper duobus, a primo in infinitum pergentes metientur. Neque haec ultima ratio, neque Nicomachi explicatio vocis *Κόσμιον* verum attingit: perspicuum contra est, cum primigenii numeri ita eruerentur, ut eorum quadrata progressionem facerent, recensione seriei quasi cribri vices praestante, debuisse verbi causa tertium, quintum, septimum, nonum quemque numerum, posito quadrato, secerni. Cf. Kluegel. mathemat. lexic. T. II. p. 130.

Lacera venustissimi corporis membra quodammodo mentem et severam et perspicacem, qua vir ille admirabilis universas mathesis disciplinas contineret, hodieque significant; incorruptum sollertiae et ingenii monumentum, explicatio celebratissimi Deliorum problematis, clarius testatur et consignat.

IV. DE CUBI DUPLICATIONE.

Sententiam Eratosthenis integram de eo argumento, superiori de proportione disputationi aptissimo, EUTOCIO AD ARCHIMEDIS SPHAERAM ET CYLINDRUM p. 21. 22. ed. Basil. 1544. acceptam referimus, unde Fellus repetiit p. 33 — 35. Principio propositi illius admonendum videtur, non geometriae, sed mechanicae demonstratione, ipso coarguente, administrati: unde vana Nicomedis reprehensio apud eundem Eutocium p. 22. conciditur: πολλὰ δὲ τοῖς Ἐρατοσθένους (φαίνεται) ἐπεγγελῶν εὐρήμασιν, ὡς ἀμηχάνοις τε ἅμα καὶ γεωμετρικῆς ἐξέσεως (Reimer. p. 140. ἔξεως affert; nisi subest quid vitii, legendum ἐξετάσεως.) ἑστειρημένοις. Eandem iniiit viam Sturmius in Germanica Archimedis versione, ubi inde a p. 102. variorum problematis enodationes proposuit. Deinde etiam causam huius Epistolae, neque subtiliter, neque ulla ex parte probabiliter excogitatam, Reimerus qui de cubi duplicatione librum conscripsit p. 132 sq. sibi invenit, quem petat, cui videatur. Idem cum Eratosthenis methodum satis exposuerit, nihil de ea re amplius disseram. Neque vero silentio illius error premendus est p. 18 sqq., qui quae ex Euripidis dramate de iusso Minois proferruntur, re vera fabulosam problematis originem adumbrare crediderit, quam opinionem etiam Heynius obs. ad Apollodor. p. 222. repetiit. At observare vix opus

est, ex Tragici fictione nihil de eius veritate posse iudicari; quod si Euripides a mathematicis abhorrens tale memoravit argumentum, Delii famosum istud oraculum paullo ante accepisse, deinceps ad Platonem sese convertisse putandi sunt.

Βασιλεῖ Πτολεμαίῳ Ἐρατοσθένης χαίρειν. Τῶν ἀρχαίων τινὰ τῶν τραγωδοποιῶν φασιν *) εἰσαγαγεῖν τὸν Μίνω τῷ Γλαύκῳ κατασκευάζοντα τάφον· πυθόμενον δέ, ὅτι πανταχοῦ ἑκατόμπεδος εἶη, εἰπεῖν **).

Μικρόν γ' ἔλεξας βασιλικοῦ σηκὸν τάφου·

διπλάσιος ἔστω, τοῦ κύβου δὲ μὴ σφαλῆς.

*** διπλασιάζων ἕκαστον κῶλον ἐν πάχει τάφου, ἐδόκει διημαρτηκέναι· τῶν γὰρ πλευρῶν διπλασιασθειῶν, τὸ μὲν ἐπιπέδον γίνεται τετραπλάσιον, τὸ δὲ στερεὸν ὀκταπλάσιον. ἐζητεῖτο δὲ καὶ παρὰ τοῖς γεωμέτραις, τίνα ἂν τις τρόπον τὸ δοθὲν στερεὸν διαμένον ἐν τῷ αὐτῷ σχήματι διπλασιάσειεν· καὶ ἐκαλεῖτο τὸ τοιοῦτον πρόβλημα, κύβου διπλασιασμός. ὑποθέμενοι γὰρ κύβον, ἐζήτουν τοῦτον διπλασιάσαι. Πάντων δὲ διαπορούστων ἐπὶ πολὺν χρόνον, πρῶτον Ἴπποκράτης ὁ Χίος ἐπενόησεν, ὅτι εἰάν εὐρεθῇ δύο εὐθειῶν γραμμῶν, ὧν

*) Admirare Eratosthenis elegantiam, qui regem, quantumvis eruditum, affatus de Euripidis fabula sibi cognitissima, quasi obscura eius fama increbuisset, sermonem explicuerit: Polyido enim utebatur, exordium minus impeditum nactus, ut quo celebritatem quaestionis, scriptorem dum initiis mathematicis exclusum statim afferebat, nobilitaret; non enim alioquin Hippocratem postposuisset. Ceterum τῶν ἀρχαίων τινὰ τῶν τραγωδοποιῶν ad observata p. 55. non exigendum, sed ab homine Alexandrino de Graecis olim liberis dictum, ut Latinorum Grammatici Ciceronis saeculum designant appellatione antiquorum. Valckenarius posteriorem omisit articulum.

**) Restituit Valckenarius Diatriba p. 203. edebatur βασιλικοῦ διπλάσιον. τοῦ δὲ τοῦ κύβου. Non immerito Loënsis in sequentibus offendit; est autem lacuna significanda, demonstrante et asyndeto, et vero tragoediae indole, quae pessima foret, istiusmodi si mathematicorum studia inutili proluxaque enarrata essent memoria. Accedit, ut διπλασιάζων Μίνοι, sensu adversante, tribui nequiverit.

ἡ μείζων τῆς ἐλάσσονός ἐστι διπλασία, δύο μέσας ἀνάλογον λαβεῖν ἐν συνεχεῖ ἀναλογία, διπλασιασθήσεται ὁ κύβος, ὥστε τὸ ἀπόρημα αὐτοῦ (ε. αὐτῶ) εἰς ἕτερον οὐκ ἐλασσον ἀπόρημα κατέστρεφεν. μετὰ χρόνον δὲ τινὰ φασιν Δηλίους, ἐπιβαλομένης νόσου, κατὰ χρησμόν διπλασιάσαι τινὰ τῶν βωμῶν ἐπιταχθέντας, ἐμπεισεῖν εἰς τὸ αὐτὸ ἀπόρημα. διαπεμψαμένους *) δέ, τοὺς παρὰ τῷ Πλάτωνι ἐν Ἀκαδημίᾳ γεωμέτρως, ἀξιούσιν αὐτοῖς εὐρεῖν τὸ ζητούμενον. τῶν δὲ φιλοπόνως ἐπιδιδόντων ἑαυτοῖς (λ. αὐτοῖς), καὶ ζητούντων, δύο δοθεισῶν δύο μέσας λαβεῖν, Ἀρχύτας μὲν ὁ Ταραντῖνος λέγεται διὰ τῶν ἡμικυλίνδρων εὐρηκέναι, Εὐδοξος δὲ διὰ τῶν καλουμένων καμπύλων γραμμῶν. συμβέβηκε δὲ πᾶσιν αὐτοῖς ἀποδεικτικῶς γεγραφέναι χειρουργῆσαι δὲ καὶ εἰς χρεῖαν πεσεῖν μὴ δύνασθαι, πλὴν ἐπὶ βραχὺ τι τοῦ Μεναίχμου, καὶ ταῦτα δυσχερῶς. ἐπινενόηται δὲ τις ὑφ' ἡμῶν ὀργανικὴ ῥαδία, δι' ἧς εὐρήσομεν, δύο τῶν δοθεισῶν, οὐ μόνον δύο μέσας, ἀλλ' ὅσας ἂν τις ἐπιτάξῃ. τούτου δὲ εὐρισκομένου δυνησόμεθα καθόλου τὸ δοθὲν στερεὸν παραλληλογράμμοις περιεχόμενον εἰς κύβον καθιστάναι, ἢ ἐξ ἑτέρου εἰς ἕτερον σχηματίζειν, καὶ ὁμοιον ποιεῖν, καὶ ἐπαύξειν διατηροῦντας τὴν ὁμοιότητα, ὥστε καὶ βωμοὺς καὶ ναοὺς, δυνησόμεθα δὲ καὶ τὰ τῶν ὑγρῶν μέτρα καὶ ξηρῶν, λέγω δὲ οἶον μετροητὴν μεδίμνων, εἰς κύβον καθιστάναι, καὶ διὰ τῆς τούτου πλευρᾶς ἀναμετρεῖν τὰ τούτων δεκτικὰ ἀγγεῖα, πόσον χωρεῖ. χρήσιμον δὲ ἔσται τὸ ἐπινόημα καὶ τοῖς βουλομένοις ἐπαύξειν καταπελτικὰ καὶ λιθοβόλα ὄργανα. δεῖ γὰρ ἀνάλογον ἅπαντα αὐξηθῆναι, καὶ τὰ πάχη, καὶ τὰ μεγέθη, καὶ τὰς κατατρήσεις, καὶ τὰς χοινικίδας, καὶ τὰ ἐμβαλ-

*) Vulgato quacunque ei vocabulo insitam vim indideris, tolerari non poterit; πρὸς autem articulo praefigere conabatur, magis etiam soloece, Fellus. Non dubius repono: διοπομπησομένους ἢ ἀποδιοπ., pestemvel piaculum averruncaturos.

λόμενα νεῦρα, εἰ μένει καὶ ἡ βουλὴ ἀνάλογον (p. 34. F.)
ἐπαυξηθῆναι. ταῦτα δὲ οὐ δυνατὰ γενέσθαι ἀνευ τῆς
τῶν μέσων εὐρέσεως. τὴν δὲ ἀπόδειξιν καὶ τὴν κατα-
σκευὴν τοῦ λεχθέντος ὀργάνου ὑπογέγραφα σοι.

Δεδόσθωσαν δύο ἄνισοι εὐθεῖαι, ὧν δεῖ δύο μέσας
ἀνάλογον εὐρεῖν ἐν συνεχεῖ ἀναλογία, αἱ αέ. δθ'. καὶ
κείσθω ἐπί τινος εὐθείας τῆς εθ' πρὸς ὀρθὰς ἡ αέ. καὶ ἐπὶ
τῆς εθ'. τρία συνεστάτω παραλληλόγραμμα ἐφεξῆς, τὰ αζ'.
ζι. ιθ'. καὶ ἤχθωσαν διάμετροι ἐν αὐτοῖς αἱ αζ'. λή. ιθ'.
ἔσονται δὲ αὐταὶ παράλληλοι, μένοντος δὲ τοῦ μέσου πα-
ραλληλογράμμου τοῦ ζι., συνωθῆτω (-σθῆτω) τὸ μὲν
αζ'. ἐπάνω τοῦ μέσου, τὸ δὲ ιθ'. ὑποκάτω, καθάπερ ἐπὶ
τοῦ δευτέρου σχήματος, ἕως οὗ γίνηται τὰ αβγδ'. κατ'
εὐθεῖαν. καὶ διήχθω διὰ τῶν α. β'. γ'. δ'. σημείων εὐ-
θεία. καὶ συμπληρώτω τῆ εθ'. ἐκβληθείσῃ κατὰ τὸ κ'.
ἔσται δὲ ὡς ἡ ακ'. πρὸς κβ'. ἐν μὲν ταῖς αέ. ζβ'. πα-
ραλλήλοις ἡ εκ'. πρὸς κζ'. ἐν δὲ ταῖς αζ'. βή. παραλ-
λήλοις ἡ ζκ'. πρὸς κή. ὡς ἄρα ἡ ακ'. πρὸς κβ'. ἡ εκ'.
πρὸς κζ'. καὶ ἡ κζ'. πρὸς κή. πάλιν ἐπεὶ ἔστιν, ὡς ἡ
βκ'. πρὸς κγ'. ἐν μὲν ταῖς βζ'. γή. παραλλήλοις ἡ ζκ'.
πρὸς κή. ἐν δὲ ταῖς βή. γθ'. παραλλήλοις ἡ ηκ'. πρὸς
κθ'. ὡς ἄρα ἡ βκ'. πρὸς κγ'. ἡ ζκ'. πρὸς κή. καὶ ἡ ηκ'
πρὸς κθ'. ἀλλ' ὡς ἡ ζκ'. πρὸς κή. ἡ εκ'. πρὸς κζ'. καὶ
ὡς ἄρα ἡ εκ'. πρὸς κζ'. ἡ ζκ'. πρὸς κή. καὶ ἡ ηκ'. πρὸς
κθ'. ἀλλ' ὡς ἡ εκ'. πρὸς κζ'. ἡ αέ. πρὸς βζ'. ὡς δὲ ἡ
ζκ'. πρὸς κή. ἡ βζ'. πρὸς γή. ὡς δὲ ἡ ηκ'. πρὸς κθ'.
ἡ γή. πρὸς δθ'. καὶ ὡς ἄρα ἡ αέ. πρὸς βζ'. ἡ βζ'. πρὸς
γή. καὶ ἡ γή. πρὸς δθ'. ἠϋρηνται ἄρα τῶν αέ. δθ'.
δύο μέσαι, ἡ τε βζ'. καὶ ἡ γή.

Ταῦτα οὖν ἐπὶ τῶν γεωμετρομένων ἐπιφανειῶν
ἀποδέδεικται. ἵνα δὲ καὶ ὀργανικῶς δυνώμεθα τὰς δύο
μέσας λαμβάνειν, διαπήγνυται πλινθίων ξύλινον ἢ ἑλε-
φάντινον ἢ χαλκοῦν, ἔχον τρεῖς πινακίσκους ἴσους ὡς
λεπτοτάτους· ὧν ὁ μὲν μέσος ἐνήρμοσται, οἱ δὲ δύο

ἐπιπλοτοὶ εἰσιν ἐν χολέδραις, τοῖς δὲ μεγέθεσι καὶ ταῖς
 συμμετρίας ὡς ἕκαστοι ἑαυτοὺς πείθουσι (?). τὰ μὲν
 γὰρ τῆς ἀποδείξεως ὡσαύτως συντελεῖται. πρὸς δὲ τὸ
 ἀκριβέστερον λαμβάνεσθαι τὰς γραμμὰς, φιλοτεχνητέον,
 ἵνα ἐν τῷ συνάγεσθαι τοὺς πινακίσκους παράλληλα δια-
 μένη πάντα καὶ ἄσχεστα, καὶ ὁμαλῶς συναπτόμενα
 ἀλλήλοις. ἐν δὲ τῷ ἀναθήματι τὸ μὲν ὀργανικὸν χαλ-
 κοῦν ἐστι, καὶ καθήρμοσται ὑπ' αὐτὴν τὴν στεφάνην
 τῆς στήλης πρὸς μεμολυβδοχημένων (-χοημένων?),
 [p. 35. F.] ὑπ' αὐτοῦ δὲ ἡ ἀπόδειξις συντομώτερον φρα-
 ζομένη καὶ τὸ σχῆμα, μετ' αὐτὸ (l. μετὰ τοῦτο) δὲ ἐπί-
 γραμμα. Ὑπογεγράφθω οὖν σοι καὶ ταῦτα, ἵνα ἔχοις
 (ἔχῃς) καὶ ὡς ἐν τῷ ἀναθήματι *). τῶν δὲ δύο σχη-
 μάτων τὸ δεύτερον γέγραπται ἐν τῇ στήλῃ.

Δύο τῶν δοθεισῶν εὐθειῶν, δύο μέσας ἀνάλογον εὐ-
 ρεῖν ἐν συνεχεῖ ἀναλογίᾳ. δεδόσθωσαν αἱ αέ. δθ'. συνάγω
 δὲ τοὺς ἐν τῷ ὀργάνῳ πίνακας, ἕως ἂν κατ' εὐθειᾶν γέ-
 νηται τὰ α. β'. γ'. δ'. σημεία. νοείσθω δὴ ὡς ἔχει (vulgo
 ἔχῃ) ἐπὶ τοῦ δευτέρου σχήματος. ἔστιν ἄρα, ὡς ἡ ακ'.
 πρὸς κβ'. ἐν μὲν ταῖς αέ. βζ'. παραλλήλοις ἡ εκ'. πρὸς
 κζ'. ἐν δὲ ταῖς αζ'. βή. ἡ ζκ'. πρὸς κή. ὡς ἄρα ἡ εκ'.
 πρὸς κζ'. ἡ κζ'. πρὸς κή. ὡς δὲ αὐταὶ πρὸς ἀλλήλας,
 ἡ τε αέ. πρὸς βζ'. καὶ ἡ βζ'. πρὸς γή. ὡσαύτως δὲ
 δείξομεν, ὅτι καὶ ὡς ἡ ζβ'. πρὸς γή. ἡ γή. πρὸς δθ'.
 ἀνάλογον ἄρα αἱ αέ. βζ'. γή. δθ'. ἠϋρηνται ἄρα, δύο
 τῶν δοθεισῶν, δύο μέσαι. εἰ δὲ αἱ δοθεῖσαι μὴ ἴσαι
 ὦσι ταῖς αέ. δθ'. ποιήσαντες αὐταῖς ἀνάλογον τὰς αέ.
 δθ'. τούτων ληψόμεθα τὰς μέσας, καὶ ἐπανοίσομεν ἐπ'
 ἐκείνας, καὶ ἐσόμεθα πεπονηκότες τὸ ἐπιταχθέν. εἰ δὲ
 δὲ πλείους μέσας ἐπιταχθῆ εὐρεῖν, ἔτι πλείους πινα-

*) Advertas velim ellipsis elegantiam, optimi cuiusque aucteris
 usu comprobata; cuius universus quantum innotuit ambi-
 tus alibi proponetur explicitus. Interim compara Aeschylā
 Prometh. 875. ὅπως δὲ χῶπη, ταῦτα δὲ μακροῦ χρόνου εἰπαῖν.
 915. ἐγὼ τὰ δ' οἶδα χῶ τρόπῳ.

κίσκους καταστρομέθαι ἐν τῷ ὀργάνῳ τῶν ληφθησομένων μέσων. ἢ δὲ ἀπόδειξις ἢ αὐτή.

Ἐπίγραμμα.

Εἰ κύβον ἐξ ὀλίγου διπλήσιον, ὄγαθέ, τεύχειν
 φράζεις, τὴν στερεὴν πᾶσαν ἐς ἄλλο φύσιν
 εὖ μεταμορφῶσαι, τόδε τοι πάρα, κἄν σύ γε μάνδρην,
 ἢ σιρόν, ἢ κοίλου φρεϊατος εὐρὺ κύτος,
 τῆδ' ἀναμετρήσαιο, μέσας ὅτε τέρμασιν ἄκροις 5
 συνδρομάδας δισσῶν ἐντὸς ἔλης κανόνων.
 Μηδὲ σὺ γ' Ἀρχύτεω δυσμήχανα ἔργα κυλίνδρων,
 μηδὲ Μεναιχμείους κωνοτομεῖν τριάδας
 δίξῃαι, μηδ' εἴ τι θεουδέος Εὐδόξοιο
 καμπύλον ἐν γραμμαῖς εἶδος ἀναγράφεται. 10
 Τοῖσδε δέ γ' ἐν πινάκεσσι μεσόγραφα μυρία τεύχοις,
 ἔειά κεν ἐκ παύρου πυθμένος ἀρχόμενος.
 Εὐαίων, Πτολεμαῖε, πατήρ, ὅτι παιδί σὺν ἡβῶν
 πάνθ' ὅσα καὶ Μούσαις καὶ βασιλεῦσι φίλα
 αὐτὸς ἐδωρήσω· τὸ δ' ἐς ὕστερον, οὐράνιε Ζεῦ, 15
 καὶ σκήπτρων ἐκ σῆς ἀντιάσειε χερός.
 Καὶ τὰ μὲν ὡς τελέοιτο, λέγοι δέ τις ἀνθεμα λεύσσω
 τοῦ Κυρηναίου τοῦτ' Ἐρατοσθένεος.

Epigramma Brunckius Analectis T. I. p. 478. inseruit, repetiit Reimerus cum versione Latina et commentario, quem omisisse satius erat. Complura etiam Jacobs. ad Antholog. Vol. I. P. 2. p. 315 sqq. proposuit.

1. ἐξ ὀλίγου, brevi tempore, Reimerus: quod δι' ὀλίγου dicendum fuerat. Atqui versu 12. ἐκ παύρου πυθμένος ἀρχόμενος extat. Διπλήσιον recte ex cod. Florentino Schaeferus ad Gregor. Cor. p. 527. restituit.

2. Mirum illud φράζεις, cum poetae φράζῃ esset in promptu. At ne τὴν quidem plane otiosum tolerari potest. Jacobsio p. 316. ἢ rescribendum videbatur, verborum ne falsa sententia. Quod enim Reimerus ait, verba τὴν στερεὴν πᾶσαν ἐς ἄλλο φύσιν εὖ μεταμορφῶσαι

immutationem designare in solidam figuram alius formae, eiusdem magnitudinis, prout Archimedes expediverat, nixus ipsis Eratostheneis, *τούτου δὲ εὕρισκομένου δυνησόμεθα καθόλου τὸ δοθὲν στερεὸν παραλληλογράμμοις περιεχόμενον εἰς κύβον καθιστάναι, ἢ ἐξ ἑτέρου εἰς ἕτερον σχηματίζειν, καὶ ὁμοιον ποιεῖν, καὶ ἐπαύξειν διατηροῦντας τὴν ὁμοιότητα*: quis non videt, diligentius inspecta, ipsa verborum copia innuente, unice ad Nostri demonstrationem et explicandam et ad finem perducendam valere? Cubi quidem duplicatione alium in alium paremque cubum transformari, quod illa edocere dicuntur, nusquam repperimus narratum. Certe ἢ ἐξ ἑτέρου genuinis καὶ ἐξ ἑτέρου cedere debebant. Non igitur aliud quam cubos ex proportione multiplicatos assequi voluerat Eratosthenes; neque exempla illa ex vita communi arrepta diversae commonefaciunt opinionis. Etiam in Valckenarii, qui Diatriba p. 218. ob vocem *σιρόν* quattuor exordii versus exscripserat, suspicionem pentameter incidisse videtur, ut cuius notatio depravationem commonstrans praeter consuetudinem inveniatur nulla. Quamvis indubia non succurrat medela, adiecto tamen *πᾶσαν* conditionem superioris quaestionis perspicue liquet indicari, ne quis ridiculam Deliorum viam ineat, cubum cubo imponentium.

3. Vulgatum τὸ δὲ recentiores correxerunt.

4. *σιρόν* pro *σεῖρον* Fellus.

5. *τῆδ'*, hac ratione, *ἀπόδειξιν* adscriptam significare apparet. Sensus huius et sequentis versus Reimerum satis exercuit, qui, mathematica professus, non exputo quomodo talem effundere sustinuerit explicationem: si sumpseris intra duas regulas medias concurrentes in extremis terminis, i. e. punctis, quae quidem puncta ipso exponente, tantummodo coniungantur media continue proportionali. Verum enimvero quantulum erat perspexisse, *συνδρομάδας* metri quadam necessitate pro

παράλληλους adscitum fuisse, facillimum praestans sensum: cum intra duas regulas (αμ'. εθ'. R.) inveneris medias proportionales (βζ'. ηγ'), parallelas extremis parallelogrammi finibus (αέ. μθ').

8. *Μεναιχμείους* ex Proclo, ut initio epistolae *Μεναιχμου*, pro *Μενέχμου* — *μείους* necessario rescribendum erat. PROCLI locus hic est in EUCLIDIS ELEMENT. II. p. 31. Basil. ἐπινοεῖσθαι δὲ ταύτας τὰς τομὰς τὰς μὲν ὑπὸ Μεναιχμου τὰς κωνικάς, ὃ καὶ Ἐρατοσθένους ἱστορῶν λέγει· μηδὲ Μεναιχμείους κωνοτομεῖν τριάδας, τὰς δὲ ὑπὸ Περσέως. Denuo excitat AD PLAT. TIMAEUM p. 149. πῶς μὲν οὖν δύο δοθεισῶν εὐθειῶν δυνατὸν δύο μέσας ἀνάλογον λαβεῖν, ἡμεῖς ἐπὶ τέλει τῆς πραγματείας, εὐρόντες τὴν Ἀρχύτειον δεῖξιν, ἀναγράφομεν, ταύτην ἐκλεξάμενοι μᾶλλον, ἢ τὴν Μεναιχμου, διότι ταῖς κωνικαῖς ἐκείνος χρῆται γραμμαῖς· καὶ τὴν Ἐρατοσθένους ὡσαύτως, διότι κανόνος χρῆται παραθέσει. Socordiam plane incredibilem, qua Fellus, geometra, priorem locum ad opus de conicis sectionibus rettulerat, recte notavit Fabricius Bibl. Gr. IV. p. 124. Aliud hic restat persequendum, qua tandem norma eiusmodi structura administretur: μηδὲ — ἔργα κυλίνδρων, μηδὲ Μ. κωνοτομεῖν τριάδας δίζηαι, μηδ' εἴ τι — καμπύλον εἶδος ἀναγράφεται. Scio grammaticos adamatum suum zeugma cantaturos esse, neque vero ullam vel audacissimam in dicendo licentiam sine ratione inferri videntur mihi allegaturi. Iam cum verbo κωνοτομεῖν, quod reliquis conveniat sententiis, non queat erui, difficultatem immutato κωνοτομῶν auferre expeditissimum fuerit: proinde δίζηαι ad universa pertinebit.

9. Iam ne haec δίζηαι conformatio soloecismum redolere videatur, post μὴ adhibita, ipsum fuisse Ionum indicativum, teste Etymol. M. p. 621, 37, comparato ὄρηαι (non ὀρηῆαι), observandum est. Οὐκ ἔστι

igitur hoc sibi volunt: si in eo eris, ut cubum duplices, haecce explicatio prostabit; unde neque Archytae, opinor, neque ceterorum conatus requirantur.

10. Notanda locutio *καμπύλον ἐν γραμμαῖς* (sic Brunckius pro *ἐγγραμμαῖς*) εἶδος, raro, sed tamen genuino ἐν praepositionis usu. Eurip. Med. 206. τὸν ἐν λέγει προδόταν. Athenaeus VI. p. 226. C. πρὸς τοὺς ἐν τῷ βίῳ κακίστους τὴν σύγκρισιν αὐτῶν ποιούμενος. Numenius ibid. VII. p. 282. A. et alibi:

φυκίδας, ἀλφησιτὴν τε, καὶ ἐν χροῖῃσιν ἐρυθρὸν σκορπίον.

Distat lectio vulgata Mercur. fragm. VI. *χρύσειον ἐν ἐφρύσιν*. Hinc Lucianus D. D. VII, 1. τοῦ Ἰαπετοῦ πρεσβύτερόν ἐστιν, ὅσον ἐν τῇ πανουργίᾳ· contra infelicem Hemsterhusii suspicionem defendendus.

11. Olim legebatur *τοῖσδε δὲ ἐν*. Fellus *τοῖσδε σύ ἐν*. Reimer. *τοῖσδε δέ τ' ἐν*. Unum γ' exciderat.

12. Reimerus commate post *κέν* distinxit, quo particula male collocaretur. ἄν cum participio saepius coniungitur, obstrepentibus plerumque criticis. Ve'uti Aeschyli Agamemn. 1046. ἐντὸς δ' ἄν οὔσα μορσίμων ἀγρευμάτων, Hermannus turbavit, immemor Suppl. 274. eiusdem poetae: ἔχουσ' ἄν ἤδη τὰ π' ἐμοῦ τεκμήρια. In Sophoclis Oed. Col. 965. τάχ' ἄν τι μηνίουσιν εἰς γένος πάλαι, non fuit recte explicitum. Sensus est: si simplici via ab exilibus initiis ordiari.

13. Vulgatum *εὖ αἰών* sustulit Valckenarius p. 285. idemque pristinum *συνήων* reiecit, *συνηβῶν* emendans, accedentibus manuscriptis, utrobique editoribus secutis. Fellus pulcherrimum *συνήδων* effinxerat. At Ptolemaeus non aptissime cum filio viribus, impari collatione, vigere perhiberetur, multoque minus conversio ad Iovem filio regis nobilitando, de quo levis esset mentio iniecta, statui posset. Quod si *συνηβῶν* seiungitur, et Ptolemaeus et filius egregia patrare dicuntur, unde

nihil prohibebit, sententiam insequentem posteriori statim consecrare. Hoc enim dicit Eratosthenes: Felix tibi, Ptolemaee, contigit aevum, ut qui valetudine adhuc integra, quaecumque et Musis et regibus exoptata sint, una cum filio praestes, cui olim tu, Iuppiter, regnum concedas.

17. Quotquot hoc argumentum attigerunt, hocce *ἀνάθημα*, instrumentum praecipue, in templo dedicatum, praeunte G. I. Vossio de natura artium p. 63. b., interpretabantur. Sine dubio unicum eius notitiae fontem illa Eratosthenis exhibent: ἐν δὲ τῷ ἀναθήματι τὸ μὲν ὀργανικὸν et quae sequuntur. At quaerere licet, quatenus, cum antea de donario nondum esset dictum, τὸ ἀνάθημα confestim significarit, et, in quo caput rei versatur, illa Ptolemaei commemoratio praeter omnium expectationem fuerit inserta. Quae nonnisi carmine ad ipsum transmissio Ptolemaeum, ita ut regiae genti et inventa, et descriptio, Eratosthenis memoriam servatura essent perennem, veram suam vim ac significatum potuit manifestare. Neque ei explicationi *στήλη* adversatur, ut corrupto in loco posita, ne per se quidem grave praebens argumentum, neque magis descriptio tum demonstrationis, tum epigrammatis, quidquam impedit, ut quae historiam quasi problematis solvendi redintegraret atque ad umbilicum eveheret.

Iam huius Ptolemaeorum ἀναθήματος flos erat in *mesolabium*, descriptum a VITRUVIO IX, 3. et PAPPo mathematicae collectionis ex versione F. Commandini l. III. p. 7. Ita Vitruvius: Transferatur mens ad Archytæ Tarentini et Eratosthenis Cyrenaei cogitata; hi enim multa et grata a mathematicis rebus hominibus invenerunt. Itaque cum in ceteris inventionibus fuerint grati, in eius rei concertationibus maxime sunt suspecti. Alius enim alia ratione explicare curavit, quod Delo imperaverat responsis Apollo, uti arae eius quantum ha-

beret pedum quadratorum, id duplicaretur, et ita fore, ut hi qui essent in ea insula tunc religione liberarentur. Itaque Archytas hemicylindrorum descriptionibus, Eratosthenes organica mesolabi ratione idem explicaverunt. Pappus autem, qui p. 8. demonstrationem Eratosthenis exhibuit: Cum igitur tales sint problematum differentiae, antiqui geometrae problema ante dictum (lineare) in duabus rectis lineis, quod natura solidum est, geometrica ratione innixi construere non potuerunt, quoniam neque conic sectiones facile est in plano designare. Instrumentis autem ipsum in operationem manualement, et commodam aptamque constructionem mirabiliter traduxerunt, quod videre licet in eorum voluminibus, quae circumferuntur, ut in Eratosthenis mesolabo.

Praeterea afferebatur Eratosthenis commentarius in Arati Phaenomena, etiam Hipparcho tributus, qui in Petavii Uranologio inde a p. 256 extat. Vidit iam Petavius neutri convenire, confirmavitque hisce Fabricius Bibl. Gr. IV. p. 120. „Petaviani iudicii ratio reddi facile potest. Nam Hipparchus ipse nomine tenus in eo citatur, et praeterea mentio fit Iulii mensis, quod nomen diu demum post mortuum Eratosthenem Romae est auditum. Occurrit et vox barbara *ἀλεκτροπόδιον*, quo Orionem appellarunt recentiores Graeci.”

APPENDIX.

V. OPERA PHILOSOPHICA.

Si quis illud considerarit, eorum philosophorum, quorum opera ad posteritatem integra non pervenerint, laceras plerumque, et si fuerit occasio vehementer absurdas extare notitias, minime omnium Eratosthenis sortem mirabitur, ut cuius placitorum, viri scilicet neque unice philosophati, neque sectae conditoris, fragmenta admodum tenuia ad nos redundant. Unde nemo facile systema omnibus suis partibus absolutum hic exhibitum iri expectabit; sed potius satis superque quaestioni propositae satisfactum fuerit, dummodo non obscure mens illius philosophica perspiciatur. Mentem enim philosophia imbutam Eratostheni suppetiisse, docet tum universa Geographicorum adornatio, tum singulares eaeque luculentissimae operis reliquiae, veluti fr. LV. LVI. Indidem etiam consuetudinis cum philosophorum libris institutae nonnulla possunt indicia repeti, fr. XXXI. ubi Stratonis, fr. LV. ubi Democriti prostat mentio. Sed primo loco huc transferenda sunt STRABONIS verba I. p. 15, non minoris momenti, quam quae proxime praecesserunt, initio geographicae disputationis de Polemone excussa; indicata fuerunt ad fr. LXXXVII.

I. — καίπερ πλείστοις ἐντυχῶν ὡς εἶρηκεν αὐτὸς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν. Ἐγένοντο γάρ, φησὶν ὁ Ἐρατοσθένης, ὡς οὐδέποτε, κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ὑφ' ἑνα περιβόλον καὶ μίαν πόλιν οἱ κατ' Ἀρίστωνα καὶ Ἀρκεσίλαον ἀνθῆσαντες φιλόσοφοι. Οὐχ ἱκανὸν δ' οἶμαι τοῦτο, ἀλλὰ τὸ κρίνειν καλῶς, οἷς μᾶλλον προσιτέον. ὁ δὲ Ἀρκεσίλαος καὶ Ἀρίστωνας τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀνθησάντων κορυφαίους τίθησιν· Ἀπελλῆς τε αὐτῶ πολὺς ἐστὶ καὶ Βίων, ὃν φησὶ πρῶτον ἀνθῆναι περιβαλεῖν φιλοσοφίαν. ἀλλ' ὅμως πολλάκις εἰπεῖν ἂν τινα (optativus verbi hic excidisse videtur) ἐπ' αὐτὸ τοῦτο· Οἶην ἐκ ῥακέων ὁ Βίων. Ἐν αὐταῖς γὰρ ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις ἱκανὴν ἀσθένειαν ἐμφαίνει τῆς ἑαυτοῦ γνώμης, ὅς τοῦ Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως γνώριμος γενόμενος Ἀθήνησι, τῶν μὲν ἐκεῖνον διαδεξαμένων οὐδενὸς μέμνηται, τοὺς δ' ἐκεῖνῳ διενεχθέντας, καὶ ὧν διαδοχὴ οὐδεμία σώζεται, τούτους ἀνθῆσαι φησὶ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον. Ancheri opinionem haec ad librum Geographicorum primum transferentis supra commemoravi. Eam non modo non Strabonis omnis sententia constabit, verum etiam falsam coarguunt illa τοῦ Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως — τῶν μὲν ἐκεῖνον διαδεξαμένων οὐδενὸς μέμνηται, τοὺς δ' — τούτους ἀνθῆσαι φησὶ. Ponas licet de vita sua Geographicis, quamquam nisi quis firmissimis corroborarit argumentis, plane ab ingenio antiquitatis abhorrere videbitur, verumtamen Geographicis Nostrum commentatum fuisse: sed vitam nisi ob studia geographica oggerere non potuit; quales autem philosophi sua aetate floruerint, id vero exposuisse mortalium foret longe stultissimi. Praeterea statim sequentibus Strabo de philosophandi ratione ab Eratosthene adhibita sermonem composuit. Deinde priusquam rem ipsam aggrediar, nonnulla ad singula Strabonis animadvertenda sunt. Quod enim editur οἱ κατ' Ἀρίστωνα καὶ Ἀρκεσίλαον ἀνθῆσαντες φιλόσοφοι, id nihil aliud hic

quidem significare potest, quam philosophos qui tempore Aristonis et Arcesilai floruerint; periphrasin certe, quales sunt apud Diodorum Siculum, τῆς κατὰ τὸν Ἀντίοχον ἡπτης, ἢ κατὰ τὸν Εὐμένη νίκη, apud Strabonem, ἢ κατὰ Πέρσας — κατὰ Εὐξεινον θάλαττα, huc advocare minime ex re esset factum, cum et Diodorus memorabilem hunc praepositionis usum prae ceteris scriptoribus sibi proprium teneat, et vel eiusmodi exempla nimium ab locutione ὁ κατὰ Ἀρίστονα φιλόσοφος recederent. Multo minus versio Latina verum exprimit: Aristo, Arcesilaus, et qui cum his alii florere philosophi; quod etiam repugnat menti Eratosthenis. Iam vero quatenam medicina adhiberi debeat, insequentia Ἀρκεσίλαον καὶ Ἀρίστονα τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀνθησάντων κορυφαίους, et τούτους ἀνθῆσαι φησι κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, perspicue subministrant. Revocandae igitur quae voces ob similitudinem litterarum exciderunt: οἱ καθ' ἑαυτὸν περὶ Ἀρίστονα καὶ Ἀ., sed periphrasis illa Strabonis est inventum. Deinceps nisi quis ingenium Strabonis philosophia minime subactum haberet compertum, posset qualiscunque verbis οὐχ ἱκανὸν δ' οἶμαι — προσιτέον dubitatio inhaerere; sed quamvis satis inepta pro genuinis et incorruptis putanda sunt. Ac, ne iniuria Eratosthenes afficiatur, Ἀπελλῆς τε αὐτῷ πολὺς ἐστι καὶ Βίων non vertenda: multus est in praedicando, sed potius multus est in nominando, crebra apud ipsum mentio incidit. Apposite Aeschylus S. Th. 6. Ἐτεοκλέης ἂν ἐς πολὺς κατὰ πτόλιν ὑμνοῖθ'. Callim. fr. CXV. Apells fere ignotus est, sine dubio Arcesilai idem familiaris teste Plutarcho de adulat. et amici discr. p. 67. D. et Athenaeo X. p. 420. D. Bionem autem, hominem faetum atque ingeniosum, sed levissimae philosophiae auctorem, non est cur laudatione satis ambigua ab Eratosthene insignitum fuisse credas. Floribus enim dudum Plato philosophiam exor-

nave: at, inque amoenissimam redegerat formam; non igitur primus Borysthenita floribus, sed flosculis orationisque ampullis, quales dicteria apud Diogenem servarunt, genus illud litterarum decorasse dictus ab Nostro est censendus. Idque planissime confirmat, quo Strabo erroris redarguitur, **DIOGENES LAERT. IV, 52.** *διὰ δὴ οὖν τὸ παντὶ εἶδει λόγου κεκροῦσθαι φασὶ λέγειν ἐπ' αὐτοῦ τὸν Ἐρατοσθένην, ὡς πρῶτος Βίων τὴν φιλοσοφίαν ἀνθινὰ ἐνέδυσεν.* Insuper istius discipulum Eratosthenem non fuisse indicat idem Diogenes IV, 53. *παρ' ὃ καὶ οὐδεὶς μαθητῆς αὐτοῦ ἐπιγράφεται, τοσοῦτων αὐτῷ σχολασάντων.* Quod his submittitur Strabonis iudicium, *ἐν αὐταῖς ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις ἰκανὴν ἀσθένειαν ἐμφαίνει τῆς ἑαυτοῦ γνώμης,* stolidam sectae tralaticiae tenacitatem manifestat, quae in eiusdem magistri verba omnes omnino iurare iubet. Minus etiam ratiocinatio valet a Zenonis consuetudine deprompta; si enim re vera cum Stoicorum principe, quod ob nimiam aevi discrepantiam iure licet addubitare, commercium ille inierat, diem tamen Zeno, Eratosthene admodum iuvene, obiit, quapropter parum ad eius ingenium valuerat. Nihil igitur caussae aderat, cur Cleanthem Chrysippumve afferret, ab Aristone et Arcesilao prae ceteris sibi probatis eruditus. Strabonis argumento iam Casaubonus adversabatur. Quibus tandem semotis, quaeritur, quae illa fuerint Aristonis placita, quae Nostri apprime ferrent assensum: unde necessario repetenda est

Digressio de Aristone Chio.

De quo nonnulli singularibus dissertationibus dudum intermortuis disseruerunt; novissime Tennemanus histor. philos. T. IV. p. 207 sqq. Diuturna Zenonis valetudine permotus a Stoicis ille ad Academicos transiisse, deinde in Cynosarge novae sectae mox evanidae extitisse princeps a Diogene Laert. VII, 161. 162.

perhibetur. Ille fortasse casus defectioni opportunitatem attulerit; ipsam certe causam in diversitate ingeniorum versatam existimaverim. Idem enim VII, 18. Ἀριστωνος δὲ τοῦ μαθητοῦ πολλά διαλεγόμενου οὐκ εὐφυῶς, ἔνια δὲ καὶ προπετῶς καὶ θρασείως ἀδύνατον, εἶπεν (ὁ Ζήνων), εἰ μὴ σε ὁ πατήρ μεθύων ἐγέννησεν, ὅθεν αὐτὸν καὶ λάλον ἀπεκάλει, βραχυλόγος ὢν *). Argutam sane mentem paucis eius demonstrationibus quarum memoria extat perspicui licet. Neque enim vir fuit ab morum integritate, neque a philosophiae gravitate atque amplitudine primarius; sed iis animi dotibus instructus, quibus ista indigebant tempora; magna enim persuadendi vi pollebat, unde Sirenis cognomen sibi peperit, atque auditores ad eum confluebant, indicante Diogene VII, 182; ac potentium re ita ferente adulator, qualem sese Persaeo, Antigoni regis familiari, exhibuisse tradit Athenaeus; philosophiaeque suae fundamenta eiusmodi finibus circumscripsit, ut nec vitae, nec meditationi molestiae imponerentur nimiae. Namque repudiatis Zenonis et Megaricorum sententiis virtutem unice appetendam, vitium refugiendum esse docuit, his interiecta pro indifferentibus habenda. Ne hic quidem sui dissimilis fuit Diogenes, qui dicto fortasse Aristonis abusus, sapientem periti histrionis similem declarantis: personam enim sive Thersitae sive Agamemnonis susceptam decenter repraesentare; illo igitur abusus, haec nobis propinat IV, 160. (coll. VI. extr.) τέλος ἔφησεν εἶναι τὸ ἀδιαφόρως ἔχοντα ζῆν πρὸς τι μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας, μηδὲ ἡντινοῦν ἐν αὐτοῖς παραλλαγὴν ἀπολείποντα, ἀλλ' ἐπίσης ἐπὶ πάντων ἔχοντα. Πρὸς τι utique genuinum esse idem istis opinionem suam satis illustrantibus statim confirmat:

*) Haud scio an Zenonis ingenium, neque asperitatem, neque insignem omnino iracundiam repudiantis, teste Athenaeo II. p. 55. F., dissidium etiam promoverit.

ἀρετᾶς τε οὔτε πολλὰς εἰσῆγεν, ὡς ὁ Ζήνων, οὔτε
 μίαν πολλοῖς ὀνόμασι καλουμένην, ὡς οἱ Μεγαρικοί,
 ἀλλὰ καὶ τὸ πρὸς τί πως ἔχειν. Praeter Ciceronem ea-
 dem fere Clemens Alex. Strom. II. p. 179. Sed per-
 spicue verum tradit Sextus Empir. adv. Mathem. VII,
 12. καὶ Ἀρίστων δὲ ὁ Χῖος οὐ μόνον ὡς φασὶ παρη-
 τεῖτο τὴν τε φυσικὴν καὶ λογικὴν θεωρίαν, διὰ τὸ
 ἀνωφελὲς καὶ πρὸς κακοῦ τοῖς φιλοσοφοῦσιν ὑπάρχειν,
 ἀλλὰ καὶ τοῦ ἠθικοῦ τόπους τινὰς συμπεριέγραφε, κα-
 θάπερ τὸν τε παραινετικὸν καὶ τὸν ὑποθετικὸν τόπον·
 τούτους γὰρ εἰς τίθτας ἂν καὶ παιδαγωγοὺς πίπτειν.
 ἀρκεῖσθαι δὲ πρὸς τὸ μακαρίως βιῶναι τὸν οἰκειοῦντα
 μὲν πρὸς ἀρετὴν λόγον, ἀπαλλοτριοῦντα δὲ κακίας,
 κατατρέχοντα δὲ τῶν μεταξὺ τούτων, περὶ ἃ οἱ πολλοὶ
 πτοηθέντες κακοδαιμονοῦσιν. Ἀδιάφορα enim secus
 ac Zeno senserat bonis seiunxit, quod pluribus expli-
 cat idem Sextus XI, 64. cuius disputationis initium
 excitare libet: μὴ εἶναι δὲ προηγμένον ἀδιάφορον τὴν
 ὑγείαν, καὶ πᾶν τὸ κατ' αὐτὴν παραπλήσιον, ἔφησεν
 Ἀρίστων ὁ Χῖος. ἴσον γὰρ ἐστὶ τὸ προηγμένον αὐτὴν
 λέγειν ἀδιάφορον τῷ ἀγαθὸν ἀξιοῦν, καὶ σχεδὸν ὀνό-
 ματι μόνον διαφέρων. καθόλου γὰρ τὰ μεταξὺ ἀρετῆς
 καὶ κακίας ἀδιάφορα μὴ ἔχειν μηδεμίαν παραλλαγήν·
 μηδὲ τινὰ μὲν εἶναι φύσει προηγμένα, τινὰ δὲ ἀπο-
 προηγμένα, ἀλλὰ παρὰ τὰς διαφοροὺς τῶν καιρῶν πε-
 ριστάσεις. Ista moralis philosophiae capita perexigua
 Aristo proposuit, dimota et metaphysica et dialectica:
 quibus rationibus fuerit adductus, audi. Diogenes: τὸν
 τε φυσικὸν τόπον καὶ τὸν λογικὸν ἀνήρει, λέγων τὸν
 μὲν εἶναι ὑπὲρ ἡμᾶς, τὸν δ' οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς, μόνον
 δὲ τὸν ἠθικὸν εἶναι πρὸς ἡμᾶς. εἰκέναι δὲ τοὺς δια-
 λεκτικοὺς λόγους τοῖς ἀραχνίοις, ἃ καίτοι δοκοῦντα τε-
 χνικὸν τι ἐμφαίνειν (ἐνυφαίνειν perperam Blomfield.
 ad Callim. h. Apoll. 56.), ἄχρηστά ἐστίν. Cf. VI, 103.
 Supplet ea Stobaeus Serm. LXXX. Ἀρίστων ἔλεγεν

εοικέναι τὴν διαλεκτικὴν τῷ ἐν ταῖς ὁδοῖς πηλῶ· πρὸς
 οὐδὲν γὰρ οὐδ' ἐκεῖνον χρήσιμον ὄντα καταβάλλειν τοὺς
 βαδίζοντας. Tandem de uno quaeritur, quatenam isti-
 usmodi homini virtus sapientiae caput constituerit. Do-
 cet Clemens Alex. Strom. II. p. 175. ὅθεν, ὡς ἔλεγεν
 Ἀρίστων, πρὸς ὅλον τὸ τετράχορδον, ἡδονήν, λύπην,
 φόβον, ἐπιθυμίαν, πολλῆς δεῖ τῆς ἀσκήσεως καὶ μά-
 χης. Quin Dei naturam prorsus addubitavit, teste Ci-
 cerone N. D. I, 14. Iam diiudicari potest, quatenus illa
 philosophandi ratio et luculenta et philosophica cum
 quibusdam censenda sit. Ab huius philosophiae am-
 bitu Eratosthenem quam longissime abhorruisse extra
 temeritatem pronunciaverim; altero licet concessa, viam
 ab Aristone tritam nec sine acumine aedificatam ali-
 quatenus eum inire potuisse. Sane quam clare perspi-
 citur, paene omnes Cyrenis oriundos, philosophiae si
 operam darent, ex patriae moribus luxuriantes quodam-
 modo partes ob eamque causam dogmaticis omni in-
 genii vi adversatas constanter fovisse: cuius documen-
 tum praestant Aristippus eiusque secta, Theodorus, La-
 cydes, Carneades. Sed argumento quodam praeter al-
 terum Athenaeo innixum, quantum auctoritatis Aristoni
 Noster tribuerit, intelligi licet. Quippe Aristo cum Ar-
 cesilao, Scepticorum istius aevi principe, certavit. Illius
 dicterium servavit Diogenes VII, 162, quod Tenne-
 mannus ab iuvene philosopho profectum existimaverit.
 Atqui iuvenis facetias nisi celebratissimi nemo prodit;
 vitam vero Aristonis obscurissimam fuisse inde apparet,
 quod ne Laertius quidem quidquam de ea memoravit.
 Sed istam refellunt opinionem haec eiusdem Laertii IV,
 40. ὅθεν οἱ περὶ Ἀρίστων τὸν Χίον Στωϊκοὶ ἐπεκά-
 λουν αὐτὸν φθορέα τῶν νέων, καὶ κιναιδολόγον, καὶ
 θρασὺν ἀποκαλοῦντες. 41. διὰ ταῦτα οὖν ἐδακνόν τε
 αὐτὸν οἱ προειρημένοι, καὶ ἐπέσκωπτον ὡς φίλογλον
 καὶ φιλόδοξον. Alio enim eiusdem loco IV, 33. sive

Sexti Empir. Pyrrh. hypotyp. I, 234. ὄθεν καὶ ἐλέγετο ἐπ' αὐτοῦ ὑπ' Ἀρίστωνος· Πρόσθε Πλάτων, ὅπιθεν Πύρρων, μέσσοι Διόδωρος· hanc in demonstrationem non utar. Quod si genuinus fuit Aristonis Eratosthenes discipulus, non debebat, quod quidem Strabo eum fecisse ait, utrumque laudis summo in loco reponere. At vero cum nihil nisi principes iuvenilis suae aetatis philosophos, qui Scepticismi studia ipsius menti iniiecisse videntur, designare voluit, iure ita censuit, Zenone mortuo, Cleanthe acuminis laude non florentissimo, Chrysippo nondum propalam disputante.

Sed quaecunque ex decretis modo significatis rata habebat Eratosthenes, totum tamen, ut erat partium studio et obsequela vacuus, Aristoni sese non emancipavit. Potest illud ingenium quantum satis est ΑΤΗΝΑΙΙ loco VII. p. 281. C. perspicui, alterum Aristonis, libri Eratosthenici, fragmentum excitantis:

II. Καὶ τῶν Στωϊκῶν δὲ τινες συνεφήψαντο ταύτης τῆς ἡδονῆς. Ἐρατοσθένης γοῦν ὁ Κυρηναῖος, μαθητῆς γενόμενος Ἀρίστωνος τοῦ Χίου, ὃς ἦν εἰς τῶν ἀπὸ τῆς Στωᾶς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρίστωνι παρεμφαίνει τὸν διδάσκαλον ὡς ὕστερον ὀρμήσαντα ἐπὶ τρυφήν, λέγων ὧδε· "Ἦδη δὲ ποτε καὶ τοῦτον πεφώρακα τὸν τῆς ἡδονῆς καὶ ἀρετῆς μεσότοιχον διορύττοντα, καὶ ἀναφαινόμενον παρὰ τῇ ἡδονῇ. Tangit idem XIII. p. 588. A. Τοσαῦτ' εἰπὼν μετὰ τινος τροχιλίας ὁ Μυρτίλος, μὴ τι τοιοῦτον ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι, ἔφη, οἱ καὶ πρὸ τῶν Ἠδονικῶν καλουμένων αὐτοὶ τὸν τῆς ἡδονῆς τοῖχον ὑποσκάπτοντες, ὡς πού ὁ Ἐρατοσθένης (olim Ἐρασθένης) φησί. Cf. Geograph. fr. XII. Quid quod Platonicis eum adnumerat IAMBlichus, Arcesilai ut videtur sectatoribus, singularem animi conditionem stantibus, qualem ex parte etiam recentiores adsciverunt philosophi. Locus est:

III. AP. STOBÆUM ECLOG. PHYS. I, 52. p. 904. Heer. = 113, 42. Cant. *Ἄλλη αἴρεσις τῶν Πλατωνικῶν — τιθεμένη τὴν ψυχὴν αἰεὶ εἶναι ἐν σώματι, ὡς περ ἡ Ἐρατοσθένους καὶ Πτολεμαίου τοῦ Πλατωνικοῦ καὶ ἄλλων, ἀπὸ σωμάτων αὐτὴν λεπτοτέρων εἰς τὰ ὀστρεώδη πάλιν εἰσοικίζει σώματα· διατρίβειν μὲν γὰρ αὐτὴν εἰς μοῖραν τινα τοῦ αἰσθητοῦ, καθήκειν γε μὴν εἰς τὸ στερεὸν σῶμα ἄλλοτε ἀπ' ἄλλων τοῦ παντός τόπων. Verba, praesertim novissima, corruptelae suspicionem admittunt. Eandem similemve sententiam indicat:*

IV. PROCLUS AD PLAT. TIMÆUM p. 186. οὐκ ἄρα ἀνεξόμεθα λέγειν ἡμεῖς οὕτω μέσῃν αὐτὴν (τὴν ψυχὴν), ὡς ἔχουσάν τι καὶ ἄσώματον καὶ σωματικόν, ὡς Ἐρατοσθένης ὑπέλαβεν.

In illa disputatione, cum similitudinem quae inter corpus et animum intercedit exponeret, hocce fragmentum Eratosthenes videri potest adhibuisse:

V. STOBÆI SERM. CXV. p. 592, 32. Gesn. a. 1559. et Io. MAXIMUS Opp. t. II. p. 635. Ἐρατοσθένης (ὁ Κυρηναῖος addit Max.) τῆς ἡλικίας ἔφη τὸ μὲν ἀκμάζον ἔαρ εἶναι, τὸ δὲ μετὰ τὴν ἀκμὴν θέρος καὶ μετόπωρον (Max. θέρος δὲ καὶ μ. τὸ μετὰ τὴν ἀ.), χειμῶνα δὲ τὸ γῆρας. Ex quibus comparationem cum vere etiam alii periclitabantur, quos vide apud Valckenar. ad Herod. VII, 162.

Et quia nihil impedit, quominus insequens sententia ibidem fuerit memorata, hanc quoque subiungi placet:

VI. PLACITA PHILOSOPHORUM quae dicuntur Plutarchi p. 884. B. περὶ χρόνου. Ἐρατοσθένης (τὸν χρόνον φησὶ) τὴν τοῦ ἡλίου πορείαν. STOBÆUS ECL. PHYS. I, 40. Heer. p. 19, 40. Cant. tempus definiisse Eratosthenem τὴν τοῦ ἡλίου πορείαν. Idem Galenus X, 5.

Illam num Aristonem materiam conscribendo praestiterint necne, eiusmodi fragmentis non iam decerni potest; Aristo quidem alter commentationis titulus, ad

libros statim circumscribendos de bonis et malis relatae, fuisse videtur.

Moralem inprimis philosophiae partem maiore ut credere licet opere conclusit, quo multis exemplis ex historia depromptis argumenta sua stabiliret, *περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν* inscripto; eius pars *περὶ πλούτου καὶ πενίας* aliquoties laudatur. Ista quoque a titulorum collatoribus discreta fuisse nemo mirabitur. Iam de hoc similibusque libris Strabonis iudicium supra p. 18. exscriptum est, cuius notae censoriae fides penes ipsam esto. Plenam libri inscriptionem praebent:

VII. HARPOCRATIO p. 28. *Ἀρμουςταί, οἱ ὑπὸ Λακεδαιμονίων εἰς τὰς ὑπηκόους πόλεις ἄρχοντες ἐκπεμπόμενοι, ὡς Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν φησι.*

VIII. Et CLEMENS ALEX. STROM. IV. p. 496. C. *Ἐπεὶ οὐ μόνον Αἰσώπιοι καὶ Μακεδόνες καὶ Λάκωνες στρεβλούμενοι ἐκαρτέρουν, ὡς φησὶν Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, ἀλλὰ καὶ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης, ἀναγκαζόμενος κατεπειν τι τῶν ἀπορρήτων, ἀντίσχευ πρὸς τὰς βασάνους, οὐδὲν ἐξομολογούμενος· ὅς γε καὶ τελευτῶν τὴν γλῶτταν ἐκτρώγων, προσέπτυσε τῷ τυράννῳ, ὃν οἱ μὲν Νέαρχον, οἱ δὲ Δημόλον προσαγορεύουσιν. Fere eadem THEODORET. GRAEC. AFFECT. serm. VIII, p. 604. B. *Ζήνων ὁ Ἐλεάτης, ὃς ἀναγκαζόμενος κατεπειν τι τῶν ἀπορρήτων, ἀντίσχευ πρὸς τὰς βασάνους, οὐδὲν ἐξομολογούμενος· ὡς δὲ φησὶν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ (l. τοῖς) περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, δείσας οὐτος, μὴ τῇ τῶν κακῶν ὑπερβολῇ βιασθεῖς ἐξείπη τι τῶν συγκειμένων, καὶ τοὺς στασιώτας μηνύσῃ, τὴν γλῶτταν τοῖς ὁδοῦσι τεμών, προσέπτυσε τῷ τυράννῳ.**

IX. DIOGENES LAERT. VI, 88. *Ἐρατοσθένης δὲ φησὶν, ἐξ Ἰππαρχίας, περὶ ἧς λέξομεν, γενομένου παιδὸς αὐτῷ (Crateti Cynico), ὄνομα Πασικλέους, ὃτ' ἐξ ἐφήβων ἐγένετο, ἀγαγεῖν αὐτὸν ἐπ' οἶκημα παιδείας,*

καὶ φάναι τοῦτον αὐτῷ πατρῶον εἶναι τὸν γάμον. Reliqua vehementer corrupta dubium est an Eratostheni tribuenda sint.

X. IDEM IX, 66. de Pyrrhone: εὐσεβῶς δὲ καὶ τῆ ἀδελφῆ συνεβίω μαίᾳ οὔσῃ, καθά φησιν Ἐρατοσθένης ἐν τῷ περὶ πλούτου καὶ πενίας, ὅτι καὶ οὗτος φέρων εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπίπρασκεν ὀρνίθια, εἰ τύχοι, καὶ χοιρίδια· καὶ τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας καθάροι (l. - ραι) ἀδιαφόρως. Recte Menagius hinc in Plutarchi fragmento subiungendo pro ἐν τοῖς πλούτου emendavit ἐν τῷ περὶ πλούτου, secus atque G. I. Vossius de histor. Gr. I, 17. probante Fello fecerat, ἐν τῷ Περίπλῳ coniectans.

XI. PLUTARCH. THEMISTOCLE p. 125. E. ὁ δὲ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς περὶ πλούτου (sic ed. Paris. fol.) προσιστόρησε, διὰ γυναικὸς Ἐρετριακῆς ἣν ὁ χιλίαρχος εἶχε τῷ Θεμιστοκλεῖ τὴν πρὸς αὐτὸν (Regem) ἐντευξίν γεγέσθαι καὶ σύστασιν. Heerenius de fontibus et auctorit. Vitt. Plut. p. 37. alibi hunc librum quantum ipse quidem investigasset laudari negabat.

Quem Suidas affert librum περὶ ἀλυσίας, nisi eum lectio vel fides fefellit, is partem maioris illius operis constituit. Sed aliam ab eodem memoratam commentationem, περὶ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν αἰρέσεων, sine haesitatione inter Lexicographi mendacia referendam censeo; ea praecipue ratione adductus, quod gravissimum opus ab eruditissimo eodemque perspicacissimo viro perscriptum neque alii vetustorum hominum, neque is qui aliquoties ad Eratosthenem provocat auctorem, Diogenes Laertius, silentio plane praeterire debuerunt. Nimis sane credulus fr. Chronogr. VII. hinc derivavit Menagius. Eoque magis hic maxime Suidae vacillat fides, quod primo loco φιλόσοφα Eratostheni asseruit, deinde quasi diversa haec enumeravit: περὶ τῶν κατὰ φ. αἰρέσεων, περὶ ἀλυσίας, διαλόγους πολλούς. Isti dialogi vix potuerunt diversi esse a μελέταις apud Strabonem;

Μελέται enim ab Eratosthene cuiquam operi inscriptum fuisse, vel tiro negaverit: declamationes Fellus excogitavit. Dialogorum nonnisi singulare vestigium in fragmento superest, quod ex Arsinoe libro desumptum refertur:

XII. ATHENAEUS VII. p. 276. A. Ὁ Πλούταρχος, κατὰ τὸ ὅμοιον, ἔφη, καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ ἐμῇ Λαγυνοφορία ἐορτὴ τις ἤγετο, περὶ ἧς ἱστορεῖ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συγγράμματι Ἀρσινόῃ· λέγει δὲ οὕτως· Τοῦ Πτολεμαίου κτίζοντος ἐορτὴν καὶ θυσιῶν παντοδαπῶν γένη, καὶ μάλιστα περὶ τὸν Διόνυσον, ἠρώτησεν Ἀρσινόῃ τὸν φέροντα τοὺς θαλλοὺς, τίνα νῦν ἡμέραν ἄγει, καὶ τίς ἐστὶν ἐορτὴ· τοῦ δ' εἰπόντος, καλεῖται μὲν Λαγυνοφορία, καὶ τὰ κομισθέντα αὐτοῖς δειπνοῦσιν κατακλιθέντες ἐπὶ στιβάδων, καὶ ἐξ ἰδίας ἕκαστος λαγύνου παρ' αὐτῶν (αὐτῶν) φέροντες πίνουσιν· ὡς δ' οὗτος ἀπεχώρησεν, ἐμβλέψασα πρὸς ἡμᾶς, συνοικιά γ', ἔφη, ταῦτα ῥυπαρά· ἀνάγκη γὰρ τὴν σύνοδον γενέσθαι παμμιγοῦς ὄχλου, θοίνην ἔωλον καὶ οὐδαμῶς εὐπρεπῆ παρατιθεμένων. Εἰ δὲ τὸ γένος τῆς ἐορτῆς ἤρεσκεν, οὐκ ἂν ἐκοπίασε δῆπου τὰ αὐτὰ ταῦτα παρασκευάζουσα ἢ βασίλεια, καθάπερ ἐν τοῖς Χουαῖν· εὐωχοῦνται μὲν γὰρ κατ' ἰδίαν, παρέχει δὲ ταῦτα ὁ καλέσας ἐπὶ τὴν ἐστίασιν. Hinc potest tersissima eademque summa simplicitate insignis scribendi ratio quam Eratosthenes iniit satis censerī. Ex illis ea quae nulla difficultate laborant arripiens Toupius in Schol. Theocriti p. 217. suo iure tanquam praetor de plano edicit (quod enim affert λαγύνου et Λαγυνοφορία bis hoc accentu ipsi redonetur.), primum legendum, τὰ περὶ τὸν Διόνυσον, deinde τὰ κομισθέντα αὐτοῖς αὐτοῖ δειπνοῦσι, quae ipsi apportassent (sic), ipsi vescuntur, cui correctioni qua erat arrogantia suam annectit clausulam: nihil verius. Ego vero nihil ineptius vidi. Si enim priori coniecturae te addicis, γένη tantum θυσιῶν, non

ἑορταί *) indicantur, licet haec *Λαγυνοφορία* Baccho fuisse consecrata instar Choum, vel idem ille mos demonstret, ut cibi et vina a Ptolemaeo emitterentur. Unde statim altera scilicet emendatio concidit, quae persuasioni innititur, homines sua quemque edulia domo attulisse, cui omnino repugnant ipsa verba καὶ τὰ κομισθέντα αὐτοῖς δειπνοῦσι, praeter insequens, *θοίνην ἔωλον* — *παραπιθεμένων*. Neque enim τὰ κομισθέντα αὐτοῖς sibi volunt, prohibente sermonis genio, quae e ipsi apportarint, et intrusum αὐτοῖ usque ad ridiculum languet. Nihil de suo Alexandrini deprompserant, nisi *λαγύνους, παρ' αὐτῶν, inquit, φέροντες*. Sed, ut criticus iste vitio creatus praetermittatur, advertenda est elegans dictio, *εὐωχοῦνται μὲν γὰρ κατ' ἰδίαν, παρέχει δὲ ταῦτα*. Aristoph. Pluto 503.

*Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν ἀνθρώπων ὄντες πλετῆσι πονηροί,
ἀδίκως αὐτὰ συλλεξάμενοι.*

Sophocl. Electr. 1173.

θνητὸς δ' Ὀρέστης ὥστε μὴ λίαν στένε.

πᾶσιν γὰρ ἡμῖν τοῦτ' ὀφείλεται παθεῖν.

Cf. Valcken. ad Herodot. I, 36. Clariorem hoc dicendi genus lucem accipiet collatis Comici locis. Veluti Nubibus 547. οὗτοι est dictum, referendum ad reliquos Aristophani aequales, quos antea pravis ipsorum artificii designaverat. Ibid. 1079.

μοιχὸς γὰρ ἦν τύχης ἀλούς, τὰδ' ἀντερεῖς πρὸς αὐτόν.

Ranis extremis :

Κλεοφῶν δὲ μαχέσθω,

καὶ ἄλλος ὁ βουλάμενος τούτων πατρίοις ἐν ἀρούραις.

*) Notandum, quo imprimis ista sententia refutatur, *κελεοφῶν* ἑορταί numerum incertum (videas, si tanti est, ad fragm. XVI. de antiq. comoed.) significare, admonentibus tum verbis *θυσιαῶν παντοδαπῶν, καὶ μάλιστα, τίνα τῶν ἡμερῶν ἄγει, καὶ τίς ἐστὶν ἑορτή*, tum Theocrito XVII, 112—114. et Vitruv. praef. lib. VII., cuius interpretatio fugit Matterum (Ecole d'Alexandrie T. I. p. 82 sq.); quorum prior etiam Lenaeorum instar solennia subindicat excogitata. Sed *ἑορτῶν γένη, ut θυσιαῶν γίνη* usurpetur, non adeo praestiterim,

Equitibus 1357.

ὁ μὲν ποιείσθαι ναῦς μακράς, ὁ δ' ἕτερος αὐτὸν
καταμισθοφορῆσαι τοῦθ' —

recte Brunckio perceptum. Quibus tandem aliquando fit perspicuum, Sophoclis Antig. 663 sqq. pessimo consilio ab editore novissimo pessumdatos fuisse. Sophoclisne interpretem eo imperitiae processisse, ut principem Euripidis locum, Oenomai fragm. III., ignoraret? Neque in Platonis Gorg. p. 457. B. 468. E. quidquam tentari oportebat; mireris, ne Hemsterhusia quidem Lucianeorum Somn. 2. — καὶ ἑρμογλυφία· δύναται γὰρ καὶ τοῦτο, φύσεώς γε, ὡς οἶσθα, ἔχων δεξιᾶς· rationem constituisse. Huius autem generis plura apud recentiores auctores, etiam Scholiastas, reperiuntur; distant, licet similia, collecta Hermanno ad Viger. n. 44. Ceterum παρατιθεμένων vertendum esse, cum homines apponant, perspicuum est; monendum erat ob Casaubonum.

Tandem philosophicis scriptis etiam Epistolae sunt attribuendae, quae eandem cum opere de bonis et malis viam, quippe usu historiae et antiquitatum multiplici adhibito, incessisse videntur: quae enim hodie supersunt laciniae, hoc ipsum litterarum genus attingunt.

XIII. ATHENAEUS X. p. 418. A. ubi de Boeotorum πολυφαγία disserit: Ἐκ τούτων εἰκός ἐστι καὶ Ἐρωτοσθένη ἐν ταῖς Ἐπιστολαῖς, Πέμπελον, φῆσαι, ἐρωτηθέντα, τί αὐτῷ δοκοῦσιν εἶναι Βοιωτοί, εἰπεῖν· τί γὰρ ἄλλο ἢ τοιαῦτα ἐλάλουν, οἷα ἂν καὶ τὰ ἀγγεῖα φωνὴν λαβόντα, πόσον ἕκαστος χωρεῖ. Facetissime dictum reperiit EUSTATHIUS ad II. v. p. 954, 34. = 933, 41. Ἐρωτοσθένους δὲ λέγει, Πέμπελον ἄνδρα οὕτω καλούμενον ἐρωτηθέντα, τί αὐτῷ δοκοῦσιν εἶναι Βοιωτοί, εἰπεῖν· τί γὰρ ἄλλο ἢ τοιαῦτα ἐλάλουν, — χωρεῖ. Verbis τί γὰρ ἄλλο ἢ τοιαῦτα ἐλάλουν non adeo aptissime responderi videtur ad quaestionem, τί αὐτῷ δοκοῦσιν εἶναι, quod Casauboni acumen non praeteriit, transsiluit

Schweighaeuserus. Iacobsii autem emendatio animadv. in Athen. additam. p. 225. prolata, *εἰρηκίναί οἱ Βου- τοί*, neque idoneam significationem praestat (quid enim hoc est, *δοκοῦσιν εἰρηκίναί*?), neque sententiae convenit quomodocunque. Ea utique formula, ex interiore sermonis peritia deprompta, passim usurpatur, cum rei cuiusdam natura aut minus est perspicua, aut in illa tantum agendi via ponenda videtur, quod non sine leni irrisione factum hęc reperias. Ad eundem modum Aristoph. Nub. 1289.

τοῦτο δ' ἔσθ' ὁ τόκος τί θηρίον;

Ἄμ. Τί δ' ἄλλο γ' ἢ κατὰ μῆνα καὶ καθ' ἡμέραν
πλέον πλέον τὰργύριον ἀεὶ γίγνεται;

Praeterea conferri possunt eiusdem Pax 103. Leisner. ad Bosii Ellipses p. 500. Blomfield. glossar. ad Perss. 214. et addendis. Deinde elegantia imperfecti *ἐλάλουν* annotanda, quod nobis quidem id quod praesens significat, a Graecis vero ad tempus praeteritum ex sensu sententiarum eruendum referebatur; possis igitur supplere, *ὅτε αὐτοῖς συνῆν*. Perinde occurrit in locutione *ἦσθ' ἄρα*, de qua multi multa, in *ἔμελλον*, et locis centenis, apud Tragicos, Aristophanem, optimum quemque auctorem obviis: quae quidem excutere cum per se longum est, tum ab hoc argumento plane abhorret. Hoc tamen cum Eratosthenicis aliquatenus coniunctum indicare liceat, Cataster. c. 12. *τινὲς δὲ φασιν, ὅτι Ἡρακλέους πρῶτος ἀθλος ἦν εἰς τὸ μνημονευθῆναι*, id est, secundum quosdam certamen Herculis in memoriam sive imago genuini certaminis constituebatur, ut c. 20. *τὴν τῆς Αἰγύπτου θέσιν*, perperam ab Heynio sollicitari. Ad sententiam compara Clement. Alexandr. Paedag. II, 1. *καὶ μοι δοκεῖ ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος οὐδὲν ἄλλ' ἢ γνώθος εἶναι*: cuius similem expressit imaginem Eubulus ab Athenaeo paullo ante adductus, Thebanos ὄλους τραχίλους insigniens.

XIV. ATHENAEUS XI. p. 482. A. Ἐρατοσθένης δ' ἐν τῇ πρὸς Ἀγήτορα τὸν Λάκωνα ἐπιστολῇ ὡς κυαθῶδες ἄγγειον τὸ κυμβίον παραδίδωσι, γράφων οὕτως· Θαυμάζουσι δὲ οἱ αὐτοί, καὶ πῶς κύαθον μὴ κεκτημένος, ἀλλὰ κυμβίον μόρον, φιάλην προσεκέκτητο. Δοκεῖ δὴ μοι τὸ μὲν τῆς τῶν ἀνθρώπων χρείας [ἐνεκα]*), τὸ δὲ τῆς τῶν θεῶν τιμῆς εἰς τὴν κτήσιν παρειληφέναι. κυάθῳ μὲν οὖν οὐδὲν ἐχρῶντο τότε, οὐδὲ κοτύλη· κρατῆρα γὰρ ἴστασαν τοῖς θεοῖς, οὐκ ἀργυροῦν, οὐδὲ λιθοκόλλητον, ἀλλὰ τῆς Κωλιάδος γῆς. τοῦτον δ' ὁσάκις ἐπιπληρώσαιεν, ἀποσπείσαντες τοῖς θεοῖς ἐκ τῆς φιάλης ὄνοχόουεν ἐφεξῆς, τὸν νεοκράτα βάπτοντες τῷ κυμβίῳ, καθὰ καὶ νῦν παρ' ἡμῖν**) ποιοῦσιν ἐν τοῖς φιδοιτίοις. εἰ δὲ ποτε πλεῖον πιεῖν βουληθεῖεν, προσπαρετίθεσαν τοὺς καλουμένους κοτύλους, κάλλιστα καὶ εὐποτώτατα ἐκπομάτων. ἦσαν δὲ καὶ οὗτοι τῆς αὐτῆς κεραμείας. MACROBIUS Saturnal. V, 21. de cymbia: Meminit huius poculi Eratosthenes, vir longe doctissimus, in epistola ad Hagetorem Lacedaemonium his verbis: Κρατῆρα γὰρ ἔστησαν τοῖς θεοῖς, οὐκ ἀργύρεον, οὐδὲ λιθοκόλλητον, ἀλλὰ τῆς Κωλιάδος. τοῦτον δ' et quae sequuntur ad τῷ κυμβίῳ his subiungit, τὸν νεοκράτα omisso. Iure tamen potiore γῆς neglexerat, prouti extremo fragmento τῆς κεραμείας extat, a Schneidero secus ad κεραμεία relatum. Qualis sit ὁ νεοκράς, docet Hesychius: Νεόκρατοι. τινὲς κρατῆρες ἐλέγοντο, ὧν ἡ χρῆσις διατῆ καθειστήκει· ἐν τε γὰρ τοῖς περιδείπνοις καὶ ἐν ταῖς ἐστιάσεσιν, ἤγουν σπονδαῖς. Cf.

*) Quod sensum hic intercipit, ἐνεκα, sententiae ut videtur declarandae adiectum, periphrasin satis vulgarem, τὸ τῆς τῶν ἀνθρώπων χρείας, τὸ τῆς τῶν θεῶν τιμῆς, obscuravit.

**) Lectio ἡμῖν praeferenda est: quod enim ait Casaubonus, φιδίτια ex Lacedaemoniorum instituto Cyrenis celebrata fuisse, nec potest quoquam confirmari testimonio, et a vero prorsus discedit, quia Spartanorum fortitudo, non frugalitas ibi viguit.

Plato Comicus ap. Athen. XV. p. 665. C.

νεακράτα τις ποιείτω.

καὶ δὴ κέκραται.

Κυμβίον attigit Hemsterh. ad Lucian. p. 439. Admonet hic locus eruditionis Eratosthenicae, vel minutissima complexae.

XV. DIOG. LAERT. VIII, 89. de Eudoxo: *φησὶ δ' αὐτὸν Ἐρατοσθένους ἐν τοῖς πρὸς Βάτωνα, καὶ κυνῶν διαλόγους συνθεῖναι.* Veterem interpretem, qui in libris ad Hecatonem dedit, πρὸς Ἐκάτωνα legisse observavit Menagius, eamque lectionem comprobavit Fabricius B. Gr. IV. p. 121, argumento tamen non admoto. Palatinus codex πρὸς Κάτωνα exhibet. Βάτων quidem et Κάτων confusa sunt apud Athen. III. p. 103. B. XV. p. 678. extr. Idem Menagius πρὸς Πλάτωνα: ad Platonem enim ab Eratosthene librum compositum fuisse, bis a Theone Smyrnaeo (supra p. 168.) laudatum, ac τῷ Πλατωνικῷ scilicet inscriptum; unde forsitan factum fuisse, ut Plato alter Suida teste vocitatus fuerit. Vana ille priora vanioribus videtur superare voluisse. Sed quaestione de nominis forma genuina in medio relicta, locum sententiae concessum accurato spectatori probatum iri existimo.

OPERA LITTERATA,

VI. DE ANTIQUA COMOEDIA,

Non minimam gloriae partem Eratosthenes suis commentariis de antiqua*) comoedia, τοῖς περὶ τῆς ἀρχαίας κωμωδίας, τοῖς περὶ κωμωδίας (fr. III, XXIX. XXXVI.) τοῖς περὶ κωμωδιῶν (fr. XXX.), vel simpliciter per libros allatis (fr. XXVI. XLII, XLIV.), rettulit acceptam, quibus quaecunque ad comicos antiquos sive intelligendos sive diiudicandos valuerunt, a multiplici eruditione et ingenio acerrimo paratissimus complexus est accuratissime. Etenim eius dicta omnia, etiam paucissimis prolata nominibus, tanta eminent iudicandi vi perspicacique acumine, accedente varia eaque sana ratione moderata doctrina, ne minutissimis quidem grammaticae capitibus praetermissis**) (videnda imprimis fragm. XXXI, XXXIX.), ut nobis, qui miserrimam Scholiorum Aristophanicorum teneamus compagem, quam maxime idonea suppetat conquerendi causa, quod in tot tantisque difficultatibus non iam uti con-

*) Hemsterhusii ad Polluc, X, 60. opinionem, de utraque comoedia, vetere et nova, egisse, vel commemorasse sufficit.

**) GALENUS prooem. ad glossas Hippocr. p. 404. Ὅτι γὰρ ἐποιοῦν οἱ παλαιοὶ πολλὰ τῶν ὀνομάτων αὐτοῖς, δέδεικται μὲν ἱκανῶς καὶ πρὸς Ἐρατοσθένους ἐν τοῖς περὶ ἀρχαίας κωμωδίας.

cessum fuit tam praeclaris adminiculis. Qualis autem praestantiae fuerit prae multis idque doctissimis Alexandrinis, etiam hac in litterarum parte comparatio instituta facile manifestarit, sive ad Callimachum exegeris, nihil nisi didascalias persecutum, a quo incogitantè effatum proditum est a Schol. Nub. 549 (fr. XIII.); sive ad Lycophronem *), hominem indigesta eruditionis mole laborantem, adeo ut vel absurdissima effuderit, ideoque cum de vetere comoedia agitur non nisi refutandus (exempli causa v. fr. XV. XVIII. XXIV. XXVIII. XXXIII. XXXVI. XLVII.) excite- tur. Aliud igitur Hemsterhusius egisse videtur ad Plut. p. 470, Eratosthenem hoc in genere Lycophroni paullo inferiorem pronuncians. Profecto fidem in his litteris habeas, qui turpem barbarismum *θαύτερος* admiserit.

Commentarii fere duodecim libellos constituerunt, neque enim pluribus ultra ab Eratosthene comicos illustratos fuisse, fidem facit, quod illis opusculis quaecunque rem tangere viderentur exposita reperimus. Librorum vero numerus raro laudatur, ita ut oeconomia operis non nimis perspicua sit. Excitantur enim tertius (fr. XXX.) de Ranarum loco, septimus (fr. XXXIX.) de Pherecrate, octavus (fr. XLI.), nonus (fr. XXVI. XLII.) de Avium versu et Aristophanis ut videtur fragmento, undecimus (fr. XXXVI.) de Cratini vocabulo, duodecimus (fr. XLIV.). Id quidem hinc intelligitur, tum singulos libros diversis temporibus prodisse, quod etiam de aliis scriptoribus antiquitatis patet, tum interiore argumenti vinculo connexos non fuisse. Iam commentariis qui in poetarum interpretatione versabantur alii adiuncti erant, subsidia rei scenicae disceptantes: quorum si priorem teatro histrionumque vestitui et similibus, alterum arti et rebus histrionum gestis attribue-

*) Lycophronis commentarios addubitare potuit Matter. T. I. p. 90.

rim, ita ut prooemium totius operis utrique repraesentarent, nihil quod ab argumenti indole abhorreat (cum praesertim Pollux X, 60. fr. II. ut qui maxime eius sententiae admoneat.) sumpsisse nobis videmur. Prior igitur liber non alius est quam Ἀρχιτεκτονικός, pro singulari opusculo iactatus: nam de aedificiis exstruendis illum omnino non disseruisse, secus ac Salmasius epistola observationibus ad ius Atticum praefixa, G. I. Vossius de natura artium Opp. T. III. p. 157. a., Fabricius opinabantur, demonstrant et quae afferuntur eius fragmenta, et praeter ingenium Eratosthenis probe spectatum etiam gravissimum Vitruvii testimonium, libri primi cap. 1. extr. haec monentis: Quibus vero natura tantum tribuit sollertiae, acuminis, memoriae, ut possint geometriam, astrologiam, musicam ceterasque disciplinas penitus habere notas, praetereunt officia architectorum, et efficiuntur mathematici. — Hi autem inveniuntur raro, ut aliquando fuerunt — Eratosthenes Cyrenaeus —. Neque inscriptio ista in fraudem debet impellere, cum Lexica etiam vulgaria, quae Nostri fugit opus, id nomen cum artis cuiuslibet, tum maxime scenicae generalem adumbrationem et notitiam expressisse doceant. Accedit alius apud Pollucem X, 1. titulus, Σκευογραφικός, qui cum nihil eorum quae speraret ibi sese invenisse narrat, nihil Eratosthenis existimationi, utpote anxie minutissimeque syllabas rimatus, detrahet. Sed ne librum histrionum mireris, considera Athen. XIV. p. 635. F. Ἰερώνυμος δ' ἐν τῷ περὶ Κισσαρωδῶν, ὅπερ ἐστὶ πέμπτον περὶ Ποιητῶν. Iam fragmenta ad Architectonicum referenda haec sunt:

I. POLLUX I, 145. Τὸ δὲ κωλύον ἐκπίπτειν τὸν τροχὸν ἐμπηγνύμενον τῷ ἄξονι, παραξόνιον, — ἢ ὡς Ἐρατοσθένους ἔμβολος.

II. IDEM X, 1. Ἐνέτυχόν ποτε βιβλίῳ τῷ τῶν Ξενοφῶντος Ἰππικῶν ἐξηγεῖσθαι λέγοντι. εὐρῶν δὲ ὄνό-

ματος κρίσει, τοῦτο Ἐρατοσθένην ἐν τῷ Σκευογραφικῷ λέγειν, ἐπῆλθέ μοι ζητεῖν τὸ τοῦ Ἐρατοσθένους βιβλίον διὰ τὸ παραγωγὸν τῆς χρήσεως· ὡς δὲ εὖρον μόλις, οὐδὲν εἶχεν ὧν ἤλπισα. Σκηνογραφικὸν legerit Galeus praefat. ad scriptores mythologicos, quem vocis significatio, propter ambitum nimis circumscriptum hic aliena, minime habuit sollicitum; in eo tamen verus, quod librum cum Architectonico eundem ponit. Miram contra hunc rationem attulit Fabricius B. Gr. IV. p. 127, quod totus Pollucis liber X. de vasis agat, inde effici, veram scripturam esse vulgatam.

III. IDEM X, 60. de ἀναλογείῳ. παρὰ μέντοι Ἐρατοσθένει ἐν τοῖς περὶ κωμωδίας, ὡς ἔχοιμὲν τινα τοῦ ὀνόματος τοῦδε ἀποστροφῆν, εὖροις ἂν τοῦνομα ἐπὶ τοῦ σκεύους τοῦ τοῖς βιβλίοις χρησίμου.

IV. EROTIANI GLOSS. HIPPOCR. p. 394. Χεῖται. Ἐπι κλῆς φησι, ψυχαί· οὐκ ὀρθῶς· χεῖται γάρ εἰσιν ὑποδήματος γυναικείου εἶδος, καθά φησιν Ἐρατοσθένης καὶ Καλλίστρατος ἐν 5 Συμμικτών. Nihil de hac significatione Lexicographi. Foësius ψυχαί corruptum ac glossa Χιαί constituendum videbatur: atqui Χιαί teste Hesychio ὑποδήματος ἀνδρείου εἶδος fuerunt. Num Epicli ψυχαί id expresserint, quod indicasse tradit Piersonus ad Moerin p. 397, docebit, qui glossam apte emendarit.

V. HESYCHIUS: Βασιλίδες. ὑπόδημα γυναικεῖον καὶ αὐλητικόν, ὡς Ἐρατοσθένης, ἀπὸ τοῦ βασιλέως κληθέντος. Pollux VII, 85. ὑποδημάτων δὲ εἶδη βασιλίδες· ἐφόρεί δὲ αὐτὰς ὁ βασιλεὺς Ἀθηνησὶ. Illic κληθέντος sollicitari non debebat. Βασιλεύς enim sic de Archonte dictum adeo insigne erat, ut Antiattici·ta Bekk. p. 85. operae pretium duxerit, ex Aristagora, ignobili comico, illud enotare. Nomen calceamenti inde ad scenicam rem transiisse videtur, quod Archon Rex, quippe Lenaeorum praeses, eius curam habebat.

VI. SCHOL. APOLLONII RH. I, 565. Ἡλακάτη δὲ λέγεται τὸ λεπτότατον καὶ ἀκρότατον μέρος τοῦ ἴστου, κατὰ Ἐρατοσθένην, ὑπὲρ ὃ ἔστι τὸ καρχῆσιον.

VII. IDEM IBID. 567. Ἰστέον, ὅτι Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Ἀρχιτεκτονικῷ μέρη ταῦτά φησιν ἴστου, Πτέρνη, Θωράκιον, Ἡλακάτη, Καρχῆσιον, Κεραία, Ἰκρίον. Locus est hanc in rem singularis apud Athenaeum XI. p. 474 extr. sq. Ἀσκληπιάδης δ' ὁ Μυρλεανὸς κεκλήσθαι φησιν αὐτὸ ἀπὸ τινος τῶν ἐν τῇ νηϊ κατασκευασμάτων (καρχῆσιον dicit). τοῦ γὰρ ἴστου τὸ μὲν κατωτάτω πτέρνα καλεῖται, ἣ ἐμπίπτει εἰς τὴν ληνόν· τὸ δ' οἶον εἰς μέσον, τράχηλος· τὸ δὲ πρὸς τῷ τέλει καρχῆσιον. ἔχει δὲ τοῦτο κεραίας ἄνω συννευούσας ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη, καὶ ἐπίκειται τὸ λεγόμενον αὐτῷ θωράκιον, τετραγώνον πάντη, πλὴν τῆς βάσεως καὶ τῆς κορυφῆς· αὗται δὲ προὔχουσιν μικρὸν ἐπ' εὐθείας ἐξωτέρω. ἐπὶ δὲ τοῦ θωρακίου εἰς ὕψος ἀνήκουσα καὶ ὀξεῖα γιγνομένη ἐστὶν ἡ λεγομένη ἡλακάτη. Adde Polluc. I, 91.

VIII. IDEM III, 232. Τὴν δὲ κατασκευὴν τῶν ἀρότρων Ἐρατοσθένης ἐν τῷ Ἀρχιτεκτονικῷ καταγράφει. SCHOL. PARIS.: τοιοῦτον μὲν τὸ πηκτόν. Τούτου δὲ τὴν κατασκευὴν Ἐ. — παραδίδωσι.

In altero de histrionibus libro hic locus extitisse videtur:

IX. PLUTARCHI MORAL. p. 785. B. Πῶλον δὲ τὸν τραγῳδὸν Ἐρατοσθένης καὶ Φιλόχορος ἱστοροῦσιν ἑβδομήκοντα ἔτη γεγεννημένον, ὅκτω τραγωδίας ἐν τέτταρσιν ἡμέραις διαγωνίσασθαι μικρὸν ἔμπροσθεν τῆς τελευτῆς.

Eratostheni etiam aliud dictum vindicandum videtur apud Schol. Aristoph. Vesp. 577. "Ὅτι τραγικὸς ὑποκριτῆς ὁ Οἰαγρος, εἶρηται πρότερον: quod nusquam commentariorum ad Aristophanem factum reperitur.

Videndum de hoc quoque Scholiastae ad Acharn. 438. monito: Πρὸς τοὺς νῦν ὑποκριτάς, ὅτι χωρὶς

πίλου εἰσάγουσι τὸν Τηλέφον. Ut enim ab aetate et ingenio recentioris Scholiorum collatoris tale quid ablu- dit; ita Eratostheni omnino convenerit prae ceteris poetae interpretibus. Non sane ignoro, etiam Scho- liis ad Aeschylum (Agamemn. 22.) et Sophoclem (Ai. 325. Oed. R. 855. 963. Col. 1547. Electr. 817.) eiusmodi observata super arte histrionia inveniri; ad Aristophanem vero non saepius occurrunt.

Tandem in prooemio intertum primi an tertii libri locum habuit:

X. SCHOL. IN DIONYS. THRACEM p. 725. ὅθεν οὐκ ἀπὸ σκοποῦ καὶ Ἐρατοσθένους ἔφη; (Villoison. Diatriba p. 172. n. 4. φησὶν ὁ σοφὸς Ἐ. Valckenarius animadv. ad Ammon. p. 57. sq. ubi Scholiastae locum protulit: φησὶ πρὸς τῶν αὐτοῦ λόγων ὁ σοφὸς Ἐ.) ὅτι γραμμα- τικὴ ἐστὶν ἕξις παντελής ἐν γράμμασι, γράμματα κα- λῶν τὰ συγγράμματα.

Non mirum profecto est, tantas principis litterati copias non paucos, quibus curta supellex domi suppe- teret, allexisse; sed unus tantummodo tam impudenter in eo facinore grassatus esse traditur, ut Eratosthenes dicto faceto βιβλιαίγισθον hominem appellarit. ΕΤΥΜΟ- ΛΟΓ. Μ. p. 198, 20. Βιβλιαίγισθος, Ἄνδρας ὁ ἰατρὸς ἐπεκλήθη ὑπὸ Ἐρατοσθένους, ὅτι λάθρα αὐτοῦ τὰ βιβλία μετέγραψε. Indice eiiciatur Eratosthenes medi- cus; Fabricio Bibl. Gr. XIII. p. 153. ex eo quod illius libros Andreas exscripserat medicus, ipsum Eratosthe- nem medicum fuisse constitit. Fere eadem ANECD. ΒΕΚΚ. p. 226. His enim commentariis eum abusum patet Scholiis Aristoph. Av. 267. Χαραδριὸν μιμούμε- νος] — Ἄνδρας δὲ φησι, τῶν ἰκτερικῶν οὐ τοὺς ἰδόν- τας, ἀλλὰ τοὺς φαγόντας ἀπαλλάττεσθαι τοῦ πάθους.

AD ARISTOPHANEM.

Equitibus.

XI. SCHOL. EQ. 959. *μολγόν*] *Ἐρατοσθένης μολγόν καὶ ἀμολγόν τὸν αὐτόν* (l. τὸ αὐτό). *ἀμολγούς* δὲ *παρὰ τούτοις* (l. *παρ' Ἀττικοῖς*, ut apud Phrynich. p. 216.) *φησὶ λέγεσθαι τοὺς ἀμέλγοντας τὰ κοινά.* (Cf. Hesych. νν. *μολγός. ἀμολγοί.*) *Ἡσίοδος δέ* (supplendum *ποιμενικόν*)· *μάζα τ' ἀμολγαίη.* ETYMOI. M. p. 573, 23. *Μάζα.* — *Ἡσίοδος, μάζα τ' ἀμολγαίη.* — *ἀμολγαίην δέ, τουτέστι κρατίστην, ἀκμαίαν.* τὸ γὰρ *ἀμολγόν* ἐπὶ τοῦ *ἀκμαίου* τίθεται. *Ἐρατοσθένης δέ ποιμενικήν.* PROCLUS AD HESIODI ε. 590. *ἀμολγαίη, ἀντὶ τοῦ κρατίστη, ἀκμαία.* τὸ γὰρ *ἀμολγόν* ἐπὶ τοῦ *ἀκμαίου* τίθεται. *Ἐρατοσθένης ἐν ποιμενικοῖς.* (Ex edit. Heinsii p. 133. b.) Hinc Eratosthenis Pastoralia sunt a Fello conficta. Verum vidit Valckenarius ad Schol. II. γ'. 29. (Opusc. II. p. 68.) „Homines litteratissimi titulos librorum quos plurimos conscripserat Eratosthenes diligenter collegerunt. Eorum unum qui corrupto loco nitebatur Eratostheni in Miscell. Nov. T. II. p. 119. abiudicavi.” Ubi locis allatis addit etiam Athenaeum III. p. 115. A. *καὶ Ἡσίοδος δέ μάζαν τινὰ ἀμολγαίαν καλεῖ· Μάζα τ' ἀμολγαίη, γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενάων· τὴν ποιμενικήν λέγων ἢ (vulgo καὶ) ἀκμαίαν· ἀμολγός γὰρ τὸ ἀκμαιώτατον.* Eandem suam emendationem, *μὲν ποιμενικήν*, memorat ad Schol. Eurip. Phoen. 45; nescio an δέ voluerit, quod recepit Gaisfordius. Ceterum Eratosthenis explicatio in Aristophanis loco versans unice vera est. Obnititur sane Kusterus, cum eoque Brunckius, non tamen recte. Nam quod ille monet, populum ipsum non posse vocari *μολγόν*, neque meminerat, vere id fieri, si populus, quae cum maxime gravioribus ac necessariis impendi deberent officiis, suis voluptatibus tribueret; ne-

que hic, Aristophane mores prae ceteris demagogorum notante, severe adeo indagari posse, an etiam Demo ista conveniant. Brunckius autem tum in eo errat, quod Kusteri explicationem sequentibus requiri censet, tum in exponenda voce *μυρῳίνου*: neque enim *ψωλός* metaphorica significatione caret, docente Acharnensium loco 599, et *μύρῳίνος* adiectivum obsceno intelligi sensu analogia prohibet; praeterea nequitiarum amplificatio, ex eodem ut par est genere desumpta, qua isidorum opifex adversarium studet deiicere, evanesceret. Sed, in quo summa versatur, Cleoni impudicitia male exprobraretur, cuius et per Equites et per ceteras Aristophanis fabulas nulla omnino mentio reperitur. Errat igitur Brunckius cum alibi, tum ad Eq. 78. Mirum in hanc rem versu 77. interpretatum non esse *διαβεβηκότος*, in quo explicando Kusterus manifesto labebatur: quali explicationi color poterat conciliari Vesp. 708, ubi *διαβάς* inter alia iuvenis impudici refertur indicia; sed Equitibus *σαυλοπροωκτιῶν* notatur. Proinde hoc sibi vult Agoracritus: Sin huic te tradis, ad extremam redigaris inopia: n necesse erit. Ita iam Photius interpretabatur; cf. etiam Hesychii interpretes v. *μυρῳίνων*. Omnium optime Suidas ex Eratosthenis ratione v. *ψωλός*. *Ψωλὸν γενέσθαι δεῖ σε μέχρι τοῦ μυρῳίνου, ἀντὶ τοῦ μέχρι τῆς κεφαλῆς· ἐπειδὴ οἱ ἄρχοντες μυρῳίνῃ ἐστεφανοῦντο. Μολγὸν γενέσθαι δεῖ σε, τουτέστι κλίπτῃν τῶν δημοσίων, ἐξαμέλγοντα τὰ κοινά.* Cf. idem v. *μολγός*. Quod tandem Hemsterhusius Pollucem X, 187. Symmachi nixus auctoritate huc rettulit, nemo non intelligit *ἀπληστίας* notam ab hoc loco abhorrere. Ita igitur Pollux: *μολγόν, ὅς ἐστι κατὰ τὴν τῶν Ταραντίνων γλῶτταν βόειος ἄσκός.* — καὶ Ἀριστοφάνη δὲ χρησμόν τινα παίζει· μή μοι Ἀθηναίους αἰνεῖν· μολγοὶ [γὰρ] ἔσονται. Hemsterhus. αἰνεῖν ἂν ex prava coniectura recepit, quam etiam superasse

videtur Brunckius incert. LXXIX. αἰνοῖτ' ἄν tacite edendo *).

Nubibus.

XII. SCHOL. NUB. 447. Κύρβις οὖν ἡ περιέχουσα τὰς ἱερὰς γραφὰς στήλη· ἢ ὡς Ἐρατοσθένης φησὶν ἄξων Ἀθήνησιν οὕτω καλούμενος, ἐν ᾧ οἱ νόμοι περιέχονται. Apparet haec ita pronunciari, ut ἄξων accuratius definiat; quid per illam στήλην cogitetur, id est, radium existimari, cui leges affixae fuerint. Cf. Hesychius: Κύρβις, στήλη τρίγωνος, ἢ ξύλινος ἄξων, ἐν ᾧ τὸ παλαιὸν οἱ νόμοι ἐγράφοντο. Nihilominus male intellexit SCHOL. APOLLONII RH. IV, 280. Κύρβις λέγουσιν, ὡς Ἐρατοσθένης φησί, καὶ τοὺς ἄξονας καλουμένους Ἀθήνησιν, ἐν οἷς οἱ νόμοι περιέχονται**) Neque adeo cautior Salmasius de modo usurarum p. 767. proloquebatur, neminem unquam ἄξονα interpretatum esse στήλην, cum στήλη potius columna sit vel pila lapidea. Deinde angulos ex Eratosthenis sententia memorat ETYMOLOG. M. p. 547, 51. Ἐρατοσθένης δὲ τριγώνους αὐτὰς φησὶν εἶναι, οὐ τετραγώνους. φησὶν (l. φησὶ δ') Ἀριστοφάνης ὁμοίως εἶναι τοῖς Ἄξοσι· πλὴν ὅτι οἱ μὲν Ἄξονες νόμους, οἱ δὲ Κύρβις θυσίας ἔχουσιν. Eundem reliqui sequuntur. Timaeus Lex. p. 170. Κύρβις, στήλη τρίγωνος πυραμοειδής, νόμους ἔχουσα περὶ θεῶν. Hesychius modo memorabatur. Anecd. Bekk. p. 274, 24. Κύρβις, κατασκευάσματα ξύλινα,

*) Quin addendis p. 169. miratur, sic in Polluce scriptum oportuisse, interpretem illud effugisse.

**) Pro hac voce miro errore Schol. Parisiensia praebent γεγράφεται; neque enim cum Schaefero statui potest, ipsum Eratosthenem hac forma usum fuisse: exstat sane ἐπιτάχαι etiam apud pedestres eosque locupletes scriptores, qui quidem simili perfecti terminatione carent. Nam quae interpretes Gregorii Cor. p. 484. sqq. collegerunt, recentiorum sunt; Thucydides autem qui τετάχαι praebet sibi fere testis est. Ut tamen Scholiastae illud tribuamus, facit Schol. Pind. Pyth. IV, 407. vulgatum τετάχαι.

ἐν οἷς ἐγγεγραμμένοι τὸ παλαιὸν ἦσαν οἱ νόμοι. εἰοὶ δὲ τρίγωνοι τὸ σχῆμα. διαφέρουσι δὲ τῶν ἄξόνων, ὅτι ἐκεῖνοι μὲν τετράγωνοί εἰσιν, οὗτοι δὲ τρίγωνοι, πυραμίδι ὅμοιοι. Similiter Ammonius p. 18, Zonaras T. II. c. 1268. alii. Exposuit de figura etiam Polemo ap. Harpocrat. p. 19. v. "Ἄξονες. — ἦσαν δέ, ὡς φησι Πόλεμων ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένην, τετράγωνοι τὸ σχῆμα, διασώζονται δὲ ἐν τῷ Πρυτανείῳ, γεγραμμένοι καθ' ἅπαντα τὰ μέρη. ποιούσι δὲ ἐνίοτε φαντασίαν τρίγωνον, ὅταν ἐπὶ τὸ στενὸν κλιθῶσι τῆς γωνίας. Proinde erroris Nostrum non redarguit. Aliud enim agebat Henr. Valesius ad Harpocr. p. 230. Eratosthenem a Polemone reprehensum narrans, quod κύρβεις τριγώνους, ἄξονας τετραγώνους esse exponeret. Sed multa maiorem a Salmasio commissum videas errorem p. 100, qui vulgarem de formis utrarumque legum sententiam eversurus, ipso Harpocratonis loco, formam quidem non eam quae discrimen constituerit normam fuisse, tradiderit, ut quo teste et ἄξονες et κύρβεις quadranguli sint efficti.

XIII. SCHOL. NUB. 549. Δῆλον δέ, ὅτι πρότερος ὁ Μαρικᾶς ἐδιδάχθη τῶν δευτέρων Νεφέλων. Ἐρατοσθένης δὲ φησι, Καλλιμαχὸν ἐγκαλεῖν ταῖς διδασκαλίαις, ὅτι φέρουσιν ὕστερον τρίτῳ ἔτει τὸν Μαρικᾶν τῶν Νεφέλων, σαφῶς ἐνταῦθα εἰρημένου, ὅτι πρότερον καθεῖται. λαμβάνει δ' αὐτόν, φησίν, ὅτι ἐν μὲν ταῖς διδασκαλείαις οὐδὲν τοιοῦτον εἶρηκεν· ἐν δὲ ταῖς ὕστερον διασκευασθείαις εἰ λέγεται οὐδὲν ἄτοπον. αἱ διδασκαλῖαι δὲ δῆλον ὅτι τὰς διδασκαλείας φέρουσι. πῶς δ' οὐ συνεῖδεν, ὅτι καὶ ἐν τῷ Μαρικᾷ προτετελεύτηκε Κλέων, ἐν δὲ ταῖς Νεφέλαις λέγεται· εἶτα τὸν Θεοῖσιν ἐχθρὸν βυρσοδέψην —; Verissime dicta. Ceterum non debebant novissima ob particulam μὲν neglectam corrumpi, qualis omissio apud Scholiastam fortasse suspecta foret, ab Eratosthene autem admissa in offensio-

nem non debet incidere. Mireris etiam Valckenarium, et re, et sua ipsius confessione minutissimorum ligamentorum ac fibrarum in hoc linguae formosissimo corpore attentum spectatorem, in Eurip. Hippol. 597. languidum istud μέν requisivisse. Exemplis nihil indigemus, cum praesertim καί sequentibus ἐν τῷ Μαρικῷ praefixum vulgatissimae vocis, fortiore tamen vi, locum obtinuerit.

XIV. SCHOL. NUB. 966. Οὕτως Ἐρατοσθένης. Φρύνιχος αὐτοῦ τούτου τοῦ ᾄσματος μέμνηται, ὡς Λαμπροκλέους ὄντος, τοῦ Μίδωνος υἱοῦ ἢ μαθητοῦ. ἔχει δὲ οὕτως·

Παλλάδα περσέπολιν, δεινὰν θεόν, ἐγρεκύδοιμον,
 * ποτικλήζω, πολεμαδόκον, * * ἀγνάν,
 παῖδα Διὸς μεγάλου δαμάσιππον.

Καὶ κατὰ Λαμπροκλέα (l. τὰ κ. λ.) ὑποτίθησι κατὰ λέξιν· τὸ δὲ τηλέπορον βόαμα Κυδίδου τοῦ Ἐρμιονέως κιθαρωδοῦ. Nihil opis attulit Aristidis Scholiasta, Lamprocli an Stesichoro carmen attribui debuerit, incertus, unde quae huius editores (v. Suchfort. p. XLI.) exsculpsērunt, Παῖδα Διὸς μεγάλου δαμόπωλον, ἄϊστον, Ἀθήνην, a neutro potuerunt pronounciari. Sed si quid coniecturae tribuendum, Stesichoro poema asseruerim, cui apud Athen. IV. p. 155. F. fragmentum, αὐτόν σε πυλαμάχε πρῶτον, adscribitur, illuc opinor referendum, αὐτάν immutato. Marti quidem, cuius esse illa volebat Lobeck. ad Phrynich. p. 648, non adeo πρῶτον conveniet, mente huius sententiae utut informata. Ex ista igitur sententia lacuna Eratosthenicis inhaerens statuetur.

Vespis.

XV. SCHOL. VESP. 239. Τοῦ κορκόρου] Πρὸς τὸν Ἀνκόφρονα, κόρκορον λέγοντα ἰχθύδιόν τι. ἠπάτηται δέ, ὡς φησιν Ἐρατοσθένης. ἔστι γὰρ λάχανόν τι ἄγριον καὶ εὐτελὲς ἐν Πελοποννήσῳ· ὡς καὶ ἡ παροιμία· καὶ

κόρκορος ἐν λαχάνοισι. V. Hephaest. p. 46. Hesychius: κόρκορος, εἶδος ἰχθύος, ἢ λάχανον ἄγριον.

XVI. SCHOL. VESP. 388. Ὡς Λύκε δέσποτα] Παρὰ τοῖς δικαστηρίοις τὸ τοῦ Λύκου ἱερὸν ἦν καὶ ἡρώων. ὅθεν φασὶν εἰρησθαι, Λύκου δεκάς. Ἄλλως. Λύκου ἡρώων πρὸς τῷ δικαστηρίῳ ἦν. ὧ ἐμέριζον, ὅτε δικαστήρια ἦν, τὸν παρὰ τοῖς λαχοῦσι τῶν Ἀθηναίων δικάζειν δικαστικὸν μισθὸν τριώβολον. Haec posteriora recentioris Grammatici Scholion redolent. Falsum est, triobolum, Photio licet consentiente, Lyco tributum fuisse: cui enim bono id facerent, cum statua, non sacrum heroi statutum esset? Accedit locutio etiam apud Scholiastas insolens, τὸν παρὰ τοῖς λαχοῦσι μισθόν, genitivum circumscribens. De hoc quidem mihi cum Meiero de bonis damnatorum p. 114. convenit, non de emendatione Scholio admovenda, πρὸς τοῖς δικαστηρίοις ἦν, ἐν ᾧ (apud quod nunquam hoc significabit) ἐμέριζον; itidem Zenobio V, 2. sive Suidae, ἀφώριστο αὐτοῖς pro αὐτῷ. Non enim adeo liquet, quem in usum merces iudiciaria memorari potuerit; singularis autem numerus ne apud meliores quidem testes in dubitationem incurret. Vid. verbi causa Geograph. CXI. et CXX. Strabonis p. 767. Philos. fr. XII. Potius ex prava interpretatione similive errore istud commentum provenerit. At priora tamen Eratosthenis ad hunc locum commentariis deberi hisce elucet. HARPOCRATIO p. 44. Δεκάτων. — Ἐρατοσθένης δὲ ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀρχαίας κωμωδίας, πόθεν τὸ πρᾶγμα εἴρηται, δηλοῖ οὕτω λέγων. Λύκος ἐστὶν ἡρώς πρὸς τοῖς ἐν Ἀθήναις δικαστηρίοις, τοῦ θηρίου μορφήν ἔχων*), πρὸς ὃν οἱ δωροδοκοῦντες κατὰ δέκα γιγνόμενοι συνεστρέφοντο. Eadem praebent Hesychius, Photius, Etymol. M. p. 254, 29.

*) Quae hinc inserit MS. epit. ap. Iungerm. ad Polluc. VIII, 121. πρὸς δὲ τοῖς ἐν Ἀθήναις ἐστήλωτο δικαστηρίοις, e Suida amanarunt.

Suidas, unde apud Photium reponendum τοῦ θηρίου μορφὴν ἔχων, apud Etym. M. et Suidam συνεστρέφοντο pro ἀνεστρ., quod praebet etiam Vratisl. MS. Harpocrationis. Praeterea Etym. M. πρῶτον δὲ φησι (Eratosthenes, ut videtur) δεκάσαι Μέλητα. Bekk. Anecd. p. 236. Lexicon Rhetoricum, causam quoque addens, τὰς εὐθύνας διδούς τῆς ἐν Πύλῳ στρατηγίας, ἢ κακῶς ἐστρατηγήσεν, errare videtur. Iam in Etym. M. Μέλιτον emendat post Meursium Salvinius ad Petiti Leges Att. p. 427, comprobante Dukero, qui allatis Plutarcho Coriol. 13. et Diodor. XIII. p. 365. Melitum cum Anyto confusum opinatur; cui calculum adiecit Ruhnken. ad Tim. p. 75. His renititur Meier. p. 113, argumentis tamen ad obscuri hominis mentionem retinendam minime idoneis abusus. In Etym. M. et Lex. Rhet. scribendum erat Μέλητον et Μέλητος, vetustissima forma vocabuli, de qua vid. Dobraeus addendis ad Ranas 1337. Meletum ab Anyto ad accusationem Socratis persequendam subornatam fuisse indicat Schol. Clark. Platonis apud Dobraeum p. 125. ἐπεισε δὲ μισθῶϊ [Μέλητον] ἀσεβείας γραφήν δοῦναι κατὰ Σωκράτους. Sed ut ad vocis δεκάσαι explicationes redeam, nihil proficit Schol. Aristoph. Pluti 627, qui claram lucem Hemsterhusio afferre videbatur. Neque Eratosthenes veterum morem etymologiis luxuriantium secutus verum tetigit: si qui enim corrumperentur, denarius certe numerus nihil quo intelligatur habet. Omnium infelicissime Pollux rem gessit VIII, 121, conficto etiam tribunali ad Lycum: τὸ ἐπὶ Λύκῳ· ἀφ' οὗ καὶ ἡ Λύκου δεκάς· καὶ ἤρως δὲ ἰδρυται αὐτόθι ἔχων τοῦ θηρίου μορφὴν· πάλαι δὲ (corrupte) συνήεσαν οἱ συνδεκάζοντες τὰ δικαστήρια. Cuius errorem multi deprehenderunt. Tandem ab Langbaenio indice ad Longinum v. δεκασθεῖς productus Anonymus MS. et propter inferiorē aetatem, arguente eius plebeio dicendi genere, et ob novitatem sententiae

ninium incertae pondere caret. Οἱ ἄρχοντες (ait) τῶν Ἀθηνῶν ἐτύπωσαν ῥήτορας δέκα, ὡς εἶν οἱ ἐν τῇ πόλει ὄντες ἐμπέσωσιν εἰς ὑποθέσεις, ἵνα προσλαλοῦνται ἐκ τῶν ῥητόρων τινάς, καὶ ὑπερηγοροῦσι τὰς αὐτῶν ὑποθέσεις, καὶ ἰσάζουσι καὶ λύουσι ἐν τῷ δικαστηρίῳ· τινὲς δὲ τῶν πλουσίων παρέχοντες δῶρα ἐλάμβανον αὐτοὺς ἐν ταῖς οἰκείαις ὑποθέσεσι, καὶ κατέβαλον τοὺς ἀντιδίκους. ὅσοι δὲ μὴ ἔχοντες τοὺς δέκα τὰς ἐαυτῶν ἔλθον ὑποθέσεις, ἐλέγοντο ἐκεῖνοι ἀδέκαστοι. Ultima ratio est auctore dignissima. Mihi Λύκου δεκάς proprie Lyci cohortem significasse videtur, sive propter decem iudicia, sive ea verbi vi, qua apud Eurip. Suppl. 219. et fragm. ap. Hephaest. p. 92. occurrit; temporis vero progressu cum iudices Atheniensium caussarum rabie abrepti muneribus ac promissis sensim animos subiicerent, in convicium vertisse. Cf. similia Aristophanis dicteria Equit. 255.

ὧ γέροντες ἠλιασταί, φράτορες τριωβόλου.
951.

οἷος οὐδεὶς πω χρόνου

ἀνὴρ γεγέννηται τοῖσι πολλοῖς τοῦ βολοῦ.

Deinde maiore abusu δεκάζειν ad corrumpendos iudices transferebatur.

XVI. SCHOL. VESF. 500. Δοκεῖ δὲ ἡ τυραννὶς (τῶν Πεισιστρατιδῶν) καταστήναι, ὡς φησιν Ἐρατοσθένης, ἐπὶ ἔτη ν', τοῦ ἀκριβοῦς διαμαρτάνων· Ἀριστοφάνους μὲν τεσσαράκοντα καὶ ἐν φήσαντος, Ἡροδότου δὲ, ἔξ καὶ τριάκοντα. Calculus Eratosthenis rectissime se habet, a prima Pisistrati dominatione exorsi, id est, ab Olymp. LV, 1. Omnia confudit Menrsius Pisistrato p. 142, eo temeritatis progressus, ut Aristophanem poetam significari opinaretur, proferretque emendationem, si Diis placet, Ἀριστοφάνους μὲν νά φήσαντος, erroris etiam Scholia insimulans de Herodotea chronologia. Recte Wesselingius ad Herodot. V, 65. „Annos Pisistra-

tidarum tyrannidis Aristoteles Polit. V, 12. (al. V, 9, 23.) 35. numerat, noster 36, levi discrepantia, fortasse ex annis inchoatis aut diversa Pisistrati computatione exiliorum nata. Io. autem Meursii, annos istos Hipparcho et Hippiae, patris ratione non ducta, tribuentis in Pisistr. c. 5, manifesta aberratio est, reprehensa a Bouherio et Corsino post H. Valesium." Ratio autem neque Aristophanis comici esse potest, ut qui nusquam ea de re exponat, nec Byzantio attribuerim: igitur nomen istud proprium pro corrupto habendum videtur. Potest tamen sic quoque Schol. Lysistr. 619. emendari: κατέσχε δὲ ἡ τυραννὶς ἐπὶ ἔτη γ' (ν')· οἱ δὲ δ' (μ', non μά). Ἡρόδοτος δὲ σ' (λς'). Ceterum hoc fragmentum ex commentariis depromptum esse liquebit expendenti, scholiis istis Aristophanicis, minus quam pro opinione eruditis, non aliud eius opus afferri.

XVIII. SCHOL. IB. 702. Ἐπισίζη] Λυκόφρων καὶ οἱ περὶ Ἐρατοσθένη τὸ ἐπαφιέναι τοὺς κύνας, ἐπισίζειν. Non est hic locus a suspitione liber; quisquis enim Scholia consarcinarat, Lycophronis commentarios nisi per Eratosthenem non acceperat; hunc vero de explicatione ista vulgari, qualem fuisse intelligitur ex Polluce V, 10. καὶ ἐπαφεῖναι, μετιέναι, αἰρεῖν, ἐπισίξαι, οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὸ μετὰ τινος ἀσήμου βοῆς ἀφεῖναι illum advocasse testem, minimam probabilitatis prae se fert speciem. In promptu ὡς pro καὶ reponere, lacuna post ἐπισίζειν indicata, Ceterum v. Pierson. ad Moer. p. 157.

XIX. SCHOL. IB. 791. Ἡ δ' ὅς λέγων] Ἀντὶ τοῦ ἔφη, καὶ ἔστιν ἀπὸ τοῦ ἡμί. κέχρηται συνεχῶς αὐτῷ ὁ Πλάτων ἐπὶ μέλλοντος μόνου. οἱ δὲ Κωμικοὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων χρόνων. Insignis haec alucinatio foret; sed lacuna post Πλάτων locum obscuravit, facile ex Ammonio p. 67. supplenda; ad formam enim ἧς illa ἐπὶ μέλλοντος μόνου cum sequentibus referenda sunt, Huc colligenda quae tradunt SUIDAS, PHOTIUS et ETYMOLOG.

M. v. Ἡ δ' ὄς. Sic Suidas: οἱ μὲν περὶ Ἐρατοσθένην, ἀντὶ τοῦ ἔφη δὲ ὄς (οὗτος recte E. M.). διὸ (καὶ add. Phot. E. M.) δασύγουσι τὴν ἐσχάτην· ἐντετάχθαι γὰρ ἄρθρον τὸ ὄς. (Sequentia quae Phot. et E. M. praebent, omittit Suidas: καὶ ἡ ἀντὶ τοῦ ἔφη (ἡ δὲ ἄ. τ. ἔ. δέ E. M.). ἀλλὰ περιμενουμέν, ἡ δ' ὄς ὁ Γλαύκων (haec om. E. M.). καὶ ἦν δὲ ἐγώ, ἀντὶ τοῦ ἔφην δὲ ἐγώ (δ' utrobique E. M., priore loco Suidas.): sed haec recentioris sunt auctoris.) Παρὸ δὲ καὶ Ἐρμιπιος (exinde ap. E. M. lacuna extat) ἐν Ἀθηναῖς Γοναῖς· ἡσὶν, ἀντὶ τοῦ φησὶν· ὁ Ζεὺς δίδοναι πολὺ (Phot. δίδωνοπολλάς, D. δίδωνοπολλαί.). φησί, τοῦνομα. Haec manifesto sunt corrupta. Coniicias:

ὁ Ζεὺς ὁ Δωδωνοπόλος ἡσὶ τοῦνομα·

Iovem Dodonicolam nomen esse perhibet. Prioribus intelligitur, etiam ab Eratosthene formulam coniunctim fuisse expressam, significationi tamen insigniendae vocis ὄς asperum pro more vetustissimorum grammaticorum eum intulisse. Iam quomodo Suidas sit corrigendus, alibi tradens, ἦν δ' ἐγώ· ἔφην δὲ ἐγώ. παρὰ Πλουτάρχῳ καὶ Ἀριστοφάνει, cuius MS. Cantabr. ap. Dobraeum addendis ad Pluti 1. habet ἀριστ. Πλούτῳ, non amplius potest obscurum esse. Legendum: Ἀριστοφάνης καὶ Πλάτων. Cf. intpp. Gregor. Cor. p. 144 sq.

XX. SCHOL. IB. 1027. Κύννης] Πόρνης. Κατὰ Κύνναν καὶ Σαλαβάκην (Eq. 762.). Ἐρατοσθένην δὲ ἀγνοήσαντα τὴν Κύνναν, ὅτι πόρνη, οἱ μὲν τινες προφέρουσθαι φασὶ κυνός (Ald. κοινῶς), ὡς Ἐπιμενίδης*)· οἱ δὲ πυρός· οὐκ εὔ. Sed male illos Scholiastas Eratosthenis mentem cepisse, voces κυνός et πυρός aperte

*) Ista tum loco quem obtinent alienum, tum obscuritate huius critici in suspicionem cadunt corruptae lectionis ὡς ἐπὶ ἀναιδοῦς. Feceram illam emendationem, cum postmodo eandem dudum instituisse Valckenarium deprehendi.

demonstrant, ut quae metro adversentur; atqui nec metrica huiusmodi imperitia, nec tanta ei negligentia imputari debet, qua Cynna qualis fuerit, docente ipso poeta ignorarit. In parabasi autem Pacis haecce verba paene immutata offeruntur. Metri quidem vitium sustulit Valckenarius ad Adoniazusas p. 361 f., *κυνός ὡς* reponens, in altero Scholiorum loco statim afferendo *ἐλάμπον*: quo lis non dirimitur. Mirum, Eratosthenem cum vulgo Graecorum Homericum *κυνός ὄμματ' ἔχων* tenentem istud ὡς adiecisse; magis etiam mirum, duplicem eundem correctionem, cum priore acquiescere debuisset, allaturum fuisse; Scholiastas autem, utram apposuerit, addubitasse. Sed explicationum utramlibet negligere licebat. Et quae Schol. Pacis 754. annotavit, monstrant fere originem erroris: *Ἐρατοσθένης ἀγνοήσας τὰ κατὰ τὴν Κύνναν, κυνός γράφει. Κυνός ὡς ἀκτῖνες ἐλάμποντο*. Interpolationis hic commissae a recentioribus grammaticis coniecturam movet tum quod *κυνός* sine ὡς excitatur, tum *κυνός ὡς ἀ. ἐλάμποντο* (sic) alieno loco collocata. Hic quoque importunam emendationem obtrusisse Eratosthenem fidem omnino excedit. At enim qui istud, *Ἐρατοσθένης γράφει κυνός*, in commentariis antiquis reppererat, ignorasse videtur, posse ea etiam ad explicationem referri. Schol. Ran. 38. *Κενταυρικῶς δὲ — γράφεται ἀντὶ τοῦ μαλακῶς*. ibid. 1060. *τινὲς δὲ γράφουσι Δαρείου τοῦ Ξέρξου*, ubi quae adduntur, οἱ δὲ ὅτι τοῖς κυρίοις ἀντὶ πατρωνυμικῶν κέχρηται, eundem denuo exhibent errorem. Schol. Acharn. 1181. *γράφεται δὲ οὕτως· πτίλου δὲ τοῦ μεγάλου πεσόντος πρὸς ταῖς πέτραις, δεινὸν μέλος ἐξηύδα ὁ Λάμαχος. ἢ πεσὼν πρὸς ταῖς πέτραις, ἐθρήνηι τὸ μέγα πτίλον*. Schol. Plati 545. *τινὰ δὲ τῶν ἀντιγράφων* (scil. addunt), *ἀντὶ στάμνου κεραμίου γράφεται*: quem locum, ut iam apparet, integerrimum, etiam Hemsterhusius tentavit. Addas Schol. Pind. Ol.

I, 13. VI, 44. Nem. VII, 95. ubi leg. πόρον. γραφεται πόντον. Hinc ἡ γραφή, explicatio, ibid. ad Pyth. IV, 195. οὐκ ἐκκόπτεται (sic l.) ἡ γραφή. Proinde explicationes duas attulerat, quo spectet Κύννης ἀκτίνες significantes, ad Scholiastarum asperrimam dictionem minime exigendas. Iam vero κυνὸς ἀκτίνες rem luculente illustrabat, si quis modo Homerum edidicerat; πυρός autem ex interiore est doctrina desumptum ad summam impudentiam denotandam. Eurip. Hecuba 608.

ἀκόλαστος ὄχλος ναυτική τ' ἀναρχία
κρείστων πυρός.

Cratinus iunior ap. Ath. VI. p. 241. C.

— ἔχει γὰρ χεῖρα κραταίαν,

χαλκῆν, ἀκάματον, πολὺ κρείττω τοῦ πυρός αὐτοῦ.

Soph. Philoct. 927.

ᾧ πῦρ σὺ καὶ πᾶν δεῖμα καὶ πανουργίας
δεινῆς τέχνημ' ἔχθιστον.

ubi plura Musgravius: quibus si addideris Blomfield. gloss. S. Th. 599. et Abresch. ad Aeschyl. II. p. 84. alia vix requires. Quid quod ipse Aristophanes Lysistr. 1015. de mulieribus sermocinatus sine molestia eiusmodi explicationi potuit materiam suggerere:

οὐδέν ἐστι θηρίον γυναικὸς ἀμαχώτερον,
οὐδὲ πῦρ, οὐδ' ᾧδ' ἀναιδῆς οὐδεμία πόρδαλις.

XXI. SCHOL. IBID. 1186. Ἀσκώνδα καλῶς] Τὸ γ', ὅτι περὶ τοῦ Ἐφουδίωνος ὡς ἀληθῶς *) ἱστορεῖ. κατεψυγμένοι (l. κατεψευσμένοι) δὲ φαίνονται οὗτοι [οἱ] παγκρατιασταὶ ἐπὶ παιδιᾷ. ὁ δὲ Ἀσκώνδας καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος. εἰ μὴ ἄρα ὁ Ἐφουδίων (l. — ουτίων) ἐστίν, ὁ ἐν τοῖς Ὀλυμπιάσι (Kuster. ad Hesych. Ὀλυμπιονίκαις; nihil nisi ταῖς emendandum erat: v. Chronogr. fr. XX.) φερόμενος Ἐφουδίων (— τίων)

*) Cave immites: v. ad Geograph. fr. XCIII. Ceterum Scholiasta Aristophanis mentem pingui Minerva percepit.

Μαινάλιος. His admoventus HESYCHIUS: *Ἐφώδιον*. *Ἐρατοσθένης* διὰ τοῦ τ *Ἐφώτιον* ἀναγράφει, μέλανον (*Μαινάλιον*) περιοδικὸν (*περιοδονίην* Soringius) παγκρατιαστήν· ὁ δὲ *Πολέμων* διὰ τοῦ δ. Vide ad Geograph. p. 4.

XXII. SCHOL. VESP. 1402. a Suida compilata prolixè de Simonide exponunt, scriptis quoque poetae enumeratis. Mira et insolita ea eruditio veri speciem conjecturae praebebit, illic Eratosthenem etiam ea tradidisse, quorum auctorem advocat ipsum QUINTILIANUS XI, 2, 14. ubi Simonidis carmen, laudes tum pugilis coronati, tum Dioscurorum celebrans, quod in convivio ei vitam servarit, commemorat: Est autem magna inter auctores dissensio, Glaucone Carystio, an Leocrati, an Agatharcho, an Scopae scriptum sit id carmen; et Pharsali fuerit haec domus, ut ipse quodam loco significare Simonides videtur, atque Apollodorus [Chronicis; neglexit Heynius.] et Eratosthenes et Euphorion et Larissaeus Eurypylus tradiderunt, an Cranone, ut Apollas (videtur Apellas bis Photio laudatus dici, cuius excerpta derivata fuerant ex opere ab Athen. IX. p. 369. A. allato, *περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων*; cf. Schol. Pind. Vrat. introd. Ol. VII.) [et] Callimachus. Ad huius fr. LXXI. locum attulit Bentleius.

P a c e.

XXIII. ARGUMENTUM PACIS: *Φέρεται ἐν ταῖς διδασκαλίαις, ὅτι καὶ ἑτέραν δεδίδαχεν ὁμοίως Ἀριστοφάνησ Εἰρήνην. ἄδηλον οὖν φησιν Ἐρατοσθένησ, πότερον τὴν αὐτὴν ἀνεδίδαξεν, ἢ ἑτέραν καθῆκεν, ἥτις οὐ σώζεται. Κράτησ μέντοι δύο εἶπε δράματα, γράφων οὕτως — καὶ σποράδην δέ τινα ποιήματα (versus: v. Schaeef. ad Dionys. de comp. verb. p. 30.) παρατίθεται, ἅπερ ἐν τῇ νῦν φερομένη οὐκ ἔστιν. Quam Crateis sententiam Eratosthenes si comperisset, sine dubio eadem quae Callimacho ad Nub. 549. regesturus erat.*

XXIV. SCHOL. PACIS 701. Ὠρακιάσας] Οἶον, ὠ-
 χριάσας, ἢ λειποψυγήσας, ἢ ἀθυμήσας. ὡς φιλοπότην
 δὲ πάλιν διαβάλλει τὸν Κρατῖνον, μετὰ ἐκλύσεως ἐσκο-
 τωμένον· ὃ ἴσως ἀκολουθεῖ καὶ τὸ ὠρακιάσας· τοιοῦ-
 τοι δὲ οἱ λειποψυχοῦντες· τρέπεται γὰρ αὐτῶν ἢ χροιά.
 Λυκόφρων δὲ τὸ ὠρακιάν ἀντὶ τοῦ ὠχριάν. Ἐρατο-
 σθένης δὲ, τὸ ὑπὸ ἐκλύσεως ἐσκοτῶσθαι. ὅτι δὲ φίλοι-
 νος ὁ Κρατῖνος, καὶ αὐτὸς ἐν τῇ Πυτίνῃ λέγει σαφῶς.
 Priora usque ad χροιά recentius Scholium, utpote et
 Lycophronis et Eratosthenis explicationes diffusius enar-
 rans, constituunt. Hesychius: ὠρακιάσας, λειποψυγήσας.
 Cf. Pierson. ad Moer. p. 415. et Tittmann. ad Zonar.
 T. II. c. 1892 sq., qui Schol. Aristophanis non intellexit.

Schol. Pacis 754. v. ad fr. XX.

Avibus.

XXV. SCHOL. AVIUM 122. Σισύραν] — Ἐρατο-
 σθένης δὲ φησιν, ὅτι καθάπερ τὸ δένδρον τὸ αὐτὸ καὶ
 ἄνδραχρον καὶ ἄνδράχνην καλοῦμεν, οὕτως ᾤοντο σι-
 σύραν καὶ σίσυρον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μετέχεσθαι (l. ὀνόμα-
 τος λέγεσθαι). καὶ τρίτην προσλαμβάνουσι σισύραν οἱ
 κατὰ Λιβύην (Cyrenaei), τὸ ἐκ τῶν κωδίων (quod apud
 Ammonium p. 128. reponendum cum Bastio loco in-
 fra laudando p. 541. pro κροκύδων) τὸ (l. ex praeece-
 dentibus ῥαπτόμενον) ἀμπεχόνιον καλούμενον (l. — μέ-
 νην). SCHOL. PLATONIS p. 250. Ruhnk. Ἐρατοσθένης σι-
 σύραν φησὶ στέγαστρον ἐξ αἰγείων δερμάτων τετριχω-
 μένων, σισύραν δὲ τὸ ἐκ τῶν κωδίων ῥαπτόμενον
 ἀμπεχόνιον, ὃ γούρναν (voce utitur etiam Zonaras:
 dixit de ea Bastius ad Gregor. Cor. p. 540.) φασίν.
 Patet hinc etiam superiora verba hic praetermissa scho-
 lii Aristophanis sententiam Eratosthenis referre: σισύρα
 μὲν ἐστὶ, τὸ ἐξ αἰγείων δερμάτων ἔχον ἐτι τὰς τρίχας
 σκέπαστρον. Unde denuo perspicitur, quam misera
 haec Aristophanica Scholia sint conglutinata. De re
 vid. Alberti ad Hesychii σίσυρον, et Ruhnk. ad Ti-

maeum. Iam si perpendas, ἀνδραγνον et ἀνδράγνην inter se componi, statim conficias, accedente praesertim Schol. Vesp. 737. τὴν αὐτὴν δὲ καὶ σισύραν καλοῦσι καὶ σισύραν, pro σίσουν apud Schol. Avium σισύραν, vice versa σίσουν deinde hic et apud Schol. Platonis et Hesychium l. l. esse restituendum, siquidem Eratosthenes, cuius iudicium etiam Hesychius sequitur, recte σισύραν inter et σισύραν non distinxerat. Rem male gessit Tittmannus ad Zonar. II. c. 1645 s.

XXVI. SCHOL. Av. 557. de bello sacro Aristophanis aetate gesto: ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ Θουκυδίδης, καὶ Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐννάτῳ, καὶ Θεόπομπος ἐν τῷ κέ. V. Hesych. v. ἱερὸν πόλεμον T. II. c. 28. ibique interpres.

XXVII. SCHOL. Av. 1513. Πηνίκ' ἄττ' ἀπώλετο] Ὅτι οὐκ Ἀττικὸν τὸ πηνίκ' ἄττ' ἀπώλετο, οὐδὲ ἀρχαῖκόν, οὐδὲ ἀκριβές. ἔστι δὲ ἀντὶ τοῦ πότε δῆτα. παρέλκει γὰρ [l. δὲ τὸ] ἄττα νῦν· ἀλόγως γὰρ κεῖται· οὔτε γὰρ τὸ τινά σημαίνει, οὔτε τὸ ἄτινα. οὐδὲν γὰρ τούτων ἀρμόζει τῷ πηνίκα. Accuratiores Eratosthenis debuerat Grammaticus advertere apud SCHOL. PLATONIS p. 35. Ruhnck. Ἄττα. — Ἐρατοσθένης δὲ χρονικῶς αὐτὸ φησι παραλαμβάνεσθαι· Πύθου χειδῶν, κάποθ' ἄττα φαίνεται. καὶ πάλιν· Ὅπηνίκα ἄττ' ὑμεῖς ὀρχούμενοι κοπιᾶτε. Etymolog. M. p. 167, 46. ὁ Κωμικὸς δὲ χρονικὸν αὐτὸ παραλαμβάνει· Πήθου χειδῶν, τηνίκ' ἄττα γίνεται. λέγει, ὅποτε χειδῶν γίνεται. Posterius igitur fragmentum ita constituendum videtur, ut tetrametri anapaestici certe indicia eluceant: * * ὀπηνίκ' [ἄρ'] ἄττ' * * ὑμεῖς ὀρχούμενοι * κοπιᾶτε: cf. Aristoph. Thesmoph. 801. παίζουσαι καὶ κοπιῶσαι. De priore quod inter Aristophanis incerta quintum est vellem aliquid explicationis Brunckius excogitasset: de qua et ille et interpres Hesychii (Πύθου χειδῶνος, παροιμιῶδες,

διότι ὀδυρτικὸν τὸ ζῶον. θρηνηεὶ γὰρ ἢ χειλῶν καὶ ἀηδῶν.) securi fuerunt, vitio accentus praetermisso.

Lysistrata.

XXVIII. HESYCHIUS: Κατειλυσπωμένην. ὁ μὲν Λυκόφρων, καταρτωμένην. Ἐρατοσθένης δέ, συγκεῖσθαι τὴν λέξιν ἐκ τοῦ εἰλεῖν καὶ σπᾶσθαι. Inde Scholiorum lectio εἰλεῖσθαι emendetur. Est hic error non Eratosthenis, sed communis antiquorum grammaticorum; perspexit certe verbi significationem.

Ranis.

XXIX. SCHOL. RAN. 810. multa de vocibus μείον et μειαγωγός tradunt; quorum si minus dicta, certe sententiae derivatae sunt ex Eratosthenis commentariis ad hunc locum ab HARPOCRAT. p. 117. laudatis: Μείον καὶ Μειαγωγός. — Ἐρατοσθένης δ' ἐν τοῖς περὶ κωμωδίας φησὶν οὕτως· Νόμου ὄντος μὴ μείον εἰσάγειν ὠρισμένου τινός, ἐπισκώπτοντες μετὰ παιδιᾶς πάντα τὸν εἰσάγοντα Μείον ἔφασαν εἰσάγειν, ὅθεν τὰ μὲν ἱερεῖα Μείον προσηγορεύθη· Μειαγωγός δὲ ὁ εἰσάγων.

XXX. SCHOL. RAN. 1060. δοκοῦσι δὲ οὗτοι οἱ Πέρσαι ὑπὸ τοῦ Αἰσχύλου δεδιδάχθαι ἐν Συρακούσαις, σπουδάσαντος Ἰέρωνος, ὡς φησὶν Ἐρατοσθένης ἐν γ' περὶ κωμωδιῶν. Debat Eratosthenis auctoritas Blomfieldium a temerario conatu deterrere, quo corruptum Aeschyli Perss. 670. locum ex depravato Aristophanis versu, Ranarum dico 1060, coniectura sua ipsius ductus magis corruptit, quamvis diserte etiam Scholiasta monuerit, ἰαυοῖ, ὃ ἐστὶν ἐπιφώνημα πρὸς τὸν Διόνυσον λεγόμενον χαρᾶς ἐπελθούσης.

XXXI. SCHOL. IBID. 1294. τῶν ψήφων λαβῶν] — Ἐρατοσθένης δέ, τῶν ψευδαττικῶν τινὰς γράφειν, τῶν ψήφων λαβῶν, ἵνα καὶ τὰ πεπλασμένα δράματα, ἐν οἷς τοπαράπαν τοῦτο ἠγνόηται, δοκῇ μὴ σεσολοικίσθαι. Ψευδαττικῶν si genuinum est, referendum videtur ad criticos Atticismi non peritissimos, qui spuria dra-

dramata, ipsis pro genuinis habita, ista elegantia aliquoties donarent.

Pluto.

XXXII. SCHOL. PLUTI 797. Οὐ γὰρ πρεπῶδες] Ἐμφρασις τοῦ Ἀριστοφανείου προσώπου· ὁ δὲ λόγος πρὸς τοὺς ἀντιτέχνους πρὸς διασυρμόν, οὐ διὰ τὸν αὐτῶν ὀβολόν (Hemsterhusio coniectura non processit; mihi non dubium est, quin legendum sit διὰ τὸ αὐτῶν κόβαλον.) ἐπειρῶντο τὸν δῆμον πρὸς ἑαυτοὺς ἐπάγειν. Καὶ ἐν τοῖς Σφηξί*) δὲ ἐσεμνύετο, ὅτι οὐκ εἰσι παρ' αὐτῷ κάρνα ἐκ φορμίδος. φαίνεται μέντοι τὸ τοιοῦτον οὐ διὰ τῶν χορηγῶν γενέσθαι, ἀλλὰ δι' αὐτῶν τῶν διδασκάλων, ὡς καὶ Ἐρατοσθένης ἐπισημαίνεται. Οὐ post ἀλλά a Dobraeo in collatione Pluti p. 13. transpositum, nec verbo φαίνεται, multo minus addito αὐτῶν congruit, et erroris altero Vesparrum loco convincitur. Illud μέντοι quod offensionem fuit saepius a grammaticis eadem qua δέ significatione usurpatur, ut a Dracone p. 27, 25. 160, 23. 162 extr. Schol. metr. Eurip. Phoen. 784. Aesch. Prometh. ἀ. 27. Sept. Th. 103. 1082. Aristoph. Vesp. 897. Pind. Nem. IV, 81. VII, 106. unde Pollucis X, 34. lectio ab Lobeckio ad Phrynichum p. 132. sollicitata sustentatur, cum praesertim idem eodem modo VI, 76. μελιτοῦντα μέντοι Τροφωγίῳ proloquatur. Plura poterant etiam ex optimo quoque auctore proferri, hic tamen praetermittenda.

XXXIII. SCHOL. IBID. 1195. Ἄλλ' ἐκδότω τις δεῦρο] Ὅτι ὁ Λυκόφρων, ὡς ὁ Ἐρατοσθένης φησὶν, ὠήθη πρῶτον τοῦτον δάδας ἠτηκέναί. πεποίηκε δὲ καὶ ἐν Ἐκκλησιαζούσαις αὐτό. ἀλλὰ γὰρ Στράτις πρὸ ἀμφοτέρων τούτων τοὺς Ποταμίους διδάσκων εἰς Φιλύλλιον ἀναφέρει τὸ πρᾶγμα·

*) Hinc Vesp. 58. post φορμίδος commate interpungendum, ut δούλω παραφύπτουντι nominativi sint absoluti.

Ἔμεῖς τε πάντες ἔξω' ἐπὶ τὸ Πύθειον,
 ὅσοι πέρ ἐστε, μὴ λαβρόντες λαμπάδας,
 μηδ' ἄλλο μηδὲν ἐχόμενον Φιλυλλίου.

AD INCERTAS ARISTOPHANIS FABULAS.

XXXIV. SCHOL. PINDARI OL. IX, 1. Ἐρατοσθέ-
 νης δέ φησι μὴ ἐπινίκιον εἶναι τὸ Ἀρχιλόχου μέλος
 ἀλλ' ὕμνον εἰς Ἡρακλέα, τριπλόον δέ, οὐ διὰ τὸ ἐκ
 τριῶν στροφῶν συγκεῖσθαι, ἀλλὰ διὰ τὸ τρεῖς ἐφυμνιά-
 ζεσθαι τὸ Καλλίνικε. Περὶ δὲ τοῦ Τήνελλα Ἐρατο-
 σθένης φησὶν, ὅτι ὅτε ὁ κισθαριστὴς μὴ παρῆν, ὁ ἔξαρχος
 αὐτὸ μεταλαβὼν ἔλεγεν ἔξω τοῦ μέλους· ὁ δὲ τῶν
 κωμαστῶν χορὸς ἐπέβαλε τὸ Καλλίνικε καὶ οὕτω συν-
 ειρόμενον γέγονε τὸ Τήνελλα Καλλίνικε. ἡ δὲ ἀρχὴ
 τοῦ μέλους ἐστίν· ὦ Καλλίνικε, χαῖρ', ἀναξ' Ἡράκλειε.
 Ambiguam sane interpretationem verba admittunt ne-
 gantis, τριπλόον, οὐ διὰ τὸ ἐκ τριῶν στροφῶν συγκεῖ-
 σθαι, numne triplicem stropham Archilochæo carmini
 abiudicaverit; an potius istam improbarit explicationem.
 Verumtamen et parodi tum Agamemnonis maxime,
 tum Eumenidum Aeschyli, Scholiastis utrobique ἐφύ-
 μνιον observantibus, et ipse exclamationis usus neces-
 sitate efflagitante adscitus, posteriori sententiae pondus
 adiiciunt, cum praesertim Pindarica ὁ τριπλόος κεχλα-
 δοῖς strophas et epodum subindicent, quod Aristarchum
 non latuerat. Omnino Lyrici illi ex re nata nunc in
 systematis, nunc in versibus extremis clausula eiusmodi
 passim usi videntur, commonente Sapphus exemplo
 apud Hephaest. p. 129, quod Bentleyus coniectura ab
 Hermanno Elem. D. M. p. 28. non repudiata sine
 causa tentavit. Potuit autem haec Eratosthenis sententia
 ad extremam Aristophanis Acharnenses vel Aves spectare,
 quantum Scholiis ibi colligere licet. Hesychius: Καλ-
 λίνικος. — καὶ εἶδος ὀρχήσεως ἐπὶ τῇ τοῦ Κερδέρου
 ἀναγωγῇ, ubi consulendus Alberti.

XXXV. PHOTIUS: Ποῖ, ἤχος. Ποῖ, ἐγγύς, εἰς τίνα τόπον. Ἐρατοσθένους δὲ τὸ ἐγγύς. Alberti emendavit ποῖ κῆχος, ποῖ γῆς. Hanc glossam ad Aristophanem pertinere monstrat ETYMOLOG. M. p. 682, 52. Ποῖ κῆχος] ζῆται καὶ τοῦτο, ποῖ κῆχος; εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ Ἀριστοφάνους. Ποῖ κῆχος; εὐθύς Σικελίας. [Brunckius fr. CXI. secure repetiit; l. cum Valcken. animadv. ad Ammon. p. 91. εὐθύ.] καὶ παρὰ Φερεκράτει, Ποῖ κῆχος; καὶ εἰ μὲν παρεξενγμένον εὐρήσεις τὸ ποῖ τῷ κῆχει. Ἐρατοσθένους δὲ λαμβάνει ἐκ ταύτης τῆς συντάξεως, ποῦ ἐγγύς, καὶ εἰς τίνα τόπον; ποῦ ἄγχος· ποῦ κῆχος. τὸ πῆ, κῆ· πῆ ἐγγύς, πῆ ἄγχος· ὅπερ ἐστὶν ἐν τῷ ἔναγχος· κῆχος. ἔλλειψις ἄρα τοῦ γ, κῆχος, ἄγχος· ἔχει αὐτὸ ἐν τῷ ἔναγχος. Ἡρωδιανὸς περὶ παθῶν. Extrema inde a κῆχος, ἄγχος, usque ad ἔναγχος, male ex praecedentibus repetita, delenda sunt. Post voces τῷ κῆχει sententia quaedam grammatici, admonente dativo κῆχει, extidit, quae eadem quae Photius et Hesychius tradiderunt complexa fuisse videtur. Hesychius duplicem vocis explicationem hisce affert: Ποῖ κῆχος, οἷον ποῦ γῆς, εἰς τίνα τόπον. Ποῦ κῆχος, πῆ γῆς, εἰς τίνα τόπον. καὶ τοῦ ἄγγι. Alberti ex Etymologico καὶ ποῦ ἄγχος coniiciens prodit, mentem Lexicographi minus se perspexisse. Hoc enim volebat: quod vulgari Graecorum sermone πῆ ἄγχος significaret (legendum enim πῆ ἄγχος, κῆγχος), id rariore dialecto κῆχος pronunciarī; etenim π et κ commutatis, κῆ et ἄγχος, idem quod πῆ ἐγγύς exprimentia, extrito γ et crasi adhibita, tandem κῆχος effecisse. Proinde quod Etym. M. per ἐγγύς explicat, Hesychio est ἄγγι, unde apud ipsum scribendum: καὶ ἀντὶ τοῦ ἄγγι. Ad priorem sententiam pertinet eiusdem Hesychii: Κῆχος. τόπος. καὶ ποῖ κῆχος, ποῖ γῆς. ἄλλοι κῆγχος. ultimum Eratosthenicae demonstrationi debetur. Porro Moeris p. 227. κῆχος; ἀντὶ τοῦ δή; Ἀττικῶς· ubi vera est Hudsoni emendatio

tio, γῆ pro δῆ reponentis. Crasin explicat Apollonius de Adverbio p. 596. f. Οὕτως ἔχει καὶ τὸ συνεχέστερον λεγόμενον παρ' Ἴωσι κῆγγός (recte in excerptis p. 434. A. κῆγγος.), ὃ ἐν δυοῖς μέρεσι λόγου, Ἰωνικοῦ τε τοῦ κῆ ἀντὶ τοῦ πῆ, καὶ τοῦ μεταπεπλασμένου, λέγω τοῦ ἄγγος, ἕως συναλημιμένου τοῦ ᾠ εἰς τὸ ῆ. Dormitavit, nisi gravem corruptelam subiit, Etymol. M. p. 512, 23. Κῆγγος, ἐπιρρόημα. ἀντὶ τοῦ ποῦ. τὸ κῆ, ἢ Δωρικῶς· καὶ τροπῆ τοῦ π εἰς κ· πῆγος γὰρ ἦν. ἀπὸ τοῦ πῆ, ὃ σημαίνει τὸ ποῦ, ὡς τὸ, πῆ ἔβη Ἀνδρομάχη; ἐκ τοῦ πῆ καὶ τοῦ ἄγγι (l. ἄγγος) γίνεται πῆγος καὶ κῆγγος. His igitur confectis, id quidem constat, eam explicationem, qua κῆγγος idem ac τόπος sive γῆ foret, ideo falsam esse, quia ποῖ nisi cum genitivo construi non poterat. Restat iam Eratosthenis ratio, exponentis: qua in vicinia (apud Photium enim reponendum, Ἐρατοσθένης δὲ τὸ ποῦ ἐγγύς.); quae an verum tetigerit, nunc deficientibus locis decidi nequit: mira quidem ista etymologia neminem ab ea deterrebit. Nec veriore opinor coniectura quidquam ei detrahitur; suspicor enim κῆγγος per syncopen ex κῆναγος a κῆνος derivatum, idem quod κείθι significans, provenisse; analogia adductus vetustissimorum adverbiorum κῆμβαχος, ὀψιχά (ὄ., ὄψέ. Βυζάντιοι. Hesych.), τῆμος, πῆς (i. e. πός). Notissima sunt ἀλλαχῆ, ἀλλαχοῦ· πολλαχῆ, πολλαχοῦ· a nominativis in αχος desinentibus sine dubio derivata.

AD CRATINUM.

XXXVI. ATHENAEUS XI. p. 501. D. Κρατίνου δ' εἰπόντος ἐν Δραπέτισιν· Δέχεσθε φιάλας τὰςδε βαλανειομφάλους· Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ περὶ κωμωδίας τὴν λέξιν ἀγνοεῖν φησι Λυκόφρονα· τῶν γὰρ φιαλῶν οἱ ὀμφαλοὶ καὶ τῶν βαλανείων οἱ θόλοι παρόμοιοι· εἰς δὲ τὸ εἶδος οὐκ ἀρρήθμως παίζονται. Repetierunt Asclepiades et Didymus, qui etiam Lycophro-

nis sententiam, mirum quantum absurdam, conserva-
vit. Cf. Hesychii βαλανιομφάλους, Ruhnkeniique au-
ctarium.

XXXVII. HESYCHIUS: Παρ' αἰγείρου θεά. Ἐρα-
τοσθένης φησὶ, ὅτι πλησίον αἰγείρου τινὸς θεά· αἰγεί-
ρος δέ ἐστι φυτοῦ εἶδος· ἐγγὺς τῶν ἰκρίων. ἕως οὖν
τούτου τοῦ φυτοῦ ἐξετείνεται καὶ κατασκευάζεται τὰ
ἰκρία, ἃ ἐστὶν ὀρθὰ ξύλα, ἔχοντα σανίδας προσδεδεμέ-
νας οἷον βαθμούς, ἐφ' οἷς ἐκαθέζοντο, πρὸ τοῦ κατα-
σκευασθῆναι τὸ θεάτρον. MS. παραιγείρον θεά. Idem
Αἰγείρου θεά. αἰγείρος ἦν Ἀθήνησι πλησίον τοῦ ἱεροῦ,
ἐνθα πρὶν γενέσθαι θεάτρον τὰ ἰκρία ἐπήγνυον. et v.
θεά παρ' αἰγείρω. ubi vid. Alberti. Cum apud Aristo-
phanem παρὰ cum genitivo apud nusquam significet,
utrobique, adiuvante MS., legendum παρ' αἰγείρον, ex
Photio et Anecd. Bekk. p. 354, 25. Αἰγείρου θεά καὶ
ἢ παρ' αἰγείρον θεά. Ἀθήνησιν αἰγείρος ἦν, ἧς πλη-
σίον τὰ ἰκρία ἐπήγνυντο εἰς τὴν θεάν (non accurate
dictum), πρὸ τοῦ θεάτρον γενέσθαι. οὕτω Κρατῖνος.

AD EUPOLIN.

XXXVIII. CICERO AD ATTICUM VI, 1. Quis enim
non dixit, Εὐπολίην τὸν τῆς ἀρχαίας ab Alcibiade na-
vigante in Siciliam deiectum esse in mare? Redarguit
Eratosthenes: affert enim, quas ille post id tempus fa-
bulas docuerit; num idcirco Duris Samius, homo in
historia diligens, quod cum multis erravit, irridetur?
Locos de Eupolidis morte praeter Petavium ad Themi-
stium recenset Boëssius Miscell. p. 346.

AD PHERECRATEM.

XXXIX. HARPOCRAT. p. 119. Μεταλλεῖς, Ἀνασίας
ἐν τῷ πρὸς Διοχάρη, εἰ γνήσιος. οἱ μέταλλα ἐργαζόμε-
νοι μεταλλεῖς ὀνομάζονται. ἐστὶ δὲ καὶ δράμα Φερεκρά-
τους Μεταλλεῖς, ὅπερ Νικόμαχόν φησι πεποιημέναι
Ἐρατοσθένης ἐν ἐβδόμῳ περὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας.
His coniungendum:

XL. PHOTIUS: *Εὐθύ Λύκειον*, τὸ εἰς Λύκειον, ὅθεν Ἐρατοσθένης καὶ διὰ τοῦτο ὑποπιτεύει τοὺς Μεταλλεῖς. Qui Photium Platonis locum quendam respexisse putat, mutila tamen glossa, Ruhnkenius ad Timaeum p. 127, non satis caute ita sensit. *Εὐθύ Λύκειον* recte ille explicabat εἰς Λύκειον, explicationisque indicem praemisit articulum: vid. Pierson. praef. ad Moerin p. 31. Plane eundem errorem idem Ruhnkenius admisit ad Tim. p. 59, apud Photium, εἰς ὀλβίαν, ὡς εἰς μακαρίαν, τὸ εἰς ἄδου, exhibentem, ἢ εἰς ἄδου reponens. Ammonius, de hac ipsa voce *εὐθύ* disputans, ubi ait p. 62. τὸ εὐθύ ἐτίθεσαν, τὸ ἐφ' ὁδοῦ τῆς τεύουσης ἐπὶ τινος τόπου, in offensionem Valckenarii incurrit. Mirum profecto, usum hunc grammaticorum frequentissimum (quo duce v. c. in Ammonio p. 103. ὀλίγην τὴν μικρὰν restituas. et p. 127. εἰ οὖν ἐστὶ σταφυλὸς ἀρσενικόν, διαφέρει δὲ τῷ σημανομένῳ σταφυλῇ ἢ ὀπώρα, ὅντως ὁξύνεται, pro vulgatis, εἰ — σημανομένῳ, ἢ σταφυλῇ, ὀπώρα δέ, ὄ. ὄ.) hunc igitur usum viros eruditos male habuisse. At quis tandem, ut his utar, pervagatissima Grammaticorum loca de eodem genere deprompta, veluti ἡ Κρητικὴ ἢ καὶ πυρόριχτι, quibus complendis homines docti non satis perspecte λεγόμενος et similia ingerunt (vide quos indicat Schaeff. ad Gregor. Cor. p. 459.), ista tot loca tantos viros fugisse arbitretur? Sed Valckenarius (v. ad Schol. Eurip. Phœn. 342.) postmodo veriora secutus est. Etiam Lobeckius, dum ad Phrynich. p. 144. Photii verbis abutitur, aliud agebat. Iam Eratosthenis crisin vere et ingeniose excogitatam esse, id indicio est, quod nondum exemplum vocis *εὐθύ* cum accusativo constructae prolatum fuit. Inter fragmenta autem ex spuria fabula prolata equidem nonnisi duo repperi, quae adulterinam arguant: primum apud Erotianum p. 56. ἀρμῶ ἡσουχῆ, μικρῶς, ὡς καὶ Ψερικράτης ἐν Μεταλλεύσειν

(editur *Μεταλλαῦσιν*); alterum in proluxa eaque non inficeta lacinia Athenaei VI. p. 269. B. τὰ δὲ μῆλ' ἐκρέματο τὰ καλὰ τῶν καλῶν ἰδεῖν: qualis locutio tragicum decet, a comicorum autem sermone, cum parodia non quaeritur, abhorret. At vero id fragmentum magnam partem ex Teleclidis versibus paullo ante memoratis concinnatum fuit; arguit expilatores etiam versus 28. ad Aristophaneas effictus:

ἀοτίως

ἠβυλλιῶσαι καὶ τὰ ῥόδα κεκαρμέναι.

Ceterum eiusdem Eratosthenis de alia Phercratea iudicium esse videtur, quod attigit Athenaeus VIII. p. 364. A. Τα εἰρημένα ὑπὸ τοῦ τὸν Χείρωνα πεποιημένος, εἴτε Φερεκράτης ἐστίν, εἴτε Νικόμαχος ὁ ῥυθμικός, ἢ ὅστιςδήποτε.

AD INCERTOS COMICOS.

XLI. DIOGENES LAERT. VII, 5. Καὶ πρότερόν γε Στωϊκοὶ ἐκαλοῦντο οἱ διατρίβοντες ἐν αὐτῇ (sc. τῇ ποιικίῃ στοᾶ) ποιηταί, καθά φησι καὶ Ἐρατοσθένης ἐν ὀγδόῃ περὶ τῆς ἀρχαίας κωμωδίας. Hesychius: Στωϊκοί. οὐ μόνον οἱ ἀπὸ Ζήνωνος φιλόσοφοι, ἀλλὰ καὶ τινες Γραμματικοί.

XLII. HESYCHIUS: Ῥοίκον κριθοπομπία. Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐννάτῳ τῶν Ἀμαθουσίων, βασιλέα τοῦτον αἰχμάλωτον γενόμενον, εἴτα ὑποστρέψαντα πρὸς ἑαυτὸν, τῇ πόλει Ἀθηναίων κριθὰς ἐκπέμψαι φησίν. Ad Hesychii Ἀφροδίτας. — ὁ δὲ τὰ περὶ Ἀμαθούντα γεγραφὼς Παιάνισον ἄνδρα τὸν θεὸν ἐσχηματίσθαι ἐν Κύπρῳ λέγει. Sopingius cum Meursio de Cypro p. 27. Eratosthenem indicari putat, oblitus, istam appellationem scriptori ignoto vel incerto, non Eratostheni convenire. Hesychii locum repetiit Suidas, ita tamen, ut vestigia veri verborum intellectus reliquerit: Ῥύκον κριθοπομπία. Ἐρατοσθένης ἐν τῷ θ' φησι, βασιλέα τοῦτον αἰχμάλωτον γενόμενον, εἴτα ὑποστρέψαντα εἰς ἑαυ-

τόν, τῇ πόλει Ἀθηναίων κριθὴν ἐκπέμψαι. Nimis creduli et Hesychii interpretes, et Fellus ceterique Amathusiorum opus Nostro adiudicarunt, ipsa vocabuli forma operi indicando minus legitima errorem coarguente. Afferuntur enim nonnisi *Ναξιακά, Μιλησιακά, Λυδιακά, Βιδυνιακά, Δηλιακά, Θηβαϊκά, Αἰγυπτιακά*, et quae huius sunt generis; ὁ τὰ *Κύπρια ποιήσας* nihil huic rationi repugnat. Accedit, ut plane fidem excedat, de Amathunte, non ignobili illa urbe, neque vero ita insigni, ut libris quis describeret, Eratosthenem, virum brevilloquentem (conferantur, quae ad finem Geographi-
corum prolata sunt), ipsis novem opusculis disseruisse, tacente Strabone, qui paucis oppidum memoravit; ac prorsus improbable est, locutum de Rhoeci donario eum *κριθοπομπία* voce facinus designasse, adeo insueta, ut Lexicographos nostros fugerit, quae quidem aperte speciem dicterii a comico compositi praeferat. Verum Hesychii explicatores talium non adeo curiosi, utrum quid recte an secus expositum sit, negligere solent. Ita igitur Hesychius interpungendus: *Ἐρατοσθένης ἐν τῷ θ', τῶν Ἀμαθουσίων βασιλέα· τοῦτον —*, glossa comico attributa, istam Rhoeci ignorabilem liberalitatem (frumenti ab hoc praeter alios Atheniensibus donati meminit Hemsterhus. apud Dobraeum ad Pluti 178.) passim a civibus pro more iactatam cavillanti. Ac si expendas, ex libro nono locum ad Aristophanem spectantem afferri, hoc quoque fragmentum eidem festivissimo poetae non immerito vindicaveris. De re considerandus Hipponax ap. Strab. VIII. p. 340 f. *Ἀμαθουσίων πυρόν* memorans. Ceterum libri cuius partem nonum hoc opusculum constitueret indicium Hesychius non magis quam Suidas omisisse putandus est, tum ob insignem operis illius famam, tum quia tantus librorum numerus nisi ad commentarios de antiqua comoedia pertinere non poterat. V. infra ad fr. XLIV.

XLIII: IDEM: Ἄλκεόν. ὄπλον ἢ ἀλεξιφάρμακον φυτόν. Ἐρατοσθένης δέ, ὄνομα εἶναι τινος ἀνθρώπου κωμωδομένου. Ἄλκαϊον ex ordine litterarum legunt et de Alcaeo comico intelligunt.

XLIV. PHOTIUS: Εὐκλεία, καὶ τὰ ὅμοια, μακρὰ ἢ τελευταία. καὶ παροξύνεται, ὡςπερ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν ιβ' περὶ . . . Alberti indice auctorum apud Photium et ad Hesych. v. supplendum videtur ex Athen. XI. p. 501. D. κωμωδίας. Potius corruptelam vocis περὶ ad sequentia fortasse quae exciderunt trahendae coniecurem subesse: κωμωδίας enim excidisse non ita verisimile est. De ista in excitandis titulis breviloquentia, qua etiam Callimachi Αἴτια passim per libros unice designantur, modo fuit dictum *).

XLV. IDEM: Σάμακα, Ἐρατοσθένης ἀπέδωκε, τὸν φορμόν. Hesychius: Σάμαξ. — οἱ δὲ φορμόν.

XLVI. ETYMOLOG. M. p. 529, 39. καὶ κατὰ κόρησ, λέγεται τὸ τὴν σιαγόνα πληῆσαι. ὁ δὲ Ἐρατοσθένης ἄπυσαν τὴν τῆς κεφαλῆς πληγὴν. κόρησιν γὰρ τὴν κεφαλὴν λέγεσθαι φησι, μεταβεβλήσθαι δὲ τὸ σ εἰς τὸ ρ Ἀττικῶς, ὡς ἐπὶ τῆς μυρρίνης καὶ τοῦ ταρσοῦ. ἔστι γὰρ μυρσίνη καὶ ταρσός. Atticismum de recentiore Attica dialecto intellige, qualem etiam Moeris passim significat. Pro ἄπυσαν Etymol. Gudianum p. 303, 31. et Anecd. Bekk. p. 255. praebent ἄπασαν quod coniecerat Sylburgius. Ad vocem κόρησ de capite usurpatam quaedam dedit Blomfield, ad Callimachi h. Dianae 78. Ceterum Eratosthenis sententiam praecipere videtur Polux II, 40.

XLVII. ΑΘΗΝΑΙΕΙ IV. p. 140. A. Didymus: Τῆς δὲ κοπίδος μνημονεύει καὶ Ἀριστοφάνης ἢ Φιλύλλιος ἐν ταῖς Πόλεσιν, Ἐπίλυκός τε ἐν Κωραλίσκῳ, λέγων

*) De hoc Eratosthenis praeepto alibi data opera plura proponam.

οὕτως· πότε ἂν κοπίδ' οἴσωμαι (Schweighaeuseri quoque capitale est commentum οἴσωμαι) ἐν Ἀμνυκλαῖον, παραγγέλλωσι βάραιες πολλοὶ κᾶρτοι καὶ ζωμὸς μάλα ἀδύς. διαρρήδην λέγων, μάζας ἐν ταῖς κοπίσι παρατίθεσθαι· τοῦτο γὰρ οἱ βάραιες δηλοῦσιν· οὐχὶ τολύπας, ὡς φησι Λυκόφρων, ἢ τὰ προφυράματα τῶν μαζῶν, ὡς Ἐρατοσθένης. Casaubonus ita coniecit: ὅπότεν κοπίδα οἴσωμαι (sic) ἐν Ἀμνυκλαῖον ἱερόν, ὅπερ ἀγγέλλουσι βάραιες πολλοὶ καὶ ἄρτοι καὶ ζωμὸς μάλα ἀδύς. Monet idem Casaubonus, verbis Hesychii (βάραιες τὰ προφυράματα τῆς μάζης. — δηλοῖ δὲ καὶ τὴν τολύπην. Βάρβαξ (digammo illata). — καὶ φύραμα στρογγύλον, ἀφ' οὗ αἱ μάζαι γίνονται. καὶ ἐρίων τολύπαι.), quid appellarit Eratosthenes προφυράματα τῶν μαζῶν intelligi, universam nimirum massam, quae in mactra subacta est, priusquam in plures mazas dividatur. Eratosthenis explicatio, utpote accuratius rem circumscribens, prae illa Didymi vera videtur. Sed haec in clariore ponere luce aliorum sit, maximeque docere, quis fuerit Epilycus, homo ignorabilis, et quomodo istud fragmentum componatur.

XLVIII. PLINIUS XXII, 43. Scolymon quoque in cibos recipit Oriens, et alio nomine limoniam appellat. Frutex est, nunquam cubitali altior, cristisque foliorum ac radice nigra, sed dulci: Eratostheni quoque laudata in pauperis coena. Memorat Epicharmus ap. Athen. II, p. 71. A., omninoque verisimile est, ab Eratosthene eam vocem fuisse explicitam, cum ipso fragmento apud Hesychium vile cibi genus, quo quis sese iactarit, designetur. Ita ille: Κομψεία. ποιμίλη λαλιά, καὶ πανουργία. ἢ οἱ σκόλυμοι. ἐνιοὶ τὰ τῶν κοσσύφων κρέη (sic). οἱ δὲ γένος λαχάνων, ὅπερ τινὲς ἰπποσέλινον ἢ σμυρνίον. Perspicue expositionem haec glossae comicae, et propriam vocabuli vim, et eum significatum, qui poetae dicto conveniat, exhibentem, quae glossa de homine non sa-

tis insigni adhibita fuit, continent: potuit tamen Hemsterhusius Hesychium non levis insimulare erroris. Ut enim nihil sive virtutum sive vitiorum extabat, quod Athenis non reperiretur, ita ne talis quidem iactantia insolens fuisse videri debet. Videndus omnium instar Aristophanes Eccles. 431 sqq.

*Μετὰ τοῦτον Εὐαίων ὁ δεξιώτατος
παρῆλθε γυμνός, ὡς ἐδόκει τοῖς πλείοσιν,
αὐτός γε μεντοῦφασκεν ἱμάτιον ἔχειν.*

Deinde conferendus idem Vesp. 1307.

*οὔτος, ὃν γ' ἐγὼ ποτ' εἶδον ἀντὶ μήλου καὶ ῥοᾶς
δειπνοῦντα μετὰ Λεωγόρου.*

XLIV. EUSTATHIUS AD OD. β'. p. 1445, 41. = 96, 3.
*ἦϊα κυρίως κατὰ Ἐρατοσθένην ὀσπρίων καλάμαι. καὶ
δισυλλάβως ἐν συναιρέσει ἦα, ὡς καὶ Φερεκράτης· τὴν
γαστέρ' ἦων καγύρων σεσαγμένους. ΡΗΟΤΙΟΥ: "Ἢϊα, τὴν
τῶν ὀσπρίων καλάμην. οὔτως Ἐρατοσθένης.*

L. ANECDOTA BEKK. p. 215. *Ἀποκῆρυκτος ὁ ἐπὶ
ἀμαρτήμασιν ἐκπεσὼν τῆς πατρῴας οἰκίας· ἐμποίητος
δὲ ὁ ἐτέρω δοθεὶς εἰσποιήσασθαι. οὔτως Ἐρατοσθένης.
Similia Ammonius p. 19. ad quem vid. Valckenarius
Animadv. I, 6. Intpp. Moeridis p. 83 sq. Ex Erato-
sthenis igitur commentariis discrimen quod grammatici
inter utrasque voces constituunt provenit.*

LI. ATHENAEUS XI. p. 499. E. postquam de triplici
vocis *λάγννος* genere exposuit, argumenta sua hisce con-
cludit: *Ἐρατοσθένης δὲ φησι, λέγεσθαι τὴν πέτασον
καὶ τὴν στάμνον ὑπό τινων.* Nondum de hoc loco
propositum est, quod operae pretium faciat denuo rela-
tum. Si enim quod in promptu lacunam ponis, non
adeo perspicitur, quam adductus causa, τοῦ *λάγννος*
genus femininum confirmaturus, nomen τὴν πέτασον
potuerit Eratosthenes adjungere: quod neque a signifi-
cationis societate commendaretur, neque, si modo varia
vocabula generis feminini, secundae declinationi adscri-

pta, comparanda erant, iste usus longe rarissimus voc. *πέτασος* commemorari deberet. Proinde verbis *τὴν πέτασον* mendum non facile eluendum inhaerere iudicaverim.

LII. ATHENAEUS II. p. 41. D. *Ἀθηναῖοι δὲ μετάκερας καλοῦσι τὸ χλιαρόν· ὡς Ἐρατοσθένης φησὶν, ὕδαρές φησι, καὶ μετάκερας.* Duplex hic datur explicationis via, prior, ut ex Eratosthenis dicto Atheniensium usus comprobetur; altera, ut explicitum id vocabuli ab insigni Critico censeatur. Istam Petitus elegit, emendatione allata, *ὕδωρ ῥέει καὶ μετάκερας*, omnino nisi καὶ obstitisset Schweighaeuseri nactura assensum, usquequaque illa pravissima. Nihilo melius idem Athenaei editor, *ὕδωρ ῥεῖ φύσει μετάκερας*, coniecit, adiuvari sese opinatus codicis A. interpunctione, *Ἐρατοσθένης, φησὶν ὕδαρῆ* (sic), memorata Animadv. T. I. p. 504. Eratosthenes, genuini licet Atticismi potitus, cuinam tandem normam praestare visus est Attici sermonis? Qui si vocem ita interpretatus fuit, *ὕδαρές καὶ μετάκερας*, quae ex more Grammaticorum significarent, *ὕδαρές*, quod idem est ac *μετάκερας* non potuit certe illud *ὕδαρές*, tepidum nunquam designans, ad alterum equiparari. Sed Epitomator aut turbavit, aut lacunam fecit damnum. Quae enim Athenaeus proposuerat, ipse satis perspicue, ut omnis removeatur dubitatio, tradit libro III. p. 123. E. *Τὸ δὲ χλιαρόν ὕδωρ Ἀθηναῖοι μετάκερας καλοῦσιν, ὡς Σώφιλος ἐν Ἀνδροκλεῖ. Ἀλεξίς δ' ἐν Λοκροῖς*

αἱ δὲ παῖδες παρέχον,

ἢ μὲν τὸ θερμόν, ἢ δ' ἑτέρα τὸ μετάκερας.

Καὶ Φιλῆμων ἐν Κορινθίᾳ. Ἀμφίς δ' ἐν Βαλανεῖῳ.

ἀνεβόησ' ὕδωρ ἐνεγκεῖν θερμόν, ἄλλος μετάκερας.

Iam demonstrat ista *Ἀλεξίς δ'*, testante locorum indole, aliam vocis vim, nimirum frigidam aquam calidae admixtam, significari. Atqui humorem frigidum

idem indicabat ὕδαρες· vide quae enumeravit Blomfield. glossario Agam. 771. Quod si confertur Hesychius, μετακίρας declarans, τὸ εὐκρατον ὕδωρ, ἢ χλιαρόν, cum Photianis: μετακίρας, τὸ εὐκρατον ἢ τὸ ψυχρόν· Φιλύλλιος· non potest amplius dubitari, quin ad eum ipsum Philyllii locum commentariis suis Eratosthenes alterum adsciverit vocabulum. Epitomae locum corrigat a codicibus instructior; interim, si Philyllii sententia voci ὕδαρης obiter explanandae admovebatur, hunc fere in modum constitueris, indiciis lacunae praefixis: *** καὶ Ἐρατοσθένης φησὶν ὕδαρες καὶ τὸ μετακίρας· posterius quidem φησὶ non poterit observatis ad Geogr. p. 100. defendi.

VII. DE CHRONOGRAPHIIS.

Opus de Chronographiis cum appendice sua de Olympionicis singulari volumine et tempora quam accuratissime disposita, et facta inprimis memorabilia, prae ceteris fata eruditorum hominum, persequebatur: nondum enim antiqui, nedum Eratosthenis ingenium, ad annos ab rebus gestis seiungendos delapsi erant. Priorem partem duo tantummodo auctores*) nominatim designant, Dionysius Halicarnassensis, *χρονολογίας*, Harpocratio, *περὶ χρονολογιῶν* commemorans (Syn-cellus enim nullum affert momentum), quorum index posterior, collata Hesychii significatione in Polemonis causa prolata p. 4, genuinus videbitur. Librum quidem laudavit Dionysius, in consilium saepenumero adhibuit Apollodorus, eodem quo in Geographicis compilandis instituto alienam intermiscens doctrinam. Eratosthenes tamen minus quam pro molestia et difficultatibus illius argumenti gloriae videtur reportasse; verum ne hic quidem diligentiam aut acumen viri desideres consuetum: quin et Graecorum et Aegyptiorum historias illic complexus est.

Iam Graeciam haecce fragmenta attingunt:

*) Fellus Eratosthenem de Chronographis, quem librum a Chronologia seiunxit, a Clemente Stromatum libro primo, nescio unde, afferri dicit.

I. CENSORINUS c. 21. Secundum tempus a cataclysmo priore ad Olympiadem primam. — Secundum non plane quidem scitur, sed tamen ad mille circiter et IOC. annos esse creditur, a priore scilicet cataclysmo — anni circiter CCCC., hinc ad Olympiadem primam paullo plus CCCC. Quos solos, quamvis mythici temporis postremos, tamen quia a memoria scriptorum proximos, quidam certius definire voluerunt. Et quidem Sosibius scripsit, esse CCCXCV., Eratosthenes autem, septem et CCCC.

II. CLEMENS ALEXANDR. STROM. I. p. 336. B. Ἐρατοσθένης δὲ τοὺς χρόνους ὡς ἀναγράφει· Ἀπὸ μὲν Τροίας ἀλώσεως ἐπὶ Ἡρακλειδῶν καθόδου, ἔτη ὀγδοήκοντα· ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὴν Ἰωνίας κτίσιν, ἔτη ἐξήκοντα· τὰ δὲ τούτοις ἐξῆς, ἐπὶ μὲν τὴν ἐπιτροπίαν τὴν Λυκούργου, ἔτη ἑκατὸν πενήκοντα ἑννέα· ἐπὶ δὲ προηγούμενον ἔτος τῶν πρώτων Ὀλυμπίων (Ὀλυμπιάδων, credo), ἔτη ἑκατὸν ὀκτώ· ἐφ' ἧς Ὀλυμπιάδος ἐπὶ τὴν Ξέρξου διάβασιν, ἔτη διακόσια ἑννεήκοντα ἑπτὰ· ἀφ' ἧς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἔτη τεσσαράκοντα ὀκτώ· καὶ ἐπὶ τὴν κατάλυσιν καὶ Ἀθηναίων ἦτταν, ἔτη εἴκοσι ἑπτὰ· καὶ ἐπὶ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην, ἔτη τριάκοντα τέσσαρα· μεθ' ἧν ἐπὶ τὴν Φιλίππου τελευτήν, ἔτη τριάκοντα πέντε· μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου μεταλλαγὴν, ἔτη δώδεκα. Anonymus Vita Homeri ap. Galeum opusc. myth. p. 284. κατὰ τὴν Ἰώνων ἀποικίαν, ἧτις ὑστερεῖ τῆς τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου ἔτεσιν ἐξήκοντα, τὰ δὲ περὶ τοὺς Ἡρακλείδας λείπεται τῶν Τρωϊκῶν ἔτεσιν ὀγδοήκοντα. Deinde PLUTARCHUS Lycurgi initio: οἱ δὲ ταῖς διαδοχαῖς τῶν ἐν Σπάρτῃ βασιλευκότων ἀναλεγόμενοι τὸν χρόνον, ὡς περὶ Ἐρατοσθένης καὶ Ἀπολλόδωρος, οὐκ ὀλίγοις ἔτεσι προεσβύτερον ἀποφαίνουσι τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος. Nodum gladio expediit Timaeus

ab eodem memoratus, duos Lyncrgos extitisse opinatus; Aristoteles autem infirmo nitebatur argumento.

Nonnullas huius calculi rationes comprobavit Apollodorus, ceteris deteriores substituit, ap. Diodorum prooem. 5. ἀπὸ δὲ τῶν Τρωϊκῶν, ἀκολούθως Ἀπολλοδώρῳ τῷ Ἀθηναίῳ τίθεμεν ὀγδοήκοντα ἔτη πρὸς τὴν καθόδον τῶν Ἡρακλειδῶν, ἀπὸ δὲ ταύτης ἐπὶ τὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα δυοὶ λείποντα τῶν τριακοσίων καὶ τριάκοντα, συλλογιζόμενοι τοὺς χρόνους ἀπὸ τῶν ἐν Λακεδαιμόνι βασιλευσάντων.

Alio pertinet locus:

III. CLEM. IBID. p. 337. A. ἀπὸ τούτου (Heraclidarum reditu) ἐπὶ Εὐαίνετον ἄρχοντα, ἐφ' οὗ φασιν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν Ἀσίαν διαβῆναι —, ὡς δὲ Ἐρατοσθένης, ἑπτακόσια ἑβδομήκοντα τέσσαρα (ἔτη). Non accuratissime haec computatio prioribus convenit.

IV. Homeri aetatem ex Eratosthenis sententia plures commemorant: CLEMENS I. I. p. 327. B. Ἐρατοσθένης δὲ μετὰ τὸ ἑκατοστὸν ἔτος τῆς Ἰλίου ἀλώσεως τὴν Ὀμήρου ἡλικίαν φέρει. Vocem ἡλικίαν hic quoque, ut videtur, de aetate florenti dictam illustrat Bentley Phalarideis p. 181. ΤΑΤΙΑΝΙ oratio ad Graecos p. 106. (περὶ γὰρ τῆς ποιήσεως τοῦ Ὀμήρου, γένους τε αὐτοῦ, καὶ χρόνου καθ' ὃν ἤκμασεν προηρεύνησαν οἱ πρεσβύτατοι.) — ἔπειτα γραμματικοί, Ζηνόδοτος, Ἀριστοφάνης, Καλλίμαχος, Κράτης, Ἐρατοσθένης. p. 108. οἱ δὲ περὶ Ἐρατοσθένη (φασὶν αὐτὸν ἤκμακέναι) μετὰ ἑκατοστὸν ἔτος τῆς Ἰλίου ἀλώσεως. SYNCELLUS p. 180. D. Ὀμηρον τὸν παρ' Ἑλλησι μέγαν ποιητὴν οἱ μὲν πρὸ τῆς Ἡρακλειδῶν καθόδου φασὶ γεγονέναι περικρατήσαντα, οἱ δὲ περὶ Ἐρατοσθένη μετὰ ἔτη ρ' τῶν Τρωϊκῶν.

V. DIONYSII HALIC. A. R. I, 46. de anno Urbis conditae: Κάτων δὲ Πόρκιος Ἑλληνικὸν μὲν οὐχ ὀρίζει χρόνον· ἐπιμελής δὲ γενόμενος, εἰ καὶ τις ἄλλος,
εἰς

εἰς τὴν συναγωγὴν τῆς ἀρχαιολογουμένης ἱστορίας, ἔτε-
 σιν ἀποφαίνει δυοὶ καὶ τριάκοντα καὶ τετρακοσίοις ὕστε-
 ροῦσαν τῶν Ἰλιακῶν. ὁ δὲ χρόνος οὗτος ἀναμετρηθεὶς
 ταῖς Ἐρατοσθένους χρονογραφίαις κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος
 πίπτει τῆς ἑβδόμης Ὀλυμπιάδος. ὅτι δὲ εἰσιν οἱ κα-
 νόνες ὑγιεῖς οἷς Ἐρατοσθένης κέχρηται, καὶ πῶς ἂν τις
 ἀπευθύνοι τοὺς Ῥωμαίων χρόνους πρὸς τοὺς Ἑλληνι-
 κούς, ἐν ἑτέρῳ δεδήλωται μοι λόγῳ. Dionysium com-
 pilavit SYNCELLUS inde supplendus p. 194. init. Καὶ Πόρ-
 κιος δὲ Κάτων, ἀνὴρ φιλόπονος περὶ συναγωγὴν τῶν
 ἀρχαιολογουμένων ἱστοριῶν, μετὰ τὰ Τρωϊκὰ χρόνοις
 ὕστερον υλβ'. οὗτος δὲ ὁ χρόνος κατὰ τὴν τοῦ Ἐρατο-
 σθένους χρονολογίαν τῷ πρώτῳ ἔτει συμπίπτει [τῆς
 ἑβδόμης] Ὀλυμπιάδος. Praeterea SOLINUS, sed minus
 accurate, c. I, 27. Eratosthenem excitavit: Cincio Ro-
 mam duodecima Olympiade placet conditam, Pictori
 octava, Nepoti et Lutatio opinionem Eratosthenis et
 Apollodori comprobantibus Olympiadis septimae anno
 secundo. Apollodori mentio Heynium fugit.

VI. Ἡσιόδου καὶ Ὀμήρου ἀγών p. 327. ed.
 Heinsii = 242. Robins. postquam Alcidas auctore ab
 Amphiphane et Ganactore Phegei filiis eorum hospitem
 Hesiodum utpote stupri ipsorum sorori illati apud
 eos suspectum, interfectum esse tradiderat, perguit:
 Ἐρατοσθένης δὲ φησιν, ἐν Ἀνδραπόδῳ (vulgo Ἐνη-
 πόδῳ) Κτίμενον καὶ Ἀντιφον τοὺς Γανύκτορος ἐπὶ
 τῇ προειρημένῃ αἰτίᾳ ἀνελθόντας σφαγιασθῆναι δε-
 σμοῖς (adde τοῖς) ξενίοις ὑπὸ Εὐρυκλέους τοῦ μάντεως
 τὴν μέντοι παρθένον, τὴν ἀδελφὴν τῶν προειρημένων,
 μετὰ τὴν φωρὰν ἑαυτὴν ἀναρτῆσαι· φθαρῆναι δὲ ὑπὸ
 τινός ξένου, συνόδου τοῦ Ἡσιόδου, Δημῶδους ὄνομα,
 ὃν καὶ αὐτὸν ἀναιρεθῆναι ὑπὸ τῶν αὐτῶν φησιν. Le-
 gendum, ὑπὸ τῶν ἀστῶν: mendum non adeo frequens
 ex Dionysio Halic. P. Leopardus Em. I, 16, ex Euri-
 pide Valckenarius, ex Aristophanis Thesmoph. 541.

Brunckius sustulerunt; cuius poetae alius quoque locus eadem medela (ἀσφαλ) redintegrandus erat, Eccles. 751, ubi novissimus interpres insigniter coecutiit. Haud scio an eadem labes Athenaeo sit detergenda X. p. 425. E. Καὶ τὴν Ἥβην δὲ τινες ἀνέπλασαν οἰνοχοοῦσαν αὐτοῖς, ἴσως διὰ τὸ ἡβητήρια καλεῖσθαι τὰ συμπόσια: Deos certe non potuit sic simpliciter αὐτοῖς significare; quocirca legendum videtur, αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, διὰ τὸ ἡ. κ. τ. σ. Certissime tamen ita est restituendus Lucianus Reviv. 34. p. 603, 53. Sed Ἐνηπόδω illud, cui de suo, ut videtur, Ἀνδραπόδω Robinsonus substituit, tentationem experiebatur Lucae Holstenii, ad Steph. Byz. v. Ἄστυ vulgatam lectionem Ἡριγόνω, in Miscell. Observ. N. II. p. 118 sq. idem nostro reddendum testi commonentis. At etiamsi Ἡριγόνω non esset falsum vocabulum, tamen illo in poematio istiusmodi de Hesiodo narratio locum suum nusquam poterat obtinere. Ego, cum Hesiodum et secundum Eratosthenem, et plerosque vetustos grammaticos, Homero multo recentiore fuisse constet, neque historicae si qua ea est veritati repugnare, neque ab receptis litteris nimium mihi recedere videor, reponendo: ἐν ἐννάτῃ Ὀλυμπιάδι (ἐν ἡ. σπ. δ. ω). Hanc ubi historiam tangit Pausanias IX, 31. p. 772, aperte fallitur, tradens: ὅτι μὲν γὰρ οἱ παῖδες τοῦ Γανύκτορος, Κτίμενος καὶ Ἀντιφος, ἔφυγον εἰς Μολυκρίαν ἐκ Ναυπάκτου διὰ τοῦ Ἡσιόδου τὸν φόνον, καὶ αὐτόθι ἀσεβήσασιν ἐς Ποσειδῶνα ἐγένετο τῇ Μολυκρίδι (AI immuta in AI) σφίσις ἢ δίκη, τὰδε μὲν καὶ οἱ πάντες κατὰ ταῦτα εἰρήκασιν.

VII. DIOGENES LAERT. I, 119. Ἄνδρων δ' ὁ Ἐφέσιος δύο φησὶ γεγονέναι Φερεκύδας, Συρίους, τὸν μὲν ἀστρολόγον, τὸν δὲ θεολόγον —. Ἐρατοσθένους δ' ἓνα μόνον, καὶ ἕτερον Ἀθηναῖον γενεαλόγον. Verissimam Eratosthenis sententiam Salmasius, cuius diffusa

extat de Pherecyde disputatio, Plin. Exercitt. I. p. 694. init. reiecit.

VIII. HARPOCRATIO p. 77. *Εὐήνος*, Ὑπερίδης ἐν τῷ κατ' *Αὐτοκλέους*. δύο ἀναγράφουσι *Εὐήνους* ἐλεγείων ποιητάς, ὁμωνύμους ἀλλήλοις, καθάπερ *Ερατοσθένης* ἐν τῷ περὶ *Χρονογραφιῶν*, ἀμφοτέρους λέγων *Παρίου* εἶναι· γνωρίζεσθαι δέ φησιν τὸν νεώτερον μόνον. *Μέμνηται* δὲ πατέρου αὐτῶν καὶ *Πλάτων*. Locis nempe, quos praestabit nota ad Phaed. 10. Eadem fere Suidas. Horum seniorem Socratis aequalem, iuniorē ipsius Eratosthenicae aetatis opinatur Goeller. ad Philistum p. 118. Manifestam ineptiam, abunde illis, γνωρίζεσθαι δέ φησιν τὸν νεώτερον μόνον, coargutam, vel indicasse sufficit.

IX. VITA EURIPIDIS POST BACCHAS ELMSLEII: ἐτελεύτησε δέ, ὡς φησι *Φιλόχορος*, ὑπὲρ τὰ ἐβδομήκοντα ἔτη γεγονώς· ὡς δὲ *Ερατοσθένης*, οἷ. Hoc verum.

X. SORANI VITA HIPPOCRATIS ap. Fabric. Bibl. Gr. XII. p. 675. ed. pr. μνημονεύει δὲ τῆς γενεαλογίας αὐτοῦ *Ερατοσθένης*, καὶ *Φερικύδης*, καὶ *Ἀπολλόδωρος*, καὶ *Ἄρειος ὁ Ταρσεύς*. Hic quoque locus *Ἀπολλοδώρου* apud Heynium desideratur.

XI. PLUTARCH. DEMOSTH. p. 850. B. ἐπεὶ τόλμαν γε καὶ θάρσος οἱ λεχθέντος ὑπ' αὐτοῦ (a Demosthene) λόγοι τῶν γραφέντων μᾶλλον εἶχον, εἴ τι δεῖ πιστεύειν *Ερατοσθένει* καὶ *Δημητρίῳ* τῷ *Φαληρεῖ* καὶ τοῖς *Κωμικοῖς*, ὧν *Ερατοσθένης* μὲν φησιν αὐτὸν ἐν τοῖς λόγοις πολλαχοῦ γεγονέναι παράβακχον.

XII. IDEM p. 860. B. de eodem Demosthene: *Ερατοσθένης* δὲ καὶ αὐτὸς ἐν κρίκῳ φησὶ κοίλῳ τὸ φάρμακον φυλάσσειν, τὸν δὲ κρίκον εἶναι τοῦτον αὐτῷ φόρημα περιβραχιόνιον. DECEM ORATORUM VITAE p. 847. B. *Ερατοσθένης* δέ, ἐκ πολλοῦ δεδοικότα *Μακεδόνας* περὶ τῷ βραχίονι κρίκον περικεῖσθαι πεφαρμαγμένον.

De utroque loco ita censet Heerenius de fontibus et auctoritate Vitt. Plutarchi p. 90, Eratosthenes num peculiarem de Demosthene librum ediderit incertum esse; inter sexcentos tamen quos ediderit commentarios unum etiam Demostheni eum consecrasse, probabile saltem videri. At vero sexcentos Eratosthenem libros protulisse, plus quam rhetorica amplificatio est, siquidem opera quae quidem re vera prodierint ne denarium quidem numerum excesserunt. Deinde etiamsi per multa ille reliquerit, non ideo novum ei statim ingenii fetum attribuerim. Longe enim alia mente, quam recentioris aevi homines complures, cum ii scripserunt, qui ab antiquae Graeciae temporibus non nimis distabant, tum Eratosthenes: qui si quam rem semel attigissent, nondum super isto argumento libros extuderunt, sed perspecto demum, ad multa litterarum genera vim inde non vulgarem exerceri, mentis condiderunt monumenta; inter recentiores autem tot de quocunque campo volumina conficiuntur, ut litteras immensum quantum utique promotas fuisse non possis admirari. Verumtamen his missis, quid tandem Plutarcheis fragmentis inest, quo novum opus iure colligatur? Posterius profecto, utpote de morte Demosthenis exponens, aperte Chronographiis congruit: at ne alterum quidem accuratius rem exploranti ab illo argumento quomodocunque abhorrere videatur. Pleraque enim paucarum quae de chronologico Eratosthenis libro reliquiae huc pervenerunt historiam litterarum spectant, mentione vel minus celebrium auctorum, veluti Euenorum, iniecta. Iam vero, si non Eratosthenis nomen, at certe Apollodori exemplum, geographica historiis ex genere litterato coniuncta proponentis, satis commonefacit, Chronographias et rerumpublicarum fata, et doctrinarum artiumque origines ac progressus, per illustrissimos scriptores designantes, memoriae consecra-

visse. Huc accedit, quod caussa utcunque probabilis de eo, cur Eratosthenes super ipso oratorum principe singularem libellum composuerit, non potest ulla praetexti. Quibus sic diremtis, altera quaestio eadem via deciditur, eam dico, quam sequentia de Alexandro Macedone fragmenta pepererunt. Illinc enim historiam Eratostheni elaboratam, quae in rebus gestis celeberrimi regis versaretur, statuerunt Ste — Croix (Examen critique des historiens d'Alex. p. 52.), Schmiederus praefat. ad Arriani Exped. Alex. p. 33, hic quidem absurdo usus argumento, ad Arrianea *καθ'άπερ Ἐρατοσθένης ιστορήσεν* pertinenti, alioque. Mirere his omnibus Harlesium ad Fabricii Bibl. Gr. IV. p. 127. acutius vidisse. Si quis enim distincte commentarium istum de Alexandro commemoraret, esset sane quod ambigeretur, cum praesertim ob geographicas suas disquisitiones praecipuam viro insigni curam insumpsisse, Nostrum minime vero distaret. At cum Chronographiae ut indicatum est tales fuerint, ut etiam proxime subiungenda recipere potuerint, nihil opinor eidem operi assignare prohibuerit. Sunt igitur haec:

XIII. PLUTARCH. ALEXANDRO p. 665. E. *ἡ δὲ Ὀλυμπιάς, ὡς Ἐρατοσθένης φησί, προπέμπουσα τὸν Ἀλέξανδρον ἐπὶ τὴν στρατείαν, καὶ φράσασα μόνω τὰ περὶ τὴν τέκνωσιν ἀπόρρητον, ἐκέλευεν ἄξια φρονεῖν τῆς γενέσεως.* Schmiederus praef. l. I. p. 32. hanc suam ut erat acutus sententiam patefecit, Plutarcho sese collato aliis in rebus praeter geographicas merito fuisse Eratostheni fidem abnegatam divinare. Duplicem scilicet rationem hic relictam ignoravit, alteram ab eiusmodi mulierum narrationibus non rarissimis adsciscendam, quam sagaciter explicuit Lessingius Laocoonte p. 28, 29; posteriorem, quae copiis innititur, uni omnium Eratostheni, et exquisitissimis, et prae ceteris genuinis, redundantibus, ut illam Olympiadis sententiam inde

proficisci potuisse nemo facile renuerit. Cf. Hemsterh. ad Lucian. p. 390.

XIV. IDEM IB. p. 682 extr. sq. Ἀλέξανδρος δὲ τὴν ἐντὸς τοῦ Εὐφράτου πᾶσαν ὑφ' ἑαυτῷ ποιησάμενος ἤλαυνεν ἐπὶ Δαρεῖον, ἑκατὸν μυριάσιν στρατοῦ καταβαίνοντα. καὶ τις αὐτῷ φράζει τῶν ἐταίρων, ὡς δὴ γέλωτος ἄξιον πρᾶγμα, τοὺς ἀκολούθους παίζοντας, εἰς δύο μέρη διηρημένους σφᾶς αὐτούς, ὧν ἑκατέρου στρατηγὸν εἶναι καὶ ἡγεμόνα, τὸν μὲν Ἀλέξανδρον, τὸν δὲ Δαρεῖον ὑπ' αὐτῶν προσαγορευόμενον, ἄρξαμένους δὲ βώλοισι ἀκροβολίζεσθαι πρὸς ἀλλήλους, εἶτα πυγμαῖς, τέλος ἐκκεκαῦσθαι τῇ φιλονεικίᾳ, καὶ μέχρι λίθων καὶ ξύλων πολλοὺς (f. πολεμίους) δυσκαταπαύστους γεγονότας. ταῦτα ἀκούσας ἐκέλευσεν αὐτοὺς μονομαχῆσαι τοὺς ἡγεμόνας, καὶ τὸν μὲν Ἀλέξανδρον αὐτὸς ὤπλισεν, τὸν δὲ Δαρεῖον Φιλώτας. ἐθεᾶτο δὲ ὁ στρατὸς ἐν οἰωνῷ τινι τοῦ μέλλοντος τιθέμενος τὸ γιγνόμενον. ἰσχυρᾶς δὲ τῆς μάχης γενομένης, ἐνίκησεν ὁ καλούμενος Ἀλέξανδρος, καὶ δωρεὰν ἔλαβεν δώδεκα κώμας, καὶ στολῇ Περσικῇ χρῆσθαι. Ταῦτα μὲν οὖν Ἐρατοσθένης ἰστορήκεν. Haec quoque Schmiedero fabulosa videbantur, mihi viri indicia, Alexandri ingenium etiam minutis significationibus accurate patefacientis.

XV. ARRIAN. EXPED. ALEX. V, 3. init. Καὶ ταῦτα ὅπως τις ἐθέλοι ὑπολαβὼν ἀπιστεῖτω ἢ πιστευέτω. Οὐ γὰρ ἔγωγε Ἐρατοσθένει τῷ Κυρηναίῳ πάντῃ συμφέρομαι, ὃς λέγει, πάντα ὅσα εἰς τὸ θεῖον ἀναφέρεται ἐκ Μακεδόνων, πρὸς χάριν τῇ Ἀλεξάνδρῳ εἰς τὸ ὑπέρογκον ἐπευφημηθῆναι.*) Καὶ γὰρ καὶ σπήλαιον λέγει ἰδόντας ἐν Παραπαμισάδαις τοὺς Μακεδόνας, καὶ τινὰ μῦθον ἐπιχώριον ἀκούσαντας, ἢ καὶ αὐτοὺς ξυν-

*) Ἐπιφημισθῆναι Lobeck. ad Phrynich. p. 597, quo utut probabili non opus est, si exempla vocis ἐπιφημεῖν, in praeconium afferre denotantis apud Euripidem Aeschylumque, admoveatur.

θέντας, φημίσαι, ὅτι τοῦτο ἄρα ἦν τοῦ Προμηθεῶς τὸ ἄντρον, ἵνα ἐδέδετο· καὶ ὁ ἀετὸς ὅτι ἐκεῖσε ἐφοῖτα δαισόμενος τῶν σπλάγχνων τοῦ Προμηθεῶς· καὶ ὁ Ἡρακλῆς ὅτι ἐκεῖσε ἀφικόμενος τὸν τε ἀετὸν ἀπέκτεινε, καὶ τὸν Προμηθεῖα τῶν δεσμῶν ἀπέλυσε, τὸν δὲ Κανύκασον τὸ ὄρος ἐκ τοῦ πόντου ἐς τὰ πρὸς ἕω μέρη τῆς γῆς καὶ τὴν Παραπαμισάδα χώραν ὡς ἐπὶ Ἰνδοῦς μετάγειν τῷ λόγῳ τοὺς Μακεδόνας, Παραπάμισον ὄντα τὸ ὄρος αὐτοὺς καλοῦντας Κανύκασον, τῆς Ἀλεξάνδρου ἔνεκα δόξης, ὡς ὑπὲρ τὸν Κανύκασον ἄρα ἐλθόντα Ἀλέξανδρον. ἐν τε αὐτῇ τῇ Ἰνδῶν γῆ βουῖς ἰδόντας ἐγκεκαυμένας ῥόπαλον, τεκμηριουῖσθαι ἐπὶ τῷδε, ὅτι Ἡρακλῆς ἐς Ἰνδοῦς ἀφίκετο. Ὁμοια δὲ καὶ ὑπὲρ Διονύσου τῆς πλάνης ἀπιστεῖ Ἐρατοσθένης· ἐμοὶ δ' ἐν μέσῳ κείσθων οἱ ὑπὲρ τούτων λόγοι. Cf. Geograph. fr. CVI., ad quod hoc fragmentum pertinuisse opinere. Eratostheni iure accedit Ste - Croix p. 389 sq.

XVI. PLUTARCHI MORALIA p. 329 extr. sq. Ἀλέξανδρος οὐ τὴν ἐσθῆτα προσήκατο τὴν Μηδικήν, ἀλλὰ τὴν Περσικήν, εὐτελεστέραν οὖσαν· τὰ γὰρ ἐξαλλα καὶ τραγικὰ τοῦ βαρβαρικοῦ κόσμου παραιτησάμενος, οἷον τιάραν καὶ κἀνδυν καὶ ἀναξυρίδας, ἐκ τοῦ Μακεδονικοῦ καὶ Περσικοῦ τρόπου μεμιγμένην τινὰ στολήν ἐφόρει, καθάπερ Ἐρατοσθένης ἰστόρηκεν.

Olympionicarum opusculum si minus Chronographiis praefixum legebatur, certe simul cum illis Eratosthenes ediderat. Sane Fellus pro more singularem sibi librum hinc collegit, neque in contrariam partem Galeus verum tetigit, Chronographias altera inscriptione de Olympionicis insignitas fuisse: sed Vossius de histor. Gr. p. 110, tandem aliquando praeiudicatis opinionibus liber, quamvis cum dubitatione, dudum recte censuerat. Ea tamen quaestio proluxa non indiget argumentatione. Olympiadum enim ratio Chronographiis conscribendis pernecessaria non potuit aliunde quam

congerendis ac diiudicandis Olympionicis intelligi et confirmari. *) Quo in labore iam Timaeus praeierat, qui Olympionicas cum Ephoris, Archontibus, Argivis sacerdotibus comparabat, ingenti Siculorum Italicorumque hominis ambitu has quoque computationes complexo, quantumvis Suidas seiungat. Nolim tamen ad eam sententiam stabiliendam magis collatoris fragmentorum somniis, quam ipsa reliquiarum indole uti: iste enim vocis vim ignorans ad Olympionicas p. 246 sq. loca alienissima rettulit, longe melioribus praetermissis. Accedit aliud argumentum ab Apollodori Chronicis desumptum, cuius opus vicibus iteratis de rebus geographicis, historicis, chronologicis disertissime laudatur, quodque iudicium Olympiaca victoria suffultum praebet fragm. p. 414. init., ultimo Olympionicarum simillimum. Sed istiusmodi ambagibus missis, ea cuius antea commonefeci demonstratio hic quoque praevallet, quod cognitiones, non per se conducibiles, sed aliis disciplinis profuturas, Graecorum etiam recentiores, qui quidem a generoso avorum ingenio, eruditionis minutatim explicandae contemto, non omnino descivissent, seorsum proponi repudiarunt.

XVII. SCHOL. EURIP. HECUB. 569. φύλλοις ἔβαλλον] Ἐρατοσθένης φησὶ περὶ τῆς φυλλοβολίας, ὡς πάλαι χωρὶς ἀθλῶν ἀγωνιζομένων ἀνθρώπων, τῷ νικῆσαντι καθάπερ ἔρανον εἰσφέροντες ἔρριπτον τῶν θεατῶν ὅπως ἕκαστος ἠϋπόρει. διὸ δὴ σύνηδες ἐγένετο, κύκλῳ περιπορευόμενον ἐπαγείρειν καὶ λαμβάνειν τὸ διδόμενον. οἱ μὲν οὖν ἐμπορευόμενοι διάφορα δῶρα τῶν λοιπῶν (verba corruptissima; nihil expedit Casaubonus ad Suetonii Neron. 25. ἐδίδοσαν post δῶρα inserens.) οἱ μὲν ἐγγὺς καθήμενοι στεφάνους ἐπέτιθεσαν, οἱ δὲ ἀνωτέρω τοῦτο ὅπερ ἦν λοιπὸν (adiiciendum videtur,

*) Quis tandem Iosephi Scaligeri Ὀλυμπιάδων ἀταγραφὴν, chronologico insertam operi, ignorat?

οἶον) ἔβαλλον τοῖς ἄνθεσι καὶ φύλλοις. καὶ νῦν μὲν ἐπὶ τοῖς ἐπιφανῶς ἀγωνιζομένοις προβάλλουσι ζώνας (cf. Callimachi fragm. 476.), πέταλα, χιτωνίσκους, πετάσους, κρηπίδας. [διὸ σύνηθες κύκλω περινοστοῦντας ἀγείρειν τὰ διδόμενα.]*) ἕως μὲν οὖν ἐν ἀγώνισμα (recte Casaub. vulgatum ἐναγώνισμα correxit) κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν ἦν, δαμιλῆς ἐγένετο ἢ τῶν δωρεῶν δόσις· πολυπλασιαζομένους δὲ τούτους**), ταῦτα ἐμειοῦτο εἰς πολλὰ (l. πολλοὺς) καταμεριζόμενα, καὶ τέλος ἡ φυλλοβολία κατελείφθη. ταῦτα οὖν περὶ τοὺς χρόνους Εὐριπίδου· ὁψὲ γάρ ποτε ὁ ἀγερμὸς τῆς φυλλοβολίας ἀπεδείχθη. Insigni huic observationi admovendus est Timaeus p. 215. Περιαιγούμενοι νικηφόροι. οἱ νικήσαντες ἐν δημοσίῳ ἀγῶνι, καὶ δῶρα παρὰ τῶν φίλων καὶ οἰκείων λαμβάνοντες καὶ περιϋόντες. Ubi errat Ruhnkenius, Scholiastae Euripidei immemor, quamvis Casaubonus cuius auctoritatem attulit commemorarit, etiam Burettii diligentiam elapsi; sed Photii annotationem v. περιαιγούμενοι ex Platónico lexico derivatam opinatur: at enim omnia Eratosthenis loco, pro classico ut videtur habito, debentur. Quae ex Photii verbis huc pertinent, haec sunt: λέγεται γὰρ ὅτι τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἄθλα προὔτιθεσαν τοῖς ἀγωνιζομένοις, ὃν τρόπον καὶ Ὅμηρος καὶ ἄλλοι ποιητὰὶ ἱστοροῦσιν. ἐπεὶ δὲ ἤρξαντο χωρὶς ἄθλων ἀγωνίζεσθαι, τοὺς νικήσαντας οἱ μὲν κατὰ φιλίαν ἢ συγγένειαν προσήκοντες στεφάνοις ἀνέδουν· τῶν δ' ἄλλων οἱ μὲν σύνεγγυς καθήμενοι καὶ πλησιαζόμενοι πλείονος ἄξια ἐπετίθεσαν, οἱ δὲ πορρόωτερον ἄνθεσι καὶ φύλλοις ἔβαλλον περιερχομένους. ὡς δὲ (l. ὡς

*) Haec omittenda sunt. Omnino Scholion ceteris testibus collatis non poterit non et lacunosum et depravatum videri.

**) Mira ac suspecta syntaxis; displicet Casaubonianum πολυπλασιαζομένου δὲ τούτου; potius reposuerim, πολυπλασιαζομένου δὲ τοῦ τοιούτου. Veteres sordes novissimus editor secure nobis reliquit,

καὶ ἄνῳ τοῖς ἐπιφανῶς ἀγωνισαμένοις ἐπιβάλλουσι πετάσους καὶ ζώνας, οἱ δὲ χιτῶνας. ἐκ τούτου σύνηθες ἐγένετο κύκλῳ περιπορευομένους τοὺς ἀθλητὰς ἐπαγεῖρειν καὶ λαμβάνειν τὰ διδόμενα. Quod etiam magis stabilitur Clementis loco Alexandr. Paedag. II, 8. a Casaubono emendati: ἐν δὲ τοῖς ἀγῶσι πρῶτον ἢ τῶν ἀθλων δόσις ἦν· δεύτερον δὲ ὁ ἐπαγερός· τρίτον ἢ φυλλοβολία. τελευταῖον ὁ στέφανος, ἐπίδοσιν λαβούσης εἰς τρυφήν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὰ Μηδικά.

Sed Eratosthenis observatione de φυλλοβολία ita abusus est Schweighaenser. ad Athen. animadv. T. I. p. 385, ut explicationem inde Calliae peteret. Calliae enim haec protulisse dicitur II. p. 57. A. — περὶ γούν τῆς ἀρχαιότητος τῆς κωμωδίας διεξιῶν, φησὶν· ἔτνος, πῦρ, γογγυλίδες, ῥάφανοι, δρυπεπεῖς, ἔλατῆρες. Satis hinc perspicitur, Calliam de muneribus, quae histrionibus in comoediae principiis tribui solerent, non disse-ruisse: namque pronunciarī illud debuerat diversissime; sed proposuisse potius cibos certo cuidam usui conse-cratos. Talis certe sententiae tum similis admonet nominativorum enumeratio, ex Phyllide servata ap. Athen. XIV. p. 656. B., tum praesertim locus apposi-tus apud eundem IV. p. 137. E. Ὁ δὲ τοὺς εἰς Χιωνί-δην ἀναφερομένους Πτωχοὺς ποιήσας τοὺς Ἀθηναί-ους φησὶν, ὅταν τοῖς Διοσκούροις ἐν Πρυτανείῳ ἀρι-στον προτιθῶνται, ἐπὶ τῶν τραπεζῶν τιθέναι τυρόν, καὶ φύστην, δρυπεπεῖς τ' ἐλάας, καὶ πράσα, ὑπόμνη-σιν ποιουμένους τῆς ἀρχαίας ἀγωγῆς. Videndum, Polemonisne simili dicto XI. p. 478. D. coniectura possit πυροί pro πῦρ suffulciri: πύαρ quidem non aptissime interiiceretur.

XVIII. SCHOL. ODYSSE. MEDIOL. 9'. 190. Ὁ δι-σκος λίθος ἦν, καὶ (l. ὡς) Ἐρατοσθένους ἐν Ὀλυμπια-κοῖς (sic; eadem confusio Schol. Pind. Vrat. Ol. IV, 6; contra apud Schol. Nem. X, 49. τὴν Ὀλυμπιακὴν νι-

κην restituendam pro τὸν Ὀλυμπιόνικον.) ἱστορεῖ, τὸν μὲν σόλον λέγει (l. λέγων) σίδηρον*) ἢ ξύλινον ἢ χαλκοῦν τετραγμένον κατὰ τὸ μέσον, καὶ ἔχοντα καλώδιον ἐξημμένον, οὗ ἔχόμενοι βάλλουσιν οἱ ἀγωνιζόμενοι. Οὕτω καὶ ἐπὶ Πατρόκλῳ κέχρηται· διὸ φησι· αὐτὰρ Πηλείδης θῆκε σόλον ὃν πρὶν μὲν ῥίπτασκε (Il. ψ'. 826.). ὅθεν κατωμαδίον αὐτὸν λέγεσθαι· ὅσα δὲ δίσκου οὔρα κατωμαδίῳ πελόονται (Il. ψ'. 431.). διὰ τοῦτο καὶ νῦν ἔφη, τὸν ῥα περιστρέψας. Post ῥίπτασκε nonnulla excidisse apparet, differentiam disci declarantia, eo sensu, ut manibus retortus ac proiectus fuisse diceretur. Eratosthenis accuratissimum discrimen, neque ab Ammonio, neque a ceteris grammaticis adoptatum, ex parte Apio recepit apud Apollonium Tollii p. 608. Σόλος. Ἀπίων, δίσκος σιδηροῦς. ὅτε δὲ δίσκος λίθινος.

*) Σίδηρον emendatione non indiget. Satis vulgarem consuetudinem Moeridis praeceptum innuit p. 369. Τριπλᾶ, τετραπλᾶ, περισπωμένως καὶ μακρῶς, Ἀττικῶς, βραχέως, Ἑλληνικῶς· neque de nihilo haec nobis quidem superflua primarius Grammaticus, Phrynichus Bekkeri p. 25, observavit: ἀπλᾶ, διπλᾶ, τριπλᾶ καὶ τὰ ὅμοια περισπῶσιν. ὑποπίπτει γὰρ τῇ Ἰωνικῇ διαιρέσει, οἷον διπλόα διπλᾶ, καὶ τὰ ὅμοια. Istud genus perite confirmatum dedit Schaeferus praef. Schol. Apollonii p. XV. Quae si tenuisset Lobeckius ad Phrynich. p. 148. et 234, vanis, opinor, tentationibus abstinuisset. Neque felicior κότινον apud Hesychium sollicitavit Dobraeus addendis ad Plut. 586. Iam si Callimachi h. Dianae 200.

τὸ δὲ στέφος ἡματι κείνῳ

ἢ πέντες ἢ σχῖνος·
imitato ad Pind. Ol. XIII, 45. Triclinio, sive Isthmiorum Hypothesi, comparaveris, additis quae observata fuerunt ad Mercurii fr. XV, 15: percipies, quam via, praecedente iam Homericō ἀσφόδελοσ, talis potuerit abusus provenire. Notavit etiam Lesbomax περὶ σχημάτων p. 182 sq. Accedit, ut in tritissimis appellationibus, verbi causa in cognominibus deorum, saepe adiectivorum vices substantiva susceperint: veluti Ζεὺς Ἀρισταῖος, Ποσειδῶν Ἐρεχθεύς, Ἄρτεμις Ἰφιδίγεια. Quibus perpensis, rationem qua Διὸς Ἀγαμέμνονος originem deduxit Casaubonus ad Athen. III. p. 99. B. repudiaturus fuisset. Vide praeter alios Heynium ad Pindar. p. 374. et Musgraviū ad Sophoclis Philoct. 929, ubi Romanorum Ianum (hunc, non Iovem voluit) Quirinum rectius Bentleio ad Horat. Carm. IV, 15, 9. ex hac ipsa consuetudine explicuit.

XIX. ATHENAEUS IV. p. 154. A. Ἐρατοσθένης δ' ἐν πρώτῳ Ὀλυμπιονικῶν τοὺς Τυρρῆνους φησι πρὸς αὐλὸν πυκτεύειν. Plures fuisse Olympionicarum catalogos, neque si supra disputata collinearunt, statui, nec per se veritatis quadam specie instrui potest. Lege igitur: ἐν τῷ περὶ τῶν Ὀ. Mendum contrarium Harpocracionem irrepsit: Ἄκτια, ἀγῶν παλαιὸς ἦν, ὡς δῆλον ποιεῖ Καλλίμαχος ἐν τῷ περὶ ἀγῶνων· idem Suidas. Ἄκτια, voluit περὶ ἀγῶνων, hinc Bentleius collegit, qui, quo modo Eratosthenis titulos collegerunt, multa cum ceteris fragmentorum Callimachi editoribus, quae seorsum non extiterint, commentus est. At cum certissimum sit, de certaminibus institutis per Αἴτια poetam disseruisse, non dubitandum est reponere: ἐν τῷ πρώτῳ Αἰτίων. Ceterum Tyrrenorum instituto vide similia apud Athenaeum XII. p. 517. A., inprimis haec Theopompi ibid. p. 518. B. ὑπὸ δὲ τῆς τροφῆς οἱ Τυρρῆνοί, ὡς Ἄλκιμος ἱστορεῖ, πρὸς αὐλὸν καὶ μάττουσι καὶ πυκτεύουσι καὶ μαστιγοῦσιν. Eadem Aristotele teste proposuit Pollux IV, 56. Illinc fluxisse videtur γένος μουσικὸν τὸ Λιγύων Platonis Phaedro p. 257. A.

XX. SCHOL. ARISTOPH. VESP. 1186. (v. de antiq. Comoed. fr. XXI.) εἰ μὴ ἄρα ὁ Ἐφουτίων ἐστίν, ὁ ἐν ταῖς Ὀλυμπιάσι (minus accurata Scholiastae locutio, qua gemellum illud, ἐν ταῖς Νεμεακαῖς νίκαις ἀναγεγράφθαι, ad inscript. Pind. Nem. VIII. tueris, coll. Schol. N. X, 1.) φερόμενος Ἐφουτίων Μαινάλιος. Hesychii narratione Eratosthenem huius observationis auctorem, eiusdemque voce ἀναγράφει in Ὀλυμπιονικῶν ἀναγραφῇ Athletam attulisse, licet cognoscere. Potuit haec historia utrobique, et hic, et ad Aristophanem, afferri. Ceterum de voce ἀναγράφειν ubi agit Bentleius epistola ad Millium p. 509, adduci sese patitur, ut dubitans licet nonnulla Harpocracionis v. Ἴων Eratostheni tribuat. Mirum, neque corruptelam verborum,

ἀναγράφουσι δὲ ἐν αὐτῷ τάδε, neque indolem Chronographiarum tantum perspexisse acumen.

XXI. DIOGENES LAERT. VIII, 47. καὶ ἕτερον (Πυθαγόραν), Δωρικὰ πεπραγματευμένον, ὡς Διονύσιος ἱστορεῖ. Ἐρατοσθένης δὲ φησι, καθὸ καὶ Φαβωρίνος ἐν τῇ ἡ παντοδαπῆς ἱστορίας παρατίθεται, τοῦτον εἶναι τὸν πρῶτον ἐντέχνως πυκτεύσαντα, ἐπὶ τῆς ὀγδόης τε καὶ τετταρακοστῆς Ὀλυμπιάδος, κομήτην καὶ ἀλουργίδα φοροῦντα, ἐκριφθῆναι τε ἐκ τῶν παίδων, καὶ γλευασθέντα αὐτίκα προσβῆναι τοὺς ἄνδρας, καὶ νικῆσαι.

Scaliger illa κομήτην καὶ ἀλουργίδα φοροῦντα in ignaviae crimen interpretabatur ad Euseb. p. 40. — καὶ ὡς θῆλυς γλευαζόμενος, προβάς εἰς τοὺς ἄνδρας, ἅπαντας ἐξῆς ἐνίκησε. qua in explicacione sibi obsequentem habuit Bentleium Phalarideis p. 178, insuper memorato Georg. Syncello p. 239. Πυθαγόρας ὁ Σάμιος Ὀλύμπια ἀθλήσων, ἐξεκρίθη παίδων πυγμῆν, (καὶ γλευασθεὶς) ὡς ἀπαλός, προβάς εἰς τοὺς ἄνδρας ἐνίκα κατὰ τὴν νᾶ Ὀλυμπιάδα: quo iure, infra disceptabitur. Iam idem Bentleius, qui omnem suam de aetate Pythagorae sententiam loco Eratosthenis superstruxit, ex aliis auctoribus p. 179, Meinersius hist. doctrin. Gr. et Rom. T. I. p. 323 sqq. ipsis Laertii sectionibus 12. et 48. evicerunt, Samium philosophum Olympiis victoriam reportasse, ac proinde utrumque Pythagoram illic confundi: Eratosthenem vero, teste Phavorino, de philosopho eam historiam rettulisse. Quod si accuratius quaestionem dirimere volebant, vanam tantummodo grammaticorum distinctionem utrumque Pythagoram effecisse declarandum erat, caventium, ne quid repugnantiae scilicet Philosophi dogmatis evaderet. Sed aliam idem Meinersius adhibuit ratiocinationem, purpurea veste, quia pugil ille indutus fuerit, id ipsum colligi, Eratostheni Athletam et Philosophum pro eodem homine habitum fuisse; testimoniis enim

egregiorum testium constare Pythagorae illiusque sectae eam consuetudinem, ut puris candidisque palliis reverentiam sui vulgo incutere studerent. Nescio qua socordia iuveni senis hic dogmata attribuantur, et purpurea vestis in candidarum numerum referatur. Duplex enim descriptio, κομήτην καὶ ἀλουργίδα φοροῦντα accessisse tradentium, insuperbientem et victoriae certissimam Pythagorae indolem significabat. Schol. Aristoph. Nub. 71. *Ξύστιδ' ἔχων, — ἤγουν πορφυρίδα. καὶ γὰρ μέχρι νῦν οἱ εἰσελαύνοντες ἀθληταὶ τοιοῦτῶ κοσμηθέντες σχήματι, καὶ ἄρματος ἐπιβάντες, διὰ μέσης πομπεύουσι τῆς πόλεως.* Comicus Equitibus 973. *οὔμοι δέ γ' αὖ λέγουσιν, ὡς ἀλουργίδα ἔχων κατάπαστον καὶ στεφάνην ἐφ' ἄρματος χρυσοῦ διώξεις Σμικύθην καὶ κύριον.*

Cf. Hemsterhusium ad Lucian. p. 53. Deinde insignium meritorum praemium comam nutriri maxime Athenienses concesserunt, docente Aristoph. Equitt. 579 sqq.

*ἡμεῖς δ' ἀξιούμεν τῇ πόλει
προῖκα γενναίως ἀμύνειν καὶ θεοῖς ἐγχωρίοις.
καὶ πρὸς οὐκ αἰτοῦμεν οὐδὲν πλὴν τοσουτονὸν μόνον·
ἦν ποτ' εἰρήνη γένηται, καὶ πόνων παυσώμεθα,
μὴ φθονεῖθ' ἡμῖν κομῶσι, μηδ' ἀπεστλεγγισμένοις.*

Sed prae ceteris conferendus Chamaeleon ap. Athen. IX. p. 374. A. *ἦν δὲ τὴν ὄψιν καλὸς καὶ μέγας, καὶ κόμην ἔτρεφε, καὶ ἐφόρει ἀλουργίδα καὶ κράσπεδα χρυσαῖα.* Adolescenti vero duodeviginti annos nato inter pueros certamen abnegari potuisse, neque aliunde videtur demonstrari, neque Bentleius persuasit, Hylli exemplo proposito apud Pausan. VI, 14, athletas ea aetate cum pueris non iam dimicuisse: illic enim Elei Hyllum incerta de causa excluserunt. Omnino hac in disputatione magni viri perspicacitatem desidero: si enim habitus ille Pythagorae effeminatae indolis exhiberet

significationem, num a pueris repulsum in virorum societatem admitti potuisse quomodocunque verisimile est? Sed ut ad summam rei praevertar, Eratosthenis calculum Bentleius approbavit, quem sequitur Creuzer. ad historic. Graec. antiquiss. fragm. p. 5; reiecit Meinersius. Quorum Bentleii maxime insignis est negligentia, qui Diogenis locum, Meinersio non contradicente, cum opinionis suae aliis emolumentis accomodaret, tum Pythagoream aetatem illa Olympiorum in celebritate duodeviginti annos esse complexam temere inderet. Debebat etiam, cum in chronologico argumento fundamentum sit quam maxime stabile constituendum, Syncelli errorem quinquagesimam primam Olympiadem prodentis aliquanto accuratius ad liquidum perducere. At huius ipsius ratio leviter corrupta, studio praetermisso, rectam potuerat viam commonstrare. Vide, quantum praestet momenti vel minutissima particula. Illa enim ἐπὶ τῆς ὀγδόης τε καὶ τετρακοστῆς Ὀλυμπιάδος ab omnibus qui in hunc campum descenderunt, speciosa utique verborum collocatione inductis, de anno victoriae intelligebatur: at quis tandem eum in sensum ἐπὶ Ὀλυμπιάδος usurpavit? Immo Eratosthenes, cum ad duodequingagesimam perventum esset Olympiadem, victoriam Pythagorae Olympiacam attulerat, non sane de nihilo, sed quo natalem eius diem sive colligeret, sive confirmaret. Iam vero illa Olympias, si consimiles auctorum ratiocinationes comparentur, ea ipsa secundum Eratosthenem fuerit, qua lucem Samius adspexit: quae si probabiliter hucusque exposita fuerunt, Meinersii definitio, omnium minimis difficultatibus obnoxia, tanto nomine adiuncta veritatem paene attingit. Hisce tandem perspicitur, haec Chronographiis, non Olympionicis adscribenda esse.

XXII. DIOGENES LAERT. VIII, 51. Λέγει δὲ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Ὀλυμπιονίκαις, τὴν πρώτην καὶ

ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα νενικηκέναι τὸν τοῦ Μένωνος πατέρα (avum Empedoclis), μάρτυρι χροόμενος Ἀριστοτέλει. Menagius coniicit ἑξηκοστὴν: sed vulgata lectio non omnino a temporum ratione abhorret.

Post Graecorum chronologiam Aegyptiis quoque dynastis suum tribuisse locum Eratosthenes videtur; sed temporum labem nonnisi fragmentum singulare effugit, Syncello debitum, duodequadragenta Thebanorum regum seriẽm enumerans. De cuius pretio et auctoritate contentione non adeo exili olim decernebatur, ita tamen, ut plerique his unice reliquiis sua systemata corroborarent, Manethone posthabito. Ita censuerunt Marshamus canone chronico p. 3. et 249, prolixius Cumberland. de Sanchoniathone ex editione Germanica inde a p. 53; nihil illi tributum est a Behrio (Abhandl. zur Erlaeuterung der alten Zeitrechnung und Geschichte) T. I. p. 211. Hodie qui istiusmodi rationibus, istis maiorum deliciis dudum compositis, abuteretur, de lana caprina rixari foret dicendus. Sed tamen fides Eratosthenis, ab antiquorum eruditorum nemine addubitata, ne hic quidem, ubi testis ipse oculatus sua protulit, in disputationem cadere debet, cum praesertim Aegyptiorum sermonem utcunque comparatum, arbitro prae ceteris idoneo, egregie calluerit. Est ille arbiter Paulus Ernestus Jablonskius, qui cum omnium iudicio in hoc litterarum genere principatum tenuerit, nihil quod ab argumento alienum sit facturus mihi videor, si quae ille primum in Tomo II. Chronologiae S. S. Desvignolii p. 736 — 765, deinde passim reficta in Opusculis Lugduni Batavorum editis T. I. variis locis ad explicandam vel emendandam Nostri versionem nominum Aegyptiorum protulerat, in epitomen redacta brevibus proponam.

XXIII. SYNCELLUS p. 91. C. Ἀπολλόδωρος [ὁ] χρονικὸς ἄλλην Αἰγυπτίων τῶν Θηβαίων λεγομένων βασιλείαν ἀνεγράψατο, βασιλείων λή. ἐτῶν αὐτῶν, ἧτις ἤρξατο μὲν τῷ βϚ' ἔτει τοῦ κόσμου, ἔληξε δὲ εἰς τὸ γμέ. (margo γϚος'.) ἔτος τοῦ κόσμου, ὧν τὴν γνῶσιν, φησὶν, ὁ Ἐρατοσθένης λαβὼν Αἰγυπτιακοῖς ὑπομνήμασιν καὶ ὀνόμασιν, κατὰ πρόσταξιν βασιλικὴν τῆ Ἑλλάδι φωνῇ παρέφρασεν οὕτως.

Θηβαίων βασιλείων τῶν μετὰ αὐκδ'. (margo ρκδ'.) ἔτη τῆς διασπορᾶς, λή. βασιλείων.

Πρῶτος ἐβασίλευσεν Μίνης Θιβινίτης Θηβαῖος, ὃ ἐρμηνεύεται Διόνιος· ἐβασίλευσεν ἔτη ξβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος βϚ'. ἔτη λε Eusebius Scaligeri p. 17 f., qui Syncellum tum ineditum excerpserit. Μίνης primum regem vulgo appellari notissimum est. Sed pro Διόνιος, voce nihili, legendum censet Iabl. Αἰώνιος, aeternus: id enim Menes significare. V. eum ap. Vignol. p. 736 sq. Opusc. I. p. 144 sq.

Θηβαίων δεύτερος ἐβασίλευσεν Ἀθώθης, υἱὸς Μίνεως, ἔτη νθ'. οὗτος ἐρμηνεύεται Ἐρμογένης. ἔτος τοῦ κόσμου βϚξβ'. Pluribus confirmavit Iabl. ap. Vignol. p. 737 sq.

Θηβαίων Αἰγυπτίων τρίτος ἐβασίλευσεν Ἀθώθης ὁμώνυμος ἔτη λβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γκά'.

p. 96. Θηβαίων ἐβασίλευσεν δ'. Διαβίης υἱὸς Ἀθώσεως (Ἀθώθεως Scalig. p. 18.) ἔτη ιθ'. οὗτος ἐρμηνεύεται ψιλίστερος (φιλεταῖρος Scal.). τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γγγ'. Iabl. p. 738 sq. Διαβίης vocem Aegyptiace coniecit scribendam esse, ut dicat mella dante m: quod hodieque Aegyptios Diabio pronunciare.

Θηβαίων ἐβασίλευσεν ε'. Πεμφῶς υἱὸς Ἀθώθου; ὃ ἔστιν Ἡρακλείδης, ἔτη ιη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γοβ'. Iabl. p. 739. Σεμφῶς legendum suspicatus pluribus illustravit ad p. 741.

Θηβαίων Αιγυπτίων ἐβασίλευσεν ζ'. Τοῖγαρ Ἄμαχος Μομφειρὶ Μεμφίτης ἔτη οθ'. οὗτος ἐρμηνεύεται τῆς ἀνδρὸς περισσομελῆς. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γϛ'. Scaliger Τοιγάραμος ἄμαχος χειρὶ — Τίσανδρος. Iabl. p. 742. postquam coniecerat Τοιγαράμ ἄχος μονχειρὶ, — Σώσανδρος π., posse tamen Latine sic quoque exprimi, Magus rerum admirabilium plenus, monuit licere etiam vulgatam retinere, ita ut ἄχος μον vox incognita sit, respondens Graeco περισσομελῆς. Priorem opinionem praetulisse videtur Opusc. I. p. 348 sq.

Θηβαίων Αιγυπτίων ἐβασίλευσεν ζ'. Στοῖχος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὃ ἔστιν Ἄρης ἀναίσθητος, ἔτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γρξθ'. Iabl. p. 743 sq. persuasum sibi habet, Aegyptios nullum coluisse numen Martis ab Hercule distinctum; pro ἄρης igitur ἄρις scribendum esse, i. q. ὁ ῥίνα μὴ ἔχων, s. ἀναίσθητος. Apposite Artemidorum laudat I, 29. Τὸ δὲ μὴ ἔχειν ῥίνα (per somnium) ἀναισθησίαν πᾶσι σημαίνει.

Θηβαίων Αιγυπτίων ἐβασίλευσεν ὀγδοὺς Γοσορμῆς, ὃ ἔστιν Ἐτησιπαντός, ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γροε'. Scaliger αἴτησις παντός, sed corrupte, auctore Iabl. ap. Vign. p. 744, cui Aegyptiaca vox loquens lacrimis significare videtur.

Θηβαίων Αιγυπτίων ἐβασίλευσεν θ'. Μάρης, υἱὸς αὐτοῦ, ὃ ἔστιν Ἡλιόδαρος, ἔτη κς'. τοῦ κόσμου ἦν ἔτος γσε'. Explicationem contra Salmas. de ann. climact. p. 567. defendit Iabl. p. 744 s.

p. 101. Θηβαίων Αιγυπτίων i. ἐβασίλευσεν Ἄνωφῆς, ὃ ἔστιν υἱὸς ἐπίκλειος, ἔτη κ'. τοῦ κόσμου ἦν ἔτος γσλά'. Iabl. p. 745 s. Opusc. I. p. 34. significari videtur Hermaphroditus; verumtamen Graeca sic ad Aegyptiaca emendanda esse, υἱὸς ἐπίκλειος, vir illustris vel filius gloriose genitus. Posse etiam Ἄνωμις legi, quod proprie significet gloriose genitum.

Θηβαίων Αιγυπτίων ια'. ἐβασίλευσεν Σίριος (Σι-
ροις Scalig. p. 21.), ὃ ἔστιν υἱὸς κόρρης, ὡς δὲ ἕτεροι,
ἀβάσκαντος, ἔτη ιη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γονά.
Iabl. p. 747. reiecta Salmasii de ann. climact. p. 567.
explicatione legit υἱὸς κόρης, i. e. παρθένιος, natus
ante legitimum matrimonium; neque vero dissimulat,
Σίριος secundum litteram Graece sonare υἱὸν κόρρης.

Θηβαίων Αιγυπτίων ιβ'. ἐβασίλευσεν Χνουῦβος Γνευ-
ρός (Χνεῦρος Scal.), ὃ ἔστιν Χρύσης Χρύσου υἱός,
ἔτη κβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γοξθ'. Iabl. p. 748.
χνουῦβος χρυσοῦς: χνουῦβος significare aureum. Aliter
Salmas. p. 748.

Θηβαίων Αιγυπτίων ιγ'. ἐβασίλευσεν Ραύωσις,
(p. 102.) ὃ ἔστιν ἀρχικράτωρ, ἔτη ιγ'. τοῦ δὲ κόσμου
ἦν ἔτος γοζα'. Regnum ad se rapiens explicat
Iabl. p. 749.

Θηβαίων Αιγυπτίων ιδ'. ἐβασίλευσε Βιύρις (Αἰύ-
ρης Scalig.) ἔτη ι'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γτδ'.

Θηβαίων βασιλέων ιε'. ἐβασίλευσεν Σαῶφις Κομα-
στής, κατὰ δὲ ἐνίους Χρηματιστής, ἔτη κδ'. τοῦ δὲ κό-
σμου ἦν ἔτος γτιδ'. Varia Iabl. coniecit, monens no-
men Aegyptiacum varie efferri, σαῶφις autem sonare
χρηματιστήν; quam Latina versio (comatum) exprimat
lectionem κομήτην, negat p. 750. spernendam esse.

p. 104. Θηβαίων ις'. ἐβασίλευσεν Σενσαῶφις β'.
ἔτη κς'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γτιγ'. Si Σεναιῶφις
Scaligeri verum attigerit, δεύτερος illud significare ait
Iabl., posse tamen etiam vocis vulgatae rationem reddi.
Plura Opusc. I. p. 282 sqq.

Θηβαίων ἐβασίλευσεν Μόσχερις Ἡλιόδοτος ἔτη λα'.
τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γτό. Salmas. p. 567. Μοιχέ-
ρης, non inepte, indice Iabl. p. 752.

Θηβαίων ιη'. ἐβασίλευσεν Μουσιθίς ἔτη λγ'. τοῦ δὲ
κόσμου ἦν ἔτος γυά.

Θηβαίων ιθ'. ἐβασίλευσεν Πάμμος Ἀρχόνδης ἔτη λέ. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γυλό. Πάμμος Scaliger. Nihil se perspicere profitetur Iabl. p. 752. et Opusc. I. p. 194.

Θηβαίων κ'. ἐβασίλευσεν Ἀπάππους μέγιστος· οὗτος ὡς φασιν παρὰ ὄραν μίαν ἐβασίλευσεν ἔτη ρ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γυξθ'. Ἀπαππος Scalig. Aphoph s. Aphoph significat gigantem secundum Iabl. p. 753 sq.

Θηβαίων κá. ἐβασίλευσεν Ἀχεσκός Ὀκάρας ἔτος á. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γφζθ'. (sic) Scaliger Εχεσκος ὁ Κάρας. Nihil expedivit Iabl.

Θηβαίων κβ'. ἐβασίλευσεν Νίτωκρῖς γυνή ἀντὶ τοῦ ἀνδρός, ὃ ἔστιν Ἀθηναῖα νικηφόρος, ἔτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γφó. Interpretatio confirmatur p. 755.

Θηβαίων κγ'. ἐβασίλευσεν Μυρταῖος Ἀμμωνόδοτος ἔτη κβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γφξή. (numerus corruptus.) Docet Iabl. p. 756, genuinam scribendi rationem esse Ἀμυνταῖος, Graecos autem paullatim pronuntiando corrupisse.

p. 105. Θηβαίων κδ'. ἐβασίλευσεν Οὔσιμάρης κραταῖός, ὃ ἔστιν ἥλιος, ἔτη ιβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γφξή. (sic) Iabl. p. 756. legit Οὔσιμάρης, potens, qui est sol: Οὔσιμάρης regem Aegyptium dici Africano ap. Euseb. p. 20.

Θηβαίων κé. ἐβασίλευσεν Θίνιλλος (Θύριλλος Scal.), ὃ ἔστιν ἀυξήσας τὸ πάτριον κράτος, ἔτη ή. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γχι. Iabl. p. 757. Θίνιλλος, παῖς ἀυξήσας.

Θηβαίων κς'. ἐβασίλευσεν Σεμφρούκράτης, ὃ ἔστιν Ἡρακλῆς Ἀρποκράτης, ἔτη ιή. τοῦ δὲ κόσμου ἔτος γχιή. Explicatur Opusc. I. p. 282. II. p. 197 sq.

Θηβαίων κζ'. ἐβασίλευσεν Χουθῆρ Ταῦρος τύραννος ἔτη ζ'. τοῦ δὲ κόσμου γχλς'. Iabl. p. 758. Χουθερταῦρος, Τύραννος.

Θηβαίων κη'. ἐβασίλευσεν Μενρῆς Φιλόσκορος ἔτη ιβ'. τοῦ δὲ κόσμου γγμγ'. Φιλόσοφος Scalig. 23. in. Corruptum videtur Iabl. p. 759. et Opusc. I. p. 141.

Θηβαίων κθ'. ἐβασίλευσεν Χωμαεφθά κόσμος Φιλήφαιστος ἔτη ιά. τοῦ δὲ κόσμου γγνέ. (margo γγνέ.) Salmas. de lingua Hellenist. p. 391. φιλήφαιστος, itemque de ann. climact. p. 567. Hoc quidem probat Iabl. p. 760, sed illud corrigit Χωμαεφθάς s. Χομ. .

Θηβαίων λ'. ἐβασίλευσεν Ἀγκούνιος Ὀχυτύραννος ἔτη ξ'. τοῦ δὲ κόσμου γγξς'. Σκουνιόσοχος τύραννος Scaliger. Iabl. nihil se videre fatetur p. 760. et Opusc. I. p. 313.

p. 123 f. Θηβαίων λα'. ἐβασίλευσεν Πεντεαθυρίς ἔτη ις'. (margo μβ'.) τοῦ δὲ κόσμου γψκς'. Iabl. explicat ἱερεὺς τῆς Ἀφροδίτης: Ἀθύρ enim s. Ἀθώρ Aegyptiis fuit vacca, symbolum Veneris; Orion autem ap. Eymol. M. Venerem Aegyptiacam vocat Ἀθώρ.

Θηβαίων λβ'. ἐβασίλευσεν Σταμενεμῆς β'. ἔτη κγ'. τοῦ δὲ κόσμου γψξή.

Θηβαίων λγ'. ἐβασίλευσεν Σιστοσιχερμῆς Ἡρακλῆος κράτος ἔτη νέ. τοῦ δὲ κόσμου γψζα'. Iabl. Ἐρτοσιχερμῆς p. 761 sqq.: Ertosi enim nomen est planetae, quæ Herculi ab Aegyptiis attribuebatur; regem illum sub Herculis forte planeta lucem adspexisse, unde nomen tulerit, quod Graece potius vertendum sit Ἡρακλῆς κραταιός, ut Scaliger p. 23. ediderat.

Θηβαίων λδ'. ἐβασίλευσεν Μάρις ἔτη μγ'. τοῦ δὲ κόσμου γωμς'. Idem nomen nono videbatur Iabl.

Θηβαίων λε'. ἐβασίλευσεν Σιφώας, ὁ καὶ Ἐρμῆς, υἱὸς Ἡφαίστου, ἔτη έ. τοῦ δὲ κόσμου γωπθ'. Salmas. p. 567. Σιφιφθά, comprobante Iabl. Is tamen minore mutatione coniici putat p. 764. Σαφθάς, eodemque modo in prima dynastia Manethonis pro Οὔσαφαῆς leg. Οὔσαφθάς. Scalig. Σιφώασος. Ἐρμῆς alterum re-

gis nomen significat, qui rei complementum dat:
v. Opusc. I. p. 69. 135 s. 310 s.

p. 147. C. Θηβαίων λζ'. ἐβασίλευσεν . . . ἔτη ιδ'.
τοῦ δὲ κόσμου ἦν γωϋδ'.

Θηβαίων λζ'. ἐβασίλευσεν Φρουρῶν, ἦτοι Νεῖλος,
ἔτη ε'. τοῦ δὲ κόσμου γωπθ'. (margo γζή.) Iabl. p.
764. latere putat Nili nomen Siria s. Suris.

Θηβαίων λή'. ἐβασίλευσεν Ἀμουθανταῖος ἔτη εγ'.
τοῦ δὲ κόσμου γζιγ'. Scal. Ἀμουρθαῖος.

Ἡ τῶν λή'. βασιλέων τῶν κατὰ Αἴγυπτον λεγομέ-
νων Θηβαίων, ὧν τὰ ὀνόματα Ἐρατοσθένους λαβῶν ἐκ
τῶν ἐν Διοσπόλει ἱερογραμματέων παρέφρασεν ἐξ Αἴ-
γυπτίως εἰς Ἑλλάδα φωνήν, ἐνταῦθα ἔληξεν ἀρχή.

Appendicis loco subiungendus est liber de Octae-
teride iam ab antiquis eruditis addubitatus. Comme-
morant Geminus ap. Petavium p. 34. C. ὅθεν τὰ Ἰαῖα
πρότερον μὲν ἦγετο κατὰ τὰς χειμερινὰς τροπὰς, ὡς
καὶ Ἐρατοσθένους ἐν τῷ περὶ τῆς ὀκταετηρίδος ὑπο-
μνήματι μνημονεύει. et Achilles Tatius in Arati Phaen.
p. 139 extr. sq. λέγεται δὲ ἐνιαυτὸς ἢ ἀπὸ τοῦ ζωδίου
εἰς τὸ αὐτὸ ἀποκατάστασις αὐτοῦ ἐν ἡμέραις τετὲ καὶ
ἐλαχίστῳ μορίῳ. ἀπὸ δὲ σημείου εἰς σημεῖον ἀποκαθί-
σταται ἐν ὀκτωκαιδεκαετηρίδι, εἴ γε γνήσιόν ἐστι τὸ
σύγγραμμα Ἐρατοσθένους. οὗτος γὰρ ἀνέγραψεν δει-
κνύς, ὡς οὐκ εἶη Εὐδόξου. Hunc ex Gemino emenda-
vit Fabric. B. Gr. IV. p. 126. Non est quod de eius-
modi quaestione plura dicantur.

INDICES *).

I.

INDEX LOCORUM, QUIBUS NITUNTUR ERATOSTHENICA.

	Pagina.
Aelianus H. A. VII, 48. - - - - -	87
Agathemerus I. init. - - - - -	63
Ammianus Marcellinus XII, 8, 10. - - - - -	86
(Apollodorus III, 8. extr. - - - - -	149)
Arrianus Exp. Alex. V, 3. init. - - - - -	246, 47
- - - V, 6, 2. - - - - -	93
Indic. III. - - - - -	94, 95
Athenaeus I. p. 2. - - - - -	134
- p. 16. - - - - -	34
- p. 24. - - - - -	142
II. p. 36. - - - - -	153
- p. 41. - - - - -	236
IV. p. 140. - - - - -	233, 34
- p. 154. - - - - -	252
V. p. 198. - - - - -	137
VII. p. 276. - - - - -	197
- p. 281. - - - - -	193
- p. 284. - - - - -	138
IX. p. 376. - - - - -	139

*) Subsequuntur indices, alter locos quibus Eratosthenica debentur complexus, coniunctissimus ille fragmentorum editioni: cui quidem auctores, narrationes de vita Nostri vel sua quaedam indicia, perparvi momenti, proponentes, non sunt inserti; posterior vero, haud minus idoneus, scriptores enumerat, quorum crisin tangunt paginae adiunctae: de explicationibus paucas exhibere visum fuit. Tertium tamen indicem, rerum quas dicunt et verborum, genuinis spectatoribus neque satis utilem, neque accuratum, otii penuria negligere iussit; fuci enim non erat quod respicerentur sensim increbrescentes.

	Pagina.
Athenaeus X. p. 418.	199
XI. p. 482.	201
— p. 499.	235
— p. 501.	228
XIII. p. 588.	193
Boethius Arithmet. I, 17.	174
Caesar B. G. VI, 24.	82
Censorinus c. 13.	62
c. 21.	239
Chalcidius ad Timaeum p. 156.	143
Georg. Choeroboscus ad Theodos. p. 1185.	166
p. 1356.	154
p. 1393.	84
Cicero ad Atticum VI, 1.	229
Clemens Alexandr. (Protrept. p. 34.	86)
(Paedag. II. p. 155.	153)
(— II, 8.	250)
Strom. I. p. 327.	240
— — p. 336.	239
— — p. 337.	240
— IV. p. 496.	195
Cleomedes c. 10.	57 - 59
Diogenes Laertius I, 119.	242
IV, 52.	189
VI, 88.	195
VII, 5.	231
VIII, 47.	253
— 51.	255, 56
— 89.	202
IX, 66.	196
Dionysius Halicarn. A. R. I, 46.	240, 41
Erotiani gloss. Hippocr. p. 394.	206
Etymologicum M. p. 170, 47.	154
198, 20.	208
286, 33.	165
416, 31.	218
472, 36.	140
529, 39.	233
547, 51.	211
573, 23.	209
682, 52.	227
Eusebius Praep. Ev. XV, 53.	56
Eustathius ad Dionys. init.	43
772.	90
867.	91
ad Il. β'. p. 302.	83
γ'. p. 954.	199
ad Od. β'. p. 1445.	235
ι'. p. 1612.	34
κ'. p. 1645.	32
Eutocius ad Archimedis sphaeram et cylindr. p. 21, 22.	176 ss.
Galenus prooem. ad glossas Hippocr. p. 404.	203

	Pagina.
Harmenopulus enchirid. p. 115.	61
Harpocratio p. 28.	195
44.	214
77.	243
117.	224
119.	229
Heraclides allegor. Homer. c. 50.	144
Hesiodi et Homeri Certamen p. 327.	241
Hesychius v. ἀγοηγόν	155
ἀλκεόν	233
βασιλίδες	206
Ἐφώδιον	221
ἠδυντήρες	142
κατειλοσπαμένην	224
καρθηκοπλήρωτον	153
παρ' αἰγείρου θεία	229
Ῥολκου χρυσοπομπία	231
Hyginus fab. 177.	149
P. A. II, 3.	150
— — 4.	156
— — 6.	158
— — 7.	158
— — 13—16.	159, 60
— — 17.	160
— — 19, 20.	161
— — 23—25.	161, 62
— — 28.	162
— — 30.	ib.
(— — 33.	—)
— — 40.	163
— — 42, 43.	163, 64
— III, 1.	150
— — 6.	159
Jamblichus ap. Stobaeum Ecl. Phys. I, 52.	194
Isidor. Etymol. IX, 2, 75.	86
Lactantius I, 6.	86
Lexicon Rhetor. Bekkeri p. 215.	235
226.	208
Ioh. Lydus de mensibus p. 39.	56
Macrobius in Somn. Scip. I, 20.	56
Saturn. V, 21.	201
VII, 15 extr.	155
Martianus Capella VI. p. 194.	59
VIII. p. 289.	62
Martianus Heracliota p. 6.	62
Ioh. Maximus T. II. p. 635.	194
Nicomachus Arithmet. p. 17.	173
enchirid. harmon. I. p. 79.	171
Pappus mathemat. collect. p. 7, 8.	185
241.	169
247.	169, 70
(Pausanias VIII, 3.	149)
Ioh. Philoponus in Aristot. Meteor. I. p. 79.	62

	Pagina.
Photius v. <i>Εὐθὺ Λύκειον.</i>	230
<i>εὐκλεία</i>	233
ἢ δ' ὄς	218
ἦια	235
ποῖ ἦχος	227
σάμακα	233
Placita Philosoph. II, 31.	56
p. 884.	194
Plinius II, 76.	108
— 112.	61
III, 10.	80
V, 6.	65 bis
— 7.	108
— 9.	65
— 33.	92
— 36.	65
VI, 1.	ib.
— 15.	90
— 24.	97
— 28.	102
— 33.	105
— 34.	108
— 35.	65
XII, 30.	92
XXII, 43.	234
Plutarchus Lycurgi init.	239
Themistocle p. 125.	196
Alexandro p. 665.	245
p. 682. extr. sq.	246
Demosthene p. 850.	243
p. 860.	ib.
Decem Orator. Vitae p. 847.	ib.
Moral. p. 329 extr. sq.	247
785.	207
981.	137
1047.	155, 56
qui dicitur Parall. min. p. 307.	151
Pollux I, 145.	205
(VI, 71.	142)
VII, 90.	160
X, 1.	205, 6
— 60.	206
Porphyrus ad Ptolemaei Harmon. p. 267.	170
Probus ad Virg. Georg. I, 233.	145
Proclus ad Euclidis Elem. p. 13.	171
31.	182
ad Hesiodi ε. 590.	209
ad Plat. Tim. p. 37.	107
149.	182
186.	194
Ptolemaeus Harmon. II, 14.	171, 72
Magn. Synt. I, 10.	54
Quintilianus XI, 2, 14.	221

					Pagina.
Schol. Apollonii Rh.	I,	482.	-	-	39, 40
	-	565.	-	-	207
	-	567.	-	-	ib.
	-	972.	-	-	140
	II,	43.	-	-	ib.
	-	399.	-	-	89
	-	1247.	-	-	90
	III,	232.	-	-	207
	-	802.	-	-	137
	IV,	131.	-	-	90
	-	259.	-	-	89
	-	280.	-	-	211
	-	284.	-	-	88
	-	310.	-	-	ib.
	-	1215.	-	-	82
Schol. Arati Phaen.	225.	-	-	-	161
	402.	-	-	-	162, 63
	469.	-	-	-	164
Schol. Aristophanis	Pluti	797.	-	-	225
		1195.	-	-	225, 26
	Nub.	447.	-	-	211
		549.	-	-	212
		966.	-	-	213
	Ran.	(810.	-	-	224)
		1060.	-	-	ib.
		1294.	-	-	-
	Eq.	959.	-	-	209
	(Acharn,	438.	-	-	207, 8)
	Vesp.	239.	-	-	213
		388.	-	-	214
		500.	-	-	216
		(577.	-	-	207)
		702.	-	-	217
		791.	-	-	ib.
		1027.	-	-	218
		(1186.	-	-	220, 252)]
		(1402.	-	-	221)
	Avium	122.	-	-	222
		557	-	-	223
	Pacis argum.		-	-	221
		701.	-	-	222
		754.	-	-	219
Schol. Dionysii Thracis	p.	654.	s.	-	141, 42,
		725.	-	-	208
Schol. Euripidis Hecub.	569.	-	-	-	148, 49
	Med. 2.	-	-	-	88, 89
Schol. Germanici Arat. Phaen.	173.	-	-	-	161
Schol. Homeri II,	á.	594.	-	-	83
	é.	422.	-	-	135
	σ.	473.	Venet.	-	144
	τ.	234.	-	-	167
	χ.	29.	-	-	151, 52
	ω.	24.	-	-	136
	ω.	282.	Venet.	-	39

	Pagina.
Strabo II. p. 91 ss.	77 ss.
(95.	67)
97.	80
108.	78
113.	61
123.	61, 80
134 s.	80
III. p. 148.	81
159.	ib.
170.	ib.
V. p. 224.	82
VII. p. 298 s.	29, 40, 41
300.	41
VIII. p. 384. (non 348.)	84
389.	84, 85
X. p. 475.	65
XI. princ.	71
497.	90
507.	ib.
510.	96
513 s.	98, 99
XIV. p. 684.	107
XV. p. 687.	92
689.	93, 94
690.	96, 97
693.	
723 s.	97, 98
727.	99
XVI. p. 741.	99, 100
743.	90, 91
746.	91
765 ss.	100 ss.
767 ss.	102 ss.
778.	105
XVII. princ.	106, 7
802.	36
825, 29.	108
Strabonis Hipparchus I. p. 24.	32
II. p. 87.	96
Polybius I. p. 25.	29
II. p. 104.	79
106.	ib. s.
Chrestomath. p. 5.	28
Suidas v. ἡ δ' ὄς	218
Σίβυλλαι	86
Ῥύκον χρυθοπομπία	231
Syncellus p. 91—147 passim	257 ss.
180.	240
194.	241
Tatiani orat. adv. Graecos p. 106.	108
Achilles Tatius isag. ad Arat. p. 136.	143
146.	164
152.	143

	Pagina.
Achilles Tattius isag. ad Arat. p. 153 s.	144
157.	149
158.	165
Theo ad Ptolem. p. 23.	56
60.	54
71.	55
Theo Smyrnaeus p. 2, 3.	168
127 s.	ib.
129.	170
165.	165
168.	170, 71
173.	170
Theodoretus Graec. affectt. serm. VIII.	195
Tzetzes ad Lycophr. 23.	140
1285.	89
Chiliad. XIII, 494.	140
Varro R. R. I, 2, 3.	67
Vita Arati ap. Petav. p. 269.	85
Vita Euripidis post Bacchas Elmsleii.	243
Vitruvius I, 6.	61
IX, 3.	184, 85

II.
INDEX AUCTORUM.

- A**
Aelianus 87, 88.
Aeschylus 145. 183. expl. 84.
Ammonius 40. 222. 230 ter.
Apollodorus 26.
Aristophanes 100. 145. 146. 210. 225. 242. expl. 209 s.
Athenaeus 4. 83. 121. 138. 140. 197, 98. 200. 201. 209. 236,
37. 242. 251.
Athenaei **Alcaeus** 156.
— **Alexis** 100. 146.
— **Anaxilas** 139.
— **Callias** 250.
— **Diphilus** expl. 142.
— **Hegesander** 120.
— **Pherecrates** 142.
— **Philetaerus** ib.
— **Stesichorus** 213.
Callimachus 139. 148. expl. 88.
Catasterismi (de quorum auctoritate 114 ss. 133.) 111. 117 —
119. 121, 22. 125, 26. 128. 200.
Georg. Choeroboscus 154.
Clemens Alexandr. 239.
Cleomedes 58.
Coluthus 149.
(**Diodorus** 148.)
Diogenes Laertius 196. expl. 253 ss.
Erotianus 206. 230.
Etymologicum M. 154, 55. 165, 66. 211. 215. 223. 227, 28.
Eustathius 32. 34.
Eutocius 175 ss.
Harpocratio 252.
Hesiodi et Homeri Certamen 241, 42.
Hesychius 4, 5. 155. 166. 206. 223. 227. 229. 232. 235. 251.
Hyginus (de cuius operibus 129 ss.) 123. 125. 149. 159. 162,
63. expl. 156. error Hygini 136.
Lexicon Rhetoricum Bekkeri 215.
Lucianus 146. 183. 199. 242.

- Ioh. Lydus 56. 165.
 Martianus Capella 59.
 Pausanias 135, 36. 242.
 Photius 119. 215. 218. 228. 230. 233. 249.
 Phrynichus 209.
 Plinius H. N. 7. 66.
 Plutarchus 246.
 Polemo ap. Schol. Sophoclis Oed. C. 4.
 Pollux 160. 225.
 Quintilianus 221.
 Sappho 226.
 Schol. Aeschyli 55. 89.
 — Apollonii Rh. 69. 88. 137. 140. error Schol. 211.
 — Aristophanis 74. 121. 209. 212. 213. (cf. Plutarch. Moral. p. 931. E. ubi *Kυδίδας* legendum.)
 214. 217 quater. 219. 220. 222 ter. 223 ter.
 225. duplex error Schol. 218, 19.
 — Dionysii Thracis 142.
 — Euripidis 89. 122. 249.
 — Homeri Il. Ven. 38. 39. 135. 167,
 min. 135.
 Od. 82. 250, 51.
 — Luciani 55.
 — Nicandri 154. 157. 158.
 — Pindari 55. 118. 120. 220. 250. 252.
 — Platonis 86. 223.
 Simplicius 56.
 Sophocles 55. 147. 199. expl. 183.
 Stephanus Byz. XI. 83. 91. 157.
 Stobaeus 56.
 Strabo 11. 18. (cf. Lucian. T. I. p. -723.) 22. 23. 28. 31. 40.
 42. 44. 47. 48. 51. 53. 54. 62. 63. 64. 71. 72. 75.
 76. 76. 77. 80. 94. 95. 97. 100 — 105. 106. 188.
 Suidas VII. VIII. 6. 215. 218 ter. 231.
 Syncellus 241. 257.
 Achilles Tatius 143. 145 ss.
 Theo ad Aratum 111.
 — ad Ptolemaeum 54. 56.
 — Smyrnaeus 165. 168. 171.
 Theodoretus 195.
 Tzetzes ad Lycophronem 89.
 Varro 67.
 Vita Arati 85.
-

